

◎ “นิพพาน” หรือ “สันติธรรม” นั้น
มิใช่ความหนึ่งเดียวที่ไม่มีใครอื่น
หรือไม่เห็นคนอื่น จริง ๆ
แต่เป็นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ยิ่ง ๆ ขึ้น
กับคนอื่นมากมาย หมู่อื่นยิ่ง ๆ ขึ้น
สังคมอื่นโตใหญ่ไพศาลขึ้น
สากลอื่นที่กว้างยิ่งขึ้น
ขยายยิ่ง ๆ ขึ้นอย่างเกื้อกูล เสียสละ
สามัคคีกันได้จริง และจริงใจต่างหาก

◎ สมณะโพธิรักษ์

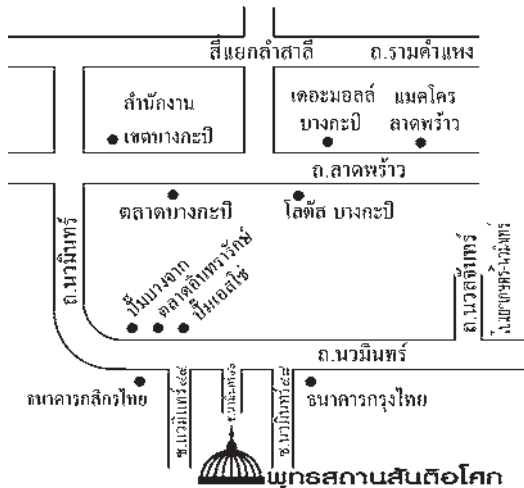

สารอโศก

สารอโศก

ปีที่ ๒๕(๒๘) ฉบับที่ ๑๑
เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘
จำนวน ๙,๐๐๐ เล่ม

- ๑ ..... “นิพพาน” หรือ “สันติธรรม”
- ๓ ..... แถง : ๗๗ โฉน นานาสังวาส จึงสามารถใช้ได้เฉพาะเมื่อ ๖๐ ปีที่ผ่านมา ?
- ๖ ..... เมื่อคณะสงฆ์ธรรมยุตอ้าง นานาสังวาส ฯ
- ๙ ..... ย้อนรำลึกถึงอดีต สมัย ๓๐ ปี “แดนอโศก”
- ๒๑ ..... ๓๐ ปี นานาสังวาส เขตสมานฉันท์ ศานตวิถียุทธ
- ๓๑ ..... ลิบห้านาทีกับพ่อท่าน
- ๔๒ ..... จดหมายจากญาติธรรม
- ๕๑ ..... ตบะพรรษา’๕๕
- ๕๗ ..... บันทึกคนวัด
- ๕๙ ..... การสัมมนาบูรณาการการศึกษาบุญนิยมสัมมาสิกขาสันตอโศก
- ๖๒ ..... บันทึกจากปัจฉาสมณะ : แม่นม้วยดินสิ้นพ่อ ใคร คือผู้สืบทอดเผ่าพันธุ์พุทธ
- ๙๑ ..... กว่าจะถึงอรหันต์ (พระนันทเถระ)
- ๙๕ ..... ความมหัศจรรย์ในการปฏิบัติธรรมของ อุปาสิกาใจพร้อม
- ๙๘ ..... พ่อใหญ่สอนเจ้าปัญญาที่น่าใจดี! (น้าอัครจารย์)
- ๑๐๑ ..... รายงานจากพุทธสถาน (ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘)
- ๑๒๐ ..... สรุปรายงานการประชุมองค์กรต่างๆของชาวอโศก
- ๑๒๗ ..... ใต้ร่มอโศก (ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘)
- ๑๓๔ ..... กรรมตามสนอง : นี่แหละกรรม
- ๑๓๖ ..... ธรรมะประทับใจ (๑๑๑)
- ๑๓๘ ..... น้ำจืดจริงหรือ?
- ๑๔๐ ..... เก็บเล็กผสมน้อย
- ๑๔๑ ..... ไร่บุญนิยมสังคัมอันตราย : ไม่อยากเชื่อแล้ว
- ๑๔๓ ..... ทอมดอกพุทธา : รู้ผิดให้รีบแก้ไข

จุดมุ่งหมายในการจัดทำสารอโศก

- * เพื่อเพิ่มพลังธรรมให้กับผู้อ่าน
- * เพื่อระลึก ทบทวน สรุปสภาวะธรรม และกิจกรรมที่ได้ทำมา
- * เพื่อเป็นเข็มทิศชี้้นำการปฏิบัติก้าวต่อไป
- * เพื่อประโยชน์แก่อนุชนรุ่นหลัง

จะได้อาศัยเป็นข้อมูลในการศึกษาพฤติกรรม และวิธีการดำเนินงานของ “อโศก” อันจะเป็นแนวทางในการสืบสานพระศาสนา

เจ้าของ : มูลนิธิธรรมสันติ บรรณาธิการ : เวทีธรรมแดนดิน เลิศบุศย์ สำนักงานและพิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มูลนิธิธรรมสันติ ๖๗/๑ ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐ โทร. ๐-๒๓๗๙-๕๒๓๐ หรือ www.asoke.info, e-mail : thatfah2520@yahoo.com ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : นายประสิทธิ์ พิณพวงค์

ถาม นานาสังวาส

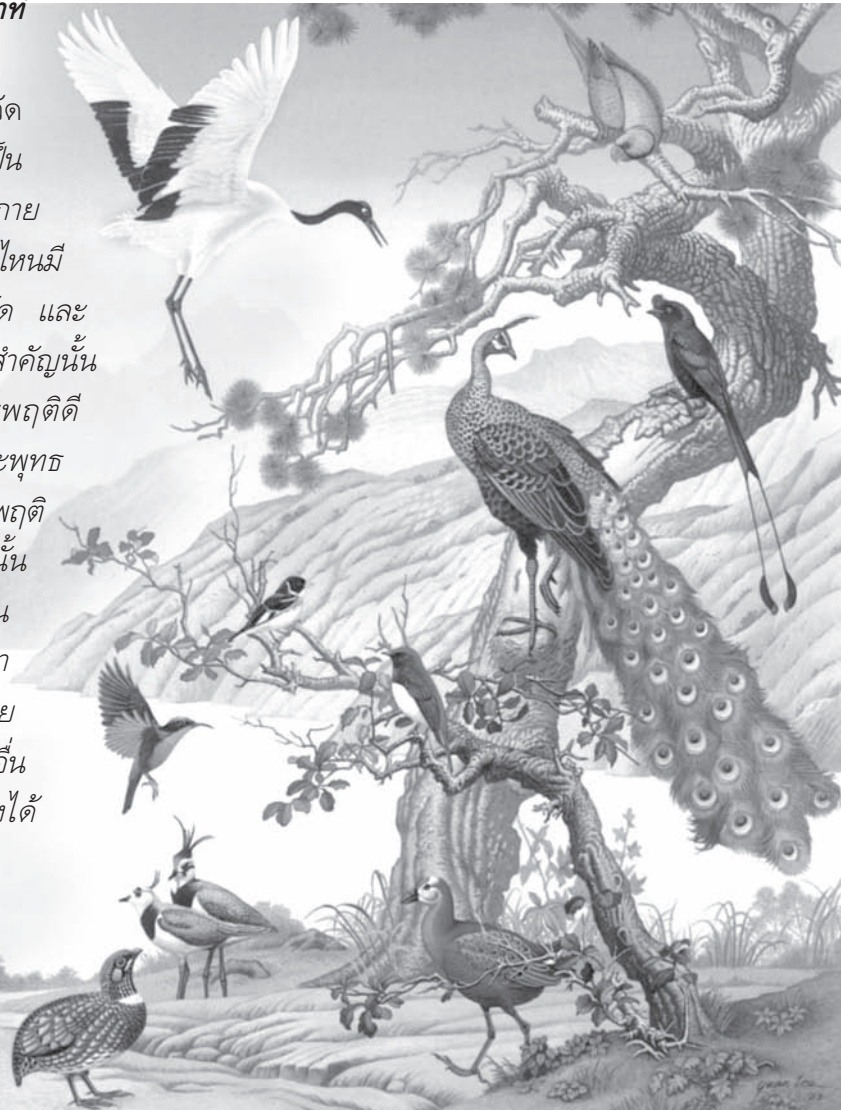
จึงสามารถใช้ได้เฉพาะเมื่อ ๖๐ ปีที่ผ่านมา?

เป็นเรื่องน่าแปลกใจมากมาย ทั้งๆที่ ๖๐ กว่าปีที่แล้วสังคมไทยยังไม่เจริญก้าวหน้าและมีสิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่เหมือนปัจจุบัน แต่คณะสงฆ์ธรรมยุติกในยุคนั้นกลับสามารถประกาศนานาสังวาส เพื่อขอแยกตัวออกจากคณะสงฆ์ไทย โดยยกอ้างข้อปฏิบัติที่ต่างกันในเรื่องปลีกย่อยบางประการ ซึ่งเหตุผลสำคัญๆ ที่เห็นดีเห็นงามกันในครั้งนั้นมีดังนี้

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ ญาณวโร) วัดเทพศิรินทราวาส ซึ่งเป็นพระมหาเถระในคณะธรรมยุติกนิกาย มีเกียรติประวัติ ความคงแก่เรียน ท่านได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการที่คณะสงฆ์จำเป็นต้องมีหลายนิกายว่า “ถ้าหากมีบรรพชิตหลายนิกายเป็นเหตุให้ประชาชนแตกความสามัคคีกันจริงแล้วการมีพลเมืองหลายเหล่า เช่น มีทหารหลายเหล่า มีข้าราชการพลเรือนหลายเหล่า มีราษฎรหลายเหล่า บางพวกเป็นชาวนา บางพวกเป็นชาวสวน บางพวกเป็นกรรมกร บางพวกเป็นพ่อค้า เป็นต้น แยกกันออกไปตามความรู้ความสามารถและความนิยม มิเป็นเหตุแตกสามัคคีกันหมดหรือ ข้อนี้หาเป็นเช่นนั้นไม่ **ผู้ประพฤติทำลายหมู่คณะ ทุจริตต่อหน้าที่ของตนต่างหากเป็นผู้แตกสามัคคี**”

พระพรหมมณี (ผิน สุวโจ) วัดบวรนิเวศวิหาร ได้ให้ทรรศนะไว้ว่า “ความเป็นไปของศาสนานั้น ในศาสนาหนึ่งมีหลายนิกายไม่ใช่แปลก เพราะไม่ปรากฏว่า ในศาสนาไหนมีนิกายเดียว ในศาสนาคริสต์ ศาสนาหมั่ม และศาสนาพราหมณ์ ก็มีหลายนิกาย แต่ข้อสำคัญนั้นในทางพระพุทธศาสนา อยู่ที่ความประพฤติปฏิบัติชอบตามธรรมวินัย บัณฑิตในพระพุทธศาสนา จะเป็นนิกายไหนก็ตาม ถ้าได้ประพฤติถูกตามธรรมวินัย ก็เป็นบัณฑิตที่ดีทั้งนั้น แต่ถ้าประพฤติชั่ว ก็ตรงกันข้าม เพราะฉะนั้นจึงไม่ควรแก่งแย่งตัดรอนกัน เพราะการทำเช่นนั้นเป็นการทำลายตนเอง และทำลายพระพุทธศาสนา ทั้งแสดงให้เห็นพวกถือศาสนาอื่นเห็นว่าบัณฑิตในพระพุทธศาสนาไม่ดีจึงได้แก่งแย่งตัดรอนกันเอง”

นายทองสืบ ศุภะมาร์ค (อดีต

พระศรีวิสุทธิวงค์ ป.ธ. ๙ หัวหน้ากองตำราหมากฎราชวิทยาลัย) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ได้แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๙๑ ว่า “ในใจของ ข้าพเจ้าเอง มีความประสงค์อยากจะให้แยกกัน เหมือนเรือสองลำ หรือรถสองคัน ถ้าเราผูกติดกันแล้ว ให้แล่นไป จะไปเร็วหรือช้ากว่าที่จะปล่อยให้ไปที่ละลำหรือที่ละคัน และคนเราถ้าจะผูกติดกันเหมือนเรือ แล้วปล่อยให้วิ่งไปอย่างเดียวกัน กับปล่อยให้วิ่งไปที่ละคน ใครจะเร็วกว่ากัน?”

นอกจากนี้ พระมหาเถรานุเถระฝ่ายธรรมยุติกนิกาย จำนวน ๒๒ รูป ที่ลงชื่อร่วมกันคัดค้าน การรวมนิกายสงฆ์(อ่านในหน้า ๖) พร้อมทั้งได้เสนอพระคณะเกี่ยวกับการที่คณะสงฆ์จำเป็นต้องมีหลายนิกาย เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๔๙๐ ความว่า “การที่ประเทศไทยต้องมีนิกายสงฆ์ ๒ นิกายนั้น ก็เพราะมีเหตุผล และความจำเป็นในทางศาสนา แม้ในประเทศอื่นก็มีมากกว่านิกายหนึ่ง และในศาสนาอื่นก็เช่นเดียวกัน การมีหลายนิกายไม่ใช่เป็นเหตุที่ทำให้ศาสนาเสื่อม หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่บ้านเมือง แต่ตรงกันข้าม เพราะเมื่อมีนิกายเดียวได้ปรากฏผลเสื่อมมาแล้ว โดยเฉพาะในประเทศไทย ปรากฏว่า การมีสองนิกาย กลับเป็นการฟื้นฟูพระศาสนา เพราะได้ช่วยกันตรวจสอบในทางศึกษาในทางปฏิบัติให้เป็นไปในทางเจริญ”

ไม่น่าเชื่อว่ากาลเวลาผ่านไปจากปี พ.ศ.๒๔๙๐ มาจนถึง ๒๕๑๘ เพียงแค่ ๒๘ ปีปรากฏการณ์ นานาสังวาสจะเกิดมาอีกครั้งกับคณะสงฆ์ชาวโคก โดยมีพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์เป็นผู้พานำพาทำให้เกิด การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องตรงตามพระธรรมวินัย

จึงทำให้เกิดมีกลุ่มพระภิกษุ สามเณรจากเดิมที่ไม่มีศีล มาประพฤติศีลที่สำคัญอันได้แก่ จุลศีล มัชฌิมศีล มหาศีล ซึ่งเป็นหลักการของพระพุทธศาสนา ที่เป็นตัวชี้วัดว่า พุทธศาสนาแตกต่างจาก ลัทธิศาสนาอื่นอย่างไร ศีลของพระที่ถูกละเลยกันมานาน เพราะไปเข้าใจแต่เพียงว่า วินัย ๒๒๗ ซึ่งเป็น บทลงโทษเป็นศีลของพระ เลยทำให้ศีลสำคัญได้ถูกปล่อยปละละเลยกันมาอย่างยาวนาน จนแยกกันไม่ออก ว่าอะไรเป็นพุทธ เป็นพราหมณ์ เป็นเดรัจฉานวิชา เป็นเทวนิยม หรืออเทวนิยม เมื่อคณะสงฆ์ชาวโคก ยืนหยัดยืนยงสมათานในจุลศีล มัชฌิมศีล มหาศีลขึ้นมา จึงเกิดการแตกต่างอย่างตรงกันข้ามกับลัทธิ ของพราหมณ์ เทวนิยม เดรัจฉานวิชา และคณะสงฆ์กระแสหลัก

เมื่อนักบวชสามารถเป็นแบบอย่างของความเคร่งครัดในการรักษาศีล จึงทำให้ฆราวาส ญาติธรรมที่เคยถือศีล ๕ ศีล ๘ กันแบบลูบๆคลำๆ เป็นลึกลับพศปรามาส มาชั่วนาตาปี ได้พากัน เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต มาสมათานศีล ๕ ศีล ๘ อย่างเคร่งครัดในชีวิตประจำวัน จนเป็นศีลสังวร จนถึง ศีลสัมปทา อันเป็นความถึงพร้อมด้วยศีล ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่และคนหนุ่มสาว ก็พากันมี ศีล จนเกิดเป็นชุมชนคนมีศีล และเครือข่ายของคนมีศีลกระจายออกไปหลายร้อยเครือข่ายในสังคม ซึ่ง ทวนกระแสกับสังคมที่อยู่กันอย่างผิดศีลผิดธรรมไปทั่วทุกหย่อมหญ้า อย่างน่าอัศจรรย์

ข้อถกเถียงในเรื่องอาหารมังสวิรัตเป็นอาหารของพระเทวทัตก็แทบจะหมดไปในปัจจุบัน เพราะความบิบบั่นในเรื่องของสุขภาพ - เศรษฐกิจ - และจิตใจ ที่ต้องการสังคมเมตตาธรรมนั้น ทำให้อาหาร มังสวิรัตสามารถชูธงแห่งเมตตาธรรม ไปได้อย่างแพร่หลายกว้างขวาง ซึ่งแตกต่างอย่างมากกับเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้วมา ในอดีตเราจะได้ยินชื่อของนักมังสวิรัตก็แต่เฉพาะพระอาริยะที่ดังๆแต่เพียงรูปเดียวอย่าง โดดเดี่ยว เช่น **ครูบาศรีวิชัย** หรือ**เจ้าคุณนรฯ** เท่านั้น แต่การพานำพาทำของพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์ สามารถทำให้อาหารมังสวิรัต โรงบุญมังสวิรัต และเมตตาธรรม สามารถแผ่ขยายกระจายออกไปสู่สังคม วงกว้างได้อย่างไม่เคยมีมาก่อนในหลายร้อยปีที่ผ่านมา

การปฏิบัติธรรมที่เคยแยกส่วนออกไปจากชีวิตประจำวัน พอท่านสมณะโพธิรักษ์ได้สอนให้ชาวโอศกนำเอาธรรมะของพระพุทธเจ้า ให้มาบูรณาการในวิถีชีวิต เช่น ใครหนดทำการค้า ก็ให้ทำมาค้าขายให้เป็นระบบพาณิชย์บุญนิยม โดยเน้นความซื่อสัตย์ ไม่ฉวยโอกาส เสียสละ และให้เป็นของดีราคาถูก หรือในเรื่องการศึกษา ก็ให้เป็นระบบการศึกษาแบบบุญนิยม ให้เรียนฟรี สอนฟรี มีปรัชญาการศึกษาคือ **ศีลเด่น เป็นงาน ชาญวิชา**

มี**สุขภาพบุญนิยม**ที่เน้นการพึ่งตัวเอง โดยใช้การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ให้ความสำคัญทั้งอาหาร อากาศ อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ เพื่อเป็นการป้องกันมากกว่าการรักษา

มี**การเมืองบุญนิยม**ซึ่งจะเป็นการเมืองที่ยังไม่เคยมีมาในโลก เพราะนักการเมืองจะต้องเป็นโลกุตระบุคคล(อยู่นอกกิเลสในโลก)ให้ได้ก่อน จึงจะออกไปช่วยโลก(โลกานุกัมปายะ) ด้วยความฉลาดรู้เท่าทันโลก(โลกวิทู)

และ**สามอาชีพกัฐาติ** (กสิกรรมไร้สารพิษ - ชยะวิทยา - และบุญสะอาด) เพื่อสามารถพึ่งตนจนเป็นที่พึ่งของผู้อื่น จนช่วยยกกู้ประเทศชาติได้

เลิกละมิจฉาอาชีวะ **สู่สัมมาอาชีวะ** จนถึงขั้นทำงานโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน แม้จะเป็นการเอาลาภแลกลาภก็ตาม ทุกคนจะทำงานฟรีไม่มีเงินเดือน ซึ่งวิถีชีวิตของคนเหล่านี้จะมีกันอยู่ในชุมชนต่างๆของชาวโอศก

ระบบสาธารณโภคีที่พิเศษยอดเยี่ยมยิ่งกว่าสาธารณสมบัติในสังคมประชาธิปไตย และยิ่งกว่าคอมมูนที่ต้องบังคับกันในระบบสังคมนิยม แต่ระบบสาธารณโภคีจะเป็นระบบของกงสีใหญ่ ที่ทุกคนเต็มใจเอาทรัพย์สินทั้งหลายเข้ามารวมกันเป็นกองกลาง เพราะสมาชิกทุกคนต่างเข้าใจกันดีว่า **“กรรมคือทรัพย์แท้ที่ติดตัว ติดตามเราไปทุกภพทุกชาติ”**

ความลึกซึ้งของมรรคมืองค์ ๘ ทั้งในส่วนที่เป็นสาสวะเป็นส่วนแห่งบุญให้ผลแก่ขั้น และในส่วนที่เป็นอนาสวะ ซึ่งเป็นโลกุตระ เป็นของอาริยะ ที่ยังไม่เคยมีใครนำรายละเอียดมาอธิบาย ให้เกิดการปฏิบัติจนเกิดมรรคผลขึ้นมา แต่พอท่านสมณะโพธิรักษ์ก็ได้นำมาอธิบายขยายความ ให้เกิดความมุ่งมั่นเห็นจริง สามารถนำไปพิสูจน์ได้ นับตั้งแต่สัมมาทิฐิ ๑๐ ทั้งที่เป็นสาสวะและอนาสวะจนทำให้เกิด**สัมมาสมาธิ** อันมีระบุไว้ใน

มหาจัตตารีสกสูตร พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๔ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้ที่จะสามารถปฏิบัติมรรคมืองค์ ๘ ให้สมบูรณ์ได้ ก็เพราะผู้นั้นได้พบกับ

“สมณะผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบ (อัตถิ โลก สมณพราหมณา สัมมัคคตา สัมมาปฏิบัติ นนา เย อิมัญจ โลกัง ปรัญจ โลกัง สยง อภิญญา ลัจฉิกัตวา ปเวเทนตีติ) ถึงขั้นเป็นอาริชนผู้สามารถรู้แจ้งโลกนุสรย์บุพพชนในการชาตินี้ กับโลกที่เป็นโลกุตระได้ด้วยตนเอง และสามารถให้ผู้อื่นรู้ตามได้”

พระพุทธเจ้าท่านได้ตรัสไว้ว่า ตราบใดที่ยังมีผู้ประพฤติดิปฏิบัติชอบ ตราบนั้นโลกจะไม่ว่างจากพระอรหันต์

และในทำนองเดียวกันนี้ตราบใดที่ยังมีผู้ประพฤติดิปฏิบัติชอบ ตราบนั้นพุทธแท้ๆย่อมเกิดขึ้นอย่างไม่แตกแยก แต่เป็นความแตกต่างอย่างสมานฉันท์ ตามหลักการของนานาสังวาสซึ่งเป็นศานตวิถีสัพพทุกด้วยประการฉะนี้.

เมื่อคณะสงฆ์ธรรมยุตอ้าง นานาสังวาส

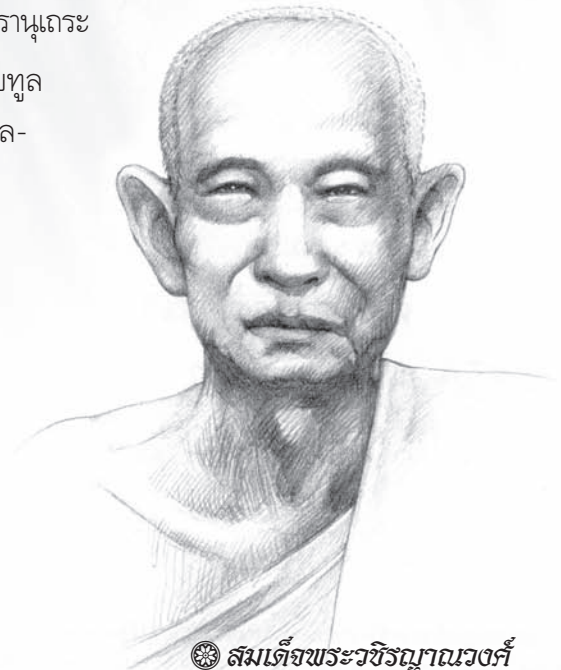
มาปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามพระธรรมวินัยใน ๖๐ ปีที่แล้ว

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๔๘๔ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๘๔ และจะครบกำหนด ๘ ปี ในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๒ ซึ่งคณะสงฆ์มหานิกายและธรรมยุติกนิกาย จะต้องมาบูรณาการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตามความในมาตรา ๖๐ ของพ.ร.บ.คณะสงฆ์ พ.ศ.๒๔๘๔ แต่ก่อนจะถึงวาระสำคัญดังกล่าวนี้ พระมหาเถรานุเถระ

ฝ่ายธรรมยุติกนิกายได้เซ็นชื่อร่วมกัน ยื่นหนังสือกราบทูล แต่สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าสกล-มหาสังฆปริณายก โดยตรงแห่งสิทธิเสรีภาพตาม **บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย** เพื่อดำเนินการรวมนิกายสงฆ์ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตลอดจนได้อ้างหลัก “นานาสังวาส” ตามพระธรรมวินัยขึ้นมาเป็นประเด็นสำคัญในการต่อสู้

สำหรับเนื้อหาเฉพาะ “นานาสังวาส”

ที่พระมหาเถรานุเถระฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ยกขึ้นมา อ้างเพื่อคัดค้านการรวมสงฆ์ให้เป็นนิกายเดียวกัน เมื่อ ๖๐ ปีที่แล้ว มีดังต่อไปนี้

สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์

(สำเนา หนังสือร้องเรียนฯ)

วันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๙๐

เรื่อง พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔

ขอประทานกราบทูล สกลมหาสังฆปริณายก ทรงทราบ

จำเดิมแต่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาจนบัดนี้เป็นเวลาอย่างเข้า ๗ ปีแล้ว เกือบจะหม่อมทั้งหลาย ผู้เป็นพระภิกษุในคณะธรรมยุติกนิกาย ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการคณะสงฆ์ ได้สังเกตการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.นี้ ปรากฏว่ามีผลเสียหายแก่การพระศาสนาเป็นอย่างมาก กล่าวคือ เสียหลักการปกครองตามพระธรรมวินัย เสียเวลา เสียแรง ทั้งเพิ่มความสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ และเมื่อกกล่าวด้วยความเห็น ก็ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของคณะธรรมยุติกนิกายที่จะรับปฏิบัติตามพ.ร.บ.ฉบับนี้ เพราะ พ.ร.บ. ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดบกพร่องหลายประการ มีอาทิ คือ

๑. ชัดแย้งกับพระวินัย ผู้

ที่บวชในพระพุทธศาสนาโดยตรง มุ่งอุทิศพระ
สัมมาสัมพุทธะ ครั้นบวชแล้วจะทรงภาวะภิกษุอยู่ได้ก็ด้วย
เคารพปฏิบัติตามพระวินัย พระวินัยจึงเป็นที่เกิดและเป็นชีวิตของความเป็น
ภิกษุ พระสงฆ์ดำรงยั่งยืนมาได้ถึง ๒๕๐๐ ปีเศษ และการปกครองสังฆมณฑล
ซึ่งเป็นไปด้วยดี ก็เพราะผู้บวชยึดพระวินัยเป็นหลักปฏิบัติโดยเฉพาะประเทศไทย เมื่อพระพุทธศาสนา
แผ่มาถึง ชาวไทยก็ได้มีศรัทธาปสาทะต้อนรับนับถือและอุปถัมภ์สังฆมณฑลให้เป็นไปด้วยดีตามพระวินัย

ในชั้นเดิม การปกครองคณะสงฆ์เป็นไปแต่ลำพังพุทธจักร ด้วยอาศัยพระวินัยเป็นหลัก
ดังกล่าว และอนุวัตรศาสนประเพณีที่เป็นไปตามพระพุทธจรยาหรือวินัยนิยม แต่ต่อมามีผู้บวชที่เป็น
อลัชชี ปรากฏจากหิริโอตตปปะ ประพฤติล่วงพระวินัย ทำให้พระศาสนาเศร้าหมอง เพื่อรักษาไว้ซึ่ง
พระวินัย ทางฝ่ายอาณาจักรจึงเข้าสนับสนุนจนถึงตั้งกรมธรรมการ และตรากฎหมายพระสงฆ์ขึ้นช่วย
การปกครองสังฆมณฑลจึงเป็นมาด้วยดี เมื่อกกล่าวโดยสรุปก็คือ ยึดพระวินัยและศาสนประเพณีเป็น
หลัก และมีกฎหมายบ้านเมืองเป็นเครื่องสนับสนุน การออกกฎหมายบ้านเมืองด้วยไม่คำนึงถึง
พระวินัยนั้น ไม่เป็นทางที่จะให้บรรพชิตเป็นพระที่ดีได้

ผู้ออกกฎหมายให้พระปฏิบัติขัดแย้งกับพระวินัย ย่อมได้ชื่อว่าบั่นทอนพระพุทธศาสนา ไม่
งามในทางประวัติศาสตร์ ทำความยุ่งยากให้แก่คณะสงฆ์ เพราะเมื่อออกกฎหมายแล้ว ถ้าไม่ปฏิบัติตาม
กฎหมาย ก็เป็นขัดกฎหมาย ถ้าปฏิบัติตามกฎหมาย ก็เป็นการฝ่าฝืนพระวินัย เป็นการทำลายตนเอง
ทำลายพุทธศาสนา เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็จำต้องเลือกปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดกับพระวินัย เพราะฉะนั้นการ
ออกกฎหมายบ้านเมืองท่านจึงให้เป็นไปในรูปสนับสนุนพระวินัย ไม่ใช่เป็นการตรารองพระวินัย

ตามพระวินัย มีบทบัญญัติไว้โดยความว่า เมื่อภิกษุยังเป็นนาคาสังวาสก็กันอยู่ห้ามไม่ให้
ทำสังฆกรรมร่วมกัน ถ้าขึ้นทำ ผู้ทำก็มีโทษ คือต้องอาบัติตามพระพุทธรูปบัญญัติ ถ้านับภิกษุที่เป็น
นาคาสังวาสก็เข้าเป็นองค์สงฆ์ด้วย กรรมที่ทำนั้นก็เสีย ถ้าร่วมกันทำอุปสมบทกรรม ผู้อุปสมบทก็ไม่
เป็นอุปสัมบัน และในทางตรงกันข้าม เมื่อภิกษุเป็นสมานสังวาสก็กัน ห้ามไม่ให้ทำสังฆกรรมแยกใน
สีมาเดียวกัน ถ้าขึ้นแยกทำ ผู้ละเมิดก็มีโทษต้องอาบัติ กรรมนั้นก็เสียใช้ไม่ได้เช่นเดียวกัน(วินัยปิฎก
เล่ม ๔ หน้า ๒๑๔ และหน้า ๒๖๕ และเล่ม ๕ หน้า ๒๕๙) พระวินัยมีบัญญัติอย่างนี้

แต่ พ.ร.บ. คณะสงฆ์ มีบทบัญญัติและวัตถุประสงค์เพื่อรวมนิกายทั้งสอง ซึ่งเป็น
นาคาสังวาสก็กัน ให้เป็นนิกายเดียว เรียกว่าคณะสงฆ์ไทย ไม่ให้มีธรรมยุติกนิกายและมหานิกาย
ทั้งได้ให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์นั้นในการบางอย่างมาแล้วด้วย วัตถุประสงค์และการทำเช่นนั้น
เป็นการทำให้พระต้องฝ่าฝืนพระวินัย แม้จะยกหลักมหาปเทศทั้ง ๔ (หลักใหญ่สำหรับพิจารณาเทียบเคียง

วินัยปิฎกเล่ม ๕ หน้า ๑๓๑) มาพิจารณาอนุโลมเข้าในข้อที่ว่าควร ก็อนุโลมเข้าไม่ได้

การที่ประเทศไทยต้องมีนิกายสงฆ์ ๒ นิกายนั้น ก็เพราะมีเหตุผลและความจำเป็นในทางศาสนา แม้ในประเทศอื่น ก็มีมากกว่านิกายหนึ่ง และในศาสนาอื่นก็เช่นเดียวกันการที่มีหลายนิกายไม่ใช่เป็นเหตุที่ทำให้การพระศาสนาเสื่อม หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่บ้านเมือง แต่ตรงกันข้าม เพราะเมื่อมีนิกายเดียวได้ปรากฏผลเสื่อมมาแล้ว โดยเฉพาะในประเทศไทยปรากฏว่าการมี ๒ นิกายกลับเป็นการฟื้นฟูพระศาสนา เพราะได้ช่วยกันตรวจสอบในทางศึกษา ในทางปฏิบัติ ให้เป็นไปในทางเจริญ ดังที่คณะธรรมยุตได้ค้นคว้าหาความถูกต้อง ตามพระธรรมวินัย เผยแผ่ให้แพร่หลาย เป็นการฟื้นฟูการศาสนาทั้งในด้านปริยัติ ทั้งในด้านปฏิบัติ ตลอดจนถึงแต่งตำราสำหรับตำราแบบแผน ฝ่ายมหานิกายก็ได้เข้าร่วมมือจัดทำ ดังที่เห็นได้ในการศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งเจริญแพร่หลายทั่วไปอยู่ในบัดนี้

เพราะฉะนั้น การที่จะบังคับให้รวมกันจึงเป็นทางให้เกิดความผิดพลาดเสื่อมทรามแก่การพระศาสนา และเป็นการฝืนธรรมชาติและฝืนประวัติศาสตร์ศาสนาที่เป็นไปไม่ได้มาแล้ว.....ฯลฯ.....

ในฐานะที่ฝ่าพระบาททรงดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก ขอให้ทรงพระกรุณาโปรดหาทางปลดเปลื้องความอาภูลเสื่อมเสียเนื่องจาก พ.ร.บ. นี้ เพื่อเกล้ากระหม่อมทั้งหลายจะได้รับความชอบธรรมในการประพฤติพรหมจรรย์ และการปกครองควบคุมกันอยู่โดยลัทธินิยมตามพระธรรมวินัย สมกับที่มุ่งมาบวชอุทิศพระสัมมาสัมพุทธะ เพื่อความเป็นอยู่ด้วยความสงบสุข และความวัฒนาถาวรแห่งบวรพุทธศาสนาสืบไป

ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

พระศาสนโสภณ

พระธรรมปาโมกข์

พระเทพภิกขุ

พระราชาภิกขุ

พระปริยัติเวที

พระรัชมงคลมุนี

พระศรีวิสุทธิวงศาจารย์

พระนรินทรญาณมุนี

พระอมรเวที

พระโสภณคณาภรณ์ *

สมเด็จพระมหาธีรวงศาจารย์

พระธรรมโกศาจารย์

พระเทพโมลี

พระอมราภิกขิต

พระราชาเมธี

พระญาณรักขิต

พระอริยคุณาธาร

พระอมรมุนี

พระจินดากรมุนี

พระสุเมธมงคลมุนี

พระศรีวิสุทธิญาณ **

สำเนานี้ถูกต้องแล้ว

พระมหาวิฆนีย์

* ปัจจุบันคือ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก วัดบวรนิเวศวิหาร

** นายสุชีพ ปุญญานุภาพ

คัดจากบางส่วนของหนังสือเรื่องเรียนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จากหนังสือการปกครองคณะสงฆ์ไทย โดย แสง อุดมศรี

ย้อนรำลึกถึงอดีต สมัย ๓๐ ปี “แดนอโศก”

โดย...ชรัตาดง

จากหนังสือชีวิตในผ้าสีหม่น

(เป็นเรื่องราวชีวิตของพระชาวโศกในยุคแรก ที่เขียนเล่าชีวิต
การปฏิบัติธรรมของตัวเอง ให้โยมพ่อโยมแม่ที่บ้าน
ได้รับซับทราบ จนต่อมาได้มีผู้นำมารวบรวม
จัดพิมพ์เป็นเล่ม ใช้ชื่อว่า “ชีวิตในผ้าสีหม่น”)

เก้าอี้ที่เริ่มมา

แดนอโศก

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๑๘

เจริญพร มายังโยม

โยมคงจะแปลกใจ ที่จดหมายของอาตมาขาดหายไปนาน การเข้าพรรษาปีนี้ ทางสำนักของอาตมามีเรื่องยุ่งยากพอสมควร เลยไม่ได้เขียนจดหมายมา

ปีนี้ทางพระฝ่ายปกครอง ทั้งเจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ กำลังประชุม

ศาลาวัดหนองกระทุ่ม

กันเล่นงานคณะอาตมา **ตอนนี้พระของคณะอาตมาทั้งหมดต้องย้ายไปรวมกันอยู่ที่วัดหนองกระทุ่ม** เพราะมีเซ่นนั่นตำแหน่งอุปชฌาย์ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดหนองกระทุ่ม พระผู้ใหญ่ฝ่ายปกครองเขาก็จะปลดตำแหน่งอุปชฌาย์ออก โดยอ้างว่าไม่สามารถดูแลควบคุมสังฆวิการิกได้ และอ้างสุขภาพเสื่อมโทรม คือหูตึง ไม่สามารถควบคุมสังฆกรรมได้

อาจารย์ของอาตมาก็เลยต้องไปตกลงกับรองเจ้าคณะจังหวัดนครปฐม(เป็นองค์ที่จัดการเกี่ยวกับเรื่องนี้) ก็ไปทำนองขอร้องว่า **ตำแหน่งอุปชฌาย์นั้นขอให้มีการขยับยั้งก่อน อย่าเพิ่งมีการปลดกันเลย** เพราะหลวงอาฉันนั้นเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของชาวบ้านที่นี่ ท่านเป็นอุปชฌาย์มาก็ร่วม ๓๐ กว่าพรรษาแล้ว ชาวบ้านเขาก็เคารพนับถือกัน และขณะนี้ตัวหลวงอาเองก็กำลังอาพาธ จึงไม่สมควรที่จะไปกระทบกระเทือนจิตใจในช่วงนี้

ซึ่งท่านรองเจ้าคณะจังหวัด ก็ตกลงโดยเงื่อนไข **คือต้องย้ายพระของคณะอาตมาไปรวมกันอยู่ที่วัดหนองกระทุ่มด้วย** อาจารย์ของอาตมาท่านก็เลยต้องตกลง ในฐานะที่เป็นสังฆวิการิก (สังฆวิการิก หมายถึงลูกศิษย์ที่อาจารย์บวชให้โดยตรง สำหรับอาตมานั้นอยู่ในฐานะที่เรียกว่าอันตวาลิกคือไม่ได้บวชโดยตรงจากหลวงอา เป็นเพียงมาฝากฝังตัวให้ดูแล ถ้าเป็นอาจารย์มหาสว่างอาตมาก็อยู่ในฐานะเป็นสังฆวิการิก)

เมื่ออาจารย์ของอาตมาต้องเป็นสังฆวิการิกของหลวงอา ก็เลยไม่ยอมให้อุปชฌาย์ต้องกระทบกระเทือนใจ เพราะตอนนี้ท่านกำลังไม่สบายและเป็นวัณโรค ซึ่งหาโอกาสที่จะรอดได้ยาก

เกี่ยวกับการสอบนักธรรม ตอนนี้ก็เป็นปัญหาเหมือนกัน บางครั้งก็ต้องสอบที่นี่ เพราะโดยทั่วไปเขาก็ถือกันว่าเป็นเกียรติยศของวัด ทำชื่อเสียงให้แก่หมู่บ้าน ปัญหาของพวกอาตมาขณะนี้ก็คือ **พยายามที่จะเข้ากับชาวบ้านให้ได้มากที่สุด**

การที่เขามีคำสั่งจะปลดอุปชฌาย์ของพวกอาตมา ก็เพราะเขาต้องการให้ชาวบ้านแถวนี้ขับแห่คณะอาตมา ซึ่งก็มีหวังโดนขับแห่เหมือนกันถ้าอุปชฌาย์โดนปลด เพราะชาวบ้านแถวนี้เขามีอคติต่อคณะอาตมาอยู่แล้ว **ที่แดนอโศก ไม่มีพระพุทธรูป ไม่ใช่ดอกไม้ธูปเทียนเขาก็ว่าอาจารย์ของอาตมา กำลังจะตั้งตัวเป็นพระพุทธรูปตัวเอง และถ้าอุปชฌาย์ของพวกเขาถูกปลด พวกอาตมาก็หมดปัญหา เป็นอันว่า **อยู่ที่นี้ไม่ได้แน่ๆ****

ตอนนี้พวกอาตมาก็พยายามทำความเข้าใจให้กับชาวบ้านได้มากที่สุด ทางหมู่บ้านนี้ก็เลยเห็นกันว่า ควรจะสอบที่กำแพงแสนกัน แต่อาตมาก็ไม่ค่อยจะแน่ใจเท่าไรว่าจะไปกันได้ตลอดหรือไม่ เพราะมีบทบาทขัดแย้งกันในวัดหลายอย่าง ฉบับหน้าอาตมาก็จะเขียนมาเล่าให้โยมฟัง

ขอเจริญพร

ธรรมสถานแดนอโคก

๓ สิงหาคม ๒๕๑๘

เจริญพร มายังโยม

เมื่อวันเสาร์ที่ ๒ โยมย่า พร้อมกับแดง พิเศษฐ์ ชงชัยได้พากันมาเยี่ยมที่แดนอโคก มา นอนค้างอยู่คืนหนึ่ง แล้วก็เดินทางกลับในวันอาทิตย์ อาตมาก็เลยได้เล่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นในเร็ว นี้ให้โยมย่าฟัง เพื่อโยมย่าจะได้สบายใจ

ตอนนี้ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นขนาดไหน **ซึ่งอาจารย์ของอาตมาท่านจะไม่ยอมให้พระฝ่ายปกครองมาบีบบังคับอีกต่อไป เพราะไม่เช่นนั้นการที่เราจะยังก่อกองพุทธจักร ธรรมจักร และสังฆจักร ให้เคลื่อนก้าวหน้าออกไป ย่อมเป็นการยากยิ่ง** นับมาตั้งแต่คำสั่งห้าม ออกจาริก จะไปก็ต้องขออนุญาตต่อเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัดก่อน ห้ามสอบนักธรรม จะ สอบได้ก็ต้องใช้ผ้าจิวรสีเหลือง ต้องรื้อสำนักไว้ในเขตวัดหนองกระพุ่ม

ซึ่งคำสั่งต่างๆเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ไม่เอื้อเพื่อต่อธรรมวินัย มีแต่พยายามขัดขวางต่างๆนาๆ เมื่อเป็นเช่นนี้คณะของอาตมาก็เลยพิจารณากันเห็นว่า **ถ้าเรายังคงยอมไปอยู่เช่นนี้เรื่อยๆ เขาก็ยอม**

เข้ามาบีบบังคับเราอยู่อย่างไม่มีวันสิ้นสุด การเผยแพร่สังฆธรรมของเราที่ยากที่จะ เผยแพร่ออกไปได้ เขาก็ต้องขัดขวางอยู่ ตลอดเวลา เนื่องจากมันเป็นการขัด ผลประโยชน์ อันได้แก่ ลาภ สักการะ ที่พระผู้ใหญ่ได้พากันแสพย์ ได้พากัน แสวงหาอยู่ทุกวันนี้

ปัญหาหนึ่งที่พวกอาตมาจะโดน โจมตีก็คือ การทำ **“สังฆเภท”** ความจริงแล้ว จะว่าพวกอาตมาทำ **“สังฆเภท”** ก็เหมือนกัน แต่ **“เภท”** ตัวหลังนี้มีได้หมายถึงแตกแยก (เภท หมายถึงการแบ่งแยก)

การทำสังฆเภท ของพวกอาตมา หมายถึงการทำเพศใหม่ จากเพศของ **คน** ให้เป็น **พระ** เป็นเพศของ **สงฆ์** สมกับเป็น **“สาวกสังโฆ”** เป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่างแท้จริง

การทำ **“สังฆเภท”** อันเป็น

อนันตริยกรรมนั้น หมายถึง การทำให้สงฆ์ต้องแตกแยกกัน หรือว่าการปลีกร่างแบ่งแยกออกจากหมู่สงฆ์ ก็ถือเป็นสังฆเภทได้เหมือนกัน แต่หมู่สงฆ์ของพระพุทธเจ้านั้นจะต้องเป็นหมู่ที่มีการประพฤติดีปฏิบัติชอบ มีการปฏิบัติศีลตามวินัย

ดังนั้นภิกษุรูปใดก็ตาม ที่ได้ละทิ้งธรรม ละทิ้งวินัย มีศีลที่ต่างพร้อยไม่ปฏิบัติตามคำสอนของพระบรมศาสดา ภิกษุรูปนั้นก็ได้อธิบายว่าเป็นผู้ทำตนแยกออกจากหมู่สงฆ์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เรื่องปัญหาที่ว่า พวกอาตมาเป็นพระทำ “สังฆเภท” นั้น ถ้าจะมีพระรูปใดกล่าวโจมตีขึ้นมา ก็ควรจะให้พระรูปนั้น ท่านได้สำรวจตัวของท่านดูก่อนว่า ท่านมีศีลบริสุทธิ์ดีแล้วหรือ? ท่านได้ประพฤติตามธรรมวินัยอยู่เท่าไร? ปฏิปทาการประพฤติของท่านได้เปลี่ยนแปลงแยกออกจากหมู่สงฆ์เดิมแท้มีอยู่หรือไม่? ถ้ามีก็แสดงว่าท่านนั้นแหละ เป็นผู้แยกจากหมู่สงฆ์

เมื่อท่านได้สำรวจตัวของท่านแล้ว จะมาสำรวจพวกอาตมาบ้างก็ยินดี พวกอาตมามีศีล มีวินัย มีการประพฤติอันใด ที่ยังขัดต่อคำสอนของพระบรมศาสดาก็ว่าเลย อาตมาเองก็อยากรู้เหมือนกันว่า พวกอาตมามีการประพฤติอันใดบ้างที่แบ่งแยก แตกต่างออกไปจากหมู่สงฆ์ที่เมืองคัมภีร์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประมุข

เหตุการณ์วันที่ ๖ ก็ใกล้เข้ามาเต็มที จะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง? โยมก็คอยฟังข่าวอยู่ทางบ้านก็แล้วกัน

ขอเจริญพร

วันประกาศศิสรภาพ

แดนอโศก

๖ สิงหาคม ๒๕๑๘

เจริญพร มายังโยม

วันนี้เป็นวันที่คณะอาตมาได้ประกาศศิสรภาพเรียบร้อยแล้วต่อหน้าเจ้าคณะอำเภอพระสังขการ และพระที่มาประชุมรวมกันอีกประมาณ ๑๘๐ รูป

หลังจากที่เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล ได้อบรมเรียบร้อยแล้ว อาจารย์ของอาตมาก็ได้ขออนุญาต**ขึ้นแถลงการณ์** ตามเนื้อความที่ได้พิมพ์มาให้โยมอ่านแนบมากับจดหมายฉบับนี้

นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป พระฝ่ายปกครองทางเถรสมาคมกับพระคณะอาตมาก็จะไม่ขึ้นต่อกันต่อไป พระคณะอาตมาก็จะไม่โกนคิ้ว เพื่อให้ถูกต้องตามธรรมวินัย จีวรก็จะใช้จีวรสีคล้ายอย่างที่อาจารย์อาตมาท่านใช้ รองเท้าไม้ใส่ ยามไม้ใช้ สิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกันได้ชัด ซึ่งก็นับว่าสมควรแล้วที่จะแยกตัวออกมา เพื่อจะได้ยกสังฆธรรมของพระพุทธเจ้าออกมาให้เห็นปรากฏชัดได้เต็มที่

เหมือนเพชรอยู่ในกองทราย ก็จำเป็นที่จะต้องเอาแยกออกมาจากกองทราย เพื่อให้เห็น

เด่นชัด มิเช่นนั้นแล้วกองทรายก็ย่อมกลืนทับถมหมด เพชรก็ไม่สามารถจะส่องแสงได้ ธรรมะก็เหมือนกัน ถ้าขึ้นอยู่ด้วยกัน นานๆเข้าธรรมก็ย่อมกลืน ธรรมะสาบสูญหายไปหมด เพราะอธรรมนั้นมีมากมายเหลือเกิน เปรียบเหมือนกับกองทราย ย่อมกลบทับถมเพชรให้หายสาบสูญไปฉนั้น

ความพยายามของคณะอาตมา ขึ้นต่อไป ก็คือ พยายามเผยแพร่สัจธรรมออกไปให้ได้มากที่สุด ระหว่างนี้ก็เน้นหนักเรื่องของหนังสือ โรงพิมพ์ของ โยม ถ้าจะช่วยย้ายมาไว้ที่“สันติอโศก” จะได้ประโยชน์มากที่สุด เพราะระบบการพิมพ์เดี๋ยวนี้อ ส่วนใหญ่ใช้ในระบบ“ออฟเซท” คือ พิมพ์ออกมาเพียงใบเดียว ต่อจากนั้นไปก็เข้าเครื่องถ่ายออกมา (ในทำนองเดียวกันกับการโรเนียว) ช่วงนี้เป็นช่วงแรกของการเผยแพร่ธรรมะของคณะอาตมา ดังนั้นทุนในการเผยแพร่ธรรมะจึงมีน้อย เพราะมีโยมอุดหนุนอยู่น้อยไม่ก็ราย ดังนั้นตอนนี้พวกอาตมาก็เหมือนกับ รุ่งนุกเบิก ก็ต้องฝ่าฟันกันทั้งร่างกาย แรงใจ พยายามนำทุนที่มีอยู่ทำประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ถ้า โยมช่วยสงเคราะห์ด้วย จะสามารถทำให้พวกอาตมา ขยายงานออกไปได้มากที่สุด เพื่อที่จะได้เผยแพร่ สัจธรรมเป็นธรรมทานแก่ปวงชนทั่วไป

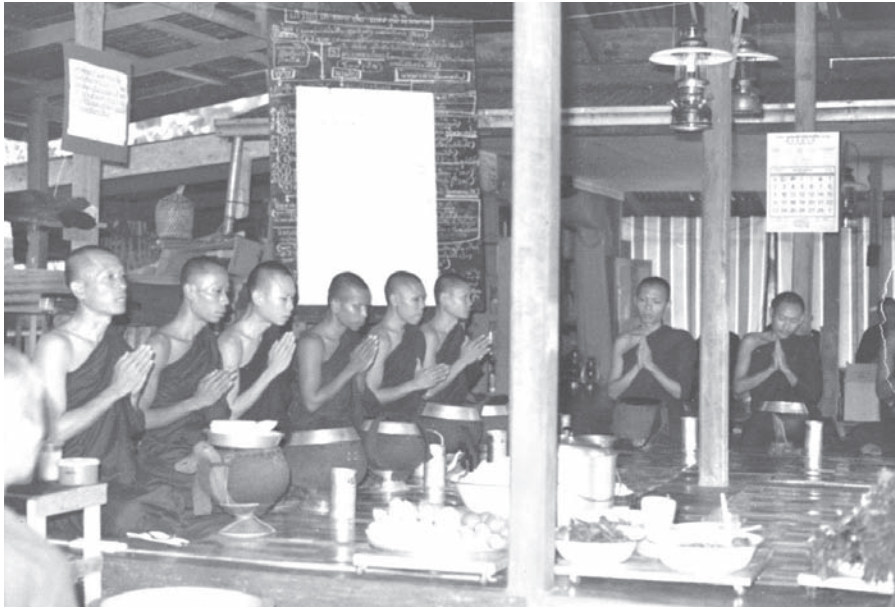
ขอเจริญพร

หนังสือของคณะสงฆ์ชาวอโศก ประกาศลาออกจากภายใต้การปกครอง ของมหาเถรสมาคม

แถลงการณ์จากคณะสงฆ์ “ชาวอโศก” ถึงฝ่ายปกครองสงฆ์

ก่อนอื่นก็จะทำความถึงจำเดิมแต่อาตมาได้เข้ามาสู่เพศบรรพชิต โดยมีเจตจำนงที่จะทำงาน เพื่อศาสนาด้วยความบริสุทธิ์ใจ ซึ่งก็ได้ประสบว่ามีอุปสรรคมากมาย โดยเฉพาะพระทางฝ่ายปกครอง ส่วนใหญ่ ไม่เอื้อเพื่อธรรม แต่กลับจะกดขี่ บีบบังคับ ตัดแรงมิให้อาตมาเผยแพร่ธรรมแก่สาธุชนได้สะดวก เช่น **เมื่อมีคนเลื่อมใสจะเข้ามาบวชก็พยายามกีดกันไม่ให้ได้บวช** หรือผู้ที่บวชเป็นพระแล้วเล่าเรียนศึกษาจะ**สอบนักธรรมตรี-โท-เอก** ตามธรรมเนียมบ้าง ก็ออกคำสั่งห้ามไม่ให้สอบ ฯลฯ

ครั้งนี้อาตมาได้เข้าสอบถามเอาความว่า อาตมากับหมู่คณะมีความผิดหรือชั่ว-เลวอะไร? ก็ขอให้บอก แต่ก็กลับได้คำตอบว่า **“ไม่ได้เลว-ไม่ชั่วอะไร”** มีหน้าซ้ำยังกลับอนุโมทนาสาธุอีกด้วย แต่แล้วก็ใช้เพทุบายไปบีบบังคับ **ขู่จะปลดอุปชฌาย์ ผู้บวชให้อาตมา** ถ้าหากยินยอมให้อาตมาออกเผยแผ่ **ธรรมะ** นั่นก็คือมาตรการที่จะกีดกันการเผยแผ่ธรรมะของอาตมากับหมู่คณะ มีผลพลอยให้ประชาชนผู้ไม่รู้ความจริง หลงผิดคิดว่าอาตมากับคณะเป็นต้นเหตุให้อุปชฌาย์เดือดร้อน จะต้องถูกปลดออกจากตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเสื่อมความศรัทธาอาตมากับหมู่คณะ

ที่สำคัญที่สุดก็คือ **ชอบอ้างกฎสมาคมหรือระเบียบปลีกย่อยที่ตั้งขึ้นใหม่ๆ มาเป็นเครื่องกีดกันอาตมากับหมู่คณะ** ใหม่ๆที่กฎใหม่ๆบางข้อนั้นขัดกับ**ธรรม-วินัย**เอาด้วย และแท้จริงแล้วถึงแม้**ธรรม** หรือ**วินัย**นั้นก็ย่อมมีข้อยกเว้นและยกไว้ เมื่อพ้นสมมุติหรืออยู่ในฐานะอันควร แต่พฤติกรรมดังกล่าวนี้ หาได้เอื้อเพื่อ**ธรรม**ตาม**ธรรม**ตาม**วินัย**อันควรอย่างยิ่งไม่ จึงเป็นไปได้ยากเหลือเกินที่อาตมากับหมู่คณะจะร่วมอยู่ภายใต้กฎข้อบังคับต่างๆนั้นได้ เพราะได้อนุโลมโน้มน้อมให้จนถึงที่สุดแล้ว

เสียทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะนั้นผู้มีทรัพย์นั้นก็จะทำ เสียอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต ทุกคนก็จะทำ เพราะถูกต้อง**“เสียชีวิตเพื่อรักษาธรรม”** เราก็จะต้องทำเพราะไม่มีอะไรจะเหนือไปกว่า**“ธรรม”**แม้ชีวิตเลือดเนื้อมันก็เป็นเพียงความประสมของธาตุ ที่ควรจะทำประโยชน์อันสูงและดีงามเท่านั้น เมื่อมันจะรักษาธรรม ป้องกันธรรม ให้คงอยู่และเจริญไปมันก็คุ้มค่าและควรแลกที่สุด

ดังนั้น เมื่ออาตมากับหมู่คณะได้พยายามอนุโลมโน้มน้อมมาหลายปี เพื่อจะได้ร่วมกันเข็นกงล้อแห่งพุทธจักร ธรรมจักร สังฆจักรให้ดำเนินไป แต่ก็เป็นไปได้ยาก และยากยิ่งทุกๆวัน ยิ่งนานวันก็ยิ่งยากหนักขึ้นๆ จึงจำเป็นที่จะต้องปฏิเสธรื่องนอกต่างๆตามได้อีกต่อไป เช่น **ตามที่ฝ่ายปกครองสงฆ์มีคำสั่งมา ให้รื้อกุฏิที่“แดนอโศก”** นั้น อาตมาไม่อยู่ในฐานะที่จะรื้อ เพราะเสนาสนะเหล่านี้ อาตมาไม่ได้ถือว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองเป็นกรรมสิทธิ์ของญาติโยมที่ร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อเป็นที่อาศัย

พำนักสำหรับพระสงฆ์ ซึ่งเป็น “**สุปฏิปันโน**” ที่เขาศรัทธาเลื่อมใส และผู้เป็น “**สุปฏิปันโน**” ก็ย่อมจะไม่ยึดครอบครองเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองด้วย

เพราะแม้แต่“ตัวตน”(อัตตา)ก็ยังคงต้องละทิ้งในที่สุด

เพราะฉะนั้น ถ้าผู้ใดต้องการจะให้รู้ ก็จะต้องไปตกลงกับญาติโยมผู้ที่เขาสร้างกันเอาเอง ซึ่งโดย“นิตินัย”แล้ว ที่ดินนี้ก็ไม่ใช่“ธรณีสงฆ์” สิ่งก่อสร้างต่างๆก็ย่อมไม่ใช่สมบัติของทางคณะสงฆ์ด้วย เป็นกรรมสิทธิ์โดยชอบธรรมของเจ้าของที่ดิน ซึ่งเขาก็นิยมนำให้พักอาศัยอยู่ได้ ถ้าหากว่าใครจะไปรื้อถอนโดยพลการ ก็จะได้ถือว่าเป็นการบุกรุก-ทำลายทรัพย์สิน ซึ่งเป็นความผิดทางกฎหมายบ้านเมือง

สำหรับเรื่อง**การขออนุญาตในการออกเดินทางจาริกนั้น** ก็ไม่อาจที่จะปฏิบัติตามได้ เพราะว่าการออกจาริกเพื่อประกาศสังฆธรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา บำเพ็ญประโยชน์ตน-ประโยชน์ท่านนั้น ไม่อาจกำหนดระยะเวลาแน่นอนได้ เพราะขึ้นอยู่กับประโยชน์และเหตุปัจจัยอื่น ๆ อีกมาก และจะต้องมีอยู่เสมอๆบ่อยๆครั้ง เพราะการจาริกนั้นเป็น“งาน” ของ“**นิกบวชชาวพุทธ**”ที่แท้จริง ที่จะต้องพากเพียรกระทำเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่สมบูรณ์ในการบวช ซึ่งอาตมาและคณะถือเป็นกิจวัตรที่จะต้องกระทำกันเป็นประจำตลอดชีวิต จึงเป็นไปได้ยากและเนิ่นช้า ถ้าหากว่าจะต้องรอรับการอนุญาตตามลำดับขั้นตอนเสียก่อน “**ธรรมเหล่าใด ที่เป็นไปเพื่อความเนิ่นช้า ย่อมมิใช่ธรรมวินัยของตถาคต**” เป็นแน่แท้

และถ้าจะว่ากันไปแล้วละก็ ผู้ที่อ้างตนเป็น“**นิกบวชชาวพุทธ**” ที่พำนัก“ประจำ” อยู่ในอาวาสต่างหากเล่า ที่ควรจะต้องได้รับการอนุญาตเสียก่อน เพราะการบวชเข้ามาอยู่ในบวรพุทธศาสนานั้น คือ การเข้า“**ทำงาน**” จรรโลงศาสนา โดยการบำเพ็ญประโยชน์ตน-ประโยชน์ท่านให้ถึงพร้อม เพื่อจะร่วมรังสรรค์สันติภาพและภราดรภาพให้เกิดมีขึ้นแก่ปวงสรรพสัตว์สืบไป ไม่ใช่บวชเพื่อที่จะเข้ามาพักผ่อน นั่งกินนอนกิน เสพย์สุขสำราญอยู่กับชีวิตอันแสนสะดวกตายอันเป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจของชาติ และทำให้ค่านิยมของศาสนาเสื่อมลง ด้วยการแสวงหาผลประโยชน์(ลาภ-ยศ-สักการะ)บนความมั่งงายของผู้คน โดยอาศัยรูปแบบพิธีกรรมต่างๆมาอำพราง เพื่อเอาไรต์เอาเปรียบประชาชนอยู่เช่นนั้น

ชีวิตของ“นักบวชชาวพุทธ” ที่แท้จริง ผู้อุทิศตนให้กับงานทางศาสนานั้น จะต้องมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย **ไม่ติดยึดในที่อยู่** พร้อมทั้งจะเดินทางไปเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ทางธรรมแก่ตนเองและผู้อื่นเสมอ มีอิสรภาพอันไพบูรณ์ ที่จะโยยบินไปเหมือนนกน้อยปีกแข็ง เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ปวงชนตามรอยยุคลบาท ดังในพระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค สามัญญผลสูตร ข้อ ๑๒๔ มีข้อความตอนหนึ่งว่า.....

“.....๗ **ดูกร มหาบพิตร** นกมีปีกจะบินไปทางทิศภาคใดๆก็มีแต่ปีกของตัวเองเป็นภาระบินไปฉันใด ภิกษุทั้งหลายแล เป็นผู้สิ้นโทษด้วยจีวรเป็นเครื่องบริหารกาย ด้วยบิณฑบาตเป็นเครื่องบริหารท้อง เธอจะไปทางทิศภาคใดๆก็ถือไปได้เอง **ดูกร มหาบพิตร** ด้วยประการดังกล่าวมานี้แล ภิกษุชื่อว่า เป็นผู้สิ้นโทษ” และข้อความดังกล่าวนี้ก็มีอยู่ในพระสูตรอื่นๆอีกหลายๆสูตร ในสีลขันธวรรค ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้

อีกทั้งการออกจาริกรุกขมูล นั้น ยังเป็นการสร้าง“นิสัย” อันเป็น **อนุศาสน์ที่สำคัญยิ่ง** ซึ่งนักบวชชาวพุทธทุกรูป จะต้องสังวรประพฤติปฏิบัติให้ได้ก่อนอื่น การไม่ส่งเสริมแต่ขีดขวางนั้น เป็นการขัดต่อพุทธประสงค์ ขัดต่อพุทธบัญญัติ ไม่เคารพในพระบรมศาสดาจริง ศาสนาจึงกลายเป็นเพียง “ลึลัพตปรามาส”

ฉะนั้น อาตมาและคณะจึงถือความบริสุทธิ์ใจในการที่จะมุ่งจรโลงพระพุทธรูปศาสนาให้ดำรงอยู่ มิได้มีเจตนาเคลือบแฝงที่จะกระทำ การทุจริตใดๆ อันเป็นการบ่อนทำลายหรือทำคามเสื่อมเสียให้กับบวรพุทธศาสนา จึงอาศัยพุทธธานุญาติ โดยธรรม ตามพระสูตรจากพระไตรปิฎก เล่ม ๓๓ อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต ข้อ ๑๒๗ “อัปภาสสูตร” ทรงมีพุทธธานุญาติแก่ภิกษุผู้สิ้นโทษด้วยปัจจัยสี่ตามมีตามได้ และเป็นผู้มากด้วยความดำริออกจากกาม **ให้หีสึกออกจากหมู่ได้** หรือไม่ผู้พ้นสมมุติก็ย่อมจะยกเว้นหรือยกไว้

ส่วนเรื่องจะให้เปลี่ยนจีวรเป็นสีเหลืองนั้นก็ไม่ได้อีก เพราะ**ผิดพระวินัย มหาวรรค จีวรขันธกะ ข้อ ๑๖๙** มีใจความโดยย่อว่า **มีภิกษุทรงจีวรสีคราม สีเหลือง สีแดง สีบานเย็น สีดำ สีแสด สีชมพู....๗** ประชาชนพากันเพ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนาว่า เหมือนกับพวกคฤหัสถ์ผู้บริโศกคาม พระพุทธรองค์จึงทรงบัญญัติ**ไม่ให้ใช้จีวรสีต่างๆ ดังกล่าวนั้น ผู้ใดใช้ต้องอาบัติทุกกฏ**

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าเงื่อนไขต่างๆที่ทางฝ่ายปกครองสงฆ์เสนอมาดังกล่าวข้างต้น และเงื่อนไขปลีกย่อยอื่นๆที่ได้กล่าวในที่นี้ รวมทั้งเงื่อนไขอื่นๆที่มีมาก่อนหน้านี้ อาตมากับหมู่คณะไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ทั้งนี้มีใช้ว่าจะต้องการให้เกิดความแตกแยกในหมู่สงฆ์ ตรงกันข้าม อาตมาได้พยายามอนุโลมตามข้อเสนอนี้ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยเสมอมา แต่เมื่อข้อเสนอนั้นขัดต่อพระธรรมวินัย ก็เป็นการยากที่จะปฏิบัติตามได้ เพราะอาตมาไม่บังอาจที่จะหมิ่น“พระบรมคุณานุภาพ” ขององค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยการล่วงละเมิด
ธรรมวินัยที่พระองค์ทรงบัญญัติขึ้นได้
เพราะแม้แต่หมู่สงฆ์ที่เป็นพระอริยสาวก
ซึ่งร่วมทำสังคายนาพระธรรม-วินัย
หลังพุทธปรินิพพานก็ยังมิบังอาจเพิกถอน
สิกขาบทแม้เพียงเล็กน้อย ถึงแม้จะมี
พุทธานุญาตไว้ก่อนแล้วก็ตาม ทั้งนี้เป็น
เพราะว่า ท่านเหล่านั้นเป็นผู้บรรลุนิพพาน
จึงยอมแฉ่งใจ และซาบซึ้งในพระบรมคุณ
ขององค์สมเด็จพระศาสดา จนเกินกว่า
ที่จะอาจเอื้อมลบลพหลู่โดยการเพิกถอนหรือแก้ไข ธรรม-วินัยอันเป็นการ **“บัญญัติในสิ่งที่พระพุทธองค์
มิได้ทรงบัญญัติ”**

อาตมาเองก็ขอยืนยันว่า อาตมาเป็น**“พระ”** เป็น**“สาวกสังโฆ”** เช่นกัน เพราะได้ปฏิบัติตาม
พระธรรมวินัยจนเกิดผล และแจ้งใจในพระบรมคุณ จึงไม่อาจกระทำการใดๆที่ฝ่าฝืนหรือขัดต่อ
ธรรม-วินัยได้ ทั้งได้ตั้งปณิธานแล้วว่า จะขออยู่โดยธรรมและขอตายกับธรรม ชีวิตนี้จะขอทำงาน
ทางธรรม พลังใจและพลังปัญญาเท่าที่มีอยู่ จะขออุทิศเป็นพลีแก่งานที่จะรับภารกิจในการอภิวัฒน์
พระพุทธศาสนา เพื่อจะธำรงไว้ซึ่งสังฆกรรมอันเป็น**“อมต”** ซึ่งจะยังสันติสุขให้เกิดมีขึ้นแก่โลกสืบไป

ฉะนั้น เมื่อการที่จะหมุ่หมองล้อมแห่งพุทธจักร ธรรมจักร สังฆจักร ไม่อาจจะดำเนินไปได้โดย
สะดวก เพราะขัดข้องด้วยกฎและข้อบังคับต่างๆ ตามที่ฝ่ายปกครองสงฆ์บัญญัติขึ้น อันไม่เอื้อเพื่อ
พระธรรมวินัย จึงทำให้ไม่อาจที่จะร่วมสังฆกรรมกันต่อไปได้ ทั้งที่โดยจริงแล้ว ไม่มีเจตจำนงที่จะให้เกิด
ความริ้วฉานขึ้นในวงการพุทธศาสนาเลย แต่เมื่อถูกสถานการณ์บีบบังคับให้ต้องตกอยู่ในภาวะจำยอม
ก็จำเป็นต้องขอประกาศตนเป็นเอกเทศ ไม่อยู่ภายใต้อาณัติของทางฝ่ายคณะปกครองสงฆ์อีกต่อไป
จะปกครองตนเอง โดยอาศัยพระธรรม-วินัยเป็นหลัก ตามพุทธประสงค์ขององค์สมเด็จพระศาสดา

อนึ่ง เพื่อไม่ให้เกิดความเดือดร้อนแก่ทางเจ้าคณะตำบล ซึ่งเป็นอุปชฌาย์อาตมา รวมทั้ง
สังฆวิหาทิกที่บวชโดย **“พระครูสถิตวุฒิกุล”** จึงขอ **“คืนนิตย”**(โดยสมมุติ) แก่พระครูสถิตวุฒิกุล
เพื่อที่จะไม่ต้องเป็นภาระซึ่งกันและกันอีกต่อไป ฉะนั้นความผิดใดๆก็ตามที่จะพึงเกิดขึ้นเนื่องจาก
อาตมาและหมู่คณะ **“พระครูสถิตวุฒิกุล”** จึงไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความผิดนั้นด้วยประการทั้งปวง
เพราะหมดพันธกรณีกันแล้ว จึงเป็นอันว่า ถ้าหากทางฝ่ายปกครองสงฆ์ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายใดมี
ความประสงค์จะสอบสวนหรือดำเนินการใดๆ ก็ขอให้ติดต่อมาโดยตรงที่อาตมาและหมู่คณะ ซึ่งจะ
พำนักอยู่ ณ ธรรมสถาน**“แดนอโศก”**

จากเรา คณะสงฆ์ **“ชาวอโศก”**

ธรรมสถาน **“แดนอโศก”** หมู่ที่ ๑๐ บ้านรางหว้า ตำบลทุ่งลูกนก
อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

อธิบดีกรมการศาสนา
คณะสงฆ์อำเภอกำแพงแสนได้คณะสงฆ์ชาวโศกออกจากสังกัด

ที่นฐ.๒๓/๑๓๔๓๐

ศาลากลางจังหวัดนครปฐม

๑๐ กันยายน ๒๕๑๘

เรื่อง คณะสงฆ์แดนอโศกได้ประกาศตนเป็นเอกเทศ

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย

๑. แฉลงการณ์ของคณะสงฆ์ “ชาวโศก” จำนวน ๑ ฉบับ
๒. สำเนาลิขิตของเจ้าคณะอำเภอกำแพงแสน จำนวน ๑ ฉบับ (อ่านในหน้า ๒๐)
๓. สำเนาหนังสือของผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดได้รับหนังสืออำเภอกำแพงแสน ด่วนมาก ที่ นฐ.๕๒/๔๕๑๓ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๘ รายงานว่ามีคณะสงฆ์ธรรมสถานแดนอโศก ปัจจุบันมีภิกษุจำนวน ๒๑ รูป มีสามเณรจำนวน ๒ รูป มีชีกรักจำนวน ๑๓ คน และมีผู้ปฏิบัติธรรมอีกจำนวน ๕ คน ได้ประกาศตนเป็นเอกเทศ ไม่ยอมอยู่ภายใต้อาณัติของฝ่ายปกครองสงฆ์ โดยจะปกครองตนเอง โดยจะอาศัยพระธรรมวินัยเป็นหลัก ตั้งแต่วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

อนึ่ง คณะสงฆ์แดนอโศก มีภิกษุรัก โพธิรุกขิโต ซึ่งเดิมได้พำนักอยู่ที่วัดอโศการาม จ.สมุทรปราการ ต่อมาได้มาตั้งธรรมสถานอยู่ที่ดินประมาณ ๔ ไร่ ของนายโจน หนูพันธ์ ราษฎรหมู่ที่ ๑๐ ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ อยู่ในความปกครองของคณะสงฆ์ ต.ทุ่งลูกนก โดยสังกัดอยู่ในวัดหนองกระทุ่ม ที่พระครูสถิตวุฒิจุณ เป็นเจ้าอาวาสและเป็นเจ้าคณะตำบล คณะสงฆ์แดนอโศกส่วนหนึ่งได้รับการอุปสมบทจากพระครูสถิตวุฒิจุณ อีกส่วนหนึ่งได้อุปสมบทมาจากที่อื่น ส่วนที่เป็นสังฆวิหการิกของพระครูสถิตวุฒิจุณ พร้อมด้วยผู้อุปสมบทมาจากที่อื่น ได้ขอสังกัดอยู่กับวัดหนองกระทุ่ม ได้รับปากว่ายินดีจะปฏิบัติตามคำสั่งสอนของเจ้าอาวาส อุปัชฌาย์ และระเบียบการปกครอง และอยู่ในระเบียบวินัยของสงฆ์ทุกประการ ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๑๘ เวลา ๑๓.๐๐ น. คณะสงฆ์อำเภอกำแพงแสนได้กำหนดให้มีการประชุมพระนวกะประจำปี ๒๕๑๘ ขึ้นที่ ณ วัดหนองกระทุ่ม ซึ่งมีพระนวกะมาประชุมประมาณร้อยกว่ารูป พระเถรานุเถระที่มาร่วมประชุมมีเจ้าคณะจังหวัดนครปฐม เจ้าคณะอำเภอกำแพงแสน เจ้าคณะตำบลกระต๊อบ พร้อมด้วยพระเถรานุเถระอีกหลายรูป การประชุมอบรมได้ดำเนินไปนานพอสมควร ได้มีภิกษุแดนอโศกภายใต้การนำของภิกษุรัก โพธิรุกขิโต ได้นำแฉลงการณ์ของคณะสงฆ์แดนอโศก มาประกาศในที่ประชุมสงฆ์ว่า “นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป คณะสงฆ์แดนอโศกจะไม่ขอขึ้นอยู่ในสังกัดคณะสงฆ์ไทย ได้แก่ เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล ตลอดจนจนถึงเถรสมาคม และสมเด็จพระสังฆราช เพราะขัดข้องด้วยกฎ และข้อบังคับต่างๆ ที่ฝ่ายปกครองสงฆ์บัญญัติขึ้น โดยไม่เอื้ออำนาจพระธรรมวินัย จึงไม่อาจจะร่วมสังฆกรรมกันต่อไปได้” คณะสงฆ์อำเภอกำแพงแสนจึงได้ให้ออกเสียจากสังกัด ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

จังหวัดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อความเป็นธรรมของภิกษุสงฆ์ทั้งสองฝ่าย จึงเห็นควรได้พิจารณาจัดส่งเจ้าหน้าที่ของกรมการศาสนาไปร่วมกับจังหวัด เพื่อออกไปสืบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ จึงขอส่งแถลงการณ์คณะสงฆ์แดนอโศก สำเนาลิขิตเจ้าคณะอำเภอกำแพงแสน และสำเนาหนังสือผู้ใหญ่บ้าน มาพร้อมหนังสือนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

.....(ลายเซ็น).....

(นายคล้าย จิตพิทักษ์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม

สำนักงานเลขาธิการจังหวัด
นครปฐม โทร.๒๕๔๘๔๕

- สำเนา -

ที่ศธ ๐๔๐๗/๘๕๓๗

กรมการศาสนา

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๕

เรื่อง การซื้อตั๋วรถไฟลดราคาของภิกษุสามเณรจากสำนักสันตอโศก

เรียน ผู้อำนวยการฝ่ายการเดินรถ

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า ในปัจจุบันการรถไฟฯ ให้สิทธิการลดค่าโดยสารให้แก่พระภิกษุสามเณรในพุทธศาสนาทุกนิกาย รวมทั้งพระภิกษุสามเณรจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและกัมพูชา โดยมีหลักฐานคือหนังสือสุทธิหรือหนังสือสุทธิบรรณ ในการนี้มีพระภิกษุสามเณรจากสำนักสันตอโศกมาขอซื้อตั๋ว ก็จำหน่ายให้โดยไม่แน่ใจว่า จะอยู่ในข่ายได้รับสิทธิลดค่าโดยสารเช่นเดียวกับพระภิกษุสามเณรในพุทธศาสนาหรือไม่ จึงหารือไปยังกรมการศาสนาเพื่อจะได้นำไปประกอบการพิจารณาต่อไป ความละเอียดแจ้งอยู่แล้วนั้น

กรมการศาสนาได้นำเรื่องเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาแล้ว ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยตามเหตุผลที่กรมการศาสนาเสนอว่า เนื่องจากในปัจจุบันนี้พระภิกษุสามเณรในสำนักสันตอโศก มิได้ขึ้นอยู่ในปกครองของคณะสงฆ์ไทย ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ และไม่อยู่ในความอุปการะของทางราชการ จึงไม่ควรมิสิทธิลดค่าโดยสารเช่นเดียวกับพระภิกษุสามเณรที่อยู่ในปกครองของคณะสงฆ์ไทย จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ลงนาม.....(ลายเซ็น).....

(นายธนู แสงศักดิ์)

อธิบดีกรมการศาสนา

สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม
โทร ๒๘๑๒๖๔๐

ที่ ๖๖/๒๕๑๘

วัดใหม่ปิ่นเกลียว นครปฐม

๑๑ สิงหาคม ๒๕๑๘

เรื่อง คณะสงฆ์แทนอโศก

เจริญพร ท่านนายอำเภอกำแพงแสน

คณะสงฆ์แทนอโศก ซึ่งตั้งอยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน โดยได้ขอสังกัดอยู่กับวัดหนองกระทุ่ม ตำบลทุ่งลูกนก อันมีท่านพระครูสถิตวุฒิจุณ เป็นเจ้าอาวาส และเจ้าคณะตำบล คณะสงฆ์แทนอโศกนี้ ส่วนหนึ่งได้รับการอุปสมบทจากพระครูสถิตวุฒิจุณ อีกส่วนหนึ่งได้อุปสมบทจากถิ่นอื่น ส่วนที่เป็นสังฆปริณายกของพระครูสถิตวุฒิจุณ พร้อมด้วยผู้อุปสมบทมาจากถิ่นอื่น เดิมทีขอสังกัดอยู่กับวัดหนองกระทุ่มนั้น ได้รับปากว่าจะยินดีที่จะปฏิบัติตามคำสั่งสอนของเจ้าอาวาสอุปัชฌาย์ และระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ทุกประการ จึงได้รับไว้ในปกครอง แต่บัดนี้คณะสงฆ์แทนอโศกได้ประกาศแยกตัวออกจากการปกครองคณะสงฆ์ทุกระดับชั้นของการปกครอง โดยกล่าวว่า จะปกครองตนเองตามธรรมวินัย ไม่ยินดีที่จะปฏิบัติตามระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ทุกประการ ดังนั้น **คณะสงฆ์อำเภอกำแพงแสน จึงให้ออกไปเสียจากสังกัดโดยมิได้สังกัดวัดใดวัดหนึ่งตามประสงค์ ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๘ ต่อแต่นี้ไปคณะสงฆ์แทนอโศกก็เป็นอยู่โดยเอกสิทธิ์ ผิดจากระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ในปัจจุบัน และไม่อยู่ในความรับผิดชอบคณะสงฆ์อำเภอกำแพงแสนอีกต่อไป** เพื่อให้ทางฝ่ายบ้านเมืองได้รับทราบ และเพื่อการสอดส่องดูแลการเป็นอยู่ของคณะสงฆ์แทนอโศกต่อไป พร้อมกันนี้ได้มอบสำเนาคำแถลงการณ์การประกาศตัวแยกออกจากการปกครองมาด้วย ๑ ชุดแล้ว

ฉะนั้น จึงขอเจริญพรมาเพื่อทราบ และเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอเจริญพร
 (ลงชื่อ) พระครูปรากฏลักษณภิบาล
 (พระครูปรากฏลักษณภิบาล)
 เจ้าคณะอำเภอกำแพงแสน

ศึกษาธิการอำเภอ

พิจารณาแล้วอย่างละเอียด คิดว่าควรจะสำเนาหนังสือและประกาศแจ้ง

๑. ผบก.สภ.อ.กำแพงแสน
๒. กำนัน ต.ทุ่งลูกนก

๓๐ ปี นานาสังวาส

เขตสนามจันทร์

ศาลาวิถีสมาคม

● พระพิศาลธรรมราชา (พระพรหม กัลยาโณ)

เท่าที่มองเห็นก็ถือว่าเป็นต้นแบบ เป็นตัวอย่างของสังฆมที่
ยังรักษาความสมณะ เรียบง่าย มกน้อย สันโดษ ตรงนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่
น่ารักษาไว้ให้ดีที่สุดต่อไป เพราะว่าเป็นอย่างนี้ยุคที่คนกำลังอยู่ในภาวะ
ฟุ่มเฟือย อย่างชาวสันตโตโสกราชราชตรงนี้ไว้ได้ อย่างน้อยก็เป็นตัว
กระตุกกระตุ้นเตือนให้เกิดมุกคิดว่า เขาอยู่แบบนั้นทำไมเขาอยู่ได้
ทำไมเขาสุขสบายได้ ทำไมเราต้องอยู่ต้องกินต้องใช้กันเกิน โดยเฉพาะ
การไม่ใช้ส่วนเกินถือว่าเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ ถึงตรงนี้น่าจะเรียกว่า
เตือน น่าจะเรียกว่ารักษาให้ดี เป็นต้นแบบต่อไปเป็นตัวอย่าง

เป็นกลุ่มที่เป็นทุกขานุคติบุคคล ทำตัวอย่างตรงนี้เป็นเรื่อง
ที่ขาดแคลนในยุคปัจจุบัน ที่มีแต่การแข่งขัน การฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย
แล้วส่วนอื่นที่จะทำกันต่อไป ที่สำคัญก็คือเรื่องการขยายพื้นที่ให้มี
พื้นที่เกษตร ให้มีพื้นที่ของชุมชนอีสาน อยากเน้นไปทำสาขาทางอีสาน

สู้กับเรื่องมอมเมาชั่วเหล่าขี้นยาของคนอีสาน ซึ่งถือเป็นเรื่องเสียหายที่สุด ทำงาน
ไปก็ไม่เหลืออะไรเก็บ เพราะว่าไปกินในสวนเกินที่ไม่ต้องกิน อันนี้อาตมาเองก็กำลังจะไปเปิดสาขาที่
บุรีรัมย์ ก็อยากจะช่วยกัน แล้วก็อยากจะทำอะไรเพิ่มเพื่อเกษตรกรไทยอยู่รอด เช่น ทำปุ๋ยชีวภาพ
ทำอะไรที่อยู่แล้ว แล้วต่อไปตั้งบไว้ก็จะดีเหมือนกัน

อย่างเวลาลองกองเขาขายไม่ได้ ถ้าโยเขาขายไม่ได้ อาจจะมีช่วงอื่นเราไม่ใช้อะไรมาก ช่วงที่
ผลเกษตรออกมาเยอะ ชาวบ้านเขาขายไม่ได้ อยากให้ลองทำ อาตมาลองคิดอยู่ ยังไม่มีโอกาสทำได้
เต็มที่ คือตั้งกองทุนไว้ เกษตรกรคนไหนไม่กินเหล้า ไม่เล่นการพนัน จะไปช่วยซื้อมา แต่ถ้าเกษตรกร

คนไหนติดอบายมุขงอมแถมเราก็จะไม่ช่วยซื้อ เป็นการตอรอง

เครือข่ายสันตโตโคกเป็นเครือข่ายที่ใหญ่ เหมือนอย่างธรรมกายที่เขาทำ เราเชื่อว่า เกษตรกรหลายศูนย์ หลายเจ้า ที่จะระบายของในสวนออกมา ไม่ต้องนั่งร้องไห้เมื่อคราวค้ำขัน มองไม่ออก ไม่น่าเสียใจ ลงทุนไปตั้งมากมาย เพราะว่าสันตโตโคกมี Power มีพลัง สามารถจะแจกจ่ายไปคนละครึ่งกิโล ก็สามารถช่วยให้ชาวสวนชาวไร่ชาวนารอดตายไปเยอะ หากช่วยสังคมขยายออกไปช่วยกัน ก็เอาศีลธรรมเป็นหลัก ใครไม่มีศีลธรรม มัวแต่เพลिनกับอบายมุขก็ไม่ซื้อ พอเขาเล่าลือไปว่า พวกสันตโตโคกมาช่วยซื้อผลไม้คนที่มีศีลธรรม มันก็จะทำให้คนอื่นอยากมีศีลธรรมบ้าง มันก็จะทำให้ศีลธรรมกลับมาก่อนที่โลกจะวินาศ เพราะว่าเครือข่ายของสันตโตโคกคนมากขึ้นๆ ก็ต้องช่วยให้ดีขึ้น

● มีอะไรที่จะแนะนำบ้างไหมคะ?

ดูสถานการณ์ให้มันกลมกลืน ผสมผสานสัมพันธ์กับกลุ่มต่างๆ ได้เพิ่มขึ้นก็ยิ่งดี เวลาเกิดอะไรจะได้มีแนวร่วมกันได้มากขึ้น เวลาบ้านเมืองค้ำขัน เวลาสังคมจะล่มจม เราไปโดดเดี่ยวอยู่คนเดียวก็จะลำบาก แต่เราก็ต้องรักษาจุดแข็งของเราไว้ แสงจุดร่วม สงวนจุดต่าง ให้มันมากขึ้น จนกระทั่งเราสามารถร่วมกิจกรรมกับสังคมได้ทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย ก็ทำให้เรามี Power ในการทำงานได้ดีขึ้น

ภิกษุณีธัมมขันธ์ชา

● ชาวอโศกในสายตาที่ท่านเห็นตอนนี้เป็นอย่างไบ้างคะ ?

คิดว่าการปฏิบัติในกระบวนการเคลื่อนไหวของเรานั้นนะคะ เราก็เคลื่อนไหวไปข้างนอกนะคะ แต่ข้างในใจของเราแต่ละคนนั้น เราต้องมีสันติจริงๆ ไม่อย่างนั้นแล้วเราก็จะทุกข์ เพราะว่าเราต้องทำความถูกต้องให้เกิดขึ้นข้างนอกใช่ไหมคะ อาจจะ เป็นขบวนการ อาจจะเป็นการทำหนังสือ อะไรก็ตาม แต่การรักษาสันติภาพในใจของเราแต่ละคนคิดว่าสำคัญ เพราะถ้าหากว่าเราต่อสู้ข้างนอก แต่ว่าใจของเรานั้นไม่สงบ ใจของเรา ฟุ้งซ่านไป หรือว่า

ถูกรบกวน

เรายังหัวน้ใจด้วยโลกธรรม เราเองจะเป็นทุกข์ ในท้ายที่สุด ต่อสู้ข้างนอกแต่ก็ต้องต่อสู้ข้างในด้วย

● ท่านมีอะไรจะแนะนำพวกเราบ้างไหมคะ?

คิดว่าชาวอโศกในภาพรวม ผ่านมรสุมผ่านอะไรมาเยอะ แต่ก็ดูเหมือนว่ามีความเข้มแข็ง มั่นคงดีในการปฏิบัติธรรม ต่อไปเอกภาพของชาวอโศกคิดว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม งานของชาวอโศกในแง่ของการเผยแผ่ ในเรื่องการแนะนำให้ประชาชนได้รู้จักการกินมังสวิรัต ซึ่งทำให้เราไม่ต้องเบียดเบียนใคร คิดว่าเป็นวิถีชีวิตที่น่าชื่นชม วิถีชีวิตของความเรียบง่าย สมถะ กลับคืนสู่รูปแบบการใช้ชีวิตดั้งเดิมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสิ่งที่น่าชื่นชม สิ่งเหล่านี้อยากจะให้รักษาเอาไว้ เอกภาพในหมู่ของชาวอโศกเองเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม

คือไม่ว่าพ่อท่านจะอยู่หรือไม่ ชาวอโศกก็จะคงอยู่ต่อไปได้ พยายามที่จะรักษาคุณธรรมเหล่านี้ไว้ คุณสมบัติเหล่านี้ไว้ น่าจะเป็นหนทางที่ถูกต้อง

แต่เป็นห่วงนิดหนึ่งตรงเรื่องการพัฒนาข้างใน ถ้าเราพัฒนาข้างนอกและข้างในไปพร้อมๆกัน ชาวอโศกเป็นคนที่เสียสละเยอะนะ ปรับจากชีวิตชาวโลกมาเป็นชีวิตชาววัดได้เยอะมาก เป็นสิ่งที่เป็นตัวอย่งให้กับสังคมโลก แต่ในขณะที่เดียวกันถ้าชาวอโศกทำด้วยความตระหนักรู้ว่าเราทำอะไร เราเป็นลูกพระพุทธเจ้าอย่างไร แล้วเราปฏิบัติในตัวของเราเองที่จะมีความสุขในตัวของเราเอง คิดว่าน่าจะเป็นสิ่งที่ชาวอโศกจะทำได้ไม่ยากนัก

● ข้อบกพร่องที่มองเห็น เพื่อที่เราจะได้แก้ไข?

บางทีบทบาทของผู้หญิงในอโศก คิดว่ายังไม่สมดุล พ่อท่านได้ตั้งกฎเกณฑ์ว่าต้องมีพระ ๔ รูป ถึงจะบวชผู้หญิงขึ้นมา ๑ รูป การตั้งกฎเกณฑ์ตรงนี้นะคะทำให้ผู้หญิงหลายคนของอโศกต้องหันเหออกไปอื่น น่าจะเปิดกว้างตรงนี้มากขึ้น เพราะว่าพลังอโศกครึ่งหนึ่งเป็นพลังผู้หญิง แล้วเวลานี้พลังผู้หญิงเป็นพลังสำคัญ พลังที่จะโอบเอื้อต่อสังคมเป็นพลังผู้หญิงนะ ถ้าหากว่าอโศก

ใช้ประเด็นนี้ให้เป็นประโยชน์กับอโศกเอง อโศกจะก้าวหน้ามากกว่านี้ แต่พอท่านคิดว่าถ้าผู้หญิงมากแล้ว กองทัพคล้ายๆจะถูกชอนไชอะไรประมาณนั้น ถ้าหากเปิดประเด็นนี้สำหรับผู้หญิงให้มากขึ้น สำหรับชาวอโศกน่าจะดีนะคะ เจริญพรค่ะ

นายชำนาญ วิเชษฐพันธ์

● พวกเราควรปรับปรุงเรื่องอะไรบ้างคะ?

ไม่มีอะไรที่จะแนะนำ ผมก็ติดตามอยู่ ก็รู้ว่าทุกอย่างทำดี จนคนเขาเลื่อมใส คงไม่มีคำแนะนำอะไร มีแต่ว่าเราก็เลื่อมใสเหมือนคนอื่นเขามากกว่า

● นานาสังวาสต่างกับสิทธิมนุษยชนอย่างไรบ้าง?

ผมว่ามันไม่ต่างอะไรหรอก ผมว่าอันนี้เป็นสิทธิ ผมมีความเห็นตั้งแต่แรก ตามรัฐธรรมนูญต้องให้เสรีภาพโดยสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นการที่จะเป็นนานาสังวาสก็เป็นเสรีภาพโดยสมบูรณ์ในการนับถือศาสนา ผมคิดว่าประเทศไทยต้องให้อิสระให้มากกว่านี้ ไม่งั้นแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องศาสนาใหม่ๆจะไม่มีทางเกิดขึ้น ผมว่าอันนี้เป็นสิทธิของทุกคนโดยชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญ ที่จะเลือกนับถือศาสนาในกายของศาสนาอะไรต่างๆ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญต้องครบถ้วนถูกต้อง

แล้วสันตอโศกไม่ได้ทำอะไรผิดเลยนะนี่ สันตอโศกก็ใช้สิทธิเหมือนกับที่ทุกคนจะเลือกนับถือศาสนา ทุกคนไม่ได้ทำอะไรผิดเลย

● ท่านมองว่าเรื่องของสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยในขณะนี้เป็นอย่างไรรู้กับครั้งในอดีต?

ผมคิดว่าไม่ดี มันเลื่อมลง เพราะว่าคนหันไปใช้วิธีการที่ไม่เคารพเสรีภาพของประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะรัฐ อย่างเช่นการอุ้มกักขัง การพยายามทำอะไรที่มันไปลดทอนเสรีภาพของประชาชนอย่างอื่นก็ดี ทุกวันนี้มีคนพูดกันอยู่เรื่อย ก็เพราะว่าสิทธิเสรีภาพของเรามันเลื่อมลง

● จากการที่มาช่วยทำคดี ท่านได้ข้อคิดอะไรจากการทำงานตรงนี้บ้างคะ?

โอ...ผมได้เยอะ แต่ก่อนผมไม่ได้ใกล้ชิดกับทางศาสนาเท่าไร เหมือนกับนักเรียนคนอื่นที่เรียนไปก็อย่างนั้นๆแหละ สวดมนต์ได้บ้าง รู้ที่ครูสอนบ้าง พระสอนบ้าง แต่ถามว่าเอาไปปฏิบัติหรือเปล่า ก็เปล่า

พอมาทำคดีนี้มันจำเป็นต้องศึกษามากขึ้นเยอะ ต้องมีความเข้าใจ ที่นี่เราเข้าใจมากขึ้น คึกขามากขึ้น เราก็มองเห็นว่าคำสอนของศาสนาพุทธมีแต่ดี มีประโยชน์ ถ้าเราเอาไปทำเท่าที่เรา รู้ นิดหน่อยนี่นะ เอาไปทำก็เกิดคุณค่ามหาศาล อย่างเช่นง่ายๆ ถ้าเราไม่ไปโกหกใคร เราไม่ลักขงใคร เราไม่ผิดลูกเมียใคร เราไม่เมาเหล้า อย่างนี้ความสุขก็มาแล้ว มีความสุขแล้ว อยู่กับลูกกับเมียสบาย นี้ให้เยอะนะ เรายังนึกถึง อันนี้เหมือนบุญคุณที่เราไปได้จากการทำคดี เรายังนึกว่าเป็นบุญคุณ อย่างหนึ่งที่สันติอโศกให้เรา

เพราะฉะนั้นเราก็แวะเวียนมาเรื่อย หนังสือที่ชาวอโศกให้มาก็ยังเอาไปแม่บ้านอ่านด้วย

● ในโอกาส ๓๐ ปี มีอะไรจะฝากบอกบ้างคะ?

คิดว่าชาวอโศกทำดีสมบูรณ์อยู่แล้ว เพียงแต่หวังว่ากิจกรรมอะไรต่างๆเราจะขยายตัวมากขึ้น แล้วให้คนอื่นที่ยังไม่ได้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบอย่างเรา ให้เขามีโอกาสได้เหมือนเรา ไม่งั้นประเทศชาติก็รุ่งนวย ถ้าทุกคนปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ปัญหาจะไม่มีเลย ไม่ว่าจะภาคใต้หรือที่ไหน มีแต่คนรักกัน มีแต่คนจะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไม่มีใครฆ่ากัน โอ้โฮ...วิเศษ ยังนึกว่าถ้าเป็นไปได้ สันติอโศกอาจจะ มีบทบาทช่วยระงับปัญหาภาคใต้ได้บ้าง ไม่มากก็น้อยนะเนี่ย

อาจารย์ภรตนา กุศลาลัย

● ที่อินเดียมีหลายลัทธิแต่ก็อยู่กันด้วยสันติวิธีเป็นเพราะอะไร?

เพราะนานาคความคิดเขาไม่บังคับกัน ใครจะคิดยังไงก็แล้วแต่ ใครจะโง่เขลา จะเขียนยังไง จะเทศน์ยังไง ไม่ว่าอะไรทั้งนั้น อยู่กันอย่างสันติครับ โดยไม่มีองค์กรของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง ใครมี ลัทธิความเชื่ออย่างไร ก็สามารถปฏิบัติตามความเชื่อของตัวเองได้

แล้วนานาสังวาสในประเทศไทย ผมว่านานาคความคิดนะ ถ้าเขาเห็นว่าควรจะอยู่ด้วยกันก็ดี ถ้าเห็นว่าไม่ควรจะอยู่ด้วยกัน ก็แล้วแต่ความคิด

● มีอะไรจะแนะนำบ้างไหมคะ?

ผมคิดว่านานาสังวาสนั่นดีแล้ว อย่าไปบังคับมันเลย แล้วแต่ใครจะคิดยังไง อย่าไปว่ากันดีกว่า ให้อิสระภาพกันดีกว่า ให้เสรีภาพกันดีกว่า ใครจะคิดยังไง จะทำยังไง จะเขียนยังไง จะพิมพ์หนังสือยังไง อย่าบังคับกันเลย

● ชาวอโศกมีอะไรต้องปรับปรุงบ้างคะ?

ผมอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเรื่องมังสวิรัต

ส.ว.โสภณ สุภาพงษ์

ผมคิดว่าสันตืออโศกหรือชาวอโศกนี่นะครับ อย่าไปติดกับสิ่งที่รบกวนใจหรือที่ผ่านมา เพราะว่าสิ่งที่ทำอยู่นั้นก็ได้เรียนรู้ตัวเอง ได้ประสบการณ์ ผมในฐานะที่ไม่ใช่ผู้ปฏิบัติธรรมก็ปลื้มใจกับสิ่งที่ชาวอโศกได้ทำ ก็เหลือเพียงว่าให้มีสติที่ยึดแบบอย่างของพ่อท่านโพธิรักษ์ไว้

เมื่อไปพบสิ่งใดจะเห็นพ่อท่านจะเริ่มต้นด้วยว่า อ้าว...มีเรื่องอะไรแล้วจะเอายังไง พ่อท่านจะเริ่มด้วยปัญหา เริ่มด้วยความเป็นจริงของคนคนนั้น ร่วมทุกข์ร่วมสุขจากตรงนั้นออกมา พ่อท่านไม่ได้เริ่มว่า โอ๊ย...ทำไอ้โน่นไม่เห็นดีเลย เอาแบบฉันนี่ดีกว่า พ่อท่านไม่เคยเริ่มอย่างนี้ พ่อท่านจะเริ่มด้วยว่า อ้าว...เป็นยังไง จะเอาอะไร คือเริ่มจากทุกเรื่องจากความจริงตรงนั้น ไม่ใช่เริ่มจากสิ่งที่ไม่เหมือนกับตัวเอง

อีกอันหนึ่งที่เป็นแบบอย่าง ท่านจันทร์จะเริ่มเหมือนกัน คือ อ้าว...พ่อหนุ่มจะเอายังไง ได้...ยอมได้ อันนี้ก็เป็นอย่างอื่นซึ่ง...เมื่อชาวอโศก

ไปพบไปทำงานกับพวกอื่น เราจะไม่เริ่มทำอะไรที่ไม่เหมือนเรา เราเริ่มด้วยที่ว่าเขาเป็นยังไง

เพราะฉะนั้น การประพฤติปฏิบัติของพ่อท่านหรือท่านจันทร์ ก็เป็นลักษณะของสมณะที่เริ่มจากคนอื่นก่อน เริ่มช่วยกันคิดออกมา ไม่ได้เริ่มด้วยความแตกต่าง เริ่มด้วยความเหมือนกันก่อน ก็มีแค่นั้นแหละครับ บางทีเราเป็นคนเก่งก็มักจะเปลว

ส.ศิวรักษ์

ด้วยการกระพือให้หลงใหลในวัตถุหลงใหลในเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้หันมาแสวงหาภูมิธรรมดั้งเดิม และสามารถช่วยให้พึ่งตัวเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี และสามารถสร้างสรรค์อะไรใหม่ๆ โดยอาศัยวัฒนธรรมดั้งเดิมของเรา โดยมีเนื้อหาสาระที่พุทธธรรมเป็นแกน

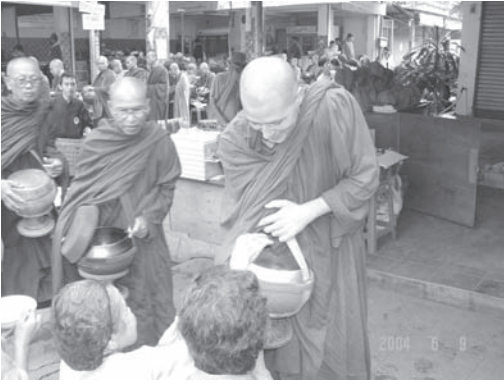
ผมเห็นว่าขบวนการในเมืองไทยทั้งหมด ที่ลงถึงระดับรากหญ้าและที่กว้างขวางลึกซึ้งทั้งทางด้านสังคมวัฒนธรรมและการศึกษา แหกออกไปจากกระแสหลัก สันติอโศกถือธงนำหน้าหมด อันนี้เป็นเหตุให้ผมเสนอให้ที่ประชุมมูลนิธิเสฐียรโกเศศ นาคะประทีป มอบรางวัลเกียรติคุณให้ขบวนการสันติอโศกเมื่อปีกลาย ตอนฉลอง ๒๕ ปีอาศรมวงศ์สนธิ อาศรมวงศ์สนธิมาที่หลังสันติอโศก

การที่จะต้องปรับปรุงก็คือว่าสันติอโศกจะต้องไม่พึ่งพาท่านอย่างเดียว การที่มีวีรบุรุษเป็นผู้นำคนเดียว จะไปไม่รอด เพราะถ้าพ่ของท่านเป็นอะไรไป จะฟูบแฟบ ดูสวนโมกข์เป็นตัวอย่าง อาจารย์พุทธทาสไปแล้วสวนโมกข์ก็ฟูบแฟบไป อย่างขบวนการของมหาตมะคานธีเป็นตัวอย่าง จริงๆท่านยิ่งใหญ่มากสามารถกู้เอกราชจากอังกฤษนะ เมื่อสิ้นท่านคานธีไปแล้วก็ฟูบแฟบ

เพราะฉะนั้นสันติอโศกจะต้องสร้างสังฆะ ทราบว่ากลุ่มชนทั้งที่เป็นสมณะและเป็นอุบาสกอุบาสิกาที่ทางมหายานเขาเรียกมหาสังฆิกะ ปรึกษาหารือร่วมกัน วางแผนต่างๆเพื่ออนาคต เพื่อสร้างผู้นำในระดับต่างๆ อย่างกระจายอำนาจออกไป ไม่มีศูนย์อำนาจ ผมว่าอันนี้จะเป็นบทเรียนที่สำคัญของสันติอโศกสำหรับอนาคต

สันติอโศกนั้นตามความเห็นของผมรู้สึกจะเครียดไปหน่อย ต้องให้มีเสียงหัวเราะเยาะตัวเองให้มากขึ้น การทำบุญนิยมนี้ถูกต้อง แต่อย่าไปนิยมบุญมากนัก เพราะในชีวิตนี้ต้องมีอารมณ์ขันให้มากขึ้น และต้องมีเพื่อนคลายมากกว่าที่แล้วๆมา

อันนี้จะทำให้ขยับขยายกว้างขวางมากขึ้น

พร้อมกันนั้นการออกจากคณะสงฆ์หลักนั้นดี แต่อย่าไปเหยียดคณะสงฆ์หลักเขา ต้องให้มีความเมตตากรุณา และอย่าไปเห็นว่าเขาเป็นตัวเลวร้าย ให้เห็นว่าเขาเป็นเพื่อนร่วมทุกข์เช่นเดียวกับศาสนาอื่น ศาสนิกอื่นให้เห็นเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เราควรจะสังสรรค์เสวนากัน อย่างได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน นี่ก็ในฐานะกัลยาณมิตรนะครับ ก็เตือนด้วยความหวังดี ผูกเรือนพ่อกันด้วยนะวาระลึกถึงอยู่เสมอ

ส.ว. ทนายทองใบ ทองเปาะตี

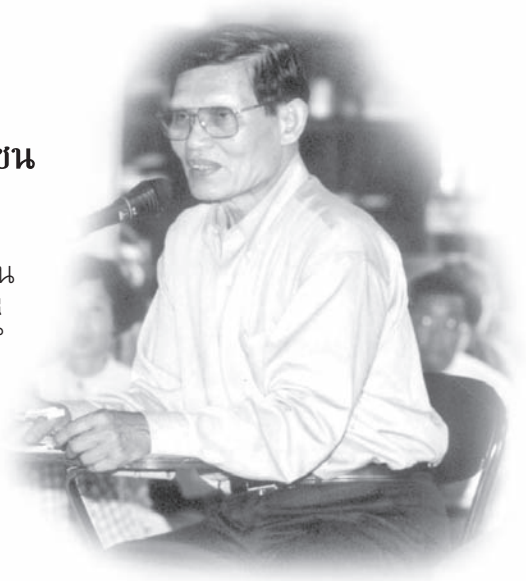
● ในเรื่องของนานาสังวาสกับสิทธิมนุษยชน เกี่ยวข้องกันอย่างไรบ้างคะ?

นานาสังวาสคือความแตกต่างในเรื่องความเชื่อถือในทางศาสนา ที่นี้ทางด้านสิทธิมนุษยชนถ้าว่าโดยหลักแล้วนี้เขาจะไม่ถือทางด้านความแตกต่าง คือเขาจะถือสิทธิอย่างหนึ่ง สิทธิในความเชื่อถือ สิทธิในทางศาสนา เขาจะถือเป็นหลักเลยว่า แต่ละคนต่างก็มีสิทธิในความเชื่อถือของตัวเองในทางศาสนาของตัวเองเหมือนกัน ก็แล้วแต่คนจะถือสิทธิได้จะไม่ก้าวก่ายกัน

มาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญบอกไว้ชัดเจนว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการนับถือศาสนา นิกายของศาสนาหรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมือง และไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นี่คือกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ

และในวรรค ๒ ยังเขียนไว้อีกว่า ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง มีให้รัฐกระทำการใดๆอันเป็นการรอนสิทธิ หรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้ เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติตามพิธีกรรม ตามความเชื่อถือแตกต่างจากบุคคลอื่น

เพราะฉะนั้นนานาสังวาสที่ว่านั้น ถ้าคุณจะนับถือศาสนาที่แตกต่างจากคนอื่น ก็เป็นเสรีภาพที่คุณจะนับถือได้ ใครจะไปเกี่ยวข้องหรือควบคุมคุณไม่ได้ ซึ่งอันนี้ก็สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ข้อ ๑๘ ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งประชาชาติ ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๙๑ ประเทศไทยก็เป็นสมาชิก มีพันธะกรณีที่ต้องเคารพและปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนนี้ ข้อ ๑๘ บอกว่า

บุคคลมีสิทธิในเสรีภาพแห่งความคิด มโนธรรม และศาสนา สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะเปลี่ยนศาสนาหรือความเชื่อถือ และเสรีภาพที่จะแสดงให้ศาสนาหรือความเชื่อถือ ให้ประจักษ์ในรูปของการสั่งสอน การปฏิบัติกิจกรรม ความเคารพสักการบูชา การสวดมนต์และการถือปฏิบัติพิธีกรรมไม่ว่าจะโดยลำพังตนเอง หรือร่วมกับผู้อื่นในประชาคม และในที่สาธารณะหรือที่ส่วนตัว นี่คือปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งรัฐธรรมนูญของเราจะให้สิทธิตรงนั้นนะครับ ถ้าเราดูตามมาตรา ๒๔๐ และมาตรา ๑๘ เมื่อสักครู่นี้ แต่อ่านประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ บอกว่า

ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิดเพศหรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองของรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน ทั้งนี้เมื่อเราเป็นพลเมืองไทย เราก็มียุติตามมาตรา ๓๘ ที่ผมพูดเมื่อสักครู่นี้ ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๕ โดยเท่าเทียมกับผู้อื่น

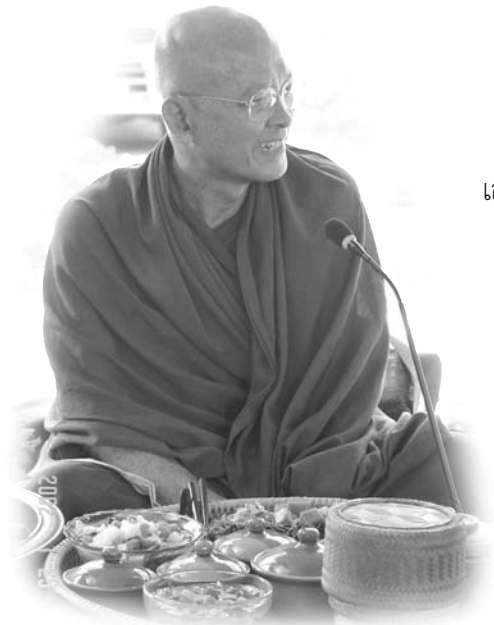
เพราะฉะนั้น ๓๐ ปีมาแล้วที่ผ่านมานี้ นะครับ ว่าโดยหลักแล้ว เมื่อก่อนนี้ยังไม่มีรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ เราก็ได้รับความคุ้มครองตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และตามกฎหมายที่มีอยู่ในขณะนั้นคือ เสรีภาพในการนับถือศาสนา มาตอกย้ำให้หนักแน่นขึ้นในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐

เพราะฉะนั้นโดยกฎหมาย สภาพต่าง ๆ นั้นดีขึ้น แม้จะพูดถึงในทางปฏิบัติ ผมคิดว่า ๓๐ ปีที่ผ่านมา ที่สันตโตโสภณเคยถูกพิพากษามาแล้วในเรื่องที่นานาสังวาส ผมคิดว่าบรรยากาศดีขึ้นนะครับ สันตโตโสภณก็ดำเนินการต่างๆก้าวหน้ามาเรื่อยๆ มีผู้นับถือ มีผู้ปฏิบัติมากขึ้น มีคนมาศึกษาหรือแม้แต่ชาวต่างประเทศ ก็มาศึกษาถึงกิจกรรมที่สันตโตโสภณได้ทำมา และบ้านเมืองก็ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องอะไรกับการดำเนินงานของสันตโตโสภณ อันนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า สันตโตโสภณได้ดำเนินการกิจทางศาสนาต่อมาด้วยความเปิดเผยก้าวหน้ามาด้วยดี

● จากการที่ท่านมาช่วยทำคดีให้ สันตโตโสภณที่ผ่านมา ท่านได้ข้อคิดอะไรจากการทำงานตรงนี้บ้างคะ?

ผมรู้สึกว่ที่ผมเข้าไปทำนะครับ ผมถือว่า สันตโตโสภณก็เป็นพุทธ แล้วก็ดำเนินการทุกอย่างไปตามแนวคำสอนของพระพุทธองค์ ยึดมั่นในบทบัญญัติแห่งพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งกฎของพุทธ สันตโตโสภณได้ปฏิบัติตามนั้นโดยเคร่งครัด คือเป็นการปฏิบัติที่ถือเคร่ง ยึดมั่นในการปฏิบัติตามพระไตรปิฎกอย่างเคร่งครัด จากตรงนั้นผมคิดว่า เพราะการที่สันตโตโสภณยึดมั่นในคำสอนข้อกำหนดในพระไตรปิฎกนั่นเอง ทำให้สันตโตโสภณได้รับความคุ้มครอง และสามารถอยู่ในสังคมนี้ได้อย่างสง่างามตลอดมาครับ และคงจะสืบคลานก้าวหน้าต่อไปได้ดีครับ เจริญก้าวหน้าต่อไปด้วยดีนะครับ

● มีอะไรจะแนะนำพวกเราบ้างไหมคะ?

ไม่บังอาจสอนสังฆราชหรือใคร ก็เป็นแต่เพียงสังเกตและเอาใจช่วย คือคนที่ทำความดี อยากให้การปฏิบัติของท่านเจริญรุ่งเรืองสืบไป ขยายจำนวนผู้เชื่อถืออยู่ในความเชื่อนี้ให้มากขึ้น เพราะคำสอนของท่านนั้นและจริยวัตรที่เคร่งครัดก็เป็นส่วนหนึ่งว่าหากมีคนนับถืออย่างนี้มากขึ้นๆ ยึดมั่นในคำสอนของพระพุทธองค์ ยึดมั่นในพระไตรปิฎก ก็จะทำให้สังคมนี้มีความสุข มีสันติภาพเกิดขึ้นได้ จากคำสอนของท่านก็ดี ยึดมั่นในพระไตรปิฎก จากหนังสือของสันติโศภิตที่ทำก็ดี คำสอนต่างๆ ที่ได้อ่านมาอยู่เสมอนี้ ก็จะเน้นในสิ่งที่ดีงาม ให้ทุกคนประพฤติในสิ่งที่ดีงาม ให้สละกิเลส เหล่านี้ ผมคิดว่าถ้าหากทุกคนได้ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธองค์โดยเคร่งครัด

ตามที่เรามาทำนี้ โลกก็คงจะไม่วุ่นวายในการฆ่าฟันกัน ไม่มีการประทุมิชอบ ไม่ว่าโก่งกินอะไรต่างๆ เหล่านี้ ก็คงจะไม่เกิดขึ้น เดี่ยวนี้คนหลงในวัตถุ หลงในกิเลสเยอะ บ้านเมืองจึงวุ่นวาย

เพราะฉะนั้นถ้ากลับมายึดมั่นตามคำสอนนี้ ก็ง่าย ง่ายขึ้น พอเพียง เหมือนอย่างท่านสมณะโพธิรักษ์ ผมเห็นแล้วผมก็ยั้งงคนที่มีความสุข มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตในงานที่ทำอยู่ แต่ต้องกลับมาอยู่ในสงบ จีวร ผืนเดียว เดินเท้าเปล่าในที่ทุรกันดารได้ ถ้าหากมีคนอย่างนี้มากขึ้น โลกก็จะมีสันติสุขมากขึ้นครับ

๓๐ ปี นานาสังฆवास เขตสมานอันนัท สถานวิฑิตพุทธ

ระยะทางพิสูจน์มา กาลเวลาพิสูจน์คน ๓๐ ปีแห่งการงานของชาวโศก ภายหลังจากการประกาศนานาสังฆवास เมื่อปีพ.ศ.๒๕๑๘ นับเป็นช่วงเวลายาวนานเพียงพอที่จะพิสูจน์ให้สังคมได้รู้เห็นยอมรับผลงานหลายๆด้านที่ปรากฏ อีกทั้งยืนยันหยัดยืนยันพิสูจน์หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ก่อเกิดชาวพุทธนั้พันนั้หมื่น อยู่รวมร่วมกันอย่างสมานฉันท์ เปี่ยมด้วยพลังสร้างสรรค์ เพื่อมวลมนุษยชาติ

จากบทสัมภาษณ์ พ่อท่านสมณะไพธิรักษ์ แจกแจงความชัดเจนถึงหลักการนานาสังฆवासเพื่อการเข้าถึงนั้ยะลึกซึ้งของหลักธรรมบทนี้ อันเป็นพระบัญญัติของพระพุทธเจ้า ซึ่งตราขึ้นสำหรับให้สงฆ์ไว้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มิควรเพิกเฉยเป็นอย่างยิ่ง

สารอศก ฉบับ ๓๐ ปี "นานาสังฆवास : ๙๗สมานอันนัท สถานวิฑิตพุทธ" มีที่มาที่ไปอย่างไร

ทอ

เป็นเรื่องของสังคมชื่อนี้ก็ประมวลมาจากสังคมเพราะสังคมเดี่ยวนั้นมันเกิดสถานการณ์คล้ายกับที่เกิดกับเรา กรณีนานาสังฆวัสมันเกิดโดยตรงกับเรามาก่อน ทีนี้เราไม่ต้องการที่จะให้มัน

แตกแยก เมื่อเกิดเรื่องเกิดราวที่ไม่สมานสามัคคีกัน เราก็อยากให้มีสมานฉันท์ แม้ว่านานาสังวาส แปลว่าต่างกัน ซึ่งก็เป็นความจริง และเป็นสังฆธรรมที่มันห้ามไม่ได้หรอก ที่จะไม่ให้มีความแตกต่างกัน ความไม่มีอะไรเหมือนกันที่เดียนั้นมันเป็นธรรมชาติ เป็นความจริง **ทฤษฎีนานาสังวาสเป็นของพระพุทธเจ้า** แต่เขาไม่ยอมรับกัน พระพุทธเจ้ามีพระบัญญัติคุณอันยอดเยี่ยม ท่านตราหลักนานาสังวาสไว้ให้ใช้ ซึ่งชาวศาสนาตรงๆ ก็คือมหาเถรสมาคมเองกลับทำเป็นเมิน หรือไม่ยอมรับพระบัญญัติของพระพุทธเจ้า ทั้งๆที่นานาสังวาสเป็นหลักพระธรรมวินัยแท้ๆ มันก็เลยวุ่นวาย ถ้ากระทบเราคนเดียวก็ไม่เท่าไรหรอก แต่นี่มันผิดธรรมะของพระพุทธเจ้า อย่าผิดธรรมะของพระพุทธเจ้าเลย เมื่อปฏิบัติแล้วก็เห็นจริงว่า มันไม่ดี เราก็อยากจะให้เขามาสนใจ มาศึกษา มาพิสูจน์ลัจจะว่ามันดี คำว่า**นานาสังวาส** มันไม่ได้เกิดแต่ในเฉพาะกลุ่มสงฆ์นะ มันเกิดทั่วไป ในโลกในสังคม **ถ้าจะพูดถึงสังฆธรรมจริงๆแล้วมันลึกซึ้งมากในเรื่องนานาสังวาสนี้ คือ มันรวมกันอยู่ ร่วมกันอยู่ แต่ก็มีความแตกต่างหลากหลาย แล้วเราจะทำอย่างไรให้เกิดความสมานฉันท์ หรือให้เกิดความสามัคคีกัน** เราตั้งชื่อเรื่องว่า **“ศานติวิधिพุทธ”** ก็เพราะว่าเราเชื่อมั่นต่อพระพุทธเจ้าในฐานะที่ท่านเป็นมหาปราชญ์ บรมปราชญ์จริงๆ ซึ่งท่านได้ตราหลักการของมนุษยชาติ และของสังคมไว้ เพื่อให้เกิดศานติ หรือสันติ หรือความสงบเรียบร้อย ไว้หมดแล้ว การจะรู้ว่ามันมีขอบเขต มีจุดต่าง และมีจุดร่วม แล้วก็มีขีดเขตว่า ยุติกันตรงไหน **อย่างไรพระพุทธเจ้าท่านตราเอาไว้ชัดเจนหมดเลย กำหนด กำกับอะไรต่ออะไรเอาไว้ ถ้าเราปฏิบัติอย่างที่พระพุทธเจ้าท่านตราไว้จริง มันก็จะดีมากที่สุด** ศึกษากันให้ดีๆว่า ท่านตราไว้ได้อย่างไร แล้วเอามาใช้ให้ครบถ้วนทั้งข้อหลัก ข้อย่อย ข้อประกอบ และข้ออะไรต่างๆ ที่มีหลักเกณฑ์กำหนดไว้สมบูรณ์เลย

เราจึงเห็นว่าควรหยิบหลักเกณฑ์ของพระพุทธเจ้าที่สำคัญมากมาแก้ปัญหาของสังคม เพราะทุกวันนี้มันแตกแยก มันระหองระแหง มันทะเลาะวิวาท ไม่เป็นสามัคคีกันทั่วโลก เพราะฉะนั้นมันจึงไม่ใช่เรื่องเล็กๆหรอก มันเป็นเรื่องยิ่งใหญ่ หลักการความรู้พวกนี้เป็นปรัชญา เป็นวิชาการ เป็นสูตรหรือทฤษฎีที่เยี่ยมของพระพุทธเจ้า **ควรหยิบมาศึกษาแล้วก็เอามาปฏิบัติใช้กันจริงๆจังๆ** ก็จะเกิดความศานติ ด้วยวิธีของพระพุทธเจ้า หรือด้วยวิธีพุทธ

คำว่า "นานาสังวาส ivedasmanant" กำกับนานาสังวาสจึงเป็นivedasmanant

มันไม่ใช่ชานานาสังวาสเป็นเขตสมานฉันท์ นานาสังวาสเป็นชื่อของวิธีการ หรือหลักการปฏิบัติ เมื่อเกิดความคิดยึดถือแตกต่างกันแล้ว แต่เราก็ยังต้องอยู่ร่วมกัน เพราะฉะนั้นก็ต้องใช้หลักเกณฑ์ที่ท่านตราไว้ อันคือหลัก**นานาสังวาส** เมื่อมันเกิดเหตุการณ์เช่น กรรมต่างกัน อุเทศต่างกัน คือมีกรรมต่างกัน เช่น กิจกรรมต่างกัน พฤติกรรมต่างกัน พิธีกรรมต่างกัน ซึ่งมีการปฏิบัติมันต่างกันแล้ว อุเทศ การอธิบาย หัวข้อ เรื่องราว หรือขยายความหมาย อะไรพวกนี้ก็ต่างกันหมด หรือแม้แต่ศีลก็ไม่เสมอสมานกันแล้ว เมื่อมันต่างกันอย่างนี้ และไม่สามารถตกลงกันได้แล้ว ถ้าใช้หลัก“นานาสังวาส” ก็เหมือนมาเซ็นสัญญาว่า เอ้า! ตกลงเราจะใช้หลักนานาสังวาสกันนะ พอเริ่มใช้หลักนานาสังวาสก็จะเกิดเป็น ๒ ฝ่าย ซึ่งถ้าอยู่ร่วมกันโดยพยายามจะใช้หลักของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

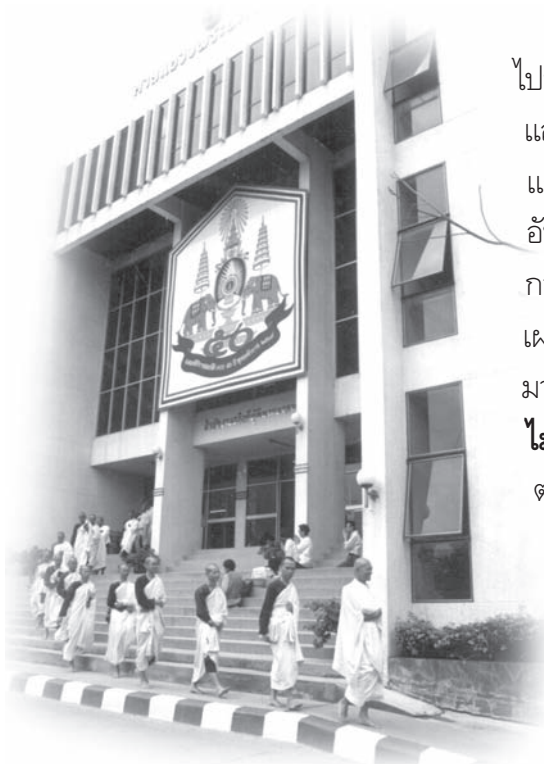
ในการตัดสินอีกฝ่าย มันก็จะทะเลาะกันไปทะเลาะกันมา แต่เมื่อแบ่งสายความต่างซะ อันนี้ต่างกันก็ฝ่ายหนึ่ง อันนี้ต่างกันก็อีกฝ่ายหนึ่ง แต่เราจะไม่ทะเลาะกัน เราต่างคนต่างปฏิบัติ แล้วถ้าเกิดมีปัญหาความเห็นต่างขึ้น เราอย่าไปพูดท้วงคนนั้น อย่าไปอิจฉาเขา เมื่อแยกกันแล้ว เราก็ต่างคนต่างทำตามความเห็นของเราไป หลักเกณฑ์อะไรควรทำได้ แค่นั้นๆ แม้แต่ปฏิภิกโกสนา หรือว่าจะทิวฐาวิกัมม์ อยากรู้ อันคือ การกล่าววาทัน ก็ว่าได้ขนาดทิวฐาวิกัมม์นะ อยากรู้กันถึงขั้นปฏิภิกโกสนา การวาทันมันก็จะมีการกระทบกัน ท้วงกัน ต่อว่ากัน ถ้าแรงเกินไปเป็นปฏิภิกโกสนา **นี่คือเกินเขต เพราะฉะนั้น เขตขนาดนี้ละ ว่ากันมันก็ต้องมีการกระทบกันบ้าง มีเขตขนาดไหน ถ้าวางอย่างนี้พอดี เป็นสมานฉันท์ อยากรู้ อยู่ด้วยกันได้ คืออย่าให้มันรุนแรงจนเกิดเรื่อง** หรือจะว่ากันก็ว่ากันด้วยเจตนาที่จะบอกความจริงของตนเอง หรือจะตำหนิคนอื่นบ้างก็พอสมควร ถ้าใครตอบโต้มายังไงก็อย่าไปเอาเรื่องเอาราวกันจริงจังนัก **นี่คือ ทิวฐาวิกัมม์** พูดได้ในขอบเขตนี้ จะกล่าวความจริงเมื่อถึงเวลาครั้งคราวที่จำเป็นจะต้องพูด ต้องกล่าว ต้องตอบโต้อะไร หรือว่าจะกล่าวความจริง จะอธิบายความจริงอะไร หรือจะถกเถียงกันหน่อย ก็แล้วแต่ หรือว่าจะรายงาน จะบอกอะไรก็แล้วแต่ ก็อย่าให้มันเป็นการกระทำจนกระทั่งเกิดเรื่อง แล้วอย่าหมายใจเอาเป็นเอาตาย เป็นแต่เพียงว่าแสดงออกเท่านั้นก็พอ **อีกฝ่ายหนึ่งรับทราบแล้ว จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ หรือจะเกิดอะไรขึ้นมาทางโน้นก็ต้องรับฟังบ้าง ไม่ใช่ฟังใครพูดถึงข้อด้อย ข้อเสีย ข้อไม่ดีอะไรของเรา แล้วก็แสดงความว้าวามอะไรออกมา คล้ายๆ อย่างนั้น ท่านก็ตราไว้ในพระธรรมวินัยที่จะให้รู้จักการควบคุมอารมณ์** เมื่อต่างกันแล้วมันก็เป็นธรรมชาติที่จะว่าของเราดี ของเขาไม่ดี ของเราถูก ของเขาผิด มันเป็นเรื่องธรรมชาติ ก็ต้องมีกันบ้าง เพราะฉะนั้น ถ้ามีแล้วก็อย่าไปเจตนารุนแรง ถึงต้องมี ทั้งหลักทิวฐาวิกัมม์ และหลักปฏิภิกโกสนา อย่างที่ว่า แล้วยังมีหลักการอย่างอื่นอีกเยอะแยะ มีรายละเอียดย่อยๆ อะไรอีกมากในหลัก **นानาสังวาส** ของพระพุทธเจ้า ซึ่งเราควรจะทำหลักเหล่านี้มาใช้ในสังคม แล้วมันก็จะเกิด **เขตสมานฉันท์ คือรู้ว่าขอบเขตที่เหมาะสม** ทำได้เท่านี้ **อย่าไปกระทำมากกว่านั้น จนไประรานอะไรกัน เป็นต้น เขาเรียกว่าเขตสมานฉันท์** ถ้าทำไปได้ก็จะเกิดการศานติ เกิดความสงบเรียบร้อย ด้วยหลักการและด้วยวิธีการปฏิบัติในแบบของพุทธ

นานาสังวาสกัมมัฏฐานปฏิบัติอย่างไร

ตอบ

สุดท้ายเลย ถ้าหากศึกษาให้ดีๆ แล้ว นานาสังวาส คือหลักการของพระพุทธเจ้าที่ท่านตราไว้ อาตมาเองก็ต้องตรวจสอบ เพราะว่าเราเกิดเหตุ นานาสังวาสกัน เราก็ต้องตรวจ เเท่าที่ดูๆ แม้ไม่ได้เป็นนักศึกษาที่ละเอียดลึกซึ้งอะไรนัก ไม่ใช่ชั้นปราชญ์ราชบัณฑิต ก็เห็นว่านี่เป็นหลักการที่ยอดเยี่ยม ลึกซึ้ง ท่านตราเรื่องนี้ไว้ตั้งแต่สมัยยุคสังคัมเป็นสังคัมทาส ทาสก็เป็นคนแต่ไม่มีสิทธิเสรีภาพอะไรเลย ไม่รู้เรื่องสิทธิเสรีภาพอะไรด้วยซ้ำ ผู้คนยังไม่รู้ตัวเองว่ามีสิทธิอะไรในความเป็นคนเหมือนวัวเหมือนควายแท้ๆเลย และยิ่งกว่านั้นในสมัยนั้นเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์อีกด้วยซ้ำ ซึ่งเป็นราชาธิปไตยสมบูรณด้วยอำญาสิทธิ พระพุทธเจ้าทรงพระกรุณาธิคุณ ทรงพระปัญญาคิคุณ ตรานานาสังวาสนี้ไว้ตั้งแต่ยุคโน้น ซึ่งคนทั้งหลายยังไม่รู้จักหอรอกประชาธิปไตย อิสระเสรี อะไรพวกนี้อย่า

ไปพูด มันไม่รู้เรื่อง สิทธิโน่น สิทธินี้ สิทธิในวัตถุ สิทธิในการแสดงออก สิทธิในความนึกคิด สิทธิในความเป็นคน หรือแม้แต่สิทธิมนุษยชนอะไรนี้ ไม่มีความรู้อะไรกันเลย แต่ท่านตราอันนี้ไว้ล่วงหน้า ตั้งเป็นพันปีมาแล้ว คิดดูสิ มันเป็นเรื่องของการแสดงถึงอิสระเสรีภาพ แสดงถึงความอย่อกัดขี้กัน อย่าเผด็จการกัน ถ้าไม่เช่นนั้นมันจะเกิดการข่มเหงกัน ผู้ที่มีอำนาจมากจะกดขี่คนมีอำนาจน้อย **โดยหลักนานาสังวาสนี้จะป้องกันไม่ให้คนกลุ่มใหญ่ข่มเหงคนกลุ่มน้อย** ถ้าไม่ตราว่าต่างคนต่างอยู่ต่างคนต่างพูด ต่างคนต่างคิดเห็นอย่างไรก็ปฏิบัติของตนเองตามที่เชื่อถือ แบ่งเขตกันไว้ ก็จะเกิดการละลาบละล้วงกัน กัดขี้กัน จึงมีหลักเกณฑ์นี้ พวกผู้น้อยก็ให้สิทธิเขาบ้าง ซึ่งอันนี้คล้ายๆ กับภาษาสากลที่เขาใช้ว่า **Majority Rule Minority Right** **คำนึงถึงสิทธิของผู้น้อยบ้าง ไม่ใช่ไปกดขี่ข่มเหงอะไรกันมากมาย** ซึ่งมันเป็นความก้าวหน้า เป็นพระบัญญัติคุณของพระพุทธเจ้าตั้งแต่ยุค ๒,๕๐๐ กว่าปีก่อน ซึ่งผู้คนยังไม่รู้

อิโหน้อเห็นอะไรเลย แต่เพราะพระพุทธเจ้ามีพระบัญญัติคุณ ท่านก็บัญญัติสิ่งสูงสุดยอตนี่ ฤๅษีนี้เอาไว้หรือจะเรียกว่าเป็นหลักกฎหมายก็ได้ ธรรมเนียมก็ได้

อาตมาว่าทุกวันนี้ผู้คนได้ตรากฎหมายเพื่อที่จะป้องกันการทะเลาะวิวาท ความแตกแยก ความไม่สามัคคีกันไว้เหมือนกัน แต่ก็ยังไม่เท่าพระพุทธเจ้าเลย จึงยิ่งใหญ่มากสำหรับหลักการของนานาสังวาส เพราะฉะนั้นก็ขอให้ศึกษาดีๆ เรียนรู้หลักการของท่านให้ชัดๆ เช่น อย่างการขอแยกของเราก็ยอมรับกันแล้ว เสร็จแล้ว อย่ามาอธิกรณ์กัน อย่ารื้อฟื้นกัน อย่าเอาคดีของคนนี้มา คนนั้นมาทำเหมือนอย่างที่เราโดน เราแยกเป็นนานาสังวาสออกมาแล้วตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๘ ทางโน้นก็แสดงออกว่าเขายอมรับรู้แล้วว่าเราลาออก เราไม่ได้อยู่ในปกครองของเขา ตกลงแล้ว เสร็จแล้ว กลับรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ กลับบอกไม่ได้ ออกไม่ได้ ต้องกลับไปอยู่อย่างเก่า อย่างนี้ก็ผิดหลัก ที่ท่านเรียกว่าหลักอุกโกฏณะ อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งเป็นการไม่ยุติธรรม ด้วยการรื้อฟื้น ถ้าเพื่อว่าขึ้นทำก็เป็นเรื่องที่เกิดพระธรรมวินัย เป็นเรื่องโง่งแล้ว เป็นเรื่องไม่ซื่อสัตย์แล้ว อุกโกฏณะ คืออย่าไปรื้อฟื้น เมื่อเรื่องจบไปแล้ว เสร็จ ก็อย่าไปกลับคำ อะไรอย่างนี้ เป็นต้น การจะรื้อฟื้นกลับมา หรือจะเรียกว่า ฟันเรื่องขึ้นมาใหม่ก็ผิดหลักเกณฑ์ เป็นเรื่องของความโง่ง เป็นเรื่องของความลำเอียงในใจตนเอง **จึงเป็นการรื้อฟื้นเรื่องที่ตกลงไปแล้ว ผิดก็มากลับว่าถูก ถูกก็มากลับว่าผิด กลับไปกลับมาอย่างนี้ไม่ได้ เป็นต้น** หลักการต่างๆพระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ ถ้าไม่มันตกลงกันเสร็จแล้วก็กลับไปกลับมา อย่างนี้มันก็ตายกันพอดี

ส่วนวิธีการจะแยกออกมาเป็นนานาสังวาสได้อย่างไร คนหมู่น้อยหรือส่วนตัวบุคคลเองจะขอแยกออกมาก็ได้ หรือคนหมู่มากเห็นว่าคนนั้นควรจะให้แยกไปอยู่ต่างหากเป็นนานาสังวาสก็ได้ ถ้าพิจารณาแล้วว่าสมควรจะเป็นนานาสังวาสก็ให้หมู่ใหญ่จัดการประกาศบอกว่า **คนนี้เป็นนานาสังวาส**

แล้วนะ หรือถ้าคนหมู่น้อยเองลาออก อย่างเราเองที่ขอแยกนานาสังวาสออกมาก็ได้ในอีกทางหนึ่ง
หลักการของพระพุทธเจ้าที่ท่านตรัสเรื่องนี้ไว้นั้น ด้วยพระสัพพัญญุตญาณแต่ๆเลย ลึกซึ้ง
ยิ่งใหญ่ แต่คนไม่ศึกษาสังขารของพระพุทธเจ้า ไม่ศึกษาสิ่งที่พิเศษพวกนี้เอาไว้ใช้ในชีวิต ในองค์กร
ในระบบ ระบบราชการ ระบบการเมือง หรือระบบการบริหารการปกครอง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทั้งนั้น
แต่เขาไม่ศึกษา แล้วก็นำมาใช้ประโยชน์กัน

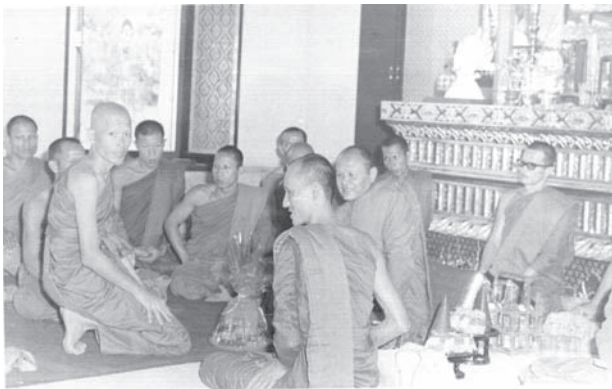

หรือว่าสมมุติหากฎไม่เงี้ยวเรื่องนานาสังวาสละฮียด ลิกซิง

ตอบ

เราไม่รู้ความจริง ถามเรื่องนี้เราก็ตอบไม่ได้ แต่ถ้าให้คาดคะเนตีความ ก็อาจจะ
เพราะว่าเขาไม่รู้ ไม่มีความรู้ในเรื่องนานาสังวาส ตีความอย่างนั้นก็ได้อ้อ แต่อาตมาไม่เชื่อว่าเขาจะไม่มี
ความรู้เรื่องนานาสังวาส เพราะเขาก็เป็นผู้รู้ ผู้ฉลาดผู้เฉลียวในหลักเกณฑ์ของศาสนายู่แต่ๆ นั้นหนึ่ง
สอง สมเด็จพระสังฆราชองค์นี้ ท่านเคยร่วมลงชื่อในการยืนยันความเป็น“นานาสังวาส” ไม่ยอม
รวมกับฝ่ายมหานิกาย ตามที่พ.ร.บ.คณะสงฆ์พ.ศ.๒๕๔๔ ตราขึ้นบังคับ ตั้งแต่ตอนนั้นท่านยังมี
สมณะศักดิ์เป็นที่พระโศภนคณาภรณ์ ท่านยังลงชื่อร่วมกับคณะขอแยกด้วย ซึ่งประวัติอันนี้ก็ไม่ใช่
ไม่รู้กัน เรื่องนี้เป็นที่รู้กันทั่วไปอยู่ อาตมาเองไม่ใช่นักการศึกษาเท่าไรเลย ยังรู้เลย เพราะฉะนั้นนัก
การศึกษาจริงๆยิ่งต้องรู้ อาตมาถึงไม่เชื่อหรือกว่าทางโน้นจะไม่รู้ ทีนี้ถ้าเผื่อว่าทางโน้นทำทั้งที่รู้ๆนี้แหละ
น่าเกลียด ตรงนี้น่าเกลียดมากเลย แล้วก็มากลับลำ กลับลำ มาเล่นงานเรา ทั้งๆที่เราขอแยกนานาสังวาส
ออกมาแล้ว ท่านก็ตกลงรับรู้แล้วว่าเราไม่ขออยู่ในปกครอง เพียงแต่ไม่ใช่ศัพท์คำว่านานาสังวาสเท่านั้น
แต่พฤติกรรมเป็นนานาสังวาสแล้ว ซึ่งทางโน้นก็ตกลง ท่านก็อยู่ของท่านไป แยกการปกครองเสร็จ
เรียบร้อยตั้งแต่ตอน พ.ศ.๒๕๑๘ แล้วพอมมาถึง พ.ศ.๒๕๓๑ พ.ศ.๒๕๓๒ กลับมารื้อฟื้นขึ้นใหม่
แสดงว่าช่วงนั้นก็ยังมีหลักฐานเอกสารต่างๆนานายืนยันว่า เขารับรู้ว่าเขาขอแยก และไม่ได้อยู่ในปกครอง

ขอแยกออกมาดูแลกันเอง เป็นนานาสังวาสในลักษณะของพฤติกรรมแล้ว แต่วันร้ายคืนร้ายก็มากลับบอกว่า ไม่ได้ ซึ่งพูดไปก็อย่างนั้น มันไม่ดี ไม่อยากจะพูดมากกว่า ท่านรู้ แต่ท่านทำไมยังทำ ไม่อยากจะพูดเหมือนคนในประเทศปฏิเสธว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้นั่นแหละ เมื่อมาอยู่ในวงการศาสนาเป็นภิกษุแล้วจะบอกว่าไม่รู้ธรรมวินัย อันนี้ปฏิเสธไม่ได้ เหมือนคนปฏิเสธว่ากฎหมายออกมาแล้วคนทุกคนจะพูดว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ จันใดก็จันนั้น เมื่อมาบวชเป็นภิกษุแล้วจะบอกว่าไม่รู้ธรรมวินัยพูดไม่ได้ ยิ่งเป็นผู้บริหารปกครอง ถ้าบอกว่าไม่รู้พระธรรมวินัย ก็ยิ่งเจ๊งลิ เพราะเท่ากับไม่ทำตามหลักเกณฑ์ของพระพุทธเจ้า หากจะพูดกันโดยสังขรณ์แล้วก็เป็นบาป ต้องรับบาป รับกรรม รับวิบากกุกุศลกรรมไป อันนี้ไม่ใช่เราไปว่านะ มันเป็นสังขรณ์ แต่เรื่องที่เรากลูกัดขี่ขี่มเหง เราโดนมาอยู่แล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไร เราก็ออมรับ ทนเอา ต่อสู้เอา โดยสู้ด้วยวิธีสงบ ศานติ

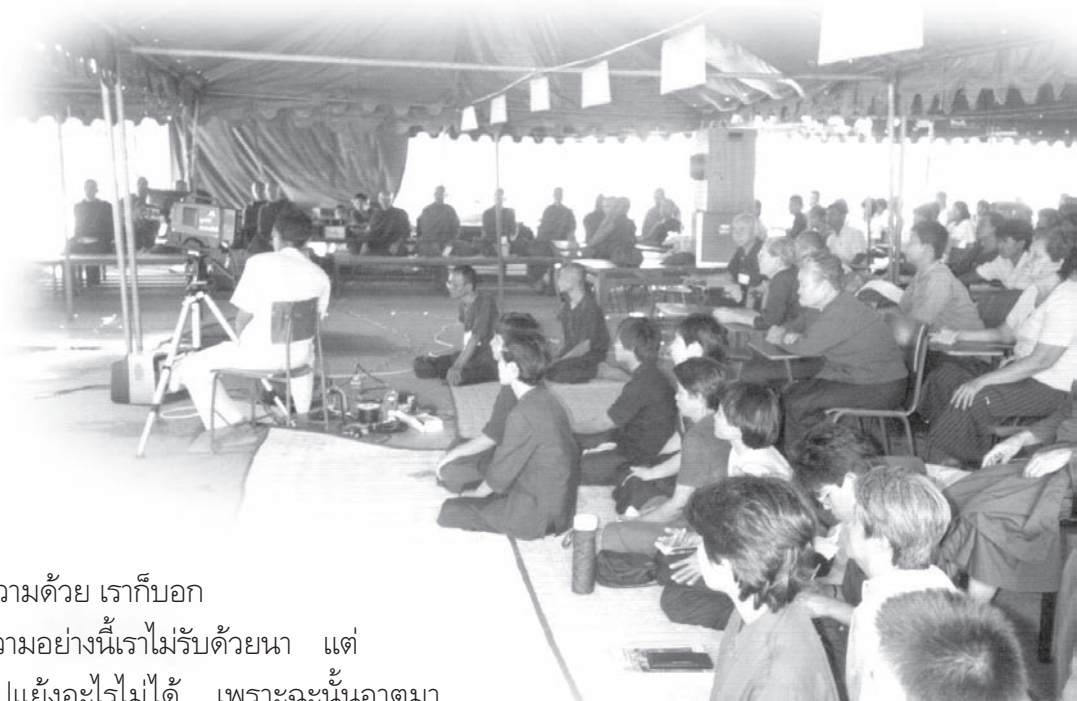

มีผู้มองว่าการที่สันตโศกถูกเล่นงานจากพุทธกระแสหลัก เพราะการประกาศแยกตัวออกมาเป็นนานาสังวาส ถ้าอยู่กับเขาก็คงไม่มีเรื่องราววุ่นวายเกิดขึ้น พอท่านคิดว่า ๓๐ ปี ที่ได้ประกาศแยกตัวออกมาเกิดผลดี-ผลเสีย คู่กันหรือไม่

ตอบ

คุ้มแสนคุ้ม ที่อาตมาต้องประกาศแยกตัวออกมาก็เพราะพฤติกรรมของท่านทำกับเรานั้นมากมาย แล้วเราก็กระตือกระเตี้ยไม่ได้ ทำอะไรไม่ได้ ท่านมีอำนาจจริงๆ อำนาจทั้งในทางที่ท่านเป็นใหญ่ อำนาจทั้งในทางที่ท่านเป็นผู้ควบคุมบังคับใช้กฎหมาย ทั้งหลักเกณฑ์ต่างๆที่ท่าน

จะตีความด้วย เราก็บอก
ว่าตีความอย่างนี้เราไม่รับด้วยนะ แต่
เราก็ไปแย้งอะไรไม่ได้ เพราะฉะนั้นอาตมา
พิจารณาแล้วเห็นว่าถ้าขึ้นอยู่ต่อไปเราคงถูก
ครอบงำจนกระดิกกระเดี้ยอะไรไม่ได้ ทั้งๆที่
เราเห็นว่าอันนี้มันไม่ถูกต้อง แต่เราไม่มีสิทธิ์ที่
จะไปแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอะไรได้เลย
มันก็จะกลายเป็นว่า ธรรมะจะถูกเบียด จะถูก
กลบ ถูกฝัง สูญเสีย แล้วก็หายไป อาตมา
คิดว่าเมื่อชีวิตนี้เรามาทำงานศาสนา เพราะฉะนั้น
เราก็จะต้องทำตามลัทธิธรรม เพราะมันเป็น
เรื่องของลัทธิธรรม อาตมาไม่ได้เจตนาว่าจะทำ
นานาสังวาส ตอนแรกๆไม่รู้ละเอียดลอบถึง
เรื่องนานาสังวาสอะไรมากมายด้วยซ้ำ แต่มัน
เป็นไปโดยลัทธิธรรม พระพุทธเจ้าท่านเอา
ลัทธิธรรมมาตรัส มาบัญญัติ มากำหนดเป็น
หลักเกณฑ์อะไรต่างๆ เมื่อมันเป็นจริงตาม
ลัทธิจะมันก็เป็นความจริง แบบนี้แหละจึง
ไม่ต้องกล่าวภาษานานาสังวาส แต่มันก็คือ
ลักษณะเดียวกัน

ที่นี่เมื่อแยกออกมาแล้วถามว่ามันดีไหม ถูกต้องไหม ก็ปรากฏว่ามันมีเหตุผลดี มหาศาล
เลย ในช่วง ๑๐ กว่าปีแรก ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๘ ที่เขายังไม่รู้เรื่องพื้น ไม่เอาเรื่องกับเรานั้น เรา
สามารถทำงานจนเกิดหมู่มวล มีหมู่มวล มีคณะ และมีการพัฒนาในหมู่มวลพวกเราให้เกิด

ความเจริญ มีการบรรลุผลอย่างจริงจังขึ้นมา จนกระทั่งเกิดมวลมนุษยชาติ ที่ได้ปฏิบัติตามแนวทางที่อาตมาอธิบายว่าอันนี้มันถูกต้อง ศาสนาต้องปฏิบัติตามทฤษฎีอย่างนี้ที่อาตมาเพียรพากันทำ พอมาถึงปี พ.ศ.๒๕๓๒ เขาก็ฟ้องร้อง แต่เราก็อยู่อย่างสงบแม้ตอนถูกฟ้อง เราก็ไม่ได้ถูกกล่าวหา หรือถูกใครต่อใครต่อว่าเราเป็นพวกที่รวน เป็นพวกที่ไม่สงบ เป็นพวกกระด้าง แต่เขามาว่าเราเป็นพวกหัวแข็ง พวกคือด้าน ซึ่งที่จริงเราไม่ใช่คือด้าน ถ้าเข้าใจคำว่า **“คือด้าน”** กับคำว่า **“ยืนหยัด”** นี้มันต่างกัน **เรายืนหยัด ยืนยันว่าอันนี้ถูกต้อง เป็นสังฆกรรม แต่ไม่ใช่คือด้าน เราอ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพอยู่ตลอดมา เราไม่ได้คือด้าน ดิ่งตัน แต่เราไม่ยอมทำตามในสิ่งที่เราเห็นว่าไม่ถูกต้องเท่านั้น** เรายอมในสิ่งที่เรายอมได้ จะถูกกดขี่ข่มเหง จะถูกบังคับอย่างไร ถ้าเห็นว่าพออนุโลมได้เราก็ยอมเขาตลอด เราไม่ได้คือด้านเลย แต่เราต้องยืนยันสังฆกรรม แม้จะฟ้องร้องจนแพ้คดีก็เป็นการพิสูจน์ว่า ถึงแพ้คดีเท่าๆ เราก็ปฏิบัติธรรมะตามที่เราเข้าใจดังที่เราเห็นนี้แหละเพราะเราเชื่อว่าอย่างนี้แหละถูกต้องจากปีพ.ศ.๒๕๓๒ มาถึงวันนี้ ก็เกิดธรรมะนั้นแหละสร้างคน ธรรมะทำให้คนเกิดการพัฒนาขึ้นมาเป็นกลุ่มเป็นหมู่ชาวอโศกในสังคม เพราะฉะนั้นถ้าถามว่าเป็นอย่างไร ก็ตอบว่าเป็นผลที่ดีมากเลย เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทางนั้นทำกับเราเองก็จบ เป็นการสุดสิ้นเสร็จเรื่อง ต่างคนก็ต่างอยู่ เป็นนานาสังวาสกันจริง ถึงท่านจะมาเรียกเราว่าเป็นสังฆเภท แต่เราก็ไม่ได้เป็นคนทำ **เราแค่นานาสังวาสกับสงฆ์หมู่ใหญ่ ถึงท่านจะมาบอกว่าเราเป็นนิกาย เป็นสังฆเภทก็เรื่องของท่าน ใครจะพูดเองก็ของใครของมันนะ เราไม่รับด้วย เราถือว่าเป็นนานาสังวาสกัน แล้วเราก็ปฏิบัตินานาสังวาสกับสงฆ์หมู่ใหญ่** ทุกวันนี้เมื่อสงฆ์หมู่ใหญ่จะมาสังสรรค์ จะมาร่วมกับเราในส่วนที่ร่วมกันได้ตามวินัย หรือตามกฏเกณฑ์ที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ เราก็ปฏิบัติด้วยกันได้ ที่สุดแม้แต่ภิกษุของสงฆ์หมู่ใหญ่จะมาทำร่วมกับเราในส่วนนั้นส่วนนี้ หรือจะมาลองศึกษา ลองพิสูจน์ ลองคบค้ากัน จนกระทั่งสุดท้ายเห็นดีเห็นชอบ จะเข้ามาอยู่ในหมู่เราก็สามารถมาอยู่พิสูจน์ จนรับเข้าหมู่เป็นสมานสังวาสได้ เราไม่ได้ปฏิเสธอะไรเลย เพราะเราปฏิบัติกับ

ทางสงฆ์หมู่ใหญ่อย่างนานาสังวาสตามพระธรรมวินัย แต่ทางท่านเล่นแข่งเลย มองเราเหมือนกับนิกายใหม่เลย ก็ไม่รู้จะว่าอย่างไร

กรณีปัญหาฟาด ฟอก่านคิดว่าอะเอาหลักนาสาสวาสของพุทธไปเพิ่มความสมานอันท์กันได้ไหม

ตอบ

มันไม่ใช่ละ นั่นมันไม่ใช่มานานาสังวาสแล้ว เพราะว่าศาสนาพุทธกับศาสนาอิสลามเป็นคนละศาสนา ซึ่งมันยิ่งกว่านิกายอีก มันเป็นคนละลัทธิ คนละศาสนา มันยิ่งใหญ่กว่าที่ควรจะถาม ควรจะพูดจริงๆแล้ว มันต่างกันคนละศาสนา แต่มันก็สมานกันได้โดยสังฆกรรมอยู่แล้วในโลก ถึงแม้จะต่างคนต่างปฏิบัติ ลัทธิใครลัทธิมัน ทางใครทางมัน แต่ความเป็นมนุษยชาติเราก็คบคุ้นกันได้ ประสานกัน กินข้าวร่วมกัน โดยเฉพาะเรามังสวิรัตติ มุสลิมกินกับเราได้สบายเลย คุยกันมีเรื่องดี ๆ มาแบ่งกัน ได้กัน แต่เราก็ไม่ทะเลาะวิวาทกัน ไม่ด่าทอกัน ถึงความเห็นจะต่างกัน คุณยึดอย่างนั้น คุณเป็นเทวนิยม เราเป็นอเทวนิยม มันก็ต่างกันไป ต่างคนมีลัทธิจะพูดว่าเราไม่ชอบแบบนี้ เราชอบแบบนี้ ก็เป็นสิทธิของแต่ละคน เพราะมันเป็นเรื่องจริง เราไม่ชอบหรือกลัวเพราะเราดำ หรือเราไม่ชอบหรือกลัวดำเพราะเราขาว มันก็เป็นสัญจะของแต่ละคน เขาไม่ได้พูดผิดอะไร และมันก็เป็นสิทธิเสรีภาพที่จะพูดความจริงอันนั้น ถ้าใครถือสาก็โกรธเอง หากใครไม่ถือสาก็มาว่าฉันผิดว่าฉันไม่ดี มาว่าฉันไม่งาม ไม่ชอบของฉัน คุณจะบังคับเขาให้ชอบได้ยังไงละ เมื่อเขาเห็นว่าอันนั้นสู้อันนี้ไม่ได้ เขาก็เลือกอันนั้น นี่เป็นสิทธิมนุษยชนในโลก ถ้าไม่ล้ำเขตเขาก็ไม่ถือ เพราะฉะนั้นเราจะต้องรู้จักประมาณพวกนี้ด้วย และเราก็ต้องใช้ภาษา ใช้ความเป็นอยู่ที่จะอยู่ร่วมกัน ทั้งกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม อันพอเหมาะพอควรไป

เรื่องนี้จึงจะนำหลักนาสาสวาสไปใช้ไม่ได้ เพราะเขาไม่ยอมรับหลักเกณฑ์นี้ ต่างคนต่างจะเอาหลักเกณฑ์ของตัวเอง แต่ถ้าเป็นนานาสังวาสเราชาวพุทธด้วยกันก็เอาหลักของพระพุทธเจ้ามาใช้ด้วยกันก็ได้ แต่เอาหลักเกณฑ์ของพุทธไปให้ศาสนาอื่นใช้มันไม่ได้หรอก เพราะต่างคนต่างหลักเกณฑ์ของพระศาสนา แต่ก็สมานกันได้อยู่แล้ว โดยสังคมาบกว้างซึ่งเป็นไปโดยธรรมชาติ เมืองไทยเรามีหลายศาสนา แต่ก็อยู่กันได้ ไม่ได้คิดฆ่าแกงกัน ทะเลาะวิวาทกัน ต่างคนต่างนับถือกันไปเป็นเสรีภาพของโลกสังคมาประชาธิปไตย

ปัญหาภาคใต้ ในฐานะนักการศึกษา ฟอก่านมีอะไรแนะนำรัฐบาลไหม

ตอบ

อาตมาเคยแนะนำไปแล้ว แต่มันจะไหวไม่ไหวก็ไม่รู้ เรื่องนี้ไม่ใช่เฉพาะปัญหาภายในประเทศไทยเท่านั้น มันมีส่วนที่เกี่ยวพันกับกระแสโลกด้วย ตอนนี้อาตมาก็กล่าวได้เหมือนกับหลายๆคนเคยกล่าวเกี่ยวพันกล่าวมาแล้วว่า ทุกวันนี้มันเป็นสงครามครูเสดระดับโลก เป็นสงครามครูเสดแบบสมัยใหม่ที่มันเกิดแล้ว เกิดจริง เกิดขึ้นในกลุ่มของพวกนับถือศาสนากลุ่มหนึ่งกระทำกับพวกถือศาสนาอีกกลุ่มหนึ่ง แบ่งกันเป็น ๒ ฝ่ายทั่วโลก เหมือนเป็นสงครามครูเสดในสมัยก่อน ซึ่ง

ภาพจาก น.ส.พ.ไทยรัฐ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘

เขาถือว่า เป็นสงครามระหว่างชาวอิสลามกับชาวคริสต์ สมัยนี้ก็มีลักษณะคล้ายๆเหมือนอิสลามกับคริสต์ แต่มันไปผนวกกันกับคนที่ถือพรรคถือพวกอื่นๆอีกด้วย ซึ่งกว้างกว่าสมัยโบราณ สงครามครูเสด สมัยโบราณมันจำกัดขอบเขตในบริเวณหนึ่ง แต่ทุกวันนี้เป็นยุคไร้พรมแดนทุกอย่าง มันเกี่ยวเนื่องกันหมด เราก็ต้องตกอยู่ในส่วนนั้นด้วย ใครจะอยู่ฝ่ายไหน เอียงข้างไหน ใครจะว่าอะไรเราก็ไม่ได้ หลุดพ้นไปจากบ่วงที่เขาเข้าใจอันนี้ด้วย ผลกระทบที่มันเกิดเป็นสงคราม มันเกิดทางเลขของสงคราม ครูเสดยุคนี้ เพราะทางใต้เราเป็นพวกอิสลาม แต่ก็ เป็นเมืองไทย เป็นประเทศไทย ที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวอิสลาม แม้ไทยจะเป็นเมืองพุทธไม่มีชาวคริสต์เป็นหลัก แต่ถึงกระนั้นบทบาทของทางด้านศาสนาอิสลามก็เชื่อมเข้ามาต่อ เข้ามามีอิทธิพล เข้ามามีเรื่องราวไปด้วย ในประเทศของเรา มันก็เลยไม่ใช่เรื่องเฉพาะแต่ว่า มีคนคิดจะแยกดินแดนจังหวัดทางภาคใต้ ในเมื่อมีกำลังของผู้ที่จะให้เกิดความวุ่นวายเข้ามาสมทบด้วย เราไม่รู้จะว่าเขาให้ทุนให้รอนกันหรือไม่ เพื่อที่ ให้ไปก่อเรื่อง ก่อราวอะไรขึ้นมา แต่เอาตามว่าคงมีอิทธิพลทางโน้นผลผสมผสาน เชื่อมโยงอยู่บ้าง แม้เขาไม่ได้ให้ทุนผู้ที่จะคิดจะแยกดินแดน แต่ก็ถือเอาเหตุนี้มาเป็นเรื่องได้ เอามาผนวกเข้าไปได้ เพื่อเบี่ยงเบนว่าไม่ใช่ฉันนะ แต่เป็นพวกก่อการร้ายของโลกขณะนี้ก็ได้ นั่นหนึ่ง ส่วนที่สอง อาตมาคิดว่าเรื่องนี้ถ้าคิดลึกๆอย่าง ชาวพุทธแล้ว เราต้องกล้าหาญอย่างพุทธ เมื่อคนเขาอยากได้ ๓ จังหวัดนี้ไปบริหารปกครอง อาตมาว่า ผู้บริหารประเทศไทยควรจะกล้าหาญ ให้ไปเลย แต่การให้ต้องมีเงื่อนไข ต้องมีเหตุผล ต้องมี หลักความจริงอย่างสมบูรณ์พอที่จะให้ คือ เอาเลย ผู้ที่จะเข้ามาบริหาร ๓ จังหวัดภาคใต้ หรือจะ ก่อตั้งรัฐใหม่ หรือเป็นประเทศใหม่ก็ตาม คุณปรากฏตัวออกมาพบกันเลย กับเจ้าหน้าที่ของประเทศ เราคุยกันให้ชัดว่า ตกลงถ้าคุณจะทำแยกอันนี้ ก็ให้คุณไปพูดคุยกับประชาชน ๓ จังหวัด ว่าคุณ จะเข้ามาบริหารนะ ให้เวลาคุณพูดเลย ๒-๓ เดือน หาเสียงว่าฉันเกิด แล้วให้ประชาชนใน ๓ จังหวัดดังกล่าวโหวต ถามเสียงประชาชนกันเลย ถ้าเสียงประชาชนส่วนใหญ่จะเอาผู้บริหารชุดใหม่ ก็ เอาไปเลย แล้วทำสัญญาว่าคุณต้องบริหารให้ดีนะ ให้ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ไม่ละเมิดสัญญาข้อ นั้นข้อนี้ก็เขียนไป ไม่ข่มขู่ประชาชนอย่างนั้นอย่างนั้นนะ มิฉะนั้นจะเอาคืน ต้องมาร่างสัญญากัน เป็นสัญญาที่ยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

นั่นหมายถึงคุณโหวตชนะ แต่ถ้าคุณโหวตแพ้ ประชาชนไม่เอาพวกคุณ โดยต้องการจะเป็น ๓ จังหวัดของประเทศไทยอย่างเก่า คุณก็ต้องหยุด เลิก คุณอย่ามาฆ่าผู้บริหารชุดนี้อีก นี่คือวิธีการที่อาตมาคิดและอาตมาก็เชื่อว่า ชาวไทยมุสลิมใน ๓ จังหวัดนั้นเป็นคนไทย เขาไม่ออกไปเสี่ยง

ให้คนมาซุ่มมือเปิบเข้ามาเป็นนายปกครองอย่างไม่รู้ขนาดทรอก แต่ท่านผู้บริหารประเทศไทยจะเอากันใหม่ ท่านจะทำได้ไหมก็เรื่องของท่าน เพียงแต่เอาตามาคิดว่า นี่จะเป็นทางออกได้ มิฉะนั้นเรื่องนี้ไม่จบหรือ มันมีอิทธิพลข้างนอกเข้ามาปนเปกันอยู่ แต่ถ้าทำอย่างนี้แล้วจะมีทางจบ

เรื่องนี้ถ้าจะทำ ต้องทำกันอย่างเปิดเผยทั่วโลก ทำกันต่อหน้าพยานที่เป็นตัวแทนจากประเทศต่างๆ คุณมีสิทธิที่จะคิดว่าคุณบริหารดีกว่าก็ไม่ว่ากัน อยู่ที่ประชาชนเอาคุณใหม่ละ คุณเป็นใครคุณมี goodness มี good will ขนาดไหน ประชาชนจะรับคุณแค่ไหน ถ้าประชาชนรู้จักคุณดี ต้องการคณะของคุณ ก็ตกลง เรื่องก็จะได้จบ แล้วก็ว่ากันไปตามหลักเกณฑ์ของสัญญา แต่ถ้าคุณทำตามไม่ได้ คุณต้องคืน ๓ จังหวัดมา ถ้าทำได้คุณก็บริหารไป หากคุณทำให้เจริญงอกงามได้ เราก็คงสบายใจประชาชนก็สบายใจ นี่คือสัญญาที่เราจะร่างข้อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเป็นสุข

วิธีคิด เช่นนี้จะถูกมองว่าเรามองโลกในแง่ดีเกินไปหรือเปล่า

ตอบ

อย่าไปห่วงแหวงอะไรมากมาย อย่าไปตระหนี่ถี่เหนียวเกินการ คนในโลกนี้อยู่กันด้วยหลักเกณฑ์ พฤติกรรมที่ดี เพราะฉะนั้นจะมีผู้บริหาร มีผู้ทำงานร่วม มีผู้ช่วยเหลือเพื่อพ่ายก็เป็นเรื่องปกติ ก็ทำไป แม้แต่ในกลุ่มสัตว์โขลงมันก็ยังมีหัวหน้า ช่วยเหลือในด้านนั้นด้านนี้ ผึ้งก็มีราชินี มีผึ้งงาน แบ่งงานกันทำ อย่าไปยึดอะไรรักหนา แบ่งกันไป เอามวลชน หรือประชาชนส่วนใหญ่เป็นตัวตั้งเสมอเถิด จิตคนเป็นเจ้าของชีวิตของแต่ละคน อย่าไปขมขี้ใจคนเลย

ตลอดเวลายาวนาน

กว่า ๒๕๐๐ ปี

พุทธศาสนาดำรงอยู่อย่างสง่างาม

ด้วยวิถีแห่งศานติ

ภายใต้หลักสัจธรรม

อันประกอบด้วยพระปัญญาธิคุณเลิศยอด

และพระกรุณาธิคุณอันหาที่เปรียบมิได้

ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะมีแต่หนทางนี้ทางเดียวเท่านั้น

จึงจะดับไฟสงครามที่รื้อนระอุลงได้

จดหมาย จากญาติธรรม

ชีวิตวัยชราได้กับสถาบันบุญนิยม

ในอดีตประทับใจที่ได้อ่านหนังสือของ สันตือโกก ชอบมาก ชอบนั่งสมาธิสวดมนต์ เมื่อปฏิบัติแล้วทำให้มีความสุข(ปฏิบัติมาเมื่อ ๑๘ ปีที่แล้ว)ตอนนั้นอยู่ที่ จ.ระนอง มีพี่ๆหลายคนเขาเป็นสมาชิกของสันตือโกก กินอาหารมังสวิรัต เขาแบ่งอาหารมาให้กินด้วย ประทับใจเขามากที่เขากินได้ ตอนนี้อย่างไรก็ไม่ได้กินหมู เนื้อ ไก่ มาหลายปีแล้ว แต่ยังไม่ได้กินมังสวิรัตเต็มตัว

วันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๕๘ พ่อท่านโพธิรักษ์มาพักอยู่ที่สวนสาธารณะอุทยานพระนารายณ์ ทราบจากสามีแล้วขอตัวไปดูก่อนว่าจริงไหม? ไปประมาณ ๓ โมงเช้า ได้พบเจอหลายๆท่าน เมื่อได้คุยกันแล้วตัวเองร้องไห้เลย “ถามว่าร้องทำไม” เกิดปีติคิดไม่ถึงว่าจะได้พบเจอกองทัพธรรมที่ยิ่งใหญ่ โบราณท่านกล่าวว่า “น้ำไหลไปหา น้ำฉันใจ” เมื่อตัวเองไปอยู่ในที่ตรงนั้นก็สามารทำอะไรทุกอย่างได้เหมือนกัน เมื่อกินข้าวเสร็จแล้วประชุมกันที่หน้าลานพระรูปพระนารายณ์ ในที่ประชุมนั้นมีส่วนเกินอยู่คนหนึ่งเข้าประชุมด้วย ทุกคำที่

พ่อท่านพูด จะใช้คำว่าพวกเราชาวอโศก ตอนแรกก็คิดเหมือนกันว่าทำไมถึงพูดแต่คำว่าพวกเราชาวอโศก (แต่คิดในใจคิดว่าไม่เป็นไร ท่านไม่รับเราแต่เรารับท่าน) แต่ถึงตอนนี้เข้าใจแล้ว แล้วก็ชอบชุมชนชาวอโศก มากด้วย

ในความรู้สึกของตัวเองชุมชนชาวอโศกเป็นชุมชนที่ดี ทุกคนที่ได้เข้ามาอยู่จึงเป็นคนที่ไม่คิด ได้มีโอกาสฝึกฝนทั้งร่างกายและจิตใจ พ่อท่านสอนทุกอย่างเหมือนพ่อสอนลูก สอนให้คิด สอนให้ทำ สอนให้ปฏิบัติธรรม “พ่อท่านเป็นทั้งครูทั้งพ่อ” อยู่ที่อุทยานพระนารายณ์หลายวัน ตัวเราก็ได้โอกาส ตรงนั้นด้วย อาจจะได้สั่งสมบารมีกับท่านมา จึงได้มาพบเจอท่านอีก โดยตี ๔ ของทุกวัน ที่นั่น จะทำวัตรเช้า ตัวเองไปทำวัตรด้วย ไปตี ๓ ครั้ง ไปถึงอุทยานพระนารายณ์

ความประทับใจความทรงจำอันนี้จะไม่วันลืม ไปนั่งแถวที่สามอากาศเย็นสบาย ทำวัตรเช้า ร่วมกัน ทั้งการแสดงธรรม นั่งเจโตสมณะ ๑๐ นาที ได้ไปนั่งทุกวัน นี่คือการโชคดีของตัวเอง ยัง ไม่ทราบเหมือนกันว่า โอกาสดีๆ จะมาเยี่ยมแบบนี้อีกเมื่อไหร่

☀ มนชยา ไชยศรี จ.พัทลุง

ฟังธรรมแล้วเอาไปทำ อย่าฟังธรรมแล้วเอาไปตั้ง

ธรรมใดๆ ก็ไร้ค่า ถ้าไม่ทำ.... - บ.ก.

ไม่ใช่เพียงแค่รู้ หรือแค่คิด

ดิฉันมีสติในการดำรงชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ ซึ่งมีแต่ความทุกข์และสุข แต่ในการปฏิบัติธรรม ดิฉันยังอ่อนหัด ในทางความคิดดิฉันว่าดิฉันคิดดีแต่ก็ยังแพ้กิเลส ทั้งๆที่ไม่อยากทำ แต่ต่อไปนี้ ดิฉันจะพยายามปฏิบัติตามคำสอนชาวอโศก ถึงแม้จะเริ่มหับหนึ่งไปเรื่อยๆ ดิฉันก็จะต่อสู้กับกิเลส ของตัวเองต่อไปค่ะ

ข้อปฏิบัติในการอ่าน

๑. ดิฉันเป็นคนที่มีมักจะท้อแท้ และไม่สู้กับปัญหา แต่เดี๋ยวนี้ดิฉันเข้มแข็งขึ้น หัดใช้ความคิดและมีสติในการกระทำ

๒. ดิฉันเป็นคนขี้เกียจไม่ค่อยขยัน ได้อ่านและได้ดูภาพของหมู่กลุ่มชาวอโศก ทำให้ดิฉันมีความกระตือรือร้น

๓. ดิฉันได้อ่านและได้เข้าใจทุกสิ่งทุกอย่าง ในการดำรงชีวิตอยู่บนโลกใบนี้

✿ *ทัศนีย์วรรณ ผิวผ่อง จ.เชียงใหม่*

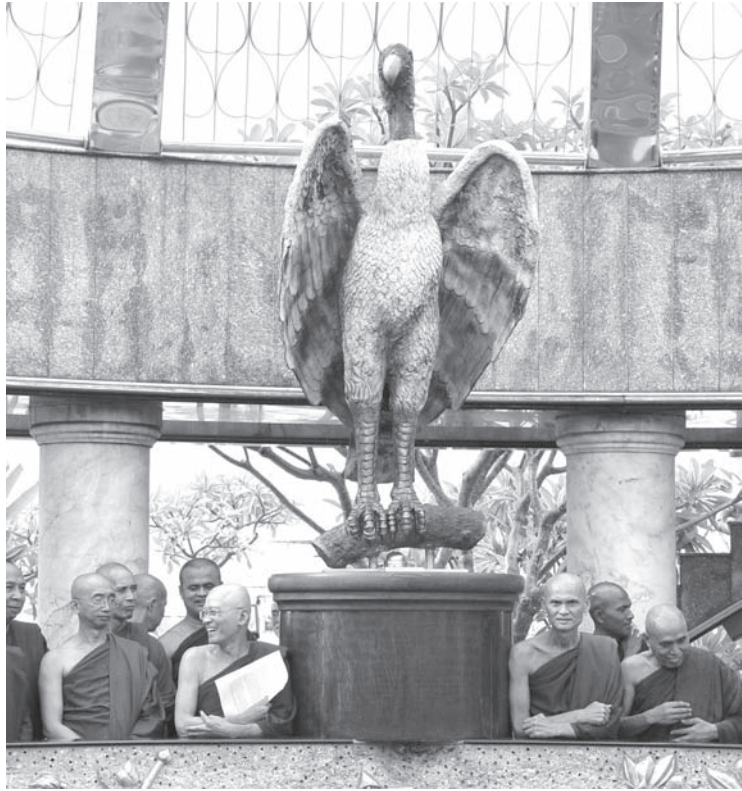
 การได้อ่านทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ระดับหนึ่ง เราจะประทับใจ จะรู้สึกชื่นชมกับเรื่องดีงามต่างๆที่ได้รับรู้นั้น แต่สิ่งดีงามต่างๆนี้จะไม่คงอยู่นานในจิตใจของเราเลย หากเราไม่สร้างให้มีขึ้นกับตัวเราเอง วิธีการสร้างที่ดีเบื้องต้นก็คือ การลด ละ เลิกทำ ความไม่ดีหรืออบายมุขนั้นเอง อีกทั้งฝึกฝนตนให้เป็นผู้มีศีลทำ อันเป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญของความเป็นชาวพุทธ หากได้ฝึกหัดทำดูจะารู้และเข้าใจตนเองมากขึ้น... - บ.ก.

ทำไมต้องเป็นอีแร้งด้วย ?

ได้รับหนังสือสารอโศก ฉ. ๒๘๓ แล้วครับ รูปปั้นนกอีแร้งยืนอยู่เหนือหัวสมณะ สื่อความหมายอะไรครับ ทำไมต้องเป็นอีแร้งด้วย ที่ราชาอโศกก็มีอีแร้ง ไม่เข้าใจจริงๆ

✿ *จันทร์ศิริ คำแสน จ.อุบลราชธานี*

 “นกอีแร้ง” เป็นสัตว์ที่ไม่เบียดเบียนทำร้ายใคร อีกทั้งยังช่วยกำจัดซากสัตว์ตายด้วยการกินเป็นอาหาร มีผู้เล่าว่าหัวหน้าผู้หรือพญาแร้ง จะได้รับการปฏิบัติจากนกอีแร้งในฝูงด้วยการให้พญาแร้งจิกกินอาหารก่อน แล้วจึงจะลงกินกันในหมู่นกอีแร้งด้วยกัน

พ่อท่านยกอุปมาตัวท่านเองเป็นดั่งนกอีแร้งของสังคม ที่ผู้คนทั่วไปมักจะรังเกียจว่ามันเป็น สัตว์ที่มีกลิ่นเหม็น อาจจะต้องเพราะมันกินซากศพเป็นอาหาร ทั้งที่ในอีกมุมมองหนึ่งที่กล่าวมาแต่ต้นว่า มันไม่ได้เบียดเบียนทำร้ายใคร อีกทั้งยังช่วยกำจัดซากสัตว์ตายอีกด้วย หมู่ชาวโคกทั้งหมด เมื่อได้ฟัง พ่อท่านยกอุปมาดังนี้ ก็ระลึกย้อนเทียบเคียงตนเองว่า แม้จะได้รับการยอมรับจากสังคมบ้าง ในคุณค่า ประโยชน์ที่เขาปฏิเสธไม่ได้ในความเป็นชาวโคกของเราที่มีจริงเป็นจริง แต่สังคมก็ยอมรับเราชาวโคก ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์ด้วยแล้ว อุปมาดั่งคล้ายพญาแร้งเลยทีเดียว นี่แหละคือ คำตอบของคำถามนี้... - บ.ก.

ขอน้อมรับ... ด้วยความขอบพระคุณ

ข้าพเจ้าอยากจะมีความคิดเห็นต่อการเขียนหนังสือสารอศกดังนี้

๑. ขอให้ลงเรื่องราวชีวิต การมาพบอศกของสมณะที่ยังไม่เคยเขียนลง เพราะอยากรู้ทัศนะ ความคิดของสมณะที่บวชใหม่ๆ

๒. การลงรูปถ่ายของสมณะ ฆราวาสต่างๆ ขอให้ลงคนอื่นที่ยังไม่ได้ลงบ้าง เพราะคนอื่นก็น่าสนใจ ไม่ใช่ลงแต่คนเก่าคนดังซ้ำๆ ซากๆ

๓. หัวข้อเรื่อง“บันทึกจากปัจฉิมสมณะ” ข้าพเจ้าเห็นว่าผู้เขียนได้เขียนแบบเล่นสำนวนมาก เกินไป แทนที่จะเป็นข้อความเล่าเรื่องธรรมดาๆ กลับไปเขียนเป็นสำนวน ซึ่งต้องมาแปลสำนวนเป็น

คำพูดธรรมดาอีกครั้ง ทำให้อ่านเข้าใจยาก ขอให้ปรับปรุงแก้ไขด้วย

๔. ส่วนเนื้อเรื่องทั่วไปทั้งคอลัมน์ประจำ และคอลัมน์ที่มีเป็นประจํางานพิธีต่างๆ ก็เขียนได้ดี และขอชมเชยในความขยันจัดทำ

🌸 **วิทยา ชาติ จ.นครราชสีมา**

ช่วยติกัน บอกกัน เตือนกัน อย่างนี้ ทำให้คณะผู้จัดทำมีกำลังใจมากยิ่งขึ้น เพราะแสดงว่าผู้อ่านเป็นผู้เห็นความสำคัญของคุณภาพ ต้องการให้“ดี”จึงบอกกันให้ปรับปรุง เพื่อประโยชน์ทั้งผู้จัดทำและผู้อ่านไปพร้อมๆกัน

อย่างไรก็ตาม บางคอลัมน์เป็นบทสัมภาษณ์ หรือเป็นการเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนนั้นๆ ซึ่งบางเดือนก็มีเหตุการณ์สำคัญๆ เกิดขึ้นมากมาย การสื่อสารต้องกระชับมาก บางท่านที่ไม่คุ้นก็อาจจะรู้สึกเข้าใจยากเป็นธรรมดา หากลองอ่านคอลัมน์นั้นๆเป็นประจำดู อาจจะเข้าใจง่ายขึ้นก็ได้นะ เพราะท่านผู้เขียนเองก็มีความตั้งใจที่จะสื่อความให้ตรงและกระชับอยู่แล้ว เพียงแต่บางทีเรื่องอาจจะมีเข้ามามากมาย ต้องประมาณอย่างมากทีเดียว... - **บก.**

พุทธเป็นอเทวนิยมอย่างไร

กระผมได้รับหนังสือทั้งสามเล่มที่ทางสมาคมส่งมาให้แล้วนะครับ และขอขอบพระคุณทางสมาคมเป็นอย่างสูงด้วย ก่อนที่จะเขียนจดหมายมานี้ กระผมได้อ่านหนังสือทั้งสามเล่มหมดแล้ว ได้รับรู้เรื่องราวของสำนักปฏิบัติธรรมสันตือโศก และตัวของท่านสมณะโพธิรักษ์ ด้วย เมื่อก่อนนั้นรู้เรื่องนี้น้อยมาก ที่ศรัทธาหนักถือก็แบบที่เห็นการปฏิบัติซึ่งเป็นปัจจุบันเท่านั้น เมื่อได้รู้ถึงสาเหตุที่มาตั้งแต่ต้นก่อนจะเป็นสำนักสันตือโศก กระผมรู้สึกมีความอึ้งอึ้งใจเป็นอย่างมาก ที่รู้ว่าสิ่งที่กระผมเคยคิดและเข้าใจเอาตามที่ตัวเองเห็นมานั้น ถูกต้องและเป็นความจริง หมายถึงกรณีของมหาเถรสมาคมกับท่านสมณะโพธิรักษ์นะครับ แต่ที่ทำให้กระผมได้รับความรู้และเข้าใจ ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติธรรมได้มากก็คือ “หนังสือพุทธเป็นอเทวนิยมอย่างไร” ก่อนนั้นกระผมเคยมีความคิดข้องใจและไขว้เขวมาก ในเรื่องการปฏิบัติของศาสนาที่ตัวเองนับถืออยู่ สาเหตุที่กระผมได้สมัครเป็นสมาชิกสมาคมก็เพราะอยากรู้จริงใน

เรื่องของการปฏิบัติธรรม เพื่อให้ตัวเองได้พ้นจากความทุกข์ทรมานใจที่ได้รับอยู่ในปัจจุบันนี้ ซึ่งถูกจองจำมาเป็นสิบๆปีแล้ว ทั้งสมัครเรียนธรรมศึกษาไปด้วย จนตอนนี้กระผมก็สอบได้ธรรมศึกษาชั้นเอกแล้วด้วย แต่กระผมยอมรับครับว่า ก่อนหน้านี้ยังคลุมเครือกับคำตอบปัญหาธรรมอยู่ว่า ยังไม่มีคำตอบที่เป็นที่สุด หรือว่าพิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์(เป็นเพราะตัวของกระผมเรียนรู้อัจฉริยะ)

แต่เมื่อได้อ่านหนังสือเล่มนี้ของสมณะโพธิรักษ์ อ่านถึงบทที่ ๘ ศาสดาของ“อเทวนิยม”เป็น คนสามัญ จึงได้คำตอบที่เป็นที่สุด คือพุทธสามารถสัมผัสได้จริง พิสูจน์แบบวิทยาศาสตร์ได้ บทที่ ๙ คุณวิเศษของ“อเทวนิยม”คืออนุสาสณีปาฏิหาริย์ ไม่จำเป็นต้องมีการแสดงปาฏิหาริย์สำหรับผู้ที่ปฏิบัติธรรมแบบ“อเทวนิยม” ตรงนี้เพิ่งจะเข้าใจนี้เอง บทที่ ๑๐ ที่ฟังของ“อเทวนิยม”คือกรรมนั่นเอง อ่านแล้วเข้าใจแล้ว ความทุกข์ใจก็คลายลงได้บ้าง เพราะรู้ว่าตัวเองมีกรรมที่กระทำเอาไว้นั่นเอง สรุปแล้วกระผมได้ประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้ทั้งหมดเลย ก็ขอขอบพระคุณทางสมาคมอีกครั้งหนึ่งครับ

🌸 **ศักดิ์ชาย ปะนอย**

“พุทธเป็นอเทวนิยมอย่างนี้” เป็นหนังสือที่ให้ความกระจ่าง เป็นคำตอบสำหรับความเชื่อ ความศรัทธาในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธในปัจจุบันเป็นอย่างดี ผู้ที่ยังไม่ได้อ่านควรหามาอ่านนะ มาขอรับฟรีได้ที่สันตติโคก..... - บ.ก.

ผู้บิณฑบาต คือครูที่โลกต้องการ

ดิฉันได้อ่านสารโศกอันดับที่ ๒๘๒ แล้ว ชอบงานอบรมสัมมนาหลักสูตรไร่สารพิษ เพื่อฟ้าดิน ครั้งที่ ๑๒ ได้รับความรู้และข้อคิดที่ดีๆมากมาย และเรื่องค่ายยุวพุทธทายาท มีกิจกรรมที่ฝึกเด็กๆให้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมหลายๆด้าน

ความคิดเห็นเรื่องกิจกรรมไร่สารพิษ สำหรับตัวดิฉันคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีมาก และรู้ว่ามันเป็นสิ่งที่ยากมากเหมือนกันที่จะเริ่มปลูกฝังให้นักเรียนปลูกผักไร่สารพิษ ยังคิดไม่ออกว่าจะเริ่มต้นตรงไหนอย่างไร ตอนนี้มีความรู้สึกว่าเวลากลางวัน ๑๒ ชั่วโมงมันเร็วมาก ทำงานอะไรไม่ทันไม่เสร็จ ตกค้างไปถึงกลางคืนอีก ทั้งๆที่พยายามไม่ให้งานค้างค้างไปเบียดเบียนเวลาพักผ่อนอีก ถึงเวลาประมาณ ๒๒.๐๐-๒๔.๐๐ น. ทุกๆคืน ดูคนอื่นไม่เห็นเขายุ่งุ่นวายเหมือนเราเลยหนอ พยายามคิดและพิจารณาดูคนอื่น(เพื่อนร่วมงาน) พร้อมทั้งมองตัวเอง ก็เข้าข้างตัวเองว่ายิ่งทำยิ่งได้ ได้ประสบการณ์ ได้ชนะใจตัวเอง ได้รับสิ่งที่ดีๆเข้ามาในจิตใจ ได้พัฒนาจิตวิญญาณของตัวเองให้สูงขึ้น

ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนมีหนังสือวิธีทำเกษตรอินทรีย์อย่างง่ายๆถึง ๔ เล่ม ซึ่งดิฉันกำลังต้องการมาก ความจริงแล้วดิฉันก็พอรู้จักและคุ้นเคยกับผู้ที่สามารถทำปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ อีกทั้งเขาทั้งหลายก็เป็นผู้ปฏิบัติธรรมด้วยกัน ดิดที่เรื่องระยะทาง เวลา การประสานงาน ติดต่อก การรับ-ส่ง เลยสรุปว่านำเวลาทั้งหมดมาศึกษา ค้นคว้าทดลอง ปฏิบัติด้วยตนเองจะดีกว่า และต้องขอขอบคุณทุกๆท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำวารสารดอกหญ้า และสารอโศก เพราะเป็นวารสารที่ให้สาระพร้อมกับความบันเทิงแฝงอยู่ด้วย ทำให้ดิฉันได้ข้อคิดอะไรหลายอย่าง ที่ต้องนำมาประพฤติ ปฏิบัติ เพื่อขัดเกลากิเลสของตัวเอง พร้อมกับปลูกจิตวิญญาณของเด็กนักเรียนในโรงเรียน สำหรับเพื่อนครูด้วยกันเห็นทีจะยากมาก หหมดแรงเปล่า แต่พยายามจะลอง ตอนนีโรงเรียนของดิฉันเข้าโครงการโรงเรียนวิถีพุทธแล้วค่ะ สนุกมาก เด็กๆเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างเห็นได้ชัด จากพฤติกรรมที่ค่อนข้างไม่รับผิดชอบ มาเป็นพฤติกรรมที่ดี ประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์(พฤติกรรมของครูเหมือนเดิม) ตอนนีดิฉันบังคับบังคับใจให้คณะครูเข้าร่วมสอธรรมศึกษาได้แล้ว ๙ คน(รวมทั้งดิฉัน) ยังขาดอีก ๔ คน ถ้ามีโอกาสจะพยายาม

อีกเรื่องที่ดิฉันสนใจก็คือเรื่องค่ายยุวพุทธทายาท ดิฉันต้องการทราบรายละเอียดเรื่อง

การเข้าค่าย เพราะต้องการให้นักเรียนเข้าค่ายแบบนี้บ่อยๆ ทำให้เขามีจิตสำนึกที่ดีเกิดขึ้น ดิฉันได้ขออนุญาตผู้บริหารนำนักเรียนชั้น ป.๔-ม.๓ จำนวน ๑๕๗ คน ไปเข้าค่ายครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรมของสำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ(ซึ่งบของสำนักพุทธฯคนละ ๘๐ บาทต่อวัน เข้าค่าย ๓ วัน ๒ คืน) ท่านผู้บริหารหลุดปากออกมาว่า อยากให้นักเรียนเข้าค่ายอีกครั้ง(หลังจากท่านกล่าวปิดการอบรม) ที่ดิฉันเขียนคำว่าหลุด เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่จะจัดสรรงบประมาณภายในโรงเรียนไปเน้นหนักด้านวิชาการ ปีละไม่ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท เช่น งานนิทรรศการ แข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ ตกแต่งห้องเรียนอย่างสวยหรู ห้องหนึ่ง/ปี ประมาณ ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาท อนุบาล-ม.๓ มี ๑๑ ห้อง คุ้ม ๓,๐๐๐ บาท แต่ถ้าจะนำงบประมาณมาเพื่อสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เช่น กิจกรรมวันแห่งเทียน จำนำพรรษา สื่อการเรียนการสอนทางพุทธศาสนา ใช้งบ ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ ก็ยากมาก เพราะทางโรงเรียนไม่ได้ผู้ฉ้อฉลจากการลงทุนไปทางนี้ เป็นเรื่องที่แปลกแต่จริง ที่ทุกๆคนในวงการราชการภูมิอกภูมิใจกับวุฒิบัตร เกียรติบัตร ที่แสดงถึงการผ่านการศึกษา การอบรม การถูกยกย่องชมเชยจากผู้บริหาร เบื้องบน ทั้งที่จริงๆแล้วแล้วเบื้องหลังคือความสูญเปล่า การทำลายงบประมาณของราชการ จบการอบรม จบการแสดงงาน ทุกสิ่งทุกอย่างถูกทิ้งไว้ ณ ที่นั้น เหลือแต่เกียรติบัตรใบเดียว ที่บรรจุใส่กรอบทองตั้งไว้ให้แขกผู้มาเยือนได้เอ่ยปากชม (บางครั้งก็ต้องเกริ่นนำให้เขาชม)

❀ **ครูธานี จ.อุทัยธานี**

โรงเรียนวิถีพุทธจะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีคุณค่าประโยชน์ ต้องมีคุณครูที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเอง ให้สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนให้ได้ก่อน คุณครูตัวอย่างที่ดีมีมากหรือน้อย หรือคุณภาพดีระดับใด ผลพัฒนาการของโรงเรียนก็จะเกิดตามเหตุตามปัจจัยที่มีตามจริงนั้นๆ ผู้มีศรัทธา ผู้ละเลิกอบายมุขได้ นี่แหละคือ คุณครูที่โลกต้องการ เพราะจะเป็นตัวอย่างจริงที่คนเห็น

ได้ สามารถยืนยันพิสูจน์ได้ว่า ธรรมะของพระพุทธเจ้ามีฤทธิ์ ทำตามแล้วชีวิตพ้นทุกข์ได้เป็นลำดับๆ....
ชาวโศกก็มีพัฒนาการกันมาอย่างนี้.....เหมือนกัน... - **บ.ก.**

โลกย์ กับ ธรรม: ยืนยันตัวเองอยู่ตลอดเวลา

ช่วงนี้ได้มีเวลาหยุดอยู่บ้าน ๒-๓ วัน พอดีใกล้เลือกตั้ง อ.บ.ต. มีญาติ ๒ คนลงสมัครแข่งกัน ก็เลยไม่รู้ว่าจะเลือกใครดี ทั้งนายก อ.บ.ต.ก็ต้องเลือก แต่ก่อนไม่ค่อยมีญาติ ขนาดญาติก็ใกล้ๆ นามสกุลเดียวกัน แต่ก่อนก็ยังไม่รู้จักกัน พอลงอ.บ.ต.ก็มีญาติทันที คนนั้นก็ญาติ คนนี้ก็ญาติ จนเลือกไม่ถูกจะนับญาติฝ่ายไหน ก็มีการหาเสียงพอสมควร เตรียมเงินไว้ล่วงหน้าคนละ ๔-๕ หมื่น สำหรับการหาเสียง แต่ไม่รู้จะพอหรือเปล่า ช่วงนี้มีการวิ่งเต้นทุกรูปแบบ เห็นแล้วก็เหนื่อยแทนเงินเดือนอ.บ.ต.จะพอสำหรับใช้หนี้หรือเปล่าก็ไม่รู้ ขนาดหาเสียงก็มีการว่ากัน ใส่ความกัน ทำไปทำมา คนที่เคยสนิทกันกลับจะมาเป็นศัตรูกัน เพราะเรื่องลง อ.บ.ต. เขาพากันตัดกิเลสไม่ได้จริงๆ ลงแข่งกันญาติกันก็กลายเป็นศัตรูกันไปโดยปริยาย

ไม่ค่อยได้อยู่บ้านนานๆจะกลับสักที พอกลับมาถึงบ้านก็บอกทันที ต้องเลือกคนนี้ อ.บ.ต. นายก อ.บ.ต.ก็ต้องเลือกคนนี้นะ โดยที่ไม่ถามเราเลยว่า จะเลือกหรือชอบใจหรือเปล่า เราก็ได้แต่หัวเราะและยิ้ม ไม่รู้จะว่ายังไง ก็เฉยเสีย ถึงวันเลือกตั้งก็ค่อยตัดสินใจว่าจะเลือกใครดี แต่ที่แน่ๆก็คือมีการจ่ายกันแน่ๆ ขนาดต้องกินหนี้นี้ จ่ายเหมือน ส.ส.เลย แล้วจะหาคนที่ไม่ซื้อเสียงจะมีมั๊ย รู้สึกว่าจะกลายเป็นแบบนี้กันไปหมดแล้วละ

วันอาสาฬหบูชามีโอกาสไปทำบุญที่บ้าน ใส่บาตร เพราะไม่ได้ทำบุญที่บ้านนานแล้ว อยากไปดูบรรยากาศด้วยว่าวัดแถวบ้านตอนนี้เป็นอย่างนี้บ้าง ชาวบ้านไปเยอะ มีเทียนพรรษา ลังฆทานไปถวาย อาหารการกินก็เยอะละ ใส่บาตรเสร็จพอพระเทศน์เรื่องวันอาสาฬหบูชาก็ดีพอควร เด็กคุยกันบ้าง ส่วนผู้ใหญ่ก็ฟังดีอยู่ แต่บรรยากาศไม่เหมือนชาวโศกเลย ไม่เจียบ ไม่สงบ ต่างกันลิบลับ พอถวายของเสร็จก็ออกมา มีการคุยจ้อกแจ้กจอบแจตตลอด กลับมาถึงบ้านพ่อกับแม่ก็ตามมาเล่าให้ฟัง มีการแย่งอาหารกัน บางคนก็เอาเต็มตะกร้า ใส่ถุงอีกต่างหาก กินอยู่วัดยังไม่พอ เอากลับมากินที่บ้านอีกอีกหลายอย่างมากมายที่เอามาเล่าให้ฟัง เราเองก็นั่งฟังไปยิ้มไป บอกแม่ว่าชาวโศกไม่เห็นเป็นอย่างแม่เล่าเลย ถ้าจะบอกว่าโศกไม่ดี ลองไปดูแล้วมาเปรียบเทียบกันใหม่ว่า ใครสมควรเป็นพระกว่ากันทุกคนอ้อ และบอกว่าชาวโศกดีกว่าอยู่แล้ว แต่กิเลสยังหนาเลยมาไม่ได้ เฮ้อ! เวิร์กรรม

เข้าพรรษาปีนี้ตั้งตบะไว้จะอ่านหนังสือคนคืออะไรที่พ่อท่านเขียนให้จบ และจะทำตัวเองให้ขยันกว่าเดิม เพราะรู้ว่าตัวเองเป็นคนขี้เกียจมากละ

 ศินภูไพร จ.อำนาจเจริญ

พุทธศาสนาไม่ได้สอนคนให้ทิ้งโลกย์ ในขณะที่ศึกษาธรรมก็อยู่กับโลกย์ไปด้วย จึงได้รู้จักโลกย์ รู้จักกรรม ในเวลาเดียวกัน เพราะวัน-เวลาที่หมุนไป เหตุการณ์ต่างๆแปรเปลี่ยนตลอดเวลา เหตุการณ์ต่างๆที่เข้ามาในชีวิตเราแต่ละ คือบทเรียนที่ช่วยให้เราชัดเจนในชีวิตยิ่งขึ้นๆ - **บ.ก.**

พรราชานี้ดูคึกคักเป็นพิเศษ...เนื่องด้วยรัฐบาลก็สนับสนุนเชิญชวนประชาชนตั้งลัจจะอธิษฐาน "ทำดีไม่ต้องเดี๋ยว เข้าพรรษาหาความดี" ซึ่งประชาชนชาวไทยก็ตอบรับ มุ่งมั่นตั้งจิตอธิษฐานทำดีกัน ถ้วนหน้า สังเกตตอนที่ส่ง-SMS เข้ามาร่วมให้ข้อมูลกันทางรายการ TV แล้วรู้สึกประทับใจจริงๆ

เข้าพรรษาไม่กี่วัน ประชาชนคนไทยร่วมกันต่อต้านเบียร์ช้างเข้าตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อไม่ให้อบายมุขครอบงำประเทศล่มสลาย พลังรวมของคนไทยนับหมื่นคนรวมตัวกันที่หน้ากระทรวงการคลัง เรียกร้องให้รัฐบาลทบทวนใหม่ ทำให้รัฐบาลรับข้อเสนอ และกลับไปทบทวนกันอีกรอบ ว่าควรหรือไม่ที่จะนำอบายมุข น้ำเมาเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นับได้ว่าเป็นการต่อสู้ระหว่างธรรมะกับอบายมุข แต่ศึกใหญ่จะชนะไหม ก็คงต้องเริ่มที่ศึกเล็กๆก่อน คือเริ่มเอาชนะอบายมุขในตัวเอง หรือกิเลสของเรานั้นแหละ ประเพณีเข้าพรรษาของชาวพุทธบุญนิยมจึงมีการตั้งตบะเพื่อเอาชนะกิเลสตน มาลองสำรวจตัวอย่างดูกันดีกว่า.....

ห.ส.ภาวิณี บุณกสิ (ปีงย) สัมมาสิกขาสันตโตศก ชั้น

มัธยมปีที่ ๕ อายุ ๑๗ ปี

พรราชานี้เธอตั้งตบะกินมือเดียว....คิดว่าอยากช่วยโลกประหยัด โลกนี้ยังมีคนอื่นอีกที่ไม่มีอันจะกินจำนวนมาก ยิ่งแถวเออีโอเปียที่หนู ดูข่าวแล้วทำให้หนูคิดได้ว่า อยากลองพิสูจน์ดูว่า การกินมือเดียวเป็นอย่างไร อดเพื่อคนที่อยู่ข้างหลังเขาจะได้กินอิ่ม

จากการได้ทำมาลักระยะหนึ่งรู้สึกภูมิใจ ที่ชนะใจตนเอง ได้ ที่ตนได้เสียสละ จริงๆแล้ว ถ้าจะทำความดีไม่ต้องให้ใครมา บังคับ บอกให้ทำยุ่งยาก รู้แล้วรีบทำเลย ภูมิใจกว่าค่ะ...

เด็กชายณัฐพงษ์ ฑูลทรัพย์ (หนิง)

นักเรียนลัทธิมาลิกขาสันตือโตก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ตั้งลัจจะอธิษฐาน “อ่านหนังสือวันละ
๑๐ หน้า”....ปกติเป็นคนไม่ชอบอ่านหนังสือ จึงอยาก
ฝึกหัดให้ตนเองอ่าน พยายามอ่านให้ได้ จะได้มี
ความจำที่ดี เรียนเก่งมากขึ้น รู้จักรับผิดชอบ ที่
ผ่านมาพยายามทำ ทำโดยตลอด ยังไม่เคยพลาด
เลยครับ....จะพยายามทำไปเรื่อยๆครับ.

นายวรเชษฐ์ ทองอัม (ดำ) ศิษย์เก่าลัทธิมา- ลิกขาสันตือโตก

ตบะผมคือ “ตื่นมาอ่านหนังสือตอนตี ๔ ครึ่งผม”
ปกติเป็นคนขี้เกียจอ่านหนังสือ การตั้งตบะข้อนี้ทำให้ต้อง
บังคับตัวเองลุกขึ้นมาอ่านให้ได้ อีกอย่างผมเห็นประโยชน์
หลายอย่างในการตื่นแต่เช้าครับ ระยะเวลาจะทำเรื่อยๆจน
เรียนจบ เพียรทุกวันผมคงสอบได้ ที่ผ่านมาทำได้ ๕๐-๕๐
ครับ จะพยายามต่อไปครับผม

หิสีตพุดสามสี ติริหาม อายุ ๒๘ ปี ม.วช. ปี ๕ วิชาเขตสันตือโตก

ตั้งตบะ “ฝึกอ่อนโยน เจริญธรรม ทักทาย
คนอื่นก่อนเสมอ” เพื่อเป็นการหัดยอมคนอื่น ฝึกลด
มานะอัตตา ปกติสนใจงานมากกว่าคนรอบข้าง ไม่ค่อยได้
ทักใครก่อน ประกอบกับเป็นคนโผงผาง...ไม่ค่อย
อ่อนโยน.....การฝึกตรงนี้จะได้ฝึกสติไปในตัวด้วย ระยะเวลาตั้งไว้
ช่วงในพรรษานี้อย่างน้อยน่าจะทำได้ ๖๐
เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป จะพยายามสุดความสามารถค่ะ

หิสาเตียงดิน ชาติบุญนิยม ผู้ที่มี

งานด้านวิจัยมากมาย โดยเฉพาะงานที่รับผิดชอบอยู่ คือฐานงานบูรณาการการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพื้นฐาน เป็นงานที่ผู้กมดรับผิดชอบมากพอสมควร

ตบะคือ “จะพยายามกินข้าวที่ศาลา ส่วนกลางในวันเสาร์ และอาทิตย์” คือจันทร์-ศุกร์ ทำได้อยู่แล้ว แต่เสาร์-อาทิตย์ทำไม่ค่อยได้ เลยตั้งตบะซะเลย เห็นประโยชน์จากการกินข้าวที่ศาลาฯ งานมากต้องฝึกตัดรอบบ้าง ให้ความสำคัญในเรื่องของการกิน อยู่หลับนอน เพื่อการฝึกฝนตนจะได้แข็งแรงขึ้น เป็นแบบฝึกหัดนะ เราจะไม่พลาดประโยชน์ตน เพื่อประโยชน์ผู้อื่นแม้มาก

เหตุนี้จึงคิดทำช่วง ๓ เดือนนี้ให้ผ่าน.....

คุณแม่หิสา หิสาบุญมา จาก บจ.แต่ชีวิต อายุ ๕๔ ปี

ตบะที่แม่เพียรทำในพรรษานี้คือ

๑. กินกับข้าว ๑ อย่าง
๒. ไม่กินขนมทุกชนิด
๓. ตั้งใจทำวัตรเช้าสัปดาห์ละ ๕ วัน
๔. ออกกำลังกายสัปดาห์ละ ๓ วัน
๕. มองลูกหลานในแง่บวกยิ่งขึ้น

เพื่อจะได้ฝึกตนเอง ทุกวันนี้บัจจัย ๔ ก็สมบูรณ์แล้ว ต้องมามองดูว่าตัวเองมีกิเลสตัวไหน แล้วเริ่มทำลดไปทีละอย่าง คือพอเราตั้งตบะเราจึงได้รู้ว่า เราติดมันมากน้อยแค่ไหน เห็นมันแล้ว พยายามฝึกตนเอง จะได้ฝึกสติในการสังวรตนเองด้วย ระยะเวลาพยายามทำไปเรื่อยๆ หากเมื่อออกพรรษาก็จะทำต่อเนื่อง เพื่อตรวจใจตนเอง ปัจจุบันทำได้ ๘๐ เปอร์เซ็นต์

คุณหม่อมหมบ ปิญาวัต จาก บจ.พลังบุญ อายุ ๕๗ ปี

คุณหม่อมหมบอยู่ชมรมตบะพรรษา ซึ่งชมรมนี้มีสมาชิกทั้งหมด ๗๐ กว่าคน กติกาของชมรมคือ หากผิดตบะแต่ละครั้งจะต้องหยอดกระปุกออมสิน ๕ บาท ที่ผ่านมาแต่ละปี...เงินที่รวมได้จากสมาชิกทั้งหมดจะอยู่ประมาณ ๖-๗ พันบาทต่อพรรษา ได้มาก็ถวายพ่อท่าน สร้างพระวิหารฯ ถือว่าเป็นการทำบุญ แต่จริงๆ แล้วเป้าหมายของชมรมคือ *การฝึกฝนตนเองเป็นสำคัญ*
ส่วนตบะตั้งของคุณหม่อมหมบคือ

๑. ไม่กีดเลียบตัวเอง

๒. แกว่งแขน ๑,๐๐๐ ครั้ง จันทร์ - พฤหัสบดี ตอนเช้า ๒๕ นาที

๓. เดินบนดาดฟ้าตะวันงายหนึ่ง ๒,๐๐๐ ก้าว
เวลาครึ่งชั่วโมง อังคาร-ศุกร์ เช้าหรือเย็น

ตบะอาจจะดูแปลกๆ อย่างการกีดเลียบ รู้สึกว่าอยากเลิกเพราะติดมานาน และรู้ว่าเสียบุคลิก จะพยายามเลิกให้ได้ ส่วนการแกว่งแขนตั้งเพื่อสุขภาพโดยเฉพาะปกติทำอยู่บ้าง เข้าพรรษาเลยถือโอกาสบังคับตนเอง ทำสม่ำเสมอ เพื่อสุขภาพที่ดีแข็งแรง ข้อสุดท้ายเดินบนดาดฟ้าเจตนาคือเป็นคนติดงาน ซุกอยู่กับงานตลอด จึงตั้งตบะเพื่อที่จะพราก ฝึกหัดตัดรอบให้เป็นการเดินออกมาจากงานประจำเป็นการผ่อนคลาย...และเดินเพื่อสุขภาพเป็นผลพลอยได้ ตั้งใจพยายามทำให้ได้ในพรรษานี้

คุณอุษณีย์ ชัยงาม อายุ ๕๓ ปี ญาติธรรม

เก่าแก่ ทำงานที่การบินไทย ตำแหน่งผู้จัดการกองตกลงพาณิชย์ เป็นสมาชิกตบะพรรษาด้วย พรรษานี้ตั้งใจ

๑. ไม่กินนม เนย ไข่

๒. กิน ๒ มื้อ ในวันเสาร์-อาทิตย์

๓. ไม่ซื้อเสื้อผ้าใหม่ตลอดพรรษา

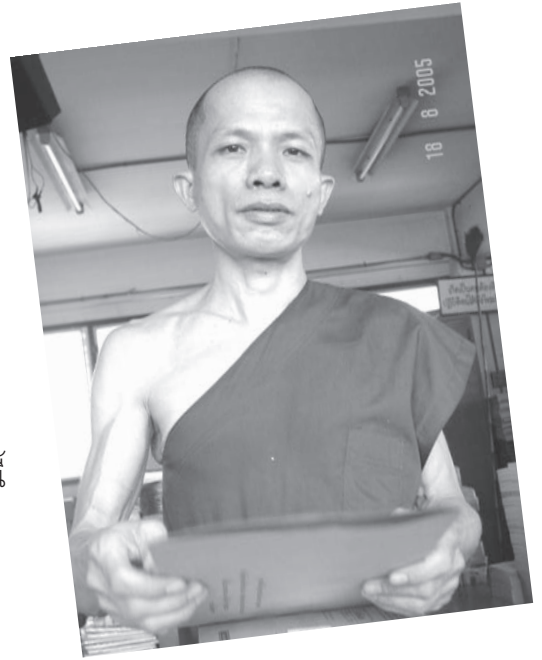
ทำเพื่อฝึกฝนตนเอง หัดขัดใจกิเลสตนเอง จะพยายามทำ ตั้งใจทำให้ได้ ตลอดพรรษานี้

สมณะชณะวี ฐิตมาโร

พรภษาที่ตั้งตบะ “นอน ๔ ชั่วโมง” อาตมา ตั้งใจฝึกตื่นให้มาก นอนให้น้อย บำเพ็ญชาริยานุโยค ให้ตนเองมากขึ้น คนที่ติดนอนมากคือคนที่ไม่ประกอบ ความเพ่งเพียร การตื่นเป็นการบำเพ็ญเพียรมากขึ้น ทำโน่นนี้ได้มาก มีเวลาให้กับตัวเองและรู้จักคำว่าพอ...

ที่ผ่านมาทำได้แทบทุกวัน มีบ้างวันหนึ่งเดินทาง ไกลกลับมาเมื่อยมาก เผลอหลับไปครึ่งชั่วโมง ก็พยายาม บริหารให้ได้ อาจมีลัมบั้ง พลาดบ้างก็ให้อภัยตนเอง เข้าใจ ในบางกรณีทีสถานการณ์บางครั้งอาจทำให้เราทำตบะช้อนนี้ ยาก.....อาตมาก็พยายามนะ เพียรให้ถึงที่สุด

ปะยัณชอม รักพงษ์อโศก

๑. นอน ๕ ชั่วโมง

๒. จดบันทึกตรวจศีลทุกวัน

เหตุที่ตั้งช่วงนี้ต้องการขัดเกลาตัวเอง จริงๆ ขัดเกลากิเลสมาเสมอ พยายามฝึกฝนตนเอง ส่วนระยะเวลาตั้งไว้ ๑ เดือนครับ เดือนต่อเดือน เอาไว้หายใจบ้าง...

กรักรัษัณช อโศกตระกูล

งดรับประทานเส้นทุกชนิด ทั้งแกง ผัด ยำ เพราะ ว่าเป็นกิเลสตัวใหญ่ของเรา ติดรูป รสของมัน เข้าพรรษาน่า จะเพิ่มอริศีลในส่วนนี้ให้กับตัวเองได้ฝึกฝนเพื่อจะได้

๑. ล้างอุปาทาน

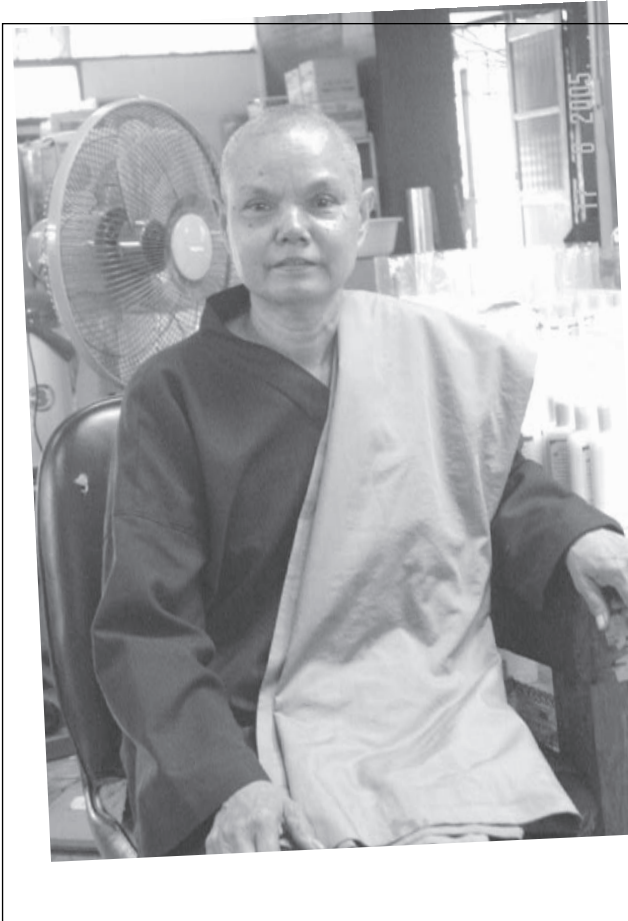
๒. ลดละกิเลส

๓. ฝึกการมีสติ....

ช่วงเข้าพรรษานี้จะทำให้ได้ตลอด ที่ผ่านมาทำได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ จิตใจยังมุ่งมั่นดีอยู่

สิกขมาตุฬะเย็น ฮัฏกตระกูล

อายุ ๖๔ ปี

สิกขมาตุบอกว่าการรักษาที่ท่านไม่ได้ตั้งตบะเหมือนใครเขาหรอก ท่านเป็นโรคเบาหวานและโรคไต เพื่อรักษาสุขภาพตัวเองท่านต้องบังคับตัวเองโดยการงดของหวานทุกชนิด ผลไม้ทุกชนิด ฉันแต่ผักสด ไร้สารพิษงดฉันข้าว ฉันต้มเส้นถั่วเขียว เพราะช่วยรักษาโรคได้ สิกขมาตุทำมา ๑ เดือนแล้วสุขภาพดีขึ้น

“ดิฉันไม่ต้องตั้งตบะให้กับตัวเอง แต่ก็เหมือนได้ตั้งตบะเพราะต้องรักษาโรค โดยใช้ อาหารเป็นยา แม้จะดูหนักไปบ้างแต่สุขภาพจิตดีฉันดี ไม่มีดูด ไม่มีผลล็ก มีความสุขดี”

สิกขมาตุจะฉันอาหารอย่างนี้สัก ระยะเวลาหนึ่ง แล้วค่อยทยอยกินข้าว หรือผลไม้ ที่มีรสเปรี้ยวบ้าง ส่วนใหญ่จะดูอาการของตนเป็นหลัก จากการกินอาหารเช่นนี้ น้ำตาลในเลือดที่เคยสูงถึง ๒๓๘ ปัจจุบันเหลือ ๑๔๘ ซึ่งเป็นผลที่น่าพอใจทีเดียว

นี่เป็นเพียงตัวอย่างเล็กน้อยเท่านั้น ของตบะบรรพชาที่มีไว้ฝึกฝนตนเอง เห็นชาวพุทธบุญนิยมเฟื่องเพียรเพากิเลสกันแล้ว น่าศรัทธายิ่งนัก การต่อสู้ในสิ่งที่เราเคยชิน และติด...ช่างเป็นการต่อสู้ที่ยากลำบากยิ่งนัก ช่างน่าสรรเสริญนักบรรพชาบรรพชิตที่อดทนอดกลั้น ที่อาจหาญสู้เพื่อชนะกิเลสตนเอง

เราต่างเคยแพ้ ล้ม ตก เจ็บกันมาทั้งนั้น แต่เรายังมีความหวัง เพื่อสร้างความจริงอันยิ่งใหญ่ มาเกิดมากระตุ้นชีวิตให้ลุกขึ้นตีขึ้นมาสู้อีกครั้ง ปัญหาหรืออุปสรรคของชีวิต ไม่เคยยอมยกเว้นหรือหยุดเล่นงานใครๆ อย่าเป็นคนอ่อนแอ คนขี้แพ้ กับอดีตที่ผิดพลาด ทั้งความจำเจเหล่านี้เสียที เริ่มบินไปบน “ฟ้าใสๆ” ที่เอาจริงกับตัวเอง อย่าเรียกใคร เรา นั่นแหละคือ “นกตัวใหม่” ที่จะบินฝ่าข้ามสิ่งกักขังไปสู่ ฟ้ากว้างเสรี สำรองตัวเองหรือยังว่า อะไรที่ทอบทรวงดวงตัวไว้จนบินไม่ขึ้น พบแล้วแม้ยากจะ ต้องทำ เพื่อสิ่งที่ดีกว่ามิใช่หรือ...

นจาสุญ รายงาน...

บันทึกคนวัด

ตอนเตพะพรรษา

๑๐ ค.ค. กินอาหารเยอะเกินไป และก็รีบๆ เตี้ยว รีบๆ กลืน เพื่อที่จะตักคำใหม่ (โลกจริงๆ) เมาๆ อย่างไรไม่รู้ พอสร้างมาแล้วถึงรู้สึก เลยคิดว่าเราน่าจะเตรียมตัวก่อนกินให้ได้ อย่าง บทพิจารณาอาหาร กินให้ได้เช่นนั้น เพิ่มตบะเตี้ยว ๒๐ ครั้ง/คำ เชื่อว่าคงช่วยให้ชะโรวมันดีขึ้น

๑๔ ค.ค. ต้องเลือกระหว่างซูปฟักทองกับน้ำข้าวยาตุ (แบบบรรจุกล่อง) ซึ่งอย่างหลังมีคนให้ และก็ไม่เคยกิน ไม่อยากเลือกเพราะอยากกินทั้งสองอย่าง แต่ชีวิตเป็นเรื่องที่ต้องเลือก... หัดเลือก เลยเลือกกินของที่ไม่มีใครกิน "กินแล้วอร่อยมาก" หอม! หลุดปากตามอาทันทิวา "รู้ใหม่ว่าชื่อที่ไหน" ..... สลดใจตัวเองอย่างไร อยู่เหมือนกัน ทบทวนดู ระยะเวลาได้กินขนมหวานเกือบเป็นประจำ อาทิตยนี้ ลองหัดงดหัดเว้นบ้าง เพื่อยังสติและความสำรวมให้เกิดขึ้น

๒๓ ค.ค. พอดขนม ถึงรู้ว่า... เราคิดถึงขนม

๒๖ ค.ค. กลับมาใช้ชีวิตในโรงพยาบาลอีกแล้ว

อาทิตยนี้หน้าถึงกำหนดการให้ยาเคมีบำบัดกับคุณอาต่อ ก็ยังไม่ถึงกับป่วยหนักแล้วหรอก เพียงแค่ผลข้างเคียง ของยาอบที่แล้วมันเยอะ ตอนนั้นผมร่วงเยอะสุดๆ แต่เสยกก็ติดมือมาเป็นสิบๆ เสยกที่ก็หลุด บน ที่นอนมีแต่เส้นผม เราเอามือไปปัดที่นอนกวาด เส้นผมให้เขา เห็นอารมณ์ตัวเองว่า ขนลุก ไม่รู้จะ ใช้ภาษาอย่างไร แต่ก็ให้เห็นว่า ความสวยมันอยู่ ตรงไหน ผมที่น่าทะนุถนอมในโฆษณา มันน่า สัมผัสดูปลได้ตรงไหน ไม่มีเลย... ได้ลัดกิลเลสลักสวยรักงามรักหน้าตาของตน นี่สินะ "อสุภะ"

๓๑ ค.ค. มีคนเอาของโปรดมาให้... น้ำข้าวยาตุ หอม - หอม (จำได้) แต่เรา มีตบะขนมหวานวิธิต! ที่ตั้งขึ้นมา ก็เพราะเจ้า น้ำข้าวหอมๆ หวานๆ นี้แหละ สดิววันนี้เหมือน ผู้คุมนักโทษ... นักโทษที่ไม่อยากฝึกตัวเอง... เห็นใจซิมๆ... แต่ก็เสียดาย "ถ้าไม่ฝึก" ยังไม่รู้จะจัดการเอาให้ใคร... แต่... เอาตัวเราออกมาจากตัวเลือก (คนที่จะกินมัน) จะก่อน พอตัดได้ ใจวุ่นวายน้อยลง

๓ ม.ค. แม่ฝากขนมกล้วยมาให้ สัมตบะไปเลย มัวแต่ใฝ่ใจว่าทำไมเรา ถึงติดใจฝีมือแม่อย่างนี้... ตั้งใจกินแบบพิจารณา (จริงๆ) และก็คิดว่า ไว้ถ้าแม่

ฝากมาจะตัดใจยกให้คนอื่น..(ทราบใหม่ว่า มันยากมากเลย) พอดคิดไปคิดมาก็นึกขึ้นได้ว่า..เราตั้ง
หวานวิริตอยู่! ตอนนี่เลยยกส่วนที่เหลือให้พี่พยาบาล แต่ก็ยังมีอีก ที่เป็นเศษๆ ดูไม่ค่อยสวย ใน
ตู้เย็น เก็บเอาไว้ฝึก...ฝึกอยู่กับมันโดยไม่กิน ถ้าเราอยู่กับความย้วยวนได้โดยไม่พลาด คงดีมากๆ

๖ ม.ค. แม่กับพ่อขึ้นมาเยี่ยมอาแม่เอวาน หอบข้าวต้มมัดกับกล้วยฉาบ(แบบไม่
หวาน)มาให้ แจกจ่ายพี่พยาบาลไปแล้ว

ตั้งแต่มาเจอธรรมะในตอนต้นของวัย
เราก็อยู่ในดวง “อาหารแพชั่น” (แมคโดนัลด์, พิซซ่า,
ดังกิ้นโดนัท, ไอสครีมชเวนเช่น, ๑๓ เหยียน,
S&P) ตอนนั้น...ฝึกเลิกอาหารแพชั่นโดยกำหนด
ว่า จะกินขนมที่แม่ทำแทน เป็นอุบายที่ดี แต่
พอใช้ไปๆ ใจกลายเป็นกิเลส
ตัวใหม่ที่เนียนกว่าเดิม...พอดคิด
จะพรากจะเลิกมัน ใจหาย...

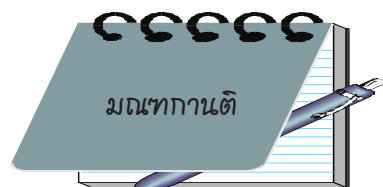
กิเลสมันบอกว่า
เรากำลังมองผ่านความรักของ
ผู้หญิงชื่อๆที่อยู่ในดวงในสวน
(แม่) กิเลสบอกว่า..อีกไม่นาน
หรอก แม่ก็จะไม่มีโอกาสได้ทำขนม
เราจะไม่ได้กินฝีมือของแม่อีกตลอดชีวิต...
แต่การฝึกฝนออกจากกิเลสที่เข้าไป แม่กับพ่อก็จะไม่ได้เห็นและ
รับรู้ความเจริญของเรา ฮิม....ตอนกิเลสมันคิดนะมันลืมนะเราก็ต้องตาย

๑๐ ม.ค. แม่ฝากขนมกล้วยมาให้ แต่เอาไปทำบุญ ไม่ได้แบ่งไว้กิน รอบนี้ใจสบายขึ้น....
ตัดความอาลัยได้ดี

๒๐ ม.ค. ขณะหนึ่งของวัน...ก็ทุกข์(หดหู่ใจ) ว่าทำไม เรายังไม่ได้อารมณ์พ้นทุกข์จากขนมปัง
เหมือนอย่างที่เราได้อารมณ์พ้นทุกข์จากน้ำพริก.... เมื่อไรจะได้กินขนมปัง...แต่ฟังเสียงตามนี้
(ของตัวเอง)แล้ว ทำให้นึกย้อนกลับไปถึงช่วงพ้นทุกข์จากน้ำพริก มันไม่เห็นต้องรอดคอยหรือร้องตาม
ใจตัวเองอย่างนี้สักนิด เลยคลายอารมณ์สงสัย...อยากทดลองกินขนมปังลง เพราะรู้ว่ายังไม่ถึงเวลา
จริงๆ

แต่มันก็นึกสนุกขึ้นมาได้ว่า แม้อยากขนมปังก็ไม่ต้องกิน..ได้! ปลดเปลื้องความหดหู่ใจได้
ถึงแม้จะยังสู้ไม่ชนะขาด ก็เป็นไปได้ซะ

เลยเป็นว่าขนมปังปอนด์นั้นเข้ามาอยู่ร่วมห้องเดียวกับเราซะแล้ว กลายเป็นแบบทดสอบ
อีก ๑ บท.....

การสัมมนาบูรณาการการศึกษาบูรณนิยม

สมาคมสภาสันตอโศก

ที่แดนอโศก อนุสรณ์สถานแห่งแรกของชาวอโศก ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
ระหว่าง วันที่ ๔ - ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๘

มีสมณะทั้งหมด ๙ รูป แยกเป็นสมณะจากสันตอโศก ๓ รูป นอกนั้นมาจากปฐมอโศก
สิกขมาตุ ๓ รูป จากสันตอโศก ๑ รูป ปฐมอโศก ๑ รูป ราชธานีอโศก ๑ รูป เรียกว่า สมณะ
สิกขมาตุ ร่วมบูรณาการการสัมมนา

ส่วน**ครูทั้งหมด ประมาณ ๓๐ คน** มี
ทั้งครูชาวนาน(ฐานงาน)และครูวิเศษ(วิชาการ) ใน
ขณะที่ครูสัมมนาเด็กสัมมาสิกขาสันตอโศกก็
ไปร่วมกันทำงานที่ คลอง ๑๓ “สวนบุญผักพืช”

ที่กำลังจะสร้างเป็นแหล่งผลิตอาหารให้กับชาวอโศก
ครูสัมมนาครั้งนี้ได้รับความเอื้ออาทร
จากชุมชนปฐมอโศก ในเรื่องสถานที่ อาหาร
เครื่องเสียง บุคลากรทำอาหาร และบุคลากร
ด้านการแนะนำ

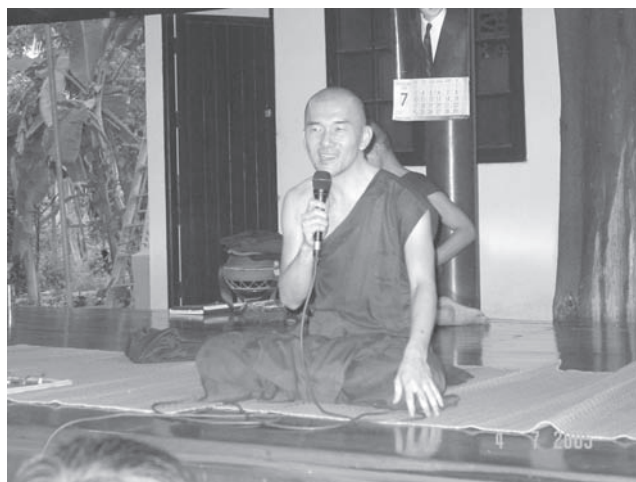
วันจันทร์ที่ ๔ ก.ค. ชาวสันตอโศกออกเดินทางเวลา ๔.๓๐ น. ถึงแดนอโศก ๖.๓๐ น.
อากาศที่แดนอโศกสดชื่น มีพืชผักไร้สารพิษ มีสปริงเกอร์ไอน้ำทำความเย็นในสถานที่ประชุม มีทะเล
สาบน้ำจืด หลายนับไร่ น้ำลึกประมาณ ๓๐ เมตร ชาวสันตอโศกลงน้ำกันเมื่อไปถึงเป็นการผ่อนคลาย
ก่อนจะเปิดสัมมนา

๙.๐๐ น. **สมณะร่วมเมือง ยุทธวโร** เปิดงาน ด้วยการให้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทุกคนมี
ข้อดี และข้อบกพร่อง

๑๐.๓๐ น. ร่วมรับประทานอาหาร
อาหารไร้สารพิษ

๑๒.๐๐ น. เริ่มสัมมนาด้วยการ
ระดมสมอง ถึงปัญหาการศึกษาสันตอโศก
ตั้งแต่ปัญหาสมณะ สิกขมาตุ ครู และปัญหา
อื่นๆ วิเคราะห์วิจัยพร้อมทั้งการปรับปรุงแก้ไข
สมณะ สิกขมาตุ ครู ได้ประโยชน์ร่วมกัน
พร้อมที่จะแก้ไขตนเอง โดยมีกิจกรรมร่วมกัน
คือ กินข้าวร่วมกันของครูในวันพุธ

วันอังคารที่ ๕ ก.ค. เวลา ๕.๐๐น. ทำวัตร
เช้าโดย **สมณะธัมมาวุโร** ท่านให้ข้อคิดว่าการบูรณาการ
การศึกษาบุญนิยม ทุกคนจะต้องหันมามองตน
แก้ไขตนและมีความเมตตากรุณาซึ่งกันและกัน
จึงจะทำการศึกษาบุญนิยมได้สำเร็จ

หลังจากทำวัตรให้ผู้สัมมนาได้
ผ่อนคลายประมาณครึ่งชั่วโมง

แล้วสัมมนากันต่อ จนเวลา ๙.๐๐ น.
สมณะกรรมกร กุสโล เทศน์ให้ฟังในเรื่องแต่ละ
คนต้องหันมามองตน และให้ชุมชนแต่ละท่าน
ตั้งแต่ว่าสมณะและครูเป็นบรรยากาศที่สมณะ
ผู้ใหญ่ให้ความอบอุ่นและความเป็นกันเอง
ผู้สัมมนาก็ประทับใจกันถ้วนหน้า

เวลา ๑๒.๐๐ น. สัมมนาต่อดำเนินการสัมมนาโดย **สิกขมาตุผาแก้ว**

เวลา ๑๗.๐๐-๑๘.๓๐ น. ผ่อนคลายอาบน้ำกันในทะเลสาบที่แสนสดชื่น

เวลา ๑๘.๓๐-๒๑.๐๐ น. ระดมสมองการบูรณาการการศึกษาบุญนิยม เราคิดจะแบ่งเป็น ๔ กลุ่มแต่ไม่ได้ ได้แค่ ๓ กลุ่ม แต่ละกลุ่มก็มีความคิดแตกต่างกันออกไป ไม่เหมือนกันเลย **กลุ่มหนึ่ง**มีแต่คนไม่พูดอะไรก็เอาแต่ธรรมะอย่างเดียว **กลุ่มที่สอง** เป็นคนมีระบบระเบียบคิดอะไรมีขั้นตอน **กลุ่มสุดท้าย**เป็นกลุ่มที่คิดแบบองค์รวมกลุ่มนี้จะสนุกสนานเป็นที่สุดสรุปทั้งสามกลุ่มต้องมารวมกัน

วันพุธที่

๖ ก.ค. เวลา

๕.๐๐ น. ทำวัตรเช้าให้ผู้สัมมนาสรุปผลการสัมมนา แต่ละท่านได้ประโยชน์ในการขัดเกลาตนเอง กว่าที่จะเสร็จก็ประมาณ ๙.๐๐ น. เป็นอันเสร็จการสัมมนา แต่ครูกลับมีไฟในการทำงานบูรณาการจึงตกลงอยู่ต่อกันเพื่อคิดแผนการบูรณาการการศึกษาบุญนิยมจนถึงเวลา ๑๕.๐๐ น. จึงได้กลับ ความรู้สึกหลายคนไม่อยากจะกลับเพราะอากาศดี มีน้ำให้ว่าย และประทับใจชาวปฐมอโคกที่เสียสละโดยในคืนแรกฝนตกหนักไม่มีที่นอน ฝ่ายหญิงต้องมานอนร่วมกันที่ศาลาเล็กๆ ส่วน**ชาวปฐมอโคก ๓ ท่านที่เป็นแม่ครัว** ต้องนอนในห้องครัวโดยไม่มีมุ้ง ผู้ร่วมสัมมนารู้สึกประทับใจมากและขอขอบพระคุณชาวชุมชนปฐมอโคกจริงๆ

การศึกษาบุญนิยมจะเป็นได้อย่างดีก็เพราะชาวอโคกมีความเป็นบุญนิยมในตน เราจะบูรณาการการศึกษาได้ดี เพราะเราบูรณาการชีวิตของเราได้ดี นั่นคือเราจะต้องนำตัวเราไปรวมกิจกรรมกับผู้อื่นได้ทั้งผู้ที่ลึกลับกันและที่ลึกลับต่างกัน เรียกว่าอยู่กับได้อย่างยืนหยัดและยืดหยุ่น อย่างมีสัมมาทิฐิและมีประสิทธิภาพ

ในวาระ ๗๒ ปี ของพระโพธิสัตว์พ้อท่านโพธิรักษ์ พวกเราชาวอโคกต้องช่วยกันสร้างการศึกษาบุญนิยมให้สำเร็จให้ได้ เพื่อเป็นปิตุบุตรให้เกิดบุญญาจรูรหมายเลข ๕ อย่างสมบูรณ์

☸ **สมณะฟ้าไท สมชาติโก** รายงาน

บันทึก
จากปัจฉิมณະ

ตอน....

แม่แก้วตึน

สิ้นพ่อ

ใคร

คือผู้สืบทอดพ่อพันธุบุตร

✿ มิถุนายน ๒๕๔๘

โฮมไหว้ง

เป็นชื่องานในช่วงต้นเดือนมิถุนายนของทุกปี ภาษาอย่างนี้คนภาคกลางไม่คุ้นอย่างชาวอีสาน ซึ่งแปลว่า **รวมชาววัง**(ชีวิต) หรือคืองานของ **สัมมาสิกขาลัยวังชีวิต(ม.วช.)** เป็นทั้งวันก่อตั้งสัมมาสิกขาลัยวังชีวิต และเป็นวันทำบุญของการก่อตั้งหมู่บ้านราชธานีโอศก ที่สำคัญเป็นวันคล้ายวันเกิดของพ่อท่านด้วย แต่เนื่องจากพ่อท่านมีนโยบายไม่เห็นสำคัญในวันเกิดของตนเอง ซึ่งที่ผ่านๆมาต้องถือได้ว่าพ่อท่านประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง เพราะชาวโอศกไม่ได้จัดงานยิ่งใหญ่อะไรในวันนี้ ถึงวันเวลาจริงๆบ้างก็ลืมๆไปแล้วด้วยซ้ำ ชุมชนต่างๆของชาวโอศกจึงไม่ได้จัดงานอะไรให้เอิกเกริก หลายแหล่งไม่มีกิจกรรมอะไรพิเศษ ไม่มีการเลี้ยงฉลองอย่างหรูหรา

งานโฮมไหว้งที่บ้านราชา กิจกรรมเด่นๆเป็นเรื่องของสัมมาสิกขาลัยวังชีวิต(ม.วช.) ซึ่งถือได้ว่าเป็นการรวมตัวของนิสิตสัมมาสิกขาลัยทั้งหมดที่มี ส่วนเรื่องการทำบุญหมู่บ้านราชา และวันคล้ายวันเกิดของพ่อท่านแทบไม่มีใครกล่าวถึง หรือไม่มีกิจกรรมใดพิเศษที่บอกถึงความสำคัญของสองส่วนหลังนี้เลย

ปีที่ผ่านมาภารกิจที่สำคัญคือการสอบสัมภาษณ์ผู้สมัครเป็นนิสิตสัมมาสิกขาลัยวังชีวิต โดยมีสมณะ ลิกขมาตุ และครูจากที่ต่างๆ เป็นผู้ทำการสอบสัมภาษณ์ อีกกิจกรรมที่เด่นของงานก็คือ การแจกเข็มสำหรับนิสิตใหม่ที่ผ่านการสอบสัมภาษณ์แล้ว แต่ปีนี้เป็นปีที่พ่อท่านมีอายุย่างเข้าปีที่ ๗๒ พ่อท่านได้นำของที่ระลึก “หยาดน้ำใจ” เพิ่มเข้ามาแจกด้วย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมพิเศษที่ริเริ่มมาด้วยการร่วมกันกล่าวคำปฏิญาณพร้อมกันต่อหน้าพ่อท่าน โดยมีสมณะเดินดิน ดิกขวีโรเป็นผู้นำกล่าว (ซึ่งต่อมาก็ได้นำมาใช้ในงานวันอโศกราชอีกด้วย) ต่อด้วยพ่อท่านให้ข้อคิดหรือธรรมะที่ริเริ่มมา

แต่ยังมีกิจกรรมหนึ่งที่น้อยคนจะเห็นว่าเป็นกิจกรรม คือการให้อโวาทกับครูก่อนจะเริ่มการสอบสัมภาษณ์ผู้สมัครเป็นนิสิต ม.วช.ใหม่ ข้าพเจ้าจึงขอบางส่วนมาถ่ายทอดดังนี้

“เรื่องของ ม.วช. นี้ เป็นเจตนาธรรมของอาตมาที่จะให้มารวมกัน มีหลายคนที่ยังคงยังเข้าใจผิดว่า นิสิต ม.วช.นี้ คือ ผู้อยากจะไปอยู่ที่ไหนก็ได้ ไปอยู่ชุมชนไหนก็ ตามที่อยากจะย้ายไปเรื่อยๆ ทำอย่างนั้นไม่ได้ นิสิตคือผู้ที่อยู่ประจำ เป็นนิสิตในชุมชนไหนก็ต้องอยู่ประจำที่นั่น เพราะฉะนั้นเมื่อมาเป็นนิสิตแล้ว จะเป็นคนวัดที่ไหนก็เป็นคนประจำอยู่ที่นั่น ไม่ใช่จะไปตะลอนไปเที่ยวที่นั่นก็ได้ เทียวที่นั่นก็ได้ อยู่ที่นั่นเดือนหนึ่ง อยู่ที่นั่นสองเดือนอะไรอย่างนี้ไม่ใช่ นิสิตจะต้องอยู่ประจำที่เพื่อที่จะเป็นคนหลัก เป็นคนที่จะต้องเข้าใจถึงที่เรายู่นี้ทั้งหมด ทั้งผู้คนที่รวมอยู่ อย่างหมู่บ้านนี้ ชุมชนนี้ เราจะต้องรู้จัก แล้วเราก็จะทำงานร่วมกัน อยู่ร่วมกันเป็นพี่เป็นน้องกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จะต้องรู้ทั้งคนทั้งสถานที่สิ่งแวดล้อม

นิสิตหรือว่านักศึกษา ก็คือผู้ศึกษา ผู้เจริญขึ้นๆ ผู้พัฒนาพวกเพียรศึกษา การศึกษา ไม่ใช่หนักอ่านตำรา การศึกษาคือนักเรียนรู้และอบรมฝึกฝนตนเอง จนหยั่งเข้าไปรู้ความเป็นจริง เรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวไปก่อน ศึกษาให้ชัดเจน สิ่งใดที่ห่างไปก็ศึกษาบ่อยลงๆ เป็นลำดับ ที่ไกลเกินก็ละเว้นก่อน ปล่อยให้คนที่เขาศึกษาเฉพาะกิจเขาศึกษากัน จนกว่าเราจะพร้อมมีฐานะเหมาะสมจึงค่อยศึกษาเพิ่ม

การอ่านตำรานั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการหาความรู้เสริมเข้ามาใช้ประโยชน์ ร่วมกับการศึกษาของเราเท่านั้น คนที่เขาเขียนตำราก็ต้องเขียนด้วยความตั้งใจ ให้คนอื่นรู้ตาม การได้รับความรู้จากคนอื่นเรียกว่า ปรโตโมษะ จากการอ่านตำรา เมื่อได้แล้วตัวการศึกษาจริงก็คือ โยนิโส มนสิการ

ปรโตโมษะ นี่เป็นของเสริม จะได้รู้กว้างรู้มาก และตรวจสอบผล แต่ตัวจริงคือ **โยนิโส มนสิการ** โยนิโส มนสิการ แปลว่า *มาย่อยให้มันเข้าใจลึกซึ้ง* เท่านั้นยังไม่พอ ต้องให้ถ่องแท้ถูกแท้หรือว่าให้ *“ถึงความจริงที่อยู่ในกันบังของใจอย่างละเอียดลออ”* ให้ถูกแท้ถ้วนทั่ว หรือแท้ที่สุด โยนิโสแปลว่า *“ลงไปถึงที่เกิด-ลงไปถึงต้นเหตุ”* ถูกถ้วนละเอียดลออ ไซ้แต่เนื้อแท้คือ *มนสิการ* มนสิการแปลว่า *“ทำใจในใจของเรา”* ทำให้มันได้ถึงขั้นฝากกิเลสในใจถูกตัวจริง กระทั่งใจเกิดใหม่ เป็นการเกิดในแบบ *“โอปปาติกโยนิ”* การศึกษาที่สำคัญของชาวพุทธเราก็คือ *“ไตรสิกขาที่มีคุณภาพพัฒนาปรมัตถธรรม”* กล่าวคือ รู้จักรู้แจ้งรู้จริงถึงจิตถึงใจหรือถึงวิญญาณของเราจริงๆ ถ้าคนไหนอ่านไม่ได้ถึงตัวเหตุซึ่งมันเป็นกิเลสของเราเองอยู่ที่ใจ ตามจับสมุทัยไม่ลงไปถึงที่เกิด มันก็ไม่มีนิพพาน ไม่ดับสนิท มันยังเกิดอยู่ ยังไม่จบ ถ้าจะจบ ก็ทำลายให้ดับเหตุสนิทได้ ให้เกิดก็ได้ ให้ตายก็ได้ แม้ปล่อยให้มันเกิดเราก็ยังต้องไม่ยึดสิ่งที่เกิดที่เป็น ว่า **เป็นเรา-เป็นของเรา** นั่นก็คือ *การตาย* อีกเหมือนกัน การวางไม่ยึดว่า *“เป็นเรา-เป็นของเรา”* ได้เด็ดขาดนั่นคือ *“การตาย”* ชนิดสุดท้ายเลย เพราะว่ากิเลสเราฆ่าให้ตาย ไม่พิน กิเลส ตัณหา อุปาทาน ถึงอาสวะ ส่วนสิ่งที่ดี สิ่งที่ทำให้เกิดอยู่นั้นเรา *อาศัย* เรียกว่า *อालยวิญญาณ* ที่ยังอาศัย

คำว่า อาลัย นี้คนไทยเข้าใจดีว่า หมายถึง *ห่วงใย ระลึกถึงด้วยความห่วงหา* จากบาลีเดิมมันแปลว่า *เครื่องอาศัย* ถ้าอาศัยอย่างไม่มีญาณปัญญา มันก็จะติดเครื่องอาศัย อาลัยอาวรณ์สิ่งนั้น ก็เป็น.. *อालยวิญญาณ* วิญญาณสุดท้าย ถ้าเราไม่วาง *“อालยวิญญาณ”* สุดท้ายนี้ ก็ไม่ได้ *“อรหัตตตา”* เพราะ *การทำใจในใจ*ของเรา ถ่องแท้แบบคาย ถึงขั้นวาง..*อาลยวิญญาณ*ได้กระทั่ง *“ไม่มีอาลัย”* เป็นแต่เพียงอาศัย ไม่ห่วงหาอาวรณ์ ไม่เหลือแม้แต่จะติดยึดว่า *“เป็นเรา-เป็นของเรา”* แล้วแท้ เป็นสุดท้ายเลย

เราอาศัยสิ่งที่ดี วิญญาณที่ดี ธาตุรู้ที่ดี ปัญญาที่ตาม เจโตที่แข็งแรงก็ตาม สมรรถนะความสามารถของเรา อะไรก็แล้วแต่ ความเก่งกาจของเรา เราก็อาศัยทำงาน อาศัยใช้เป็นประโยชน์ผู้อื่น แม้แต่รูปนามชั้น ๕ เราก็อาศัยใช้ แต่ก็ไม่ยึดว่า เป็นเรา-เป็นของเรา และสุดท้ายไม่เหลือแม้ อุปาทานชั้น ๕ ก็ *ไม่ยึดมั่นถือมั่น(อุปาทาน)* ว่า **ชั้น ๕ เป็นเรา-เป็นของเรา** อย่างนี้เป็นต้น

เพราะงั้น ม.วช.นี้ ผู้มาศึกษาจึงไม่ได้หมายความว่า แค่เราจะเรียน ๖ ปีแล้วจะจบเอาใบปริญญา หรือใบ *“ปริญญาบัตร”* เท่านั้น ถึงวันนี้เอาตามหาขยายความได้มาก ตอนใหม่ๆแรกๆไม่ค่อยเข้าใจกัน เพราะการศึกษาเก่าๆ มันติดมันยึดมา เราเรียนเพื่อเอาใบประกาศนียบัตร เอาใบปริญญา เอาใบรับรอง เพื่อยืนยันว่าฉันจบการเรียนขั้นนั้นขั้นนี้ มีใบรับรองการศึกษา และฉันก็เอาใบอันนี้เป็นเครื่องอาศัยเป็นเครื่องหากิน แต่ใบ *“ปริญญาบัตร”*นี้เอาไปหากินที่ไหนไม่ได้หรอก กพ. ไม่รับรอง นอกจาก กพ. ไม่รับรองแล้ว ห้างร้านต่างๆ บริษัทต่างๆ สังคมภายนอก ก็ไม่ยอมรับ เพราะยังไม่มี ใครรู้จัก

คนที่จะได้ใบ**ปัญญาบัตร**ไปนี้ คือ คนที่**ไม่ยากได้ใบปัญญาบัตร** แล้ว นั่นคือผู้ที่เหมาะสมที่จะได้ใบ**ปัญญาบัตร** ผู้มีภูมิถึงขั้นได้**ปัญญาบัตร** คือคนที่มีจิตใจเข้าใจความอยาก และได้ลดละความอยากถึงขั้นหนึ่งแล้วจริง คือคนผู้มั่นใจในสิ่งนั้นแล้ว คนที่ไม่อยากได้เงินคือ ผู้มั่นใจแล้วว่า เงินคืออะไร และไม่สงสัยว่าเราจะได้เงินหรือไม่ได้เงิน หรือจะมีเงินหรือไม่มีเงิน คนไม่อยากได้ยศ ก็เพราะว่าไม่สงสัยแล้วว่าเราจะได้ยศหรือไม่ได้ยศ หรือจะมียศหรือไม่มียศ ยศของเราคือคนติดดินก็ได้ คือคนที่ไม่มีตัวตนไม่ต่ำไม่สูงอะไรแล้ว คนที่ไม่อยากได้สรรเสริญ ก็เพราะว่าคนมั่นใจแล้วว่าสรรเสริญหรือนินทาก็เป็นเรื่องของคน เราจะไม่ได้รับสรรเสริญ ก็ไม่เป็นไร แต่ถ้าคนจะสรรเสริญคนดี ที่มีความดีตามความจริง มีสิ่งที่ดี ที่งาม ที่ประเสริฐจริง อันน่าสรรเสริญ ถ้าเรามี เราไม่เห็นมีปัญหา คนเข้าใจไม่ได้ในสิ่งที่ดีแล้วก็นินทาว່าร้าย ก็เป็นจริงเพราะเขาไม่รู้ แม้รู้ก็ว่าร้ายเราได้ เพราะกิเลสของเขา ไม่มีปัญหาเลย มันเป็นความจริงตามธรรมชาติของคนที่ยังอวิชชา แต่เราต้องมีความจริงว่า สิ่งที่น่าสรรเสริญ สิ่งที่ดีจริงนั้น คือความจริง ไม่ใช่หลงตัว เราไม่มี-หลงว่ามี อย่างนั้นก็เป็นคนเลอะเทอะ

ครู เป็นผู้ที่ยังจะนำพา **ครู** ไม่ใช่ผู้ที่จะไปใหญ่ ไปเบ่ง กับผู้ที่เราจะช่วยเขา ถ้าเรามี**ความรู้** ก็แจก**ความรู้**ให้เขา ถ้าเราไม่มี**ความรู้** เราก็ช่วยเขามี**ความรู้**ได้หลายทาง หาหนังสือให้อ่าน หาผู้รู้มาช่วยบอก หรือว่าพาไปสัมผัสไปเรียนรู้ ไปฝึกฝนให้เกิด**ความรู้**ความเป็น เหมือนพ่อเหมือนแม่ เพราะ**ครูคือพ่อคือแม่** การเป็น**ครู** จึงเป็นได้แม้ผู้ไม่มี**ความรู้**เอง

แม้เราจะมี**ความรู้** ก็ไม่ต้องไปเบ่ง เราจะให้เขาด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน ให้ความปรารถนาดี ทุกวันนี้นั่นทั้งหลายเข้าใจว่าการสอนคือการมานั่งกรอกๆ**ความรู้**ให้เขาเท่านั้น ถ้า**ครู**ไม่สามารถที่จะทำให้นิสิตหรือนักศึกษาเขาเกิดฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา หรือเกิดอธิบาทนี้ นั่นเป็นความล้มเหลวของ**ครู**โดยแท้ นอกจากให้รู้แล้วที่สำคัญต้อง**“ให้เป็นตามที่รู้”**ด้วย จึงจะชื่อว่าสำเร็จ การสอนการถ่ายทอดวิชา มันต้องนำพากันด้วยความเต็มใจและมุ่งมั่นถ่ายทอดเต็มที่ ทั้งให้รู้และให้เป็นได้ด้วย การศึกษาจึงไม่ใช่เรื่องผิวเผิน อย่างของ ม.วช. เรายี่ มันเป็น**ครู**หรือ**ครู**กันตลอดเวลา ทั้งบอก ทั้งสอน ทั้งเป็นเพื่อน เป็นพี่ เป็นพ่อ เป็นแม่ บางครั้งนี่เป็นน้องด้วยซ้ำไป บางครั้งเป็นลูกด้วยซ้ำไป **แต่จริงๆแล้วครูจริงๆก็เป็นผู้ที่รู้ว่าใหญ่กว่า เหนือกว่า โดยสัจจะเป็นอย่างนั้น แต่อย่าทำตนใหญ่ข่มเบ่งกดกันเท่านั้น** ถ้าทำตนเป็นอย่างนั้นแล้ว ศิลปวิทยา-จิตวิทยาล้มเหลว แต่ก็อย่าให้เขาลดความนับถือหรือไม่เคารพ ถ้าเขาลบหลู่นั้นก็คือเสียดรรรม เสียสัจจะ เสียสภาพ มันไม่ใช่**ครู**แล้ว

การเรียนของ ม.วช. เราเรียนเพื่อที่จะช่วยกันไปตลอดชีวิต ตัว ม.วช.เองก็ต้องรับรู้ เราเป็น**ครู**ต้องให้นักศึกษาเขารู้ว่าเขาเป็นนิสิตเป็นนักศึกษาอย่างไร **ความจริงแล้วนิสิต ม.วช.นี้ มันเหมือนนักบวชไปในตัวขั้นหนึ่ง เป็นนักบวชขั้นต่ำ ที่จริงเครื่องแบบก็มีแล้ว ยังไม่เป็นเครื่องแบบนักบวชเท่านั้น** ถือศีล ๘ เป็นต้น จะต้องกินมือเดียวให้ได้ แม้ไม่ได้ก็ต้องพยายาม เป็นคนวัดอยู่ในระบบสาธารณโภคีเต็มๆ ะไรอย่างนี้เป็นต้น หรือทำตนให้เป็นแก่นแกนของสังคมบุญนิยมระดับยอด คือระดับสาธารณโภคีเพื่อที่จะมาศึกษาเอาสมบัติความเป็นมนุษย์สาธารณโภคีนั้น อยู่ในบุญนิยมในเกรดเอ

การเรียน **ครู**ก็ต้องรู้ก่อนว่า เรียนอะไร ที่จริงทุกวันนี้ก็ยังไม่มีการได้**ปัญญาบัตร**ซักใบแต่ก็เหมือนกับจุดเริ่มต้นของทุกสิ่งในโลก ก็ต้องมีของจริงก่อน ไบร่รับรองมาทีหลัง ในใบ**ปัญญาบัตร**นี้จะมีคนเซ็นต่ออยู่สองคน ประธานสัมมาสิกขาลัย และวิชาธิบัติ ในขณะที่อาตมายังอยู่ อาตมารั้งตำแหน่ง

วิชาชีวิตดี ส่วนประธานตอนนี้ก็คงจะเป็นคุณจำลอง เพราะรั้งตำแหน่งประธานมาตั้งแต่ก่อตั้งคนแรก
ปรมัตถ์ที่เกี่ยวกับความเป็นครูก็ดี เป็นนักเรียนหรือนิสิตก็ดี สรุปแล้วจริงๆ ชีวิตของคนนี้
เกิดมาเพื่อศึกษา เกิดมาเรียน แม้เราจะอยู่ในฐานะครู ในฐานะครูก็ตาม ก็คือนักเรียนด้วย เรียนไปด้วย
กัน อาตมาก็เรียนกับพวกเรา บางทีนึกไม่ถึงว่าเราจะได้เรียนได้รู้ โอ้โฮ...มันเป็นได้ถึงขนาดนี้หนอคน
ก็เกิดการรู้จากการสอน โลกทุกวันนี้ช่วยมันได้ยาก มันแย่งลงไปทุกที พิษภัยความต้อด้าน กิเลสหนา
จัดจ้าน ทุกอย่างมันยิ่งแย้ เพราะนั่นเรายังจำเป็นต้องชวนชวาย ต้องยิงอุตสาหะ ต้องยิงพยายามจะ
ทำอย่างไรถึงจะช่วยเขาได้น้อ...ต้องๆมีความรู้สึกอย่างนั้น ต้องชวนชวายอย่างนั้น ถ้าไม่คิดอย่างนั้น
ความเห็นแก่ตัวก็กุศลอยดออยู่ตรงนั้นเท่านั้นเอง สังคมโลกมันก็ไม่รอด”

ในงานโสมไทยครั้งนี้ การแสดงธรรมของพ่อท่านทั้งที่ริมแม่น้ำมูล หลังจากรับฟังการเปล่งกล่าว
ตั้งปณิธานร่วมกันที่ริมแม่น้ำมูลแล้ว พ่อท่านได้แสดงธรรมรวมถึงการทำวัตรเช้า แต่ในที่นี้ข้าพเจ้าขอข้ามผ่าน
ผู้สนใจติดตามได้จากฝ่ายเผยแพร่ และขอแนะนำบางส่วนของรายการเอื้อโถงมาถ่ายทอดสู่กันดังนี้

“เมื่อเช้าอาตมาคิดว่า ช่วงนักษัตรนี้อายุจาก ๗๒-๘๔ ปี ถ้ายังมีชีวิตอยู่ อาตมาจะต้อง
เร่งเขียนหนังสือเสียก่อน เพราะยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่น่าจะได้ออกกัน เช่น รายละเอียดของ
พระโสดาบัน หรือศาสนาพุทธเป็นอย่างไร แตกต่างจากศาสนาอื่นอย่างไร และถ้ายังมีชีวิตอยู่ไปจน
ถึงอายุ ๘๔-๘๖ จะพักการเขียนหนังสือแล้วจะออกตระเวนไปตามที่ต่างๆ ถึงวาระนั้นชุมชนต่างๆของ
ชาวโศกก็คงจะเยอะกว่านี้”

อีกคำถามหนึ่งถามว่า จะทำอย่างไรให้เบิกบานแจ่มใส เวลาเจ็บป่วย แล้วสามารถที่จะแยกกาย
แยกจิตได้

พ่อท่านตอบว่า “คนป่วยที่สามารถจะแยกกายแยกจิตได้ ก็ต่อเมื่อได้ฝึกเจโตสมณะได้แก่
หมายความว่าจิตไม่รับความรู้สึก อย่างเจ้าคุณนรรัตน์ฯ ท่านเก่งเจโตสมณะ แล้วท่านทำสมณะตลอดชีวิต

ของท่านๆ ท่านปวดเจ็บขึ้นมาท่านก็ทำสมาธิหรือทำนิโรธแบบเจโตสมณะ จิตมันก็ไม่รับรู้ ไม่เกี่ยวกับร่างกาย หรือสามารถจัดการระงับประสาทสัมผัสทางกาย คือสะกดความเจ็บปวดไว้ได้ ถ้าคนธรรมดาทนพิษบาดแผลไม่ได้ของท่านหรืออก มันจะเจ็บจะปวดมากมาย

อาตมาเองก็ไม่ได้เก่งเจโตสมณะ ยิ่งไม่ค่อยได้ฝึกมันก็เรื้อ เพราะเจโตสมณะเป็นโลกียฌาน โลกียสมาธิที่ต้องฝึกอยู่นั้นแหละ ถ้าไม่ฝึกมันก็ไม่เป็น มันก็เรื้อ มันไม่จบ ไม่เสร็จถาวร ไม่เหมือนโลกุตระสมาธิที่มีความถาวร และจบแล้วไม่ต้องปฏิบัติอีก ซึ่งเป็นของพุทธแท้ๆ พอได้สัมบูรณ์แล้วเป็นแล้วมันก็จบเลย อย่างอสาละอนุสยถอนลินเลย ไม่ต้องมานั่งทำอีก แต่ของฤๅษีมันเป็นโลกียสมาธิ มันจะต้องฝึกอยู่เรื่อย มันจะต้องทำตลอด จนแก่ จนตาย แต่ของพุทธนี้การนั่งสมาธิเพื่อใช้เป็นอุปการะอย่างของพระพุทธรูปเจ้าเคยตรัสไว้ว่า เจโตสมณะ นั้นต่างจากโลกุตระ เป็นต้น

เจโตสมณะนั้น มีประโยชน์ หนึ่งเกิดสุขวิหารธรรม สองเป็นการศึกษา สามใช้ทำเทววิโซ ซึ่งอันนี้เป็นประโยชน์มาก สี่สร้างฤทธิ์สร้างเดช เจโตสมณะเก่งๆก็จะสร้างฤทธิ์เดชทางอิทธิปาฏิหาริย์-อาเทศนาปาฏิหาริย์ได้ อาตมาไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรในเรื่องพวกนี้แล้ว ก็เลยไม่ได้ฝึก มันก็เรื้อ”

ถาม สมมุติว่าถ้าพ่อท่านสิ้นอายุขัยจะให้ลูกๆทำอย่างไรต่อไป ทั้งประโยชน์ตนประโยชน์ท่าน

พ่อท่านตอบว่า “ก็ให้เป็นผู้ที่เจริญในธรรม เพราะชีวิตไม่มีอะไรอื่นดีไปกว่าเจริญในธรรม **พัฒนธรรมะ สำคัญมากคืออย่าทำสังฆเภท อย่าแตกกัน อยู่รวมกันให้ได้** พริ้งพริ้วกันประชุม พริ้งพริ้วกันเล็ก ไม่ไปบัญญัติในสิ่งที่พระพุทธรูปเจ้าไม่ได้บัญญัติ อย่างที่เราได้ทำมาเมื่อบริหารยธรรม มันจะมีอะไรขัดแย้งกันบ้างก็พยายามเข้ากันให้ได้ ถ้าแตกกลุ่มแตกหมู่ หรือดั่งแล้วแยกวง รับรองไม่เหลือ อีกหน่อยอาตมาตายไป พวกเราจะดั่งกันขึ้นมาหลายคน ระวังเถอะตอนนั้นนะ ถ้าแยกวงเมื่อไหร่ สังฆเภทเมื่อไหร่ พระพุทธรูปเจ้าท่านตรัสว่านี่เป็นอนันตริยกรรม มันเป็นการทำลายศาสนา ทำลายตน ทำลายสังคม ทำลายประโยชน์โดยเฉพาะของศาสนา”

ซึ่งต่อมามีผู้ซักถามแทรกขึ้นมา คำว่าสังฆเภทที่พ่อท่านกล่าวถึงหมายถึงเฉพาะนักบวชหรือเปล่าครับ

พ่อท่านได้ตอบเพิ่มเติมในประเด็นซักแทรกนี้ว่า “รวมถึงฆราวาสด้วย ฆราวาสนั้นแหละ สำคัญ การแตกกลุ่มแตกหมู่ อย่างทุกวันนี้การเมืองก็มีสังฆเภทอยู่ในพรรคเดียวกัน”

ถาม การทำงานที่ได้รับผิดชอบก็ทำได้อย่างดี แต่พอจะต้องให้เวลากับการไปร่วมงานส่วนกลาง ทำได้ยากมาก ต้องทำใจหลายตลบ การที่เราต้องทำใจอย่างนี้ จะบ่งบอกได้หรือไม่ว่าเราริเริ่มงานนั้น

พ่อท่าน “ก็เป็นได้ถ้าจะมองในแง่ที่เราเสียงาน หรือเราเองไม่ชอบที่จะไปทำงานอื่นหรืองานส่วนกลางที่ควรไป มันเป็นได้ทั้งสองอย่าง ถ้าเราเสียงานนั้นแล้วไม่ชอบงานนี้ หรือไม่ถึงขั้นไม่ชอบ มันก็ยังพอประมาณ เราก็ดูที่ความสำคัญ จริตการรับผิดชอบงานเป็นเรื่องดี แต่เมื่อมีจังหวะเวลาที่สามารถไปช่วยงานส่วนนั้นส่วนนี้ของส่วนกลางได้ ถ้าเราเห็นเป็นความจำเป็นที่จะแบ่งเวลาไปช่วย เราก็ไปทำ หรือควรจะช่วยเหลือเกื้อกูลงานอื่นๆได้มันก็ดี ใช่ไหม **อย่าทำด้วยชอบ ต้องทำด้วยควร**”

ถาม ได้ข่าวว่าอโศกกำลังจะทำการค้ากับต่างประเทศ เป็นความจริงไหมคะ

พ่อท่าน “จริง เราทำสัญญา เขาก็ทำสัญญา แล้วเราก็ตมาแก้ไขกัน แก้ไขกันแล้วก็ส่งไปให้เขารู้ ให้เขาเซ็นมา ถ้าเขาโอเค เพราะตอนหลังนี้เราไม่ได้แก้อะไร เขาแก้มาแล้วเราก็ส่งไป เช่น เขาขอเป็น

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียว เราก็โอเคไม่มีปัญหาอะไร เราก็ส่งกลับไปให้เขา เขาก็ยังไม่ส่งตอบกลับมาเท่านั้น ที่จริงเราไม่ได้คำหอรอก เราเป็นเพียงผู้ผลิตให้เขา”

ถาม แล้วจะให้ลูกๆเตรียมตัวอย่างไรบ้างครับ

พ่อท่าน “ก็ดูงานว่ามันจำเป็นไหม ถ้าเขาเซ็นสัญญาแล้วเขาก็จะมี order มา แล้วเราจะมาดูว่าเราจะรับได้แค่ไหน เราก็ต้องมาดูกำลังของเรา คนทำงานของเรา วัตถุดิบของเราจะพอไหม จะทำได้ไหม เวลาเขากำหนดมาใหม่ แล้วแรงงานของเราพอไหม ถ้าเราทำได้เท่านี้ เราก็ตอบเขาไปว่าเราทำได้เท่านี้ เวลาเท่านี้ ถ้าเขาส่งงานมา เราก็จะตกลงกับเขาว่า คุณมี order มา คุณจ่ายเงินมาเลย เขาก็โอเค เขาดีใจ เพราะฉะนั้นถ้าเขาส่ง order มา ๑,๐๐๐ หน่วย แล้วเขาส่งเงินมาด้วย แต่เราดูแล้วเราทำไม่ได้ เราทำได้ ๗๐๐ หน่วย เราก็คืนเงินเขาไปส่วนที่เกินจากที่เราจะทำได้ การค้าอย่างนี้แหละในอนาคตอาจถามว่ามันจะเป็นตัวอย่างการค้าของโลก เจ้าที่มาทำการค้ากับเรา เขาเคยทำการค้าอย่างทุนนิยมมาแล้ว เขาก็จะประหลาดใจ ใ้พวกนี้มันบ้าดีนะ ให้เงินมันก็ไม่เอา แล้วมันก็ไม่เคยเหนียวหนึ่ ที่นี้เราอย่าทำให้เสียชื่อเป็นเด็ดขาด ลองดูเป็นการทดสอบดูว่าจะเป็นอย่างไร ทำตรงๆเราไม่ได้ไปขายเพื่อจะกำไรกำไรอะไรนะ ส่วนเขาจะไปขายเอา เปรียบเอาไรต่ออะไร ชื่อจากเราถูกแล้วไปขายแพง ก็ปล่อยไปก่อน เพียงแต่เราก็ปราชญ์เขาว่าอย่าเอาไปขาย เอากำไรมากนั้กะ เราจะทำลองดู ตอนนั้นก็บอกให้บ้านราชรัฐตัว ใครจะทำมาช่วยบ้านราชรัฐก็เอา ตอนนั้นกำลังทำสัญญาสินค้าเจลว่านหางจระเข้ ทางศิริระอโศกกำลังเตรียมตัวปลูกว่านหางจระเข้ที่บ้านราชรัฐ ใครจะทำช่วยก็เอา”

ปิตุบูชา + หยาตน้ำใจ

งานโศกรำลึกครั้งที่ ๒๓ เพิ่งจะผ่านพ้นไป มีสองคำที่น่าจะได้กล่าวถึง คือ ปิตุบูชา และ หยาตน้ำใจ

ใครที่ได้มาร่วมงานคงจะได้เห็นป้ายข้อความ บูชาพระบรมสารีริกธาตุ...ปิตุบูชา ๗๒ ปี พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์ ที่จริงพ่อท่านเพิ่งจะย่าง ๗๒ ปี คือครบ ๗๑ ปีเต็ม เมื่อ ๕ มิ.ย. ๒๕๔๘ ที่ผ่านมา หลายคนเข้าใจว่าพ่อท่านเต็ม ๗๒ ปีแล้ว แม้แต่สมณะหลายรูปก็เข้าใจเช่นนั้น ในใบคำปฏิญาณจึงใช้คำว่า “วันครบรอบ ๗๒ ปีของพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์”

ในงานโศกรำลึกครั้งนี้ ได้มีพิธีกล่าวคำปฏิญาณร่วมกันของลูกๆชาวอโศกต่อหน้าพ่อท่าน โดยมีสมณะเดินดิน ดิถขวีโร เป็นผู้นำกล่าว จริงๆแล้วพิธีกรรมนี้ได้ทำกันมาก่อนแล้ว ในงานโฮมไต้หวัน วันที่ ๕ มิ.ย. ที่ริมแม่น้ำมูลบ้านราชฯ ท่ามกลางธรรมชาติบรรยากาศยามเช้าที่น้ดูดีมาก แต่สำหรับงานโศกรำลึกนี้ทำกันในค่ำของวันที่ ๑๐ มิ.ย. ท่ามกลางลูกหลานชาวอโศกที่มาร่วมงานกว่าสองพันคน ก็ขลังไปอีกแบบด้วยจำนวนปริมาณคนมาก กล่าวเป็นเสียงความเดียวกัน ที่มีความหมายบอกถึงความตั้งใจที่ดี ทำให้พลังของกุศลธรรมที่กล่าวนั้นมีฤทธิ์ต่อจิตใจของผู้คนในที่นั้นไม่น้อย ผู้เขียนขอนำคำกล่าวนั้นมาถ่ายทอดดังนี้

“ขอบบ้น้อม แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ซึ่งเป็นแสงสว่างของโลก ผู้ทรงประทาน เส้นทางแห่งความพ้นทุกข์ ให้แก่มวลมนุษยชาติ ด้วยการประกาศ อาริยสัจ ๔ และมรรคมีองค์ ๘ ซึ่งมีสัมมาทิฐิ ๑๐ เป็นกุญแจสำคัญ ที่จะไขนำไปสู่การตรัสรู้ของพระพุทธรเจ้า

บัดนี้ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ได้ก้าวพ้นความสงสัย และมีความเชื่อมั่นกันว่า

อัตถิ ทินนัง ทานมีผลจริง

อัตถิ ยิฏฐัง ยัญพิธีมีผลจริง

อัตถิ หุตัง การสังเวทววงสรรว มีผลจริง

อัตถิ สุกตทุกกฏานัง ทัมมานัง พลัง วิปาโก การทำดีทำชั่ว มีผลดลบันดาลได้จริง

อัตถิ อยัง โลโก โลกนี้มีบุญมีบาปจริง

อัตถิ ปโร โลโก โลกหน้ามีจริง

อัตถิ มาตา อัตถิ ปิตา แม่และพ่อ ผู้ให้กำเนิดทางจิตวิญญาณ ของข้าพเจ้าทั้งหลายมีจริง

อัตถิ สัตตา โอปปาติกา สัตว์โลกที่ผุดเกิด ทางจิตวิญญาณมีจริง

อัตถิ โลก สมณพราหมณา สัมมัคคตา สัมมาปฏิบัติ ปณณ เย อิมัญจ โลกัง ปรัญจโลกัง สยง อภิญญา สัจฉิกัตวา ปเวเทนตติ สมณพราหมณ ผู้รู้แจ้ง โลกนี้โลกหน้า ด้วยตัวเอง แล้วประกาศให้ผู้อื่นได้รู้ตาม มีจริง

และบัดนี้ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ก็ได้ทิ้งพาอาศัยสมณพราหมณผู้นั้น คือ พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์ ผู้นำสัมมาปฏิบัติ จนส่งผลให้ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ได้เกิดแสงสว่างในชีวิต มีสัมมาทิฐิ ๑๐ และสัมมามรรค สัมมาผล ตามธรรมสมควรแก่ธรรม

เกือบตลอดชีวิต ของการกอบกู้ศาสนาที่ผ่านมา พ่อท่านได้ทุ่มเท ทั้งร่างกายแรงใจ ด้วยเลือด

ทุกหยด และเหนือทุกหยาด เพื่อประโยชน์และความสุข ของมวลมนุษยชาติมาตลอด จวบจนวาระสำคัญ ในโอกาสนี้ ที่พ่อท่านได้มีอายุ ครบรอบ ๗๑ ปี ข้าพเจ้าทั้งหลาย ซึ่งเป็นลูกา ที่ได้ถือกำเนิดทางจิตวิญญาณ ขอบปฏิญาณตนร่วมกันว่า ข้าพเจ้าทั้งหลาย จะขยันหมั่นเพียร ตั้งใจศึกษา ฝึกฝนอบรมตน ให้เกิดมรรคเกิดผล ยี่ง่าขึ้นไป ด้วยความไม่ประมาท ในโทษภัยแม้มีประมาณน้อย

พวกข้าพเจ้าทั้งหลาย อักขัมครสมานสามัคคี ด้วยการปฏิบัติตาม สาราณียธรรม ๖ คือ ๑. เมตตากายกรรม ๒. เมตตาวาจากรรม ๓. เมตตามโนกรรม ๔. สาราณียโกติ ๕. ศีลสามัญญตา ๖. ภิญญีสมาสามัญญตา และให้เข้าถึงคุณธรรมตาม พระพุทธพจน์ ๗ ได้แก่ ๑. สาราณียะ ๒. ระลึกถึงกัน ๓. ปิยกรณะรักกัน ๔. ครุกรณะ เคารพกัน ๕. สังคหะ เกื้อกูลช่วยเหลือกัน ๕. อวิจาทะ ไม่วิวาทกัน ๖. สามัคคิยะ พร้อมเพรียงกัน ๗. เอกิกาวะ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

และสุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอตั้งสัจจาธิษฐานว่า ถ้าหากข้าพเจ้าทั้งหลาย จะต้องเกิดมาอีก ก็ชาติก็ชาติก็ตาม ขอให้มีโอกาส มาร่วมบุญบารมี กับพ่อท่านในทุกาชาติ เพื่อให้เข้าถึงในสิ่งที่ยังไม่ได้เข้าถึง เพื่อให้ได้บรรลุในสิ่งที่ยังไม่ได้บรรลุ เพื่อเป็นธรรมทายาท แบ่งรับมรดกธรรม ที่พ่อท่านได้สืบทอดมาจาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ข้าพเจ้าทั้งหลาย จะได้ช่วยกันทุ่มเท แร่กายแรงใจ อุทิศชีวิตที่เหลือนี ให้กับพระศาสนา ให้ได้มากที่สุด เท่าที่ข้าพเจ้าแต่ละคน อักทำได้”

สิ่งสำคัญมากๆที่ต้องกล่าวถึงคือ ของที่ระลึกจากพ่อท่าน ซึ่งพ่อท่านให้เรียกของสิ่งนี้ว่า “หยาดน้ำใจ” ไม่ใช่“หยด”ที่ไหลแฉะๆ เป็นหยดๆ แต่นี้ไหลเป็นสาย จึงเรียกว่า“หยาด” และอย่าไปเรียกว่า เป็น“ของชำร่วย” ซึ่งมันเป็นการลดค่าของ“ของที่ระลึก”

ความเป็นมาของ “หยาดน้ำใจ” นี้ เนื่องมาจากดำริที่พ่อท่าน คิดจะทำของที่ระลึกสักชิ้นหนึ่ง สำหรับแจกให้ลูกๆชาวโศก ในวาระย่าง ๗๒ ปีนี้ พ่อท่านได้คิดและเขียนร่างแบบด้วยตัวเอง ให้ช่างลองไปทำมาให้ดู จนกระทั่งได้แบบที่พอใจแล้ว ก็จึงให้คุณสุนีย์ บำรุง และครอบครัวของคุณปะนรินทร์ บำรุง ซึ่งมีอาชีพเป็นช่างทองรูปพรรณ ได้นำไปช่วยทำ นอกจากช่วยทำให้แล้ว ยังช่วยออกค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ให้ ถือเป็นการทำงานบุญสร้าง“ของที่ระลึก”ถวายให้พ่อท่านด้วย อีกส่วนหนึ่งพ่อท่านเติมให้จากผู้ที่ได้มาบริจาค พ่อท่านระมัดระวังอย่างมากที่จะกล่าวถึงเรื่องราคาค่าใช้จ่ายต่างๆ ด้วยต้องการเน้นสำคัญ ต่อผลทางจิตวิญญาณที่เนื่องมาจากวัตถุเท่านั้น ไม่ต้องการเน้นสำคัญเรื่องราคาของสิ่งของ เพราะถ้าผู้ที่มีสติว่าแพง ก็จะมีผลเสียทางจิตใจได้ อาจจะมองว่าฟุ้งเฟ้อ แทนที่จะมองว่าพ่อท่านแม่ไม่มีสมบัติเป็นส่วนตัว แต่ก็อุตสาหะจัดทำให้มีราคาให้ได้ หรือผู้ที่ยึดถือว่าถูก ก็จะไปลดค่าทางจิตใจของสิ่งของไป ผลทางจิตใจแทนที่จะอยู่ที่สิ่งของอันเนื่องมาจากสิ่งแทนตัวตนของพ่อท่าน กลับกลายเป็นอยู่ที่ราคาระหว่างของสิ่งนั้นไม่ใช่สาระสำคัญของการทำหยาดน้ำใจแจก

หยาดน้ำใจมีแบ่งเป็น ๓ แบบ ๑. สำหรับบุคคลพิเศษจำนวน ๗๒ ชิ้น ๒. นักบวชและผู้เตรียมตัวบวช ๗๒๐ ชิ้น ๓. สามัญกับญาติธรรม ๗,๒๐๐ ชิ้น แบบพิเศษนั้นเพิ่งแจกไปขึ้นเดียวกับญาติผู้ใหญ่ผู้มีบุญคุณ คือ โยมป้าส้มจิ้น พรหมพิทักษ์ ซึ่งเคยเลี้ยงดูพ่อท่านตั้งแต่ยังเด็ก

พ่อท่านตั้งใจทำให้เกิดผลทางจิตวิญญาณ สำหรับลูกๆชาวโศกโดยเฉพาะ ไม่ได้คิดจะแจกกับ

คนทั่วไปที่ยังไม่ได้ลดละ ปฏิบัติธรรมอะไร ที่ตรงข้อต่อของตัวไปโพธิ์กับห่วงด้านบน มีกระบอกเล็กๆบรรจุเส้นผมของพ่อท่านไว้ให้ โดยมีเดือยเล็กๆยื่นออกมา(คล้ายปากนกแร้ง) เพื่อให้เป็นสิงแทนตัวพ่อท่าน หากลูกๆชาวโอศอกที่ได้รับไปจะใช้เป็นกำลังใจในการปฏิบัติธรรม เป็นสาราณียธรรม ลดละกิเลสของตน เมื่อใดที่กิเลสจะเกิด ก็ระลึกถึงสิ่งนี้เสมือนมีพ่อท่านอยู่ด้วย จะได้เกิดหิริโอตตปละ งดเว้นอกุศลเหล่านั้นมิให้เกิดขึ้น เพราะคำว่า“ผม”นี้ คือสรรพนามบวชที่ ๑ จึงหมายถึงคำเรียกตัวพ่อท่านเอง “ผม, ฉัน, ข้าพเจ้า, อาตมา” นี้คือ ความหมายหนึ่งแทนตัวพ่อท่าน และเส้นผมซึ่งเป็นส่วนแห่งสรีระต่างๆของพ่อท่าน ที่คงทนอยู่ได้ยิ่งกว่าชีวิตคนก็แทนตัวพ่อท่านไปอีกนานแสนนาน

เนื่องจากพ่อท่านได้ปลุกฝังให้เกิด**สัมมาทสิฐิ** สอน**เทวนิยม**และ**อเทวนิยม**กับลูกๆชาวโอศอกมามาก จึงเห็นควรทำสิ่งนี้ให้เกิดผลทางจิตวิญญาณ เสริมการปฏิบัติธรรมด้วย โดยให้ลูกๆชาวโอศอกที่ได้สิ่งนี้ไป แล้วให้หัดสังวรระวัง จะไม่เอาไปใช้อย่าง**เทวนิยม**หรือหลงเป็นของขลัง มีฤทธิ์เดช ช่วยให้อยู่ยงคงกระพัน ทำมาค้าขึ้น เมตตามหานิยม หรือเอาไปใช้ในการอ้อนวอนขอโน่นขอนี้ อย่างที่ทั่วไปเขาใช้วัตถุมงคลกันเพื่อผลตามแบบเทวนิยมนั้น จึงไม่ได้คิดแจกคนทั่วไปที่ยังไม่มีสัมมาทสิฐิ

แต่อะไรๆย่อมจะมียกเว้นบ้างเป็นธรรมดา พ่อท่านก็จะพิจารณาเป็นรายๆไป ทว่าไม่มีการรับแทนกัน ไม่มีการเอาไปฝากกัน ต้องมารับกับมือเองทุกคน ใครรับไปแล้วถ้าทำหายก็มารับใหม่อีกไม่ได้หรือรับไปแล้ว เอาไปให้คนอื่น แล้วจะมาเอาใหม่ย่อมไม่ได้

มีผู้สงสัยว่าพ่อท่านได้เก็บรวบรวมเส้นผมที่ปลงไว้เองหรือ คำตอบคือ ใช่ แล้วให้ปัจจุสมณะ เช่น สมณะชัดแจ้ง วิจักขิณ สมณะหนักแน่น ชันติโพล เป็นผู้เก็บรวบรวมรักษาไว้ โดยที่ตอนนั้นก็ไม่ได้นึกมาก่อนว่าจะมีการทำของที่ระลึกอย่างนี้ เพียงแต่พ่อท่านคิดว่า เป็นสิ่งหนึ่งที่น่าจะทำประโยชน์ได้ในอนาคต

อีกคำถามหนึ่ง พ่อท่านเอาเวลาที่ไหนไปบรรจุเส้นผมลงในกระบอก คำตอบคือพ่อท่านไม่ได้ทำเอง เวลาไม่พอที่จะเจียดมาทำงานนี้แน่ เพราะเป็นงานเล็กๆละเอียดที่ต้องกินเวลามาก ซึ่งทำได้ช้า สมณะหนักแน่น ชันติโพล เป็นผู้บรรจุเป็นหลัก ในช่วงแรกๆมีสมณะชัดแจ้งมาช่วยบ้าง

ก่อนงานโอศอกรำลึก ข้าพเจ้าเป็นกังวลว่า การแจกในงานอย่างนี้ จะกั้นคนนอกที่ไม่ใช่ญาติธรรมไม่ให้ผสมโรงเข้ามารับด้วยได้ยาก เพราะสถานที่เปิดโล่งคนทั่วไปผ่านไปได้ง่าย ยิ่งมีงานเทศกาลอย่างนี้ มีอาหารแจกหลากหลาย อีกทั้งสิ่งของที่แจกก็ดูมีราคา สวยงามก็สวยไม่แพ้เครื่องประดับมีราคา เป็นใครก็อดใจยาก แม้แต่เด็กๆเล็กๆข้างซอยก็จะเข้ามาขอรับด้วย ถ้าเข้ามาขอรับจะปฏิเสธก็ยากแล้ว จะใช้คำพูดอย่างไรไม่ให้เสียความรู้สึก จึงได้เสนอว่าน่าจะมีการออกบัตรจากฝ่ายลงทะเบียนผู้ร่วมงานแล้วให้ฝ่ายทะเบียนชักถามถ้าไม่คุ้นหน้า ส่วนญาติธรรมก็ออกบัตรให้ รับรองว่าได้ผ่านการลงทะเบียนแล้ว และนำบัตรนี้มาแสดงเพื่อขอรับของที่ระลึกจากพ่อท่านก็จะช่วยควบคุมได้ ส่วนคนที่ยังไม่ใช่ญาติธรรมทำที่ดูยังไม่เข้าใจอะไรนัก ไม่สมควรที่จะได้รับของที่ระลึก ก็ให้ลงชื่อมาร่วมงานธรรมดา

พ่อท่านก็เห็นด้วยที่ควรจะมีวิธีการคัดเลือก แต่ให้ข้อคิดว่า อย่าทำให้ดูรู้สึกว่ายุงยาก ขั้นตอน

มาก ให้ดูเป็นกันเองง่ายๆเหมือนลูกกับพ่อที่อบอุ่น

ข้าพเจ้าได้ฝากเรื่องนี้ให้หลายคนช่วยคิดวิธีการ คุณแซมดินเสนอว่าให้แจกเป็นเวลา เฉพาะหลังทำวัตรเช้าและค่ำ ซึ่งจะไม่ค่อยมีคนนอก ส่วนทางด้านสมณะหลายรูปไม่ได้คิดเสนออะไร มีสองรูปที่เสนอให้ปล่อยฟรี ด้วยเหตุผลว่าคนนอกจะเข้ามารับก็คงไม่ก็ร้าย ข้าพเจ้าไม่มีเวลาไปคิดหรือจัดวิธีการอะไรได้อีก เพราะแ่งานที่ทำอยู่ก็จะไม่ทันอยู่แล้ว จึงปล่อยให้มันเป็นไปโดยธรรมชาติ

เมื่อถึงเวลางานจริงๆ พ่อท่านเลือกที่จะแจกในช่วงฉันอาหารเป็นหลัก เวลาอื่นมีแจกบ้างแต่น้อย แม้จะมีเสียงท้วงว่าดูไม่งาม สายอนุรักษจะถือสาได้ แต่พ่อท่านไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องใครจะศรัทธาหรือจะเลื่อมศรัทธาเพราะเหตุนี้มัก บอกเพียงว่าเวลาอื่นมันไม่เหมาะและไม่มีเวลาให้ แจกในห้องอย่างนี้แหละคนจะได้ไม่กรูกรียวประเจิดประเจ้อเกินไป

วันนั้นคนที่มาเข้าคิวรอรับของที่ระลึกแถวยาวสองแถว ตั้งแต่บันไดไปจนถึงประตูทางออก ข้างห้องศูนย์ฝึกอบรมฯ จะด้วยเพราะกลัวของหมด หรือศรัทธามาก หรืออย่างไรก็สุดจะบรรยาย เข้าใจว่าบรรยากาศมันชวนใจให้เข้าแถวด้วย ขนาดชาวปทุมโมโคกที่อยู่แล้วว่่า จันท์ ๑๓ มิ.ย. พ่อท่านจะไปปทุมโมโคก และจะไปแจกที่นั่นด้วย ก็ยังอุตส่าห์มาเข้าแถวรอเหมือนกัน เขาบอกว่าเข้าแถวรออย่างนี้มันได้บรรยากาศดี อีกรายรับบั้งรถจากโคราชมาเพื่อจะรับ และที่รับขึ้นรถโดยสารจากอุบลมากก็มี ที่โทรศัพท์บอกกันปากต่อปากถึงคนที่ตนรู้จักแล้วยังไม่ได้มา เพื่อแจ้งชวนกันให้รับมารับก็มาก บ้างก็ไปชนกันมาทั้งครอบครัว ยกโขงกันมาทั้งอุ้มลูกจูงหลาน ลูกเด็กเล็กแดงเบาะอยู่ก็ยกอุ้มมาขอรับด้วย บ้างก็ขอจะรับแทนคนที่ตนรู้จัก แรกๆพ่อท่านใช้มาตรการเข้ม ไม่นุโลมให้รับแทนกันได้ ต่อมาก็มีบางรายที่ต้องอนุโลมบ้างสำหรับรายที่สุวิสัยจนต้องยกเว้นให้

พ่อท่านตำหนิสมณะที่ได้ไปเที่ยวชักชวนญาติโยมที่ใส่บาตรให้มารับ รวมทั้งญาติธรรมที่ได้ไปชักชวนใครต่อใคร ซึ่งยังไม่คบคุ้นรู้จักมักจี่กันเท่าไรนัก เพิ่งจะรู้จัก เขาเพิ่งจะสนใจปฏิบัติธรรมก็ไปลากจูงชวนกันมารับ ของนี้อาตมาต้องการแจกให้กับลูกๆชาวอโศก ไม่ใช่แจกดาษดินกับใครก็ไม่รู้

แรกทีเดียวพ่อท่านตั้งใจว่าจะทยอยแจกทั้งปี ๗,๒๐๐ ขึ้นนี้ แต่มาถึงวันนี้หมดไปใกล้จะ ๕,๐๐๐ ขึ้นแล้ว ญาติธรรมต่างจังหวัดที่ยังไม่ได้รับก็มาก ถ้าขึ้นแต่ละคนไปบอกใครต่อใครมารับกัน อย่างนี้อีกหมดเร็วแน่

ในอนาคต ถ้าจะมีกลุ่มธุรกิจเข้ามาปั่นราคาของที่ระลึกนี้ เหมือนกับที่ได้มีการปั่นราคาพระเครื่องรุ่นต่างๆ แล้วโฆษณากันว่าเหี่ยวว่าหลังต่างๆนานา พ่อท่านแข่งไว้ล่วงหน้าแล้ว

รัฐศาสตร์แนวพุทธ

เป็นชื่อหัวข้อในการแสดงธรรมในงานอโศกรำลึก วันที่ ๙ มิ.ย. ๒๕๔๘ จากเนื้อหาบางส่วนที่ขอนำมาถ่ายทอดสู่กันดังนี้ (สำหรับผู้สนใจรายละเอียดของเนื้อหาทั้งหมด ติดตามได้ที่ฝ่ายเผยแพร่)

“วันนี้ผู้ที่จัดงานได้กำหนดให้เอาตมาเทศน์ในเรื่องว่า **“รัฐศาสตร์แนวพุทธ”** คำว่ารัฐศาสตร์นี้เป็นภาววิชาการศึกษา รัฐศาสตร์ตามความหมายโดยปฏิภาณของอาตมา เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการจัดการความเป็นอยู่ของประชาชนในรัฐ คำว่ารัฐนี้เหมือนกับดินแดนแคว้นหนึ่งที่อยู่กันอย่างมีข้อตกลงเป็นกลุ่มหมู่

อย่างอเมริกาเขาก็มีรัฐแต่ละรัฐๆ แต่เขาก็รวมกันอยู่เป็นสหรัฐอีกทีหนึ่ง

รัฐศาสตร์ไม่ใช่เรื่องของดิน น้ำ ลม ไฟ เท่านั้น คือ คนนี้แหละเป็นผู้จัดสรร เป็นผู้จัดการ จะดิน น้ำ ลม ไฟ ของพื้นที่ไหน คนในถิ่นนั้นเป็นผู้จัดการ เกี่ยวกับที่ดิน เกี่ยวกับสิทธิ จะมีวิธีการอย่างไร เขาก็จัดสรรกัน ออกกฎ ออกระเบียบกัน

รัฐศาสตร์ก็คือความรู้เกี่ยวกับรัฐ ซึ่งเขานิยามไว้สั้นๆว่า *วิชาที่ว่าด้วยการเมือง ว่าด้วยการบริหารปกครองประเทศ แล้วว่าด้วยความสัมพันธ์กับต่างประเทศ*

เอาตามาเอาความหมายจากสามความหมายนี้มาอธิบายถึงมนุษย์ ตั้งแต่สองคนขึ้นไป จนขยายออกไปสู่กลุ่มหมู่ จะขยายจากเล็กนี้ไปจนกระทั่งถึงใหญ่ เชื่อมไปจนกระทั่งถึงต่างประเทศ ถ้าคนมีคุณลักษณะแบบพระพุทธเจ้าสอนเอาไว้ คือเป็นคนที่มีการบรรลุโลกุตระธรรม รับรองว่ารัฐศาสตร์นั้นยิ่งใหญ่ เป็นอยู่สุข เป็นรัฐศาสตร์ที่เจริญยิ่งๆ

คำว่า การเมือง อนาคตจะละไว้ เพราะเดี๋ยวนี้มันมีทั้งความหมายแฝง อนาคตว่าไม่ต้องพูดก็ได้ จะพูดถึงการบริหารปกครองประเทศ ก่อนจะถึงประเทศก็ย่อยลงมาหาคน ตั้งแต่ครอบครัวจนกระทั่งถึงกลุ่มหมู่ ถึงหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ขยายออกไปเป็นกลุ่มโตขึ้นๆ แต่สัมพันธ์กัน จนกระทั่งเป็นประเทศ จะขยายสัมพันธ์ไปต่างประเทศ ก็อาศัยเนื้อคุณลักษณะเดียวกัน ยกตัวอย่างง่ายๆ เช่นว่า คนในครอบครัวนี้ทั้งครอบครัว ๕ คนหรือ ๘ คน มีพุทธธรรม ไม่มีอบายมุข ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยแบบโลกีย์ เป็นคนมีศีล อย่างน้อยศีล ๕ เป็นต้น มีธรรม ทั้งโลกียธรรม ทั้งโลกุตระธรรม

ศีล ๕ คือ หนึ่งใน..เป็นคนจิตใจไม่มีความโหดเหี้ยมรุนแรง ลดกิเลสโทสมูลได้ ไม่ฆ่า ไม่ทำลาย อย่างว่าแต่ฆ่าคนเลย สัตว์ก็ไม่ฆ่าจริงๆ คนมีศีลคือ คนที่ใจไม่โหดเหี้ยมถึงขั้นฆ่าสัตว์ ที่เป็นชีวิตคน ชีวิตสัตว์ ไม่ทำลายเขา จะโกรธอย่างไร โทสะอย่างไรก็ไม่ทำลายเขา เป็นคนมีจิตใจอย่างนั้นเป็นปกติ นี่คือคนมีศีลข้อที่ ๑ มี *กายกรรม-วจีกรรม* ไม่ร้ายถึงฆ่าสัตว์ โดยเฉพาะ*มโนกรรม* ของคนมีศีลข้อ ๑ นี้ มีใจเมตตาเป็น "**ปกติ**" *ใจเป็นตัวขังความ "ปกติ"* กล่าวคือ คนผู้นี้ไม่ต้องฝัน ไม่ต้องลำบากรใจ ไม่ต้องทุกข์ ไม่ต้องควบคุมระมัดระวังตัวแล้วนั่นเอง จึงชื่อว่า "**ปกติ**" หรือ "**ศีล**" คนปฏิบัติศีล เป็นคนมี "ศีล" หรือมี "ปกติ" ต้องปฏิบัติทั้ง "*กาย-วาจา-ใจ*" ให้บรรลุผลไม่ฆ่าสัตว์ จนเป็น *ปกติถึง "ใจ"* มีใช้ปกติแค่ "*กายและวจี*" เท่านั้น ที่ **ปกติ** ไม่ฆ่าสัตว์ ตามที่สอนกันมาผิดๆ

สอง..เป็นคนมีจิตใจไม่โลภถึงขั้นทุจริต เป็นคนโลกุตระ ไม่เอาของผู้อื่นที่ไม่ใช่ของตน ศีลข้อ ๒ ความโลภน้อยแล้ว ไม่เอาเปรียบ ไม่โกง ไม่ทุจริตจริงๆ จิตวิญญาณเป็นอย่างนั้นจริงๆ โลภะไม่อกุศลรุนแรงแล้ว *ใจเป็นตัวขังความ "ปกติ"* กล่าวคือ คนผู้นี้ไม่ต้องฝัน ไม่ต้องลำบากรใจ ไม่ต้องทุกข์ ไม่ต้องควบคุมระมัดระวังตัวแล้วนั่นเอง จึงชื่อว่า "**ปกติ**" หรือ "**ศีล**" คนปฏิบัติศีล เป็นคนมี "ศีล" หรือมี "ปกติ" ต้องปฏิบัติทั้ง "*กาย-วาจา-ใจ*" ให้บรรลุผลไม่มีโลภะ จนเป็น *ปกติถึง "ใจ"* มีใช้ปกติแค่ "*กายและวจี*" เท่านั้น ที่ **ปกติ** ไม่โลภ ตามที่สอนกันมาผิดๆ

ศีลข้อสาม...เรื่องราคะ หรือเรื่องกาม ไม่จัดจ้าน ไม่กระสันรุนแรงแล้ว อยู่กันอย่างสงบ สมฐานะ ผัวเดียวเมียเดียว ไม่ลำสอน ไม่ดีนรจนแสหากามเกินฐานะ เป็นต้น จิตใจ "ปกติ" ไม่เดือดร้อนเกิน "สันโดษ" แห่งตนแล้ว ไม่ทำเรื่องเสียหายในเรื่องของเพศ ในเรื่องของกาม และการมีศีล ก็ต้อง *ใจเป็นตัวขังความ "ปกติ"* เช่นเดียวกันกับ "ศีล" ข้อ ๑-๒ ศีลข้อนี้ทุกวันนี้มันแยะเต็มทีแล้ว สังคมไทยที่เป็น

ท้าทายให้พิสูจน์ได้เลยว่า รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ของพระพุทธรเจ้าที่สอนคนให้มีความธรรมดาพิเศษ เป็นอาริยะ ถ้าทำได้อย่างนี้แล้ว จะขยายผลเป็นวิชารัฐศาสตร์ สัมพันธ์กับคนข้างนอก ขยายผลพาคนข้างนอกเป็นตาม แข็งแรงตาม เพราะคนที่บรรลุนิยามของพระพุทธรเจ้าแล้วนี้ จิตแข็งแรง คนอื่นหรืออำนาจภายนอกมาเปลี่ยนแปลงไม่ได้

พุทธรเจ้ากันหลงทาง ออกนอกกลุ่มนอกรทางแห่งคำสอนของพระพุทธรเจ้า มีแต่มอมเมาปลุกเร้ากามกัน เต็มบ้านเต็มเมือง จนจัดจ้านและวิถิตารไปเท่าไรก็ไม่มีใครรู้สักกัน แถมส่งเสริมกันยิ่งๆขึ้นไปว่าผู้บริหารหรือนักวิชาการ ดังนั้น ถ้าทำให้คนในรัฐมี“ศีล”ดังกล่าวนี้ รัฐก็สงบสันติแสนสุขแน่ ใช่ไหม

ศีลข้อ ๔ ไม่โกหก ข้อนี้จะไม่ขยายความมากมายละ เพราะตรงตัวอยู่แล้ว ต้องเรียนรู้ฝึกฝนจนเป็นคนมี“ศีล” หรือมี“ปกติ”ที่จะไม่โกหกจริงๆ แล้วคิดดูเถอะว่า รัฐที่มีคนไม่โกหกนั้นจะสงบสุขสันติกันแค่ไหน แต่โดยความเป็นจริงมีจริงของคนในรัฐที่ชื่อว่าไทยเป็นชาวพุทธรเจ้าๆ มีใครบ้างที่แต่ละวันไม่ได้โกหก หรือในชีวิตไม่โกหก แม้จะโกหกอยู่ก็ยังไม่รู้สึกอาย ไม่รู้สึกผิดอะไรเลยด้วยซ้ำ แล้วสังคมหรือรัฐที่มีแต่คนโกหกจะนี้จะหาความสงบสุขสันติได้อย่างไร?

ข้อ ๕ ไม่เสพของเมา ตั้งแต่ของเมาหายๆ แม้กระทั่งที่ทำแผลงๆมา ให้กิน ให้สูบ ให้ดื่ม ให้ดม กระตุ้นประสาททุกแบบ เป็นน้ำ เป็นก้อน เป็นผง มีธาตุสารที่พาให้มันเมาอยู่ในส่วนผสม คนที่มี“ศีล”ข้อนี้แล้วก็จิตใจแข็งแรง โลกเขาเอาสิ่งต่างๆดังที่กล่าวมายั่วยวน มอมเมา ประงด้วยรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส อย่างไรก็ตามก็ยั่วไม่ขึ้น เพราะจิตหลุดพ้นด้วย“ศีล”แล้วเป็นปกติ เข้าใจแล้วว่ามันเป็นโทษเป็นภัยเป็นพิษ แล้วก็ไม่มีจิตที่จะต้องไปอยาก ก็เลสตัณหาที่มีนั้น ได้ถูกล้าง ได้ถูกสอน ได้ถูกฝึกฝนเล่าเรียน จนจิตนั้นรู้ยิ่งเห็นจริง มีปัญญารู้ยิ่งเห็นจริง ก็เลสก็ไม่มีที่จะไปบังคับให้ตัวเองจะต้องไปละเมิด หรือไปเสพ ไปติด สิ่งเหล่านั้นอีก

ในคุณลักษณะของศีล ๕ ตามที่อาตมาพูดไปแค่นี้ เข้าถึงศีล ๕ แบบนี้แล้วจริง **ครอบครัวนี้บ้านนี้ก็จะเป็นบ้านที่สุขสงบ ๕ คน ๘ คนก็ตาม นี่คือรัฐศาสตร์ชนิดย่อลงมาหากกลุ่มคน** แต่กลุ่มคนที่เป็นครอบครัว เมื่อมีศีลอย่างนี้แล้ว เป็นศีลที่มีคุณภาพล้างกิเลสได้จริง คนนั้นบรรลุนิยาม คนในบ้านนี้เป็นโสดาบันแล้ว อย่างต่ำ

มีศีล ๕ ศีลสัมปทา คนกลุ่มนี้จะมีฤทธิ์ จะมีอำนาจ จะมีเชื้อ สัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน สัมพันธ์กับมิตรสหาย นี่คือความหมายของรัฐศาสตร์ ในความหมายที่ว่าความสัมพันธ์ต่างประเทศ คือแทนที่จะสัมพันธ์อยู่กับในหมู่กลุ่มของในครอบครัวเอง ก็สัมพันธ์กับมิตรสหายเพื่อนฝูงขยายออกไป นี่อาตมาอธิบายโดยจับเอา“กลุ่มคน” จากเล็กๆ แล้วก็ขยายออกไปให้ฟัง

ท้าทายให้พิสูจน์ได้เลยว่า รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ของพระพุทธรเจ้าที่สอนคนให้มีความธรรมดาพิเศษ เป็นอาริยะ ถ้าทำได้อย่างนี้แล้ว จะขยายผลเป็นวิชารัฐศาสตร์ สัมพันธ์กับคนข้างนอก ขยายผลพาคนข้างนอกเป็นตาม แข็งแรงตาม เพราะคนที่บรรลุนิยามของพระพุทธรเจ้าแล้วนี้ จิตแข็งแรง

คนอื่นหรืออำนาจภายนอกมาเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ทั้งปัญญาและเจต ปัญญาคือรู้เท่าทัน รู้จักรู้แจ้ง รู้จริงแล้ว เจตคือแข็งแรงยั่งยืน แข็งแรง เหมือนที่ท่านพุทธทาสว่าเอาไว้ โอ้โฮ...อันนี้เอาตมาเอามาใช้ บ่อย “เหมือนก้อนน้ำแข็ง กลางเตาหลอมเหล็ก” มันจะมีฤทธิ์ขนาดไหน ความร้อนของเตาหลอมเหล็กจะ ร้อนรุนแรงเผาผลาญให้ละลายเป็นไอไปได้เลย แต่ความสามารถของคนที่บรรลुरुธรรม จิตที่บรรลुरुธรรมของ ศาสนาพุทธนี้ มันเหมือนก้อนน้ำแข็งวิเศษที่บอกว่า โอ้...น่าจะละลายต่อความร้อนสูงๆ แต่ไม่เลย เพราะ ไม่ใช่ก้อนน้ำแข็ง อย่างก้อนน้ำแข็งโลกๆสามัญ นั่น...ละลายแน่ แต่นี้เป็นก้อนน้ำแข็งวิเศษ มรรคผล ของพุทธมีประสิทธิภาพปานฉะนี้ทีเดียว

โลกีย์นี้มันจะจัดจ้านร้อนรุ่ม ร้อนรน ปลุกคนให้ร้อนตามห้ามไม่อยู่หรอก แต่ถ้าเผื่อว่าผู้รู้ ผู้บริหารประเทศ มีความเข้าใจในคุณลักษณะดังกล่าวนี้ แล้วก็เน้นเน้น ทุกวิถีทางที่จะเอาทฤษฎีศาสดา มาปรับ แล้วก็ให้ใช้ศาสตร์เหล่านั้น เน้นเข้าไปสู่จุดให้คนพัฒนาได้ ให้คนพัฒนาเข้าไปสู่คุณลักษณะ ที่พระพุทธเจ้าท่านสอน คือให้กิเลสของคนลดเป็นหลัก จะเอาศาสตร์อะไรมาช่วยก็ตาม ทุกด้าน รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ อะไรศาสตร์ๆ ทำอย่างไรมาร่วมกันคนละมุม คนละแง่ซึ่ง ที่จะทำให้ หล่อหลอมคนจนเกิดพฤติกรรม ทางกาย วาจา ใจ เปลี่ยนไปเป็นคนที่ดีกิเลสได้โดยแท้จริง เพราะ ศาสนาพุทธนั้นปฏิบัติได้กับทฤษฎีศาสตร์ ปฏิบัติอยู่ทุกพฤติกรรมในทุกๆงาน

ศาสตร์อย่างนี้แหละ ที่รัฐศาสตร์จำเป็นและต้องการอย่างยิ่ง ทุกวันนี้รัฐศาสตร์ที่สอนนี้เป็น แต่เพียงว่า จะทำอะไรที่จะแก้ปัญหา บริหารคน เพื่อที่จะให้คนนี้ไม่ทุกข์ร้อน อยู่ดีกินดี ความหมาย อย่างนี้เข้าใจกันหมด เจตนาเหมือนกันหมด นักรัฐศาสตร์ทุกแห่งหนก็จะทำอย่างนี้ แต่จะทำอย่างไรละ ให้คนเหล่านั้นนะ กินดีอยู่ดี ไม่ตีรันฟันแทง ไม่ฆ่าแกง ไม่แย่งชิง แต่เผื่อแผ่เกื้อกูลกัน ชยันหมั่นเพียร

เฉลี่ยฉลาดปราศรัยเปรี๊ยะ แต่ผู้ฉลาดผู้สามารถนั้นอุ่มชูผู้ด้อยกว่า ไม่เอาเปรียบ แต่กลับช่วยเหลือผู้ด้อย อยู่ด้วยความสงบ เรียบร้อย อบอุ่น สามัคคี มีกินมีอยู่ สุขภาพดี ชีวิตดี สุขสบาย เป็นสุขไม่ทุกข์ร้อน ซึ่งความหมายกว้างๆ อย่างนี้รู้กันทั้งนั้น จะทำอย่างไรนะ

ซึ่งสังคมทุกวันนี้ แม้รัฐศาสตร์โดยเฉพาะของไทยก็ไปเน้น**วิธีใช้กฎ** เรียกว่ากฎหมาย มากกว่าเน้น**วิธีใช้ศาสนา** จะเห็นได้ชัดว่า เน้นหลักเกณฑ์ เพื่อที่จะเป็นกรอบบังคับ อันนี้ไม่ให้ทำ เพราะทำแล้วมันจะเสียหาย ให้ทำได้แค่นี้ มีกรอบกำหนด บังคับมาก บังคับกลาง บังคับน้อย

บังคับมากถึงขั้นว่า ถ้าผิดกฎ ฆ่า ประหารชีวิต และชั้นไล่เรียงลงมาก็ติดคุก ปรับไหม มีระยะ มีกำหนดมาก หนัก หรือกลางๆ หรือน้อยๆ ก็ตามลำดับมา เพราะชั้นกฎระเบียบ วิธีการพวกนี้ก็เป็นวิธีการที่โลกเขาใช้ ศาสนาก็ใช้ ไม่ใช่ไม่ใช่ กฎระเบียบ หลักเกณฑ์ เรียกว่า **ศีล** เรียกว่า **วินัย**

ที่นี้คนเราจะทำตามกฎระเบียบวินัยนี้ได้ ก็คือคนที่เห็นแก่ตัวน้อย หรือไม่มีความเห็นแก่ตัว ก็จะทำตามกฎต่างๆ เหล่านี้ได้ ยกตัวอย่างประหลาดๆ ออกกฎระเบียบมาให้คนกินข้าววันละมื้อกฎหมายประเทศนี้ ให้คนกินข้าววันละมื้อ คนที่ได้ปฏิบัติธรรมฝึกสมาธิแล้ว ทำได้เลย แม้มันจะประหลาด แม้มันจะรุนแรง ไอ้ฮู...บังคับกันมากเกินไป นี่บังคับกันนี้หว่า

ผู้ยึดศีลทิมมนุษย์ชน หรือยึดตัวตน ฉันจะกิน ๕ มื้อ เรื่องของฉัน เงินของฉัน ปากของฉัน ฉันจะกิน ๑๐ มื้อ ปล่อยให้พุงฉันกาง มันจุกอกตายก็ช่างฉันเถอะ มันสิทธิของฉันนะ แต่รัฐบาลรัฐเขาออกได้ เขาจะเป็นอย่างนี้เขาทำได้ บางรัฐเขาก็ออกแรงๆ เกรงๆ บังคับ อย่างนี้ก็เห็นเป็นความเห็นของแต่ละรัฐ

อย่างของเราชาวไอศกานี้ ใครๆ ก็ว่าเคร่ง แต่เราไม่ได้บังคับใคร ใครจะมาปฏิบัติตามกฎ ก็สมัครมาเอง สมัครมาเลือกเอากฎข้อบังคับมันจัดหน่อย เกรงหน่อย นี่มาอยู่ที่นี้แล้วนี่ กินมื้อเดียวนะ ไม่กินเนื้อสัตว์ ผู้ใดเห็นว่าตนเองทำได้ก็มา และถ้าเราไม่กินเนื้อสัตว์ เรากินวันละมื้อเดียวนี้ เราดีขึ้น หรือเราเจริญขึ้น หรือเราเลวลง หรือว่าเราแย่ง ถ้าคนที่เขาปฏิบัติมาฝึกฝนตนเองมา อบรมศึกษามาได้ดีแล้ว มันดีนี่ พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ว่า ฉันมื้อเดียวมีคุณประโยชน์ตั้ง ๕ ประการ ท่านตรัสไว้ตั้งสองพันห้าร้อยกว่าปีมาแล้ว ใครเห็นความดีอันนี้ ก็มาทำเอา ฝึกตนจนกระทั่งมาเป็นได้ ดังนี้ เป็นต้น

เพราะฉะนั้นกฎหมาย หรือหลักเกณฑ์ หรือหลักศีลอะไรก็แล้วแต่ ออกมาแล้วก็เข้มงวด กวดขัน ดูจะรุนแรงอย่างไร คนที่จะปฏิบัติเป็นคนดี เป็นคนที่สูง เป็นคนเจริญแท้จริงแล้วนี่ ทำได้ เป็นได้ ยกตัวอย่างง่ายๆ บางประเทศเขาบอก แต่งงานแล้วหย่าไม่ได้ กฎระเบียบอย่างนี้ไม่่ง่าย ของเรามีจัดกว่านั้นอีก มาที่นี้แล้วไม่ต้องแต่งงานเลย คุณสมัครใจใหม่ละ คนกลุ่มนี้มาปฏิบัติเพื่อไม่แต่งงานเลย ไม่แต่งงานแล้วมันดีหรือเปล่า ดืออย่างไร คนที่จะสมัครมาก็ต้องรู้แล้วว่า เอ้อ..อยู่กลุ่มนี้ไม่แต่งงานดีกว่า ยิ่งกว่านั้นอีกนะ..ประเทศไหนก็รับรองว่าไม่เหมือนประเทศนี้ ไม่มีประเทศไหนกล้าที่จะออกหลักเกณฑ์ว่า อยู่ที่นี้ทำงานฟรี ไม่มีเงินส่วนตัว ไอ้โฮ..ประเทศนี้ รัฐนี้มันอนุภุชณ์ขนาดหนักเหลือเกินเลย ไอ้โฮ! รัฐศาสตร์ในรัฐนี้ ชนกลุ่มนี้ มีหลักเกณฑ์ มีวัฒนธรรมได้ถึงปานจะนี้

แล้วการไม่ต้องมีเงินเลย การมีเงินก็ของส่วนกลาง แล้วก็มาอยู่กันช่วยเหลือเพื่อพ่ายกันไป ใครหาได้มาก สมรรถนะสูง สร้างสรรได้มากๆ ก็ไม่เป็นของเราหรอก เราไม่ต้องรวย เอาเข้ากองกลางหมด แล้วก็ถือกุหลกัน ใช้จ่ายร่วมกัน เลี้ยงประชากรหมู่กลุ่ม และส่งออกต่างประเทศ คือ ส่งออกไปต่างกลุ่มด้วย เรียกว่า มีความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ช่วยเหลือเพื่อพ่ายออกต่างประเทศด้วย ซึ่งที่จริง

เราก็ก็นำออกไปแก้อุศลคนนอกกลุ่มเราเท่านั้นแหละ ตอนนี่เราทำได้เท่านี้ เราเรียกว่า ความสัมพันธ์
ต่างประเทศแบบเล็กๆ ยังไม่ใช่ต่างประเทศที่เป็นคนละชาติจริงๆ เรายังทำไม่ได้ถึงขนาดนั้น แก้อุศลคน
นอกกลุ่มนั่นเอง นี่ก็คือ ลักษณะที่เราจะสัมพันธ์กับต่างประเทศ ไม่ใช่ไปเอาเปรียบเขา ไปล่าเขา ไปแก่ง
โก่งแก่งข่มเหงเขาเบียดเบียนเขา เราจะสัมพันธ์ด้วยการร่วมกันสร้างร่วมกันช่วยผู้อื่นไปเรื่อยๆ เราช่วย
ตนเองรอดก่อน ฟุ้งตนเองได้แล้วจึงจะเอื้อเพื่อคนภายนอก เราพยายามจะไม่เบียดเบียนคนนอก
พยายามฟุ้งแรงงานของพวกเราเองให้ได้ให้อยู่รอด จนเหลือเฟือแล้วจึงค่อยเอื้อมเอื้อสัมพันธ์สู่ภายนอก

คนที่เข้ามาในหมู่เรา นี้ กลุ่มนี้ก็เข้าใจ ว่าไอ้...คุณลักษณะของคนของสังคมอย่างนี้มันเป็น
ความประเสริฐของมนุษย์ มันเป็นคุณค่า เป็นคุณงามความดี เราพอใจเต็มใจเหลือเกินที่มาอยู่กับคน
กลุ่มนี้ สบาย ผู้ที่ได้ฝึกฝนตนเอง ศึกษาเรียนรู้ตัวเองแล้ว จะเรียกวิชานั้นว่ารัฐศาสตร์ จะเรียกว่าสังคม
ศาสตร์ จะเรียกว่าศาสนศาสตร์ จะเรียกว่าคือศาสตร์อะไรก็ตามใจ แต่คนที่ฝึกได้ เป็นคนที่มีคุณลักษณะ
อย่างนี้ มีคุณสมบัติแบบนี้แล้วนี้ อาตมาว่านี่คือ รัฐศาสตร์อย่างยิ่ง

**การบริหารประเทศนี้ ถ้าเผื่อว่า เข้าใจหลักอย่างนี้อาตมากล่าวนี้แล้ว สามารถที่จะเน้นการ
“สร้างคน” คำตอบอยู่ที่“คน” จะหาวิธีการอย่างไร จะมีศาสตร์อะไรก็ตามใจเถอะ เอาศาสตร์เหล่านั้น
มาใช้“สร้างคน” หล่อหลอมคน เกิดกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม เน้นให้เกิดจิตวิญญาณนั้นแหละ
สำคัญมาก พัฒนาขึ้นมา เจริญขึ้นมา ปรับปรุงขึ้นมา เป็นคน“อาริยะ” เป็น“โลกุตระ”ได้จริงๆ อาตมาว่า
อย่างนี้เป็นรัฐศาสตร์แนวพุทธ เป็นรัฐศาสตร์ที่จะเคยมีหรือไม่เคยมีในตำรามาก่อนก็ไม่รู้ละ**

ชาวโศกเราปฏิบัติ ประพฤติฝึกฝน ตามแนวรัฐศาสตร์ดังที่อาตมากล่าวนี้ นี่คือรัฐศาสตร์
ซ่อนอยู่ในรัฐศาสตร์ของประเทศ เรียกว่ารัฐศาสตร์แนวพุทธ ทีนี้เรานี้ร่วมกับโลกเขาอยู่ เราก็คือคนร่วม

กับประเทศเขา เขามีหลักเกณฑ์ หลักเกณฑ์ว่าด้วยการเมือง ว่าด้วยการรัฐศาสตร์ เขามีพรรคการเมืองกัน เราก็ทำถึงขั้นเรามีพรรคการเมืองบ้าง **แต่ว่าพรรคการเมืองของเรานี้ขอให้ยืนยันว่าแบบรัฐศาสตร์แนวพุทธ ไม่เหมือนเขาหรอก เพราะเราไม่แข่ง ไม่แย่งตำแหน่งลายนศ ร่วมกันเป็นพรรคเพื่อทำงาน “สร้างคน” ช่วยเหลือคนและสังคมไปตามมีตามได้ ด้วยความชวนชวยอุทิศสภาวะจริงใจ**

เมื่อวานนี้อาตมาก็ดูถ่ายทอดสดที่เขาอภิปรายกัน โอ้...ซัดกันและ ยวนกันไป ยวนกันมา สถาบันระดับชาติ ถึงกันอยู่นั้นแหละ เอากฎมาซัดกัน ต่างคนต่างเก่ง จิตใจคนนี่เมื่อไม่ได้ฝึก จะเอาแต่ใจตน เอาชนะคะคาน และผนวกโลกธรรมเพื่อลาภ เพื่อยศ เพื่อสรรเสริญ เพื่ออะไรของตนเองที่ตนเองยังติดอยู่ มาเป็นตัวเหตุปัจจัยในการที่จะต้องเอาชนะ ถ้าไม่ชนะนี่...ไม่ได้นะ ลาก ยศ สรรเสริญ ฉันท้อยไป เสพบำเรอใจกู อัดตาของกูนี้หน่อยไป เขาทนไม่ได้ ไม่มีการชื้อตรง มันจะต้องเป็นฉันทาคติ โทสาคติ โมหาคติ ภยากติ ซึ่งแน่นอนที่สุด แม้สถานนั้นจะใหญ่อย่างไร มันก็จะถึงกันแย่งกัน มันก็จะทะเลาะกันอยู่อย่างนั้น เพราะใจไม่หมดอคติ ไม่หมดกิเลส ตราบใดที่คนเหล่านั้นไม่มาฝึกฝนตนเองให้เป็นคนลดกิเลส ยิ่งกิเลสมากขึ้น ยิ่งได้อำนาจ ได้ฐานะตำแหน่ง เขาก็ยิ่งจะข่มกันขึ้นไป เพราะกิเลสมันไม่ยอม โดยเฉพาะคนที่ขึ้นไปสูงแล้วมีกิเลส ไปใช้อำนาจที่ตัวเองได้ กิเลสนี้แหละที่ทำให้คนข่มกัน คนที่อยู่ข้างล่างที่โดนข่ม โดนเอาเปรียบเอาไรด์ มันก็ไม่ยอม โทสะกับดบังความถูกต้องก็จะเพี้ยน โมหะนี่คือความหลงผิดเลย เห็นกงจักรเป็นดอกบัว ยิ่งรัฐศาสตร์เป็นศาสตร์เกี่ยวข้องกับการบริหารมนุษยชาติ ถ้าเผื่อว่าไม่พยายามที่จะทำให้มีคนเปลี่ยนแปลงชีวิต เปลี่ยนกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม ให้ถึงขั้นคนยินดีพอใจต่อระบอบที่ใช้กันอยู่ ไม่ได้ถูกบังคับ ก็ไม่สงบ

คอมมิวนิสต์มีหลักเกณฑ์ในการจัดสรรการบริหารสังคม บริหารรัฐด้วยอำนาจเผด็จการหมู่ เป็นพรรคเดียว ไม่มีการเลือกตั้ง สืบทอดกันโดยบุคคลอยู่ในพรรคนี้พรรคเดียว แล้วใช้อำนาจทั้งรัฐทั้งประเทศ ออกกฎหมายควบคุม คนก็ถูกบังคับ ความเห็นแก่ตัวของคนเขาจะไม่รู้ตัว จนขนาดคนชั้นล่างพูดไม่ได้ คนชั้นสูงขึ้นมาก็พูดไม่ค่อยได้ด้วย สรุปแล้วก็คือเผด็จการหมู่ เขาต้องการที่จะควบคุมการบริหารโดยการไม่เสียเปรียบ ได้เปรียบกันมาก

คนมีสมรรถนะสูง คนที่มีความสามารถมาก ก็ควรเฉลี่ยให้คนมีความสามารถน้อยเกือถูกล้นทีนี้จะให้เขาแจกกัน เขาไม่แจก คนที่มีสมรรถนะมาก มีนิสัยทุนนิยม ขำทำได้มาก ขำก็เอามาก ขำมีปัญหาหลากหลายมาก แม้ทำไม่ได้มากขำก็จะเอามากๆ นี่คือ กิเลส มันทาวิธีที่จะโลภได้มากๆ ก็เอาเปรียบเอาไรด์กันไป เพราะฉะนั้นวิธีของเผด็จการก็ตาม วิธีของประชาธิปไตยทุนนิยมก็ตาม เขาเห็นว่ามันเฉลี่ยกันไม่จริง คอมมิวนิสต์ก็เอามาจัดการ แต่คอมมิวนิสต์เขาก็ไม่ได้ปฏิบัติธรรม เขาไม่ได้ลดกิเลส เขาก็เห็นแก่ตัวอยู่ เห็นแก่พวก เห็นแก่ลูกเต้าเหล่าหลานของพวกเขาอยู่อย่างเดิม และที่สำคัญคือ ยังเป็นระบอบที่กดขี่บังคับจิตใจมากด้วย ให้อิสระเสรีแม่แก่เท่าประชาธิปไตยก็ยังไม่ได้ หรือแม่ให้อิสระเท่าทุนนิยมเสรีก็ไม่ได้ ระบอบคอมมิวนิสต์เอามาใช้กับรัฐ เอามาใช้กับประเทศไม่นาน.....ก็...บรลลัย ล้มละลายไปแล้ว เพราะคนถูกกดขี่ทางจิตวิญญาณ ประชาชนไม่ยอมรับ ลัทธินั้นก็ไปไม่รอด คอมมิวนิสต์ไม่มีศาสนา ไม่มีแนววิธีที่จะมาล้างกิเลสเลย ดูถูกศาสนาด้วย หรือแม้รัฐใดจะมีศาสนา แต่ศาสนาไม่ช่วยล้างกิเลสได้จริงมากพอ ก็ดูเอาเถิด จะมีความรุนแรง จะมีความจัดจ้านในโลกธรรมอย่างเห็นได้ ส่วนศาสนาพุทธที่ “สัมมาทิฎฐิ” ล้างกิเลสถูกตัวตนจริงๆ ก็จะมีรัฐศาสตร์แบบพุทธ ที่เห็นในกลุ่มคนหรือในสังคมนั้นๆ ได้

แต่ถ้ากลุ่มศาสนาพุทธเองก็ตามทีล้าก็เลสไม่ได้จริง มันก็จะเห็นได้จริงว่า กลุ่มนั้นจะไม่มีอิสรเสรีภาพ ภาวธรรมภาพ สันติภาพ สมรรถภาพ บุรณภาพ ชัดเจน

ทีนี้รัฐศาสตร์อย่างแนวพุทธ เป็นรัฐศาสตร์ที่เน้น“คน” คำตอบอยู่ที่คน ตั้งแต่หนึ่งคน สองคนขึ้นมาเป็นกลุ่ม สามารถที่จะฝึกฝนตนเองให้เป็นอารยบุคคล ตรงตามพระพุทธรเจ้าท่านสอน อย่างแท้จริงได้ เป็นคนเลี้ยงง่าย บำรุงง่าย เป็นคนมักน้อย-เป็นคนกล้าจน ครบวรรณะ ๔ มีความเข้าใจจริงๆเลยว่า โอ้...เราเป็นคนจนนี้แหละ ทำมาหาได้ สร้างสรรได้มากๆ ก็เอาแบ่งแจกคนอื่น แจก บริจาคคนอื่นไป มันเป็นคุณค่าของเรา เราเป็นคนมีประโยชน์ต่อคนอื่นแท้ ประเด็นนี้สำคัญนะ ทุนิยมนี้ทำได้มากมายแล้วเอาไปเป็นตัวต่อ โลกมาให้ตัวเองมากกว่าเก่า ให้ได้มากมายๆๆ ได้มากเท่าไรๆๆ ก็เอามาให้ตัวเอง ไม่มีจบ ไม่มีเสร็จ ไม่มีพอ นั่นแหละคือ ความสำเร็จทางทุนิยม แต่บุญนิยมนี้ ก็พยายามทำให้ได้มากมายๆ จะได้มีบริจาค จะได้เสียสละ จะได้ช่วยเหลือคนอื่น เพราะรู้ว่าการให้ คือ ความมีคุณค่า มีประโยชน์ต่อผู้อื่น แล้วมีวัฒนธรรมหรือมีระบบมีวิธีการดำเนินอยู่กันอย่างร่วมกันเกื้อกูล ร่วมกันอยู่แล้วก็ช่วยกันทำทุกอย่างที่ควรทำ ซึ่งเป็นลัทธิมากัมมันตะของมนุษย์จะพึงกระทำ

รัฐศาสตร์นี่คือเรื่องของมนุษยชาติที่จะอยู่กันเป็นกลุ่ม เราใช้พุทธศาสตร์ รัฐศาสตร์แนวพุทธ เข้ามาบริหารรัฐ อาตมาได้ใช้พุทธศาสตร์เข้ามาบริหารให้เกิดการเป็นอยู่ร่วมกัน เป็นพุทธบริษัทเป็นกลุ่ม หมู่ ร่วมกันขึ้นมาจนกระทั่ง มีจารีต ประเพณี มีวัฒนธรรม มีวิธีการดำเนินชีวิต มีพฤติกรรม มีกิจกรรม

รัฐศาสตร์ที่อาตมาพาทำนี้ มันเป็นนวัตกรรมจริงๆ ในโลกปัจจุบันนี้แหละ เป็น**นวัตกรรมรัฐศาสตร์แนวโคก** หรือ**รัฐศาสตร์แนวบุญนิยม** หรือจะเรียกว่า**รัฐศาสตร์แนวพุทธ**นี้แหละ มันเป็นไปได้ สามารถที่จะอยู่กันโดยหลักเกณฑ์ และความสมัครใจ หลักเกณฑ์เหล่านั้นก็เป็นข้อกำหนดระเบียบ คือวินัย

เหมือนกับกฎวินัยของกลุ่มหมู่อื่นๆนั่นแหละ แต่เป็นนิสรเสรีภาพด้วย ใครจะไม่อยู่ไม่เอา ก็ออกได้ คุณไม่ต้องลาออกจากความเป็นคนไทย คุณเป็นคนไทย อยากจะมาอยู่ในโอศกก็ตาม ไม่อยากมาอยู่ในโอศก คุณก็ลาออกไปเป็นคนไทยข้างนอก ถ้าคุณเป็นคนไทยข้างนอก คุณว่าไม่ดีนะ...มาอยู่โอศกดีกว่า ก็มาอยู่ในโอศก ข้าวมีกิน ดินมีเดิน ตะวันมีส่อง ฟัน้องมีเสรีจ เห็ดมีเก็บ ปวยเจ็บมีคนช่วยรักษา *ไม่ต้องเสีย ๓๐ บาท ส่วนกลางจ่าย นะ...เยี่ยมกว่าของรัฐเสียด้วย* *ไอ้ที่ปวยเจ็บมีคนช่วยรักษา* ชี้หมามีคนช่วยกวาด ผ้าขาดมีคนช่วยซุน บุญมีมากให้เก็บให้เก็บ

สันตือโอศกนี้ใช้รัฐศาสตร์แนวพุทธ ปฐมโอศกก็ดี ศีระะโอศก ราชธานีโอศก ศาสือโอศก ฎุฬ่าฟ้าหน้า ดอยรายปลายฟ้า ที่ไหนๆที่เป็นกลุ่มชุมชนโอศกอยู่ขณะนี้ ใช้รัฐศาสตร์แนวพุทธทั้งนั้น

ถ้ารัฐศาสตร์หมายถึงการเมือง ก็การเมืองแนวพุทธ การเมืองแนวบุญนิยม การเมืองที่ไม่แสวงหาอำนาจ ไม่หาเสียง เพราะการหาเสียงยังไม่ใช่ประชาธิปไตย ไม่แย่งลาภยศสรรเสริญโลภก็ยลชุง ทำงานอยู่กับประชาชนที่จะอยู่ในรัฐ อยู่กับสังคมอย่างพี่น้องภราดร เป็นอยู่อย่างช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่ก่อความวุ่นวายให้แก่สังคมประเทศชาติ เป็นประโยชน์แก่สังคมประเทศชาติ ช่วยประชาชนไม่ให้เป็นการะสังคม ต่างคนต่างช่วยกันด้วยน้ำใจเห็นคุณค่าที่คนได้ช่วยคน นั่นคือหน้าที่ของนักการเมืองที่เป็นชาวโอศก คือพลเมืองช่วยพลเมือง การเมืองของชาวโอศกเป็นการเมืองชนิดนี้ เพราะจะช่วยคนให้เป็นพลเมืองดีของรัฐ โดยเราเป็นคนดีคือเป็นอารยบุคคลเสียก่อน แล้วจึงจะไปช่วยคนอื่นต่อไป

รัฐศาสตร์แนวพุทธก็คือการสร้างบุคคลขึ้นมาให้เป็นคนอย่างนี้ ให้แก่รัฐ ให้คนลดกิเลสได้จริงๆ จึงจะเป็นบุญนิยม แล้วรัฐจึงจะมีทั้งระบบการบริหาร มีระบบการเมือง มีทั้งระบบการสัมพันธ์กับต่างประเทศ อย่างเป็นชนประเสริฐ ชนพัฒนาที่แท้จริง ไม่ใช่พัฒนาแฝงๆ พัฒนาแต่วัตถุ มีแต่การเอาเปรียบเขาได้เก่ง แบบทุนนิยม พวกทุนนิยมนี้ ใช้อำนาจบาตรใหญ่ ใช้อำนาจความสามารถ ความเก่งในการผลิตในการใช้จิตวิทยาก็ตาม สามารถที่จะแพ้อิทธิพลอำนาจ ให้คนอื่นนั้นมาเป็นบริวาร เป็นอาณานิคมที่เขาพูดภาษาโก้ๆว่า เขาจะช่วยดูแล ช่วยสร้าง ปกครอง ให้ดี แต่ภาวะความจริงของคนโลกิยะบุญชนนั้น ก็คือต้องเป็นนายทุนนายทาสให้ได้ เพื่อที่จะสร้างผลประโยชน์ให้แก่ตนเองที่เป็นเมืองนาย เป็นเจ้าอาณานิคม สมัยโบราณทำอย่างแจกีส่าน ทำอย่างอเล็กซานเดอร์มหาราช ใช้อิทธิพลด้วยการล่าด้วยเลือดด้วยเนื้อ ฆ่าให้ตาย จนเขาไม่กล้าหือ แต่สมัยนี้ล่าสมัยแล้ว ไม่ล่าอย่างนั้นแล้ว แต่เขาล่าเมืองขึ้นอาณานิคมสมัยใหม่ ล่าด้วยวิธีการทางรัฐศาสตร์นี้แหละ ทางการเมืองนี้แหละ ล่าด้วยทางเศรษฐกิจศาสตร์ ล่าด้วยวิถีวัฒนธรรม ตอนนีประเทศไทยนี้ตกเป็นเมืองขึ้นอย่างเนียนสนิทแล้ว คนรุ่นใหม่ เด็กรุ่นใหม่นี้ ยกเว้นพวกเด็กโอศก พันจากโอศกไปแล้วนี้ไม่แน่ใจ ถ้าออกไปก็ไปถูกครอบงำทางวัฒนธรรม ทางเศรษฐกิจ กลายเป็นทาสของคนต่างประเทศ

สรุปว่า รัฐศาสตร์ที่ดี ก็คือคนที่ดี รัฐศาสตร์ที่ดีก็คือคนที่ดี คำตอบอยู่ที่“คน” แล้วจะทำอย่างไรที่จะบริหารที่ดี การเมืองที่ดี หรือแม้แต่การต่างประเทศที่ดี เช่นที่เป็นเป้าหมายของรัฐศาสตร์ที่ดีศึกษาและเอาไปปฏิบัติกัน จะทำให้เกิดการเมืองที่มีบุคคลเจริญ บริหารประเทศชาติให้บุคคลเจริญ ออกไปสัมพันธ์นอกรัฐของเรา สัมพันธ์กับต่างประเทศไปอีก แล้วก็ให้เกิดบุคคลที่เจริญอีกเหมือนกัน ไม่ใช่ไปเป็นราชทูตแบบไล่ตีหมาทางใต้เปรียบอย่างทีกล่าวแล้ว ถ้าสามารถทำได้แบบนี้ อันนั้นแหละเรียกว่ารัฐศาสตร์แนวพุทธ หรือรัฐศาสตร์บุญนิยม เอ้า...สำหรับวันนี้ก็ขอเทคนต์แต่เพียงเท่านี้ เວັງ.

สืบทอดเผ่าพันธุ์พุทธ

๑๑ มิ.ย. ๒๕๔๘ ที่สันติอโศก หลังการร่วมกันกล่าวคำปฏิญาณอนุชา พ่อท่านได้กล่าวธรรมให้ข้อคิดซึ่งเนื้อหาบางส่วนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสืบทอดเผ่าพันธุ์พุทธซ้ำพเจ้าขอนำบางส่วนมาถ่ายทอดสู่กันดังนี้ “เราเป็นเผ่าพันธุ์พุทธเราก็ต้องสืบสกุลเผ่าพันธุ์พุทธ สืบสกุลได้จนกระทั่งถึงขั้นพิสูจน์ได้ทางจิตวิญญาณ จิตวิญญาณที่บรรลุนิยามธรรม บรรลุนิยามพิเศษ จิตวิญญาณของแต่ละคนๆสามารถที่จะพัฒนาให้เป็นอาริยบุคคล มีอาริยจิต บรรลุนิยามได้จริง เมื่อจิต“เกิดอาริยะ”จริงเช่นนั้นแหละจึงจะเป็นพันธุ์จริง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นต้นตระกูลเผ่าพันธุ์แห่งความเป็นอาริยบุคคล เมื่อใครได้อริยธรรมก็สืบเผ่าสืบพันธุ์ สืบสกุลของพระพุทธเจ้าเอาไว้ เป็นการเกิดแบบ“โอปปาติกโยนิ” เกิดทางจิตวิญญาณ โดยมีแม่มีพ่อ มี“มาตา-บิดา”พาเกิด พระพุทธเจ้าตรัสว่า *อตฺถิ มาตา-อตฺถิ บิดา* และสิ่งที่เกิดคือ *“อตฺถิ สัตตา โอปปาติกา”* คือ การผุดเกิดในจิตวิญญาณ แม่พ่อนิดนี้ไม่ได้มีตัวตนบุคคลเราเขา เหมือนกับอย่างวัตถุโลก แต่มีภาวะมีองค์ประกอบลักษณะ ซึ่งอธิบายยากมาก เช่น อย่างที่อาตมาเคยยกตัวอย่าง “ศีล” เป็นแม่ “ปัญญา”เป็นพ่อ อย่างนี้เป็นต้น ปัญญาที่ว่านี้ต้องเป็นปัญญาแบบพุทธ ชั้นภาวนามยปัญญา จึงจะเป็นพ่อได้ ศีลเป็นแม่โอบอุ้มขัดเกลาให้เราเกิด ศีลจะคลุกคลีเกี่ยวข้องกับเรา ความคุมขัดเกลาเรา จู๊จู้จุกจิกอยู่กับเรานั้นแหละศีล นั่นคือจิตส่วนหนึ่งของความเป็นแม่ ส่วนจิตของความเป็นพ่อก็คุมอยู่โดยไม่มีใครรู้เห็นโต้งๆเหมือนแม่ ทว่าก็เป็นหลักตั้งแต่สัมมาทิฐิไปทีเดียว จนถึงขั้นปัญญา-ปัญญินทรีย์-ปัญญาพละนั้นเองที่พุ่มฟักการเกิดของจิตในจิตผู้ปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบของความเป็นแม่เป็นพ่อทั้งสิ้น

ขอให้พวกเราได้รู้ว่าที่อาตมาได้พยายามกระทำนี้เป็นการสร้างสรรค์ เป็นการกระทำเผ่าพันธุ์

เผ่าพันธุ์มนุษยชาติที่เป็นเผ่าพันธุ์อันประเสริฐเยี่ยมยอด เป็นคนอารีเย เกิดได้ทางจิตวิญญาณ เกิดจริงไม่ได้พูดเล่นเปล่าๆ เป็นวิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ เกิดจริงเป็นจริง สิ่งเหล่านี้เป็นวิทยาศาสตร์ พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า พระโพธิสัตว์มีลูกจำนวนพันเป็นอนนกะถ้าใครอ่านพระไตรปิฎกอันนี้แล้วก็บอกว่าเฮ้..ทำไมพระโพธิสัตว์อะไร มีกามมากมาย นี่มันเป็นเรื่องของโลกุตระ เป็นเรื่องของโลกอารีเย ไม่ใช่เป็นอย่างที่เป็นๆกัน แต่มันเป็นจริงที่แปลก มาถึงวันนี้อาตมาเชื่อว่าพวกเราไม่สงสัย พระโพธิสัตว์มีลูกจำนวนพันเป็นอนนกะ ลูกคืออะไร อ้อ..ลูกอย่างนี้ และต้องเป็นลูกจริงๆ อาตมาทุกวันนี้ก็พยายามที่จะผลิตลูกให้ได้มากๆ ก็ตั้งใจพุ่มพุกทำความเป็นแม่เป็นพ่อ คนไหนที่ได้เข้ามาสมัครจะเป็นลูก ก็พยายามทำตัวเป็นลูกให้ดีๆ อย่าให้ผีมันดึงกลับไปเป็นลูกผีลูกมารอย่างเก่าอีกล่ะ เอาให้รอดให้ได้

ถ้าจะมีความหวัง อาตมาก็คงจะต้องหวังว่า สังคมจากวินาทีนี้เป็นต้นไปนี่ คงจะเป็นสังคมที่มีคนดี มีคนประเสริฐ มีคนที่มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อตนเองต่อโลกยิ่งๆขึ้น ยิ่งๆขึ้น ขอให้ความหวังของอาตมาเป็นจริงด้วยเทอญฯ สาธุ”

ในงานอโศกรำลึกมีการประชุมสถาบันบุญนิยม(๑๐ มิ.ย.) ประชุมวิหยชุมชน(๑๐ มิ.ย.) ประชุมกรรมการบริหารพรรคเพื่อฟ้าดิน(๑๑ มิ.ย.) ประชุมแกนนำเครือข่าย(๑๑ มิ.ย.) ประชุมพาณิชย์บุญนิยม(๑๒ มิ.ย.) รวมถึงการแสดงธรรมทำวัตรเช้า(๑๑-๑๒ มิ.ย.) ซึ่งในที่นี้ขอข้ามผ่าน

สัมมนาจังหวัดนำร่องเกษตรอินทรีย์

๒๑-๒๓ มิ.ย. ๒๕๕๘ ที่ราชธานีอโศก มีการประชุมสัมมนาจังหวัดนำร่องเกษตรอินทรีย์ ดำเนินการโดยคณะกรรมการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ซึ่งมีพลตรีจำลอง ศรีเมือง เป็นประธาน มีเจ้าหน้าที่จากกรมต่างๆในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทยเข้าสัมมนาจำนวน ๗๕ คน ในเวลาเดียวกันนี้มีการอบรมเกษตรกรในโครงการ “สู่เศรษฐกิจพอเพียง”(จปฐ. ปี พ.ศ.๒๕๕๗) ของสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดอุบลราชธานี ทำให้มีกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการอบรมทั้งสองได้ร่วมกันคือ การฟังธรรมจากพ่อท่าน โดยผู้จัดการอบรมได้กำหนดหัวข้อให้พ่อท่านเทศน์ไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง การพึ่งตนเอง และการละเลิกอบายมุข

สำหรับรายละเอียดของการอบรมและเนื้อหาการแสดงธรรมของพ่อท่านในที่นี้ข้าพเจ้าขอข้ามผ่าน ผู้สนใจรายละเอียดติดตามได้จากฝ่ายเผยแพร่ และข่าวอโศกรวมถึงสารอโศกที่ได้นำเสนอไปก่อนแล้ว

สารธรรมวันไหว้ครู

๓๐ มิ.ย. ๒๕๕๘ ที่สันตืออโศก ได้จัดให้มีพิธีไหว้ครู ทั้งสัมมาสิกขาสันตืออโศก(สส.สอ.)และสัมมาสิกขาลัษวีงชีวิต(ม.วช.) วิชาเขตสันตืออโศก ในที่นี้ขอข้ามผ่านรายละเอียดของพิธีกรรม มาสู่เนื้อหา

ที่พ่อท่านได้แสดงธรรม จากบางส่วนดังนี้

“งานที่เอาตมาทำนี่ มันเกิดผลให้พวกเรากลุ่มภายในได้ประโยชน์ แล้วก็ต่อเนื่องไปถึงกลุ่มภายนอกด้วย ทีนี้เขาก็เห็นดีเห็นด้วย ทั้งๆที่แต่ก่อนนี้เขาไม่เห็นดีเห็นด้วยเลย เขาจะปราบด้วยซ้ำไป จะจัดการให้หายสูญไปเนโกลนี้ โดยวิธีการต่างๆ ที่เขาจะกำจัด แต่พุทธธรรมที่เราพึ่งเพียรก็ดำเนินไป และเราก็ได้พิสูจน์ตัวเราเอง จนกระทั่งยืนหยัดยืนยันมาเรื่อยๆ ความจริงที่เราได้กระทำ และการแสดงออกด้วยชีวิต โดยการเป็นคนมีกายกรรม มีวจีกรรม มีมโนกรรม มีพฤติกรรมความเป็นพวกเราชาวอโศกเนี้ย มันก็ปรากฏออกไปทั้งตัวที่เราเป็นอยู่ แล้วเราก็เกี่ยวข้องกับสังคม ว่า เราเป็นอยู่อย่างไร

เราไม่ได้ไปรบกวานสังคม ไม่ได้เอาเปรียบสังคม ไม่ได้ไปก่อความวุ่นวายอะไรในสังคม ไม่มีเรื่องเหลวไหล ไม่มีบทบาทที่ไปทำอะไรกระทบกระเทือนให้แก่สังคม นอกจากเราเป็นตัวของเรา เป็นอย่างที่เราเป็น เรามักน้อย เราสันโดษ เราพอ เราไม่ไปแย่งไปชิง ไม่ไปแข่งขัน ไม่ไปवादโอ้ ไม่ไปข่ม ไม่ไปเบ่ง ไม่ไปทำความกระทบกระเทือนอะไรให้แก่สังคมเขา สิ่งเหล่านี้บ่งบอกความจริงที่เป็นจริงมันก็ปรากฏหรือมันก็จะเกิดวันแล้ววันเล่า ปีแล้วปีเล่า ความจริงก็จะยืนยันผลยืนยันสภาพจริงนั้นขึ้นมาเรื่อยๆ เขาก็จะรู้ตามจริงในสังคมที่มันเป็นจริง เราก็ประกาศ เราก็บอก แล้วเราก็เป็นจริงเราก็แสดงจริง ไม่ใช่ประกาศโฆษณา ประกาศอวดอ้างอะไรไปเฉยๆ แต่เราเป็นอย่างไรเราก็เป็นจริงอย่างที่เรารู้

เขาจะแย่งแข่งลากัน เราก็ไม่ไปแข่งลาก แข่งร่ำแข่งรวย เขาแข่งยศกัน แย่งชิงยศกัน เราก็ไม่ไปแข่งแย่งชิงยศชั้นอะไร เราจะมียศชั้นสรรเสริญเยินยอ ได้รับความยกย่องเราก็ไม่แสดงว่าเราจะไป

แย่งเอาความเด่นความดัง หรือแม้แต่แย่งอวดตา แย่งความถือดีถือตัว ความเป็นคนใหญ่ คนมีค่าอะไร แต่จะมีบ้างอันหนึ่งก็คือ เรายืนยันว่าเราดี คำว่าดีนี่เป็นคำรวม เราว่าเราดี เรามาจนนี่ มาเล็กน้อยสันโดษ นี่ เราว่าเราดี เราไม่ไปแข่งดีแข่งเด่น เพราะไม่แย่งรวย ไม่ไปเบียดเบียนเขา นี่เราว่าเราดี เราจะพูดว่า อันนี้ดี ช้อนๆกันอยู่เราก็เหมือนกับอวดดี แต่เราก็ไม่พยายามจะอวดหรือ เราก็ประกาศ เรา ก็บอกว่า อย่างนี้ดีนะ มันก็เลี้ยงไม่ได้ว่าเราอวดดี มันก็มีตรงนี้เท่านั้นแหละ ความจริงแล้วเราบอกว่าสิ่งเหล่านี้ดี เช่น จนนี้ดี ไม่แย่งชิงนี้ดี ไม่ไปหลงใหลรูปรส กลิ่น เสียง สัมผัสนี้ดี เราบอกอย่างนี้ แล้วเราก็ประพฤติ อย่างนี้ ทำอย่างนี้จริงๆ คนเขาจะขัดแย้งในใจ ว่าจนมันจะดีอย่างไร เขาเองเขาก็แย่งลาก แย่งร่ำแย่งรวย เขาก็แย่งรูป แย่งรส กลิ่น เสียง สัมผัส ที่เขาเฝ้ามองกันโครมๆ เขาแย่งอยู่ เราบอกว่า ไม่แย่งนี้แหละดี ไม่ต้องไปมีอย่างนั้นแหละดีกว่า เราก็ประกาศอย่างนี้ไป มันก็อวดตัวเรา เราเป็นอย่างนั้น เราไม่สวย ไม่รวย ไม่แข่งรูป รส กลิ่น เสียงอะไรเราก็ไม่เป็น เราไม่ได้ไปแย่งจริงๆ สิ่งเหล่านี้มันเป็นสิ่งทีประกาศ จากความจริงใจว่า อย่างนี้ดี มอซออย่างนี้ แต่ก่อนแต่ไรเขาลับสน เขาบอก..มันมาพูดอะไรวะ มันจะ แต่งตัวมอซอก็บ้าไปสิ ดีตรงไหน แต่ทุกวันนี้เขารู้สึกว่า เออ..ไอ้มอซอนี้ดีเหมือนกันนะ ลีๆก็มักน้อย สันโดษ ความพอ ความไม่แย่งชิง ความไม่โลภ ความไม่ไปแข่งไปเบ่งอะไรในสิ่งทั้งหลายที่เรียกว่าธรรมะ หรือคุณธรรมจริงๆ เขาพอรู้กันขึ้นมาแล้ว

เราทำจริงๆ ยืนหยัดยืนยัน ปีแล้วปีเล่า ๒ ปี ๕ ปี ๘ ปี ๑๐ ปี นี่ ๓๐ ปี ที่เอาตมาพาทำ อย่างนี้มา จนมีมอซอ มีคนมอซอ ไม่ใส่รองเท้า แต่ก่อนนี้เขารับไม่ได้ เข้าที่ไหน เจ้าไม่ใส่รองเท้า.... ออกไป เข้าประตูนี้เข้าไม่ได้ ผ่านยานนี้ไม่ได้ แต่งตัวมอซอกะเร่อกะรัง ผู้หญิงก็ดูชินๆผ่านๆยังกะคนใช้ คนใช้บ้านฉันยังนุ่งกระโปรงเลย อะไรต่างๆพวกนี้ แต่ก่อนนี้เขาขัดแย้งลับสน แต่พอนานปีเข้านี้ทุกวันนี้ พอจะยอมรับขึ้นมาบ้าง เป็นการยอมรับที่ค่อยๆชิมซับ ยอมรับขึ้นมาเรื่อยๆ ทุกวันนี้ก็หลายที่หลายแห่ง ไม่มีปัญหา แม้แต่ รปภ.ก็ยอมให้เข้าแล้ว

มาถึงวันนี้แล้ว คนจะเข้าใจถึงเรื่องอารยธรรม หรือว่าธรรมะที่แท้จริงเป็นความไม่โลภ ไม่เอาเปรียบ มักน้อย สิ่งอย่างนี้แหละเป็นคุณค่าที่แท้จริง ลีๆเขารู้แต่เขาลับสน เพราะเขาก็ไปปฏิบัติ แย่งลากแย่งยศกันอยู่ อีกอย่างหนึ่งที่เขาไม่ยอมรับก่อนก็คือ เขาไม่เชื่อว่าเราจะมักน้อยสันโดษได้จริง อย่างคุณจำลองนี่ แต่งตัวเรียบร้อย ไม่หิวหว่า ไม่พยายามจะให้มันใหญ่มันทรู เหมือนอย่างที่เขาทำ เขาบอกว่ามันสร้างภาพ ทำเป็นมักน้อยสันโดษ ซี่รถกระบะไปทำเนียบ หิวปีนโตไปทำเนียบ สร้างภาพ จนคุณจำลองต้องยอมอำนาจโลก อำนาจสังคม ถึงขั้นยอมไม่หิวปีนโตไปทำเนียบแล้ว อย่างนี้เป็นต้น ก็พยายามที่จะประนีประนอม ทั้งที่ทำได้จริงใจจริงว่ามันดีนะ

จนกระทั่งเรายืนยันยืนยันมาปีแล้วปีเล่า ๑๐ ปี ๒๐ ปี ๓๐ ปี เรากียืนยันมาเรื่อยๆ เขา จึงค่อยยอมมาตามลำดับๆ เออพวกนี้มันคงจริง มันคงมักน้อยได้จริง แต่ก็คงยังต้องพิสูจน์อีกต่อไป

เด็กๆ อาตมาก็พามาปฏิบัติ มาเล่าเรียน มาฝึกหัด ก็ให้นุ่งผ้าถุง นี่เป็นชุดนักเรียน ไม่ใช่ เป็นชุดลาลองอยู่ในบ้าน ออกนอกบ้านก็ชุดนี้ ไปงานพิธีการ งานใหญ่ๆโตๆก็ชุดนี้แหละ นุ่งผ้าถุง ไม่ใส่ เกือกนี้แหละ ขอยืนยันนี้เป็นชุดที่จดทะเบียนแล้ว กระทรวงรับรองแล้วว่าเป็นชุดนักเรียน ที่พามาทำ เพื่อฝึกฝนชีวิตให้รู้จักมักน้อยรู้จักสันโดษ ให้รู้จักมีวัฒนธรรม นุ่งผ้าถุงนี้ของไทย ไอนุ่งกระโปรงนี้มัน ของไทยที่ไหน เด็กๆยุคนี้อาจจะนึกไม่ออก แต่ผู้ใหญ่อายุ ๑๐๐ ปีไปแล้วนี่ จะรู้ว่ากระโปรงนี้ยังไม่มี

หรรอก พ่อแม่ปู่ย่าตายาย ไม่ได้เคยนุ่งกระโปรง มันเพิ่งมาทีหลังจากต่างประเทศ เพราะฉะนั้นวัฒนธรรมไทยแต่ก่อนก็นุ่งผ้าถุง เดี่ยวนี้เราก็มีวัฒนธรรมเอาความเป็นไทยมา ยืนหยัดยืนยั้น ซึ่งก็ต้องต่อสู้ชนะกว่าจะได้ ชุดนุ่งผ้าถุง ให้เด็กผู้ชายมานุ่งกางเกงไทยๆ แบบนี้ ชุดนักเรียนข้างนอกเขามีกางเกงแบบสากลมีเป้า ผู้หญิงก็นุ่งกระโปรง เดี่ยวนี้กระโปรงนักเรียนบางโรงเรียนสั้นเลยนะ เป็นจิบๆ สวยอะไรของเขาไปตามประสาเขา

แต่ของเรายืนหยัดวัฒนธรรมนี้

อาตมาพาพวกเรามาทำงาน **ศีลเด่น เป็นงาน ชาญวิชา** ศีลเด่นให้มาถือศีล เขว่ามันเซยมากแล้วเดี่ยวนี่นี้ ถือว่าถือศีลนี้เซยมาก อาตมาว่าคนในโลกนั้นต่างหากที่เซยมาก เพราะไม่ถือศีลกัน คนถือศีลเป็นคนทันสมัยมาก เพราะการถือศีลเป็นความวิเศษ เป็นความประเสริฐ เป็นความฉลาด เป็นความยิ่งยวด เป็นความดีเยี่ยมของมนุษย์ เป็นเรื่องที่ควรอวดอ้าง ไม่ถือศีล ก็คือคนที่เสื่อม คนที่โง่ คนที่ไม่ทันสมัย คนที่ไม่ฉลาด คนที่ไม่รู้จักความดีความประเสริฐ เพราะฉะนั้นอาตมาพามาทำศีลเด่น ให้มาถือศีล ศีลข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ ไม่ให้มาถือเล่น ให้มาปฏิบัติจริง ถ้าเราไม่ฆ่าสัตว์ ได้จริง ใจเกิดเมตตา เราก็เป็นคนไม่ทำร้ายใคร สังคมก็จะได้มีคนอย่างนี้เกิดขึ้นเรื่อยๆ ในสังคมประเทศไทยมีคนไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์แล้วมันจะเป็นยังไง มันก็ไม่ต้องมีตำรวจ มันก็ไม่ต้องมีอาชญากรรม

อย่าว่าแต่ฆ่าคนเลย ฆ่าสัตว์มันไม่ฆ่าแล้วมันจะไปฆ่าคนทำไม ฆ่าคนมันลำบากกว่านัก ติดคุกด้วย

ศีลข้อ ๒ ก็ดี ไม่ขโมย ไม่ลักทรัพย์ ไม่โลภโมโหสัน ที่นี้สอนให้ถึงขนาดไม่ยินดีในเงิน ไม่ต้องสะสมเงิน คนไม่ต้องมีเงินเป็นของตนก็ได้ แต่ใช้เงินเป็น เงินผ่านมือเหมือนเราใช้วัตถุตามหน้าที่ของมัน มันผ่านมาผ่านไป ไม่ต้องไปยึดไปถือ ไม่ต้องไปสะสมเงิน โอ้โฮ...เป็นคนยอดคนเลยนะ คนที่ไม่ต้องสะสมเงิน แต่ก็มีเงินผ่านไปผ่านมา เหมือนจานเหมือนชาม เหมือนผ้าเหมือนผอน เหมือนผักเหมือนหญ้า เราใช้งานแล้วก็ผ่านไป แล้วไม่ต้องไปหลงใหลสะสม ไม่ต้องกอบโกย ไม่ต้องเห็นว่ามีได้มากมายแล้วจะประเสริฐ ไม่ต้องไปหลงใหลอย่างนั้น สังคมเราฝึกมาเพื่อเป็นอย่างนี้ เมื่อเราไม่โลภ ไม่เห็นแก่เงิน เราก็ไม่เดือดร้อน แล้วเราก็จะสงบสุข” (ผู้สนใจรายละเอียดติดตามได้จากฝ่ายเผยแพร์)

ปิดท้ายบันทึกฉบับนี้ จากเนื้อหาบางส่วนที่พ่อท่านได้ให้โอวาทปิดการประชุมของสมณะ มหาเถระ ๗ มิ.ย. ๒๕๔๘ ก่อนงานอโศกรำลึกที่ผ่านมาดังนี้

“หมั่นประชุมบ่อยๆนี้ ไม่เลื่อมอย่างที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้แน่นอน เราหมั่นกันประชุมมีอะไรเชิญกันมาร่วมกันคิด ร่วมกันประชุม ช่วยกันตัดสิน มีมติอะไรมันจะไม่ผิดพลาด หลายหัวมันดีกว่าหัวเดียวแน่นอน เพราะพวกเราไม่ใช่หัวเผือกหัวมัน ยิ่งไงๆ ก็หัวสมองคน คนที่ได้เล่าเรียนศึกษาฝึกฝนด้วย ไม่ใช่คนอะไรก็ไม่รู้ เพราะฉะนั้นก็หมั่นประชุมกันพรึ่บพร้อมกัน ทำอยู่อย่างนี้ก็ดีแล้ว พยายามให้เป็นหมวดเป็นหมู่เป็นปึกแผ่น

เมื่อวานนี้ใครน้อ! เป็นระดับผู้ใหญ่อยู่นะ ถามผมว่า **ท่านได้เตรียมใครไว้ไหมเมื่อท่านสิ้นไปแล้ว ท่านได้ทำอะไร แล้วโคกจะไปได้หรือ จะอยู่รอด จะเป็นไปได้อย่างไร ท่านได้เตรียมใครไว้ทำหน้าที่แทน** ผมก็บอกว่า ได้เตรียมไว้แล้ว เตรียมไว้ตามธรรมพระพุทธเจ้า คือ **ไม่ได้ตั้งใคร ไม่ได้ไปกำหนดใครหรอก นี่คือการเตรียมที่ถูกต้องตามธรรมพระพุทธเจ้า** ไม่ได้ไปตั้งคนหนึ่งคนใดขึ้นมาเป็นหัวหน้า พระพุทธเจ้าก็ไม่เคยสอนให้ไปตั้งคนเป็นหัวหน้า **ท่านให้อยู่รวมกัน อย่าแยกกัน ใช้ธรรมเป็นหัวหน้า**

เป็นผู้นำ กำหนดอย่างนั้นต่างหาก ช่วยกันปฏิบัติตามธรรม อย่าแยกกันเป็นอันขาด ธรรมวินัยมีหลักการที่ใช้บริหารปกครองละเอียดดีแล้ว นอกนั้นทุกคนก็หัดฝึก เรียนรู้ รั้บรู้ รั้บผิดชอบ เข้าใจอยู่แล้วว่าหน้าที่การงานที่จะทำกับหมู่กับกลุ่มกับคณะที่เราจะทำต่อไปอย่างไร นี่คือความจริงที่ตอบตลอดมา ซึ่งพวกเราก็ได้ปฏิบัติ ประพฤติอยู่ตามที่ว่านี้ ไม่น่าจะต้องมีปัญหาอะไร

เราจะเห็นได้ว่าข้างนอกเขาทุกวันนี้เกิดความแตกแยกกันมาก แข่งดีแข่งเด่นกัน แย่งชิงกัน ตั้งกั๊กตั้งเหล้ากัน ทั้งๆที่ไม่แยกกันก็ตั้งกั๊กตั้งเหล้ากันอยู่นั้นแหละ ก็เห็นกันอยู่ ชัดแย้งกัน ทะเลาะกัน แย่งอำนาจ แย่งอะไรก็แล้วแต่เขาแย่งกันสาหัส แล้วมันจะไปรอดอะไร ถ้าเรามาปรึกษาหารือกันอะไรผิดอะไรถูก อะไรเหมาะอะไรควร ถ้าได้ร่วมตกลงกันดีๆมันได้ทั้งมติ-ได้ทั้งการระมัดระวัง แต่ถ้าไม่ได้ใช้หลักธรรม ไม่ได้ประชุมวิเคราะห์วิจัยกันอย่างดีนะ โอ..มันไปไม่ได้หรอก มันจะคลุมเครือ มันจะอมนพ่นากัน มันจะขัดแย้งกันอยู่เรื่อยไป แล้วมันก็ไม่รอด มันจะหมักหมมเน่าใน ที่สุดพังทลาย

เมื่อวานผมขึ้นเครื่องบินมา ที่สนามบินมีพระทางเถรสมาคมในเที่ยววันนั้น ๔-๕ รูป รูปหนึ่งเดินอาดๆ เข้ามาเลยนะ ดูท่าทางก็คงจะมีตำแหน่งฐานะอยู่หรือหอก มารู้ทีหลังว่าพระวัดทุ่งศรีเมือง อุบลฯ ผมก็นั่งอยู่ที่ม้านั่งพักของผู้มาส่ง รวมๆกับญาติโยม ท่านเข้ามายืนอยู่ไม่ไกลนัก แล้วก็พูดว่า โอ..อยากพบตัวจริง อยากคุยด้วย เอละ..ได้คุยแล้ว ได้ทักทายปราศรัยแล้วก็พอใจแล้ว ยินดีด้วย สนับสนุน เสร็จแล้วท่านก็เดินเข้าไปข้างในห้องผู้โดยสารก่อน คณะเรายังไม่ได้เข้าไป ก่อนเข้าก็หันมาแถมพูดอีกว่า *เดี๋ยวผมมานั่งคุยด้วย* ขึ้นไปบนเครื่องบิน พอดีได้ที่นั่งแถวเดียวกัน ท่านได้ที่นั่งแถวใน ผมนั่งแถวนอก เมื่อเครื่องบินขึ้นแล้วท่านก็เอาบัตรเชิญมาให้ผม เชิญไปเผาศพเจ้าอาวาสวัดทุ่งศรีเมือง จะเผาวันที่ ๑๗ มิ.ย. เขียนจำหน้าของนิมนต์ผม กำชับกำชา *ท่านไปหน่อยนะ ไปปรากฏตัวหน่อย* อ่านดูแล้ว ก็นึกในใจว่า จะไปยังไงเราไม่รู้จักใครสักคน ท่านก็มาถามไถ่ นั่งคุยซักไซ้ไล่เลียง ดูท่าทีแล้วก็ศรัทธา เลื่อมใส ตอนจะลงจากเครื่องบินพระอีก ๓-๔ รูปก็มาโอภาปราศรัยด้วย บ้างก็ยิ้มแย้มทักทาย ก็ขณะนั้นกำลังมีข่าวกระแสต้านการร่วมจัดงานวิสาขบูชาที่พุทธมณฑลแท้ๆ แต่ได้พบกับบรรยากาศอย่างนี้ ก็เป็นที่น่าสังเกต

ตอนนี้ผมไม่ต้องเป็นคนแก่ต่างหรือเป็นคนที่จะชี้แจงแกลงความคนเดียวแล้ว พวกเราแต่ละคนเก่งๆกันทั้งนั้นเดี๋ยวนี้ อย่าง *ไพธรรม ว.ชัยภาค* นี้ อ้างพระไตรปิฎกหมวดนั้นข้อนั้นยืนยันเอามาให้ตรวจสอบ เอาน่า..เชิญไปตรวจสอบกันจริงๆได้ ใครที่ทำให้ธรรมวินัยวิปริตกันแน่แท้ เท่าที่เป็นมาถึงปานนี้ ผมก็ว่าใช้ได้นะ คือ หลักฐานหรือพฤติกรรมที่มั่นคงปรากฏ มันเป็นหลักฐานของจริงที่ปรากฏแล้วมันก็เป็นเครื่องยืนยัน มันจะชนะหรือแพ้ มันอยู่ที่ความจริงที่ปรากฏ

พวกคุณเป็นมหาเถระกันแล้วนี่ ถ้าเพื่อว่าทำให้ดี มีคุณธรรมของแต่ละบุคคลกันคนละมากคนละน้อย พอผมประกาศยืนยันความจริง ไม่ใช่ธรรมดาดานะ ประกาศว่าเป็นสังคมนตรีอาริยมเตโดย คือ สังคมของมนุษย์ที่เป็นคนมีศีลมีธรรมของพระพุทธเจ้ากันทั่วทั้งสังคม พุทธบริษัทนี้เป็นอาริยบุคคล เพราะในสังคมนี้นี้ไม่มีอบายมุข อบายมุขข้างนอกเขาครีนๆกัน แต่ที่นี่ไม่มี หนึ่งไม่มีอบายมุข สองคนในสังคมนี้นี้ทุกคนมีศีลทำเป็นอย่างต่ำ เห็นเป็นรูปธรรมเลยศีลห้า คือทุกคนไม่ฆ่าสัตว์ ทุกคนไม่ลักทรัพย์ ทุกคนไม่ผิดผิวเขาเมียใคร ทุกคนไม่พูดปด ไม่พูดหยาบ ไม่พูดส่อเสียด ทุกคนไม่ดื่มเหล้า อย่างนี้เป็นต้น และยังมีคนอีกไม่น้อยที่มีศีล ๘ ศีล ๑๐ ลึกไปกว่านั้นก็คือ อยู่กันอย่างเห็นพฤติกรรมกันได้เลยว่า มีวิถีการดำเนินชีวิตไม่มีอาชญากรรมต่างๆนานาเหมือนอย่างโลกข้างนอกเขาเป็น ไม่เดือดร้อน อย่างที่เขาเดือดร้อน เขาไม่สงบ เขารุ่นวาย ต้องว่าความกัน ต้องต่อสู้อันนี้ ไม่ต้องไปพูดถึงชั้นฆ่าแกง แย่งชิง หนักหนาสาหัสเลย เราไม่มีสิ่งเหล่านั้นเป็นเครื่องยืนยันให้เห็นว่าสังคมนี้นี้สงบสุข ไม่รุ่นวาย

พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ว่า *โสดาบันนั้นคือ ยิ่งกว่าเอกราชทั่วทั้งแผ่นดิน* เพราะเราไม่ได้เป็นทาสใคร เราไม่ได้เป็นหนี้สิน หรือไม่ได้เป็นอะไรอยู่ใต้อำนาจใต้อาณัติ ใต้อิทธิพลของสังคมนี้อีก โดยเฉพาะหลุดพ้นจากความเป็นอบายมุขในโลก เป็นเอกราชจริงๆ โลกทั้งโลกไม่ได้เป็นเอกราชกันหรอก ถ้าไม่ชัดเจนในคำว่า“เอกราช”แห่งความเป็นคนในสังคมนี้นี้ แล้ว“ดับเหตุ”ที่ทำให้เราเป็นทาสนั้นๆได้จนสำเร็จจริง เมืองไทยใครว่าเป็นเอกราชมั่งทุกวันนี้ อย่างน้อยก็เป็นทาสทางวัฒนธรรม ทาสทางเศรษฐกิจ ทาสทางการเมือง มันเป็นทาสเขาอยู่ชัดๆเลย แต่ชุมชนชาวอโศกเราเป็นเอกราชทั่วทั้งแผ่นดินได้จริง เพราะอย่างน้อยคนทั้งชุมชนไม่มีอบายมุข และทุกคนมีศีล ๕ เป็นอย่างต่ำ

และ ๒ ท่านตรัสอีกว่า *โสดาปัตติผลนั้น ยิ่งกว่าสวรรค์* มันเป็นสวรรค์ของโลกุตระ ไม่ใช่สวรรค์โลกียะ คือ จิตสุขสงบ อทุกขมสุขหรืออุเบกขา เป็นรูปสมสุข เพราะมันสงบสบายมาก ลีลา ภาวะ สุขเย็น สวรรคาลัยก็คือ สวรรค์ กับอาลัย อาลัยก็คือ ที่อยู่ ที่อยู่ที่ดีอาศัยของจิตยิ่งกว่าสวรรค์ของชาวมนุษย์โลกสามัญ ปรมาัง สุขัง

อันสุดท้ายท่านตรัสว่า *โสดาบันนี้ ยิ่งกว่าอธิปไตยใดๆในโลกทั้งปวง* อธิปไตยคือ ความมีอำนาจ ความเป็นใหญ่ นั่นคือ ความมีอำนาจแข็งแรง ไม่แปรปรวนไปตามกระแสสังคม โดยเฉพาะสังคมที่ล้มเหลวเลวร้าย มีทั้งปัญญาที่อ่อนแอเป็นโลกุตระ และทั้งจิตที่แข็งแกร่ง ดังนั้น *ยิ่งกว่าอธิปไตยใดๆในโลกทั้งปวง* กลุ่มคนที่มีอธิปไตยดังกล่าวนี้ คือ ผู้มีอำนาจแข็งแรงอย่างเห็นได้เป็นรูปธรรม ที่ยืนยันชี้ชัด มีอยู่ในโลกขณะนี้แล้ว เราพูดอย่างนี้ได้ เพราะเราทำมาจนได้และยืนยันยืนยันหยัดมาयीสิบ-สามสิบปีแล้ว พอผมพูดขึ้นทุกคนฟังแล้วก็เห็นจริง เข้าใจได้ เพราะฉะนั้นหมู่กลุ่มสังคมนี้นี้ เป็นถึงขนาดนี้ พวกคุณระวังนะ อย่าเพิ่งเอาคำพูดอย่างที่ผมพูดนี้ไปพูดในที่ทั่วไป ต้องดูว่าคุณเองสมควรจะพูดไหม กาละนี้พูดได้หรือยัง เดี่ยวพูดแล้วเขาเกิดหมั่นไส้อะไรเกินการณณ์มันก็ไม่ดีนะ

ถึงวันนี้พวกเราได้ดีกันพอสมควร แต่ดีกว่านี้ยังมีอีก ซึ่งพวกเราจะต้องพยายามต่อไป กิเลส
เราที่เหลือเล็กน้อยๆ มันไม่รุนแรงนัก ก็มักชะล่าใจ ถ้าไม่จัดการกับมันจริงๆจังๆ มันก็อยู่กับเราไปอีก
นาน ตายหลายชาติก็ยังอยู่เท่านั้นเอง มันก็ไม่เจริญขึ้น แทนที่มันจะบรรลุลสูงสุด จะได้เป็นอรหันต์ ก็ไม่
ได้เป็นแน่ ใ้อกิเลสหายบางๆหนึ่ๆ เบบางแล้ว มันก็เหลือเท่านั้น ที่ใช้อย่างนี้ไปจนตายก็เป็นไร แต่มันไม่
เจริญเท่านั้นเอง พยายามหน่อยจุดนี้ผมว่า ถ้าได้อันนี้แล้วก็จะช่วยอะไรต่ออะไรดีขึ้นได้

นอกนั้นก็คงต้องกำชับกำชากันเรื่องดูแลงานการกันหน่อย ว่าต้องนำพาญาติโยมเขา ถ้าไม่เช่นนั้นก็
ไม่มีอะไรเป็นหลัก เพราะอย่างไรเราก็เหมือนเป็นพ่อเป็นพี่ เป็นหลักของทุกแห่งแหละ แล้วเขาก็ให้ความเคารพ
ความศรัทธาจริงด้วย ก็ต้องทำอันนี้ให้มันสอดคล้องความจริงให้มันดี ในชั่วระยะเวลาที่จะทำให้มันดีเท่านั้น

ก็อยากจะเตือนอีกอันหนึ่งคือว่า **อย่าเห็นว่ารวยได้จากการอบรมเป็นรวยได้หลักเลี้ยงตน
เป็นอันขาด ต้องพึ่งตนในสัมมาอาชีพที่เป็นการสร้างงาน อันเป็นปัจจัยสี่** งานที่จะทำอยู่กับสังคม ชุมชน
ของตนเองให้เป็นหลัก แม้ไม่อบรมเราก็มีผลผลิตทำเลี้ยงตนรอด ส่วนการอบรมนั้นบางทีเราต้องจ่าย
ด้วยซ้ำก็ต้องจ่าย ขาดทุนต้องควักกระเป๋า แต่มันเป็นงานที่เราต้องทำ เพราะนั่นเป็นการสร้างมนุษย์ มัน
จะมีเงินได้มาบ้างก็เอา แต่อย่าไปหลงไหลได้ปลื้มกับเงินอบรม มากันเยอะๆ จะได้เงินเยอะๆ จะได้เอา
มาเลี้ยงชุมชน สร้างชุมชน อย่า! ก็ขอให้พวกเราได้เข้าใจประเด็นนี้ให้ชัดๆ ถู่ว่าเงินที่ได้จากการอบรม
เป็นเงินผลพลอยได้ อย่าถือว่าเป็นเงินเลี้ยงชีพ ฆราวาสเราบางคนไปแปลความว่า การอบรมแล้ว รับเงิน
เป็นมิจฉอาชีพ มันก็ไม่ใช่ถึงขั้นนั้น จะบอกว่าไม่เป็นสัมมาอาชีพ ก็ไม่ใช่ เป็นสัมมาอาชีพแน่ แต่ไม่ใช่
งานอาชีพหลักที่เราจะเอามาเลี้ยงตน เงินจะได้หรือไม่ได้เราก็ต้องทำ ถ้าเข้าใจตรงนี้ไม่ได้แล้ว มันจะพา
ให้เราเห็นเงินเป็นตัวหลัก แล้วอบรมก็ไปมุ่งแต่เรื่องเงิน พอมุ่งเรื่องเงินปั๊บ ก็เหมือนกับครูทุกวันนี้
อาจารย์มหาวิทยาลัยทุกวันนี้ จะเป็นมือปิ่นรับจ้างไม่ได้ มันต้องมีความรัก ต้องมีการมุ่งหมายจริงๆ
ที่จะช่วยคนให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ให้พัฒนาขึ้นมาเป็นชีวิตที่เจริญประเสริฐขึ้นมาจริงๆ ติดตามผล
ดูแลชีวิตของลูกศิษย์ เราชื่นชมคนที่ติดตามลูกศิษย์ ดูแลไปถึงบ้านครอบครัว ตามไปถึงพ่อแม่ ไปเห็น
ครอบครัวนั้นลำบากลำบากบ่นควรช่วยเหลือ เราน้ำตาซึมเลยเห็นใหม่ ทางโทรทัศน์เขาก็ถ่ายออกมา มันน่า
ซาบซึ้งยังกะอะไรดี อันนี้ก็กั้นยอันนั้นแหละ นัยเดียวกัน เราต้องช่วยเหลือมนุษยชาติอย่างนั้น”

✿ รักรัชม.

๓ ส.ค. ๒๕๔๘

กว่าจะถึง

อรหันต์

โดย...นวมานุท

- ใช้ระคะล้างระคะ
เอาชนะกิเลสหยาบ
สำรวมอินทรีย์ละบาป
เพียรปราบนิเวรณ์หมดไป.

พระนันทเถระ

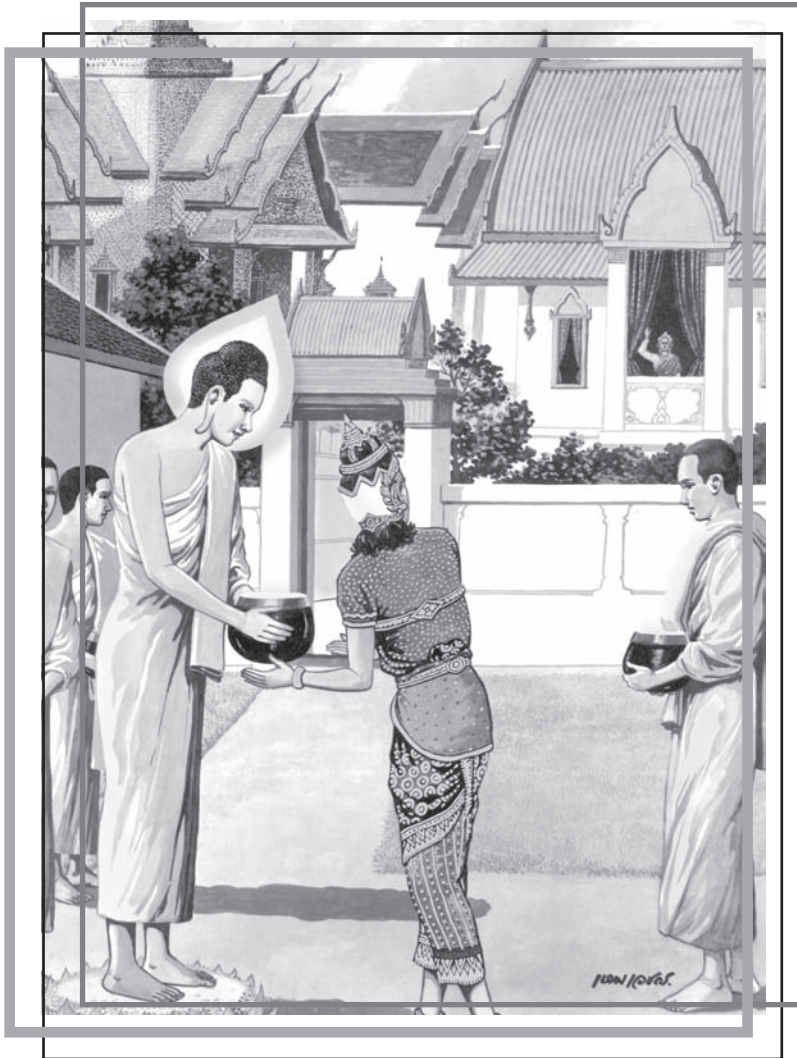
พระนันทเถระได้บำเพ็ญบารมีมาแล้วในอดีต แม้สมัยของ**พระพุทธเจ้าองค์ปฐม**ตระ
เคยถวายผ้าทอดด้วยเปลือกไม้แต่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น แล้วพระองค์ทรงพยากรณ์ว่า

“ด้วยการถวายผ้านี้ ท่านจะเป็นผู้มีผิวพรรณงามดังทองคำ จะได้สมบัติทั้งสอง(ทั้งทางโลก
และทางธรรม) จะได้เป็น**พระอนุชา(น้อง)**ของ**พระพุทธเจ้าพระนามว่า โคดม** แม้ท่านถูกราคะย้อม
ด้วยความกำหนัดในกาม พระพุทธเจ้าจะตัดเตือนท่านด้วยการให้บวช ท่านจะได้นิพพานเป็นที่สุด”

ครั้นต่อมาชาติหนึ่ง ในสมัยของ**พระพุทธเจ้าองค์อัครกัสสิ** เกิดเป็น**เต่าตัวใหญ่**อาศัยอยู่ใน
ในแม่น้ำธัมมตา ได้พบเห็น**พระพุทธเจ้า**ประทับยืนใกล้ฝั่งหมายข้ามแม่น้ำ จึงเข้าไปหมอบแทบพระบาท
ของพระองค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบความประสงค์ของเต่า จึงทรงประทับขึ้นบนหลังของมัน
เต่าปีติยินดียิ่งนัก แหกกว่ายัดตระสะน้ำข้ามไปถึงฝั่งโดยเร็ว พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสอนุโมทนาใน
บุญกุศลนี้แก่เต่า แล้วเสด็จหลีกไป

กระทั่งมาถึงชาติสุดท้าย ได้กำเนิดในพระครรภ์ของ**พระนางมหาปชาบดีโคตมี** พระอัคร-

มเหสีของ**พระเจ้าสุทโธทนะ**แห่ง
กรุงกบิลพัสดุ์ หม่อมญาติชานาน
พระนามให้ว่า **นันทะ**

ครั้นทรงเจริญวัยแล้ว
เจ้าชายนันทะมีรูปร่างสง่างาม
ผิวพรรณดั่งทองคำ รูปพรรณ
ลักษณะคล้ายพระพุทธรูปเจ้าองค์-
สมณโคดมยิ่งนัก เพียงแต่ต่ำกว่า
พระพุทธรูปองค์แค่ ๔ นิ้วเท่านั้น
เมื่อถึงวันมงคลสมรสกับ**เจ้าหญิง
สาภิยานี**นั่นเอง พระพุทธเจ้าเสด็จ
บิณฑบาตเข้าไปยังพระราชนิเวศน์
พบเจ้าชายนันทะ จึงประทาน
บาตรให้เจ้าชายนันทะถือไว้ พอ
ตรัสถ้อยคำอันเป็นมงคลแล้ว ก็
มิได้ทรงรับบาตรคืนมา แต่เสด็จ
กลับสู่พระวิหารทันที ทำให้
เจ้าชายนันทะต้องถือบาตรตามไป
ยังพระวิหาร พอถึงพระวิหารแล้ว
พระศาสดาทรงให้เจ้าชายนันทะ

บวชเสีย เจ้าชายจำต้องบวชด้วยใจไม่ยินดีเลย

ได้บวชแล้วด้วยอาการไม่เต็มใจอย่างนี้ ทำให้ภิกษุชายนันทะไม่ยินดีประพฤติพรหมจรรย์ **มีใจฟุ้งซ่าน
ถูกราคะเบียดเบียนหนัก ด้วยความคิดถึงเจ้าหญิงสาภิยานีนั่นเอง** จึงเที่ยวบอกเพื่อนภิกษุทั้งหลายว่า

“ผมไม่ยินดีประพฤติพรหมจรรย์ ไม่สามารถจะทรงพรหมจรรย์อยู่ต่อไปได้ ผมจะบอกคืน
สิกขาลาเพศ”

ข่าวนี้ไปถึงพระศาสดา ทรงให้เรียกภิกษุชายนันทะเข้าหา แล้วตรัสถามว่า

“ดูก่อนนันทะ เธอได้บอกกับภิกษุเป็นอันมากกว่า **ไม่ยินดีประพฤติพรหมจรรย์ ไม่สามารถ
ทรงพรหมจรรย์ไว้ได้ จะบอกคืนสิกขาลาเพศจริงหรือ**”

“จริงพระเจ้าข้า”

“ก็เพราะเหตุไรเล่า”

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ เมื่อข้าพระองค์ออกจากวังมา เจ้าหญิงสาภิยานีผู้ชนบทกัลยาณีได้
กล่าวคำอันไพเราะว่า **ข้าแต่พระลูกเจ้าขอให้ดวงเสด็จกลับมาหาหม่อมฉันเร็วไวเถิด** ข้าพระองค์จึงครุ่นคิด
ระลึกถึงคำของนางอยู่เสมอ ไม่ยินดีประพฤติพรหมจรรย์เลย อยากแต่จะคืนสิกขาลาเพศ พระเจ้าข้า”

พระศาสดาทรงสดับเช่นนั้นแล้ว ทรงจับแขนของภิกษุนั้นทะไว้ ทรงจูงจิตให้ไปปรากฏใน สวรรค์(สภาวะจิตสุขของผู้มีจิตใญ่สูง) ได้เห็นเหล่านางอัปสร(นางฟ้า)ประมาณ ๕๐๐ นาง ซึ่งมีเท้า งามดุจนกพิราบ(เรียวลีเกีลสีชมพู)

“ดูก่อนนันทะ ระหว่างนางสาเกียนีผู้ชนบทกัลยาณี กับ นางฟ้าเหล่านี้ ใครมีรูปร่างกว่า น่าดูกว่า น่าเลื่อมใสกว่า”

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ หากเอามาเปรียบกับนางฟ้าเหล่านี้แล้ว นางสาเกียนีก็เสมือนกลายเป็นนางลิง ที่มีอวัยวะใหญ่หน้อยถูกไฟไหม้ หูกี่ขาด จมูกก็แหวง หาคความงามได้ไม่ถึงลิ้ววหนึ่ง ของนางฟ้าเหล่านี้เลย ที่เห็นนางฟ้าทั้ง ๕๐๐ นี้มีรูปร่างกว่า น่าดูกว่า น่าเลื่อมใสกว่า พระเจ้าข้า”

“ถ้าอย่างนั้น เธอจงยินดีเถิดนันทะ จงดีใจยิ่งเถิดนันทะ เราเป็นผู้รับรองเธอ เพื่อให้ได้ นางฟ้าอย่างนี้”

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ถ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับรองให้ได้นางฟ้าเหล่านี้ ข้าพระองค์ จะยินดีประพฤติพรหมจรรย์ พระเจ้าข้า”

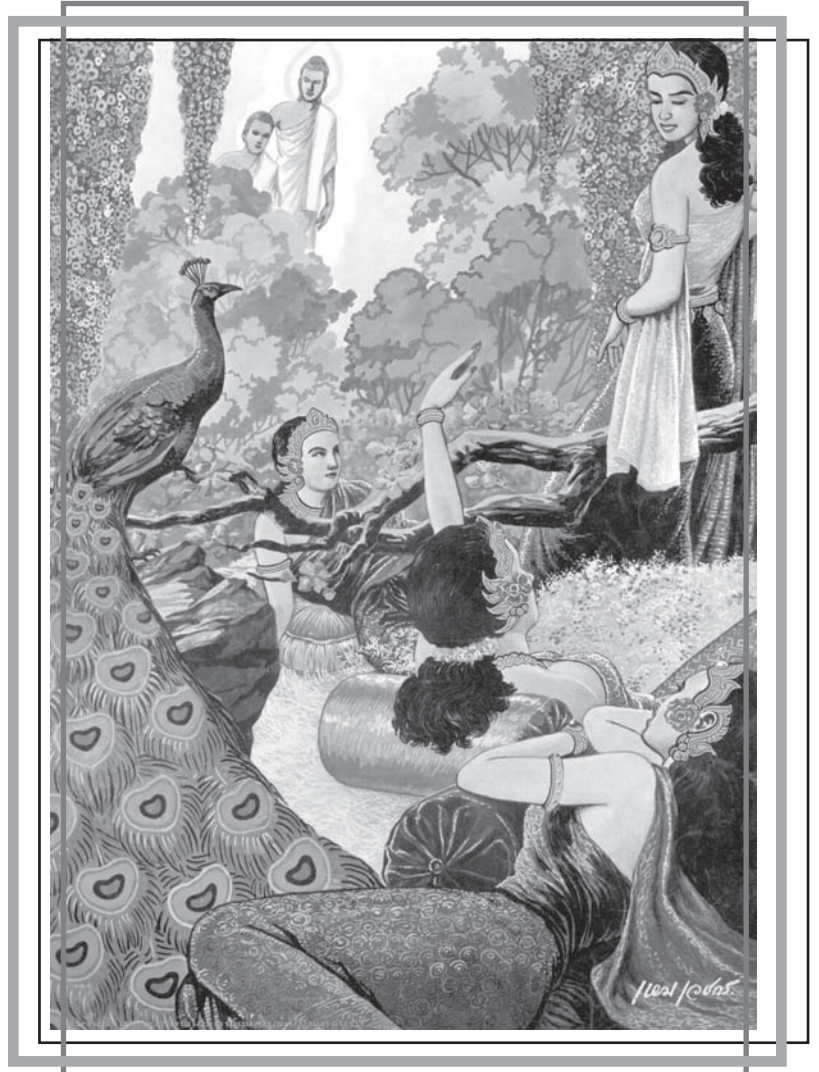
ภิกษุนั้นทะตกลงเช่นนั้นแล้ว พระศาสดาจึงทรงจูงจิตกลับคืนสู่สภาวะปกติ ณ พระวิหาร เขตวันตามเดิม

นับ ตั้งแต่นั้นมา ภิกษุนั้นทะเริ่มเพ่งเพียรบำเพ็ญ สมณธรรม(ธรรมของผู้สงบระงับ กิเลส)ทันที

ข่าวนี้กระจายไปในหมู่ ภิกษุ ทำให้ภิกษุผู้เป็นสหายพากัน พุดเย้าว่า

“ท่านนันทะเป็นลูกจ้าง หรือ ประพฤติพรหมจรรย์จึงต้องมีค่าจ้าง....ท่านเป็นผู้ที่พระศาสดา ทรงไถ่ตัวมาหรือไร.....ท่าน ประพฤติพรหมจรรย์เพราะ บรรณานางฟ้า โดยที่พระศาสดา ทรงเป็นผู้รับรองให้”

ได้รับฟังคำพุดเหล่านี้ เข้าแล้ว ภิกษุนั้นทะก็อึดอัดระอา เกลี่ยดซังถ้อยคำเช่นนั้น จึงหลีก ออกจากหมู่อยู่ผู้เดียว ไม่ประมาณ มีความเพียร มีใจเด็ดเดี่ยวอยู่

ปฏิบัติคุ้มครองทวารในอินทรียั้งหลาย(ตา, หู, จมูก, ลิ้น, กาย, ใจ) หากจะเหยี่ยวไปทิศใด ก็สำรวจจิตเหยี่ยวดูทิศนั้น ด้วยคิดว่าบาปอกุศลคืออภิชฌา(ความโลภ) และโทมนัส(ทุกข์เสียใจ) ไม่อาจครอบงำจิตเราได้

เป็นผู้รู้จักประมาณในอาหาร พิจารณาโดยอุบายอันแยบคาย แล้วจึงฉันอาหาร โดยมีใช้เพื่อเล่น เพื่อมัวเมา เพื่อประดับ เพื่อตกแต่ง แต่ฉันเพียงเพื่อให้กายนี้ดำรงอยู่ เพื่อเยียวยาอัฐภาพ เพื่อขจัดความลำบาก เพื่ออนุเคราะห์แก่พรหมจรรย์ ด้วยการทำในใจว่า เราจะขจัดเวทนาเก่าเสีย จะไม่ให้เวทนาใหม่เกิดขึ้น ความคล่องแคล่ว ความหาโทษมิได้ และความอยู่ผาสุก จะมีแก่เราได้

เป็นผู้กระทำความเพียรอันเป็นเหตุให้ตื่นอยู่ คือ ในตอนกลางวันก็ชำระจิตให้สะอาดจากนิรวรณ(กิเลสที่กั้นจิตไม่ให้บรรลุธรรม) ด้วยการจงกรม ด้วยการนั่ง พอถึงเวลากลางคืนปลุกยาม (๑๘.๐๐-๒๒.๐๐ น.) ก็ชำระจิตให้สะอาดจากนิรวรณ ด้วยการจงกรม ด้วยการนั่ง พอถึงมัชฌิมยาม (๒๒.๐๐-๐๒.๐๐ น.) ก็พักนอนสันทิสยาสน์(ตะแคงขวา) กำหนดเวลาที่ตื่นลุกขึ้น พอถึงปัจฉิมยาม (๐๒.๐๐-๐๖.๐๐ น.) ลุกขึ้นแล้ว ก็ชำระจิตให้สะอาดจากนิรวรณ ด้วยการจงกรม ด้วยการนั่ง

เป็นผู้มีสติสัมปชัญญะ รู้จิตชัดในเวทนา-สัญญา-สังขารที่เกิดขึ้น ที่ตั้งอยู่ ที่ดับไป ประพฤติพรหมจรรย์อย่างนี้ ไม่นานนักก็กระทำให้แจ้งซึ่งที่สุดของพรหมจรรย์อันยอดเยี่ยม ด้วยปัญญาอันยิ่งของตนเองในปัจจุบันเข้าถึงอยู่ รู้ชัดว่าชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจที่ควรทำ ได้ทำสำเร็จแล้ว กิจอื่นเพื่อความเป็นอนาถาไม่มีได้มี **พระนันทเถระได้เป็นพระอรหันต์องค์หนึ่งในโลกแล้ว**

ตั้งนั้นจึงได้ไปเข้าเฝ้าพระศาสดา ทูลว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระองค์ทรงรับรองข้าพระองค์ให้ได้นางฟ้าเหล่านั้น บัดนี้ข้าพระองค์ขอปลดเปลื้องพระผู้มีพระภาคเจ้าจากการรับรองนั้นด้วยเถิด”

“ดูก่อนนันทะ เรากำหนดรู้ใจของเธอด้วยใจของเราว่า นันทะจะทำให้แจ้งซึ่งเจโตวิมุตติ(หลุดพ้นกิเลสด้วยกำลังจิต) และปัญญาวิมุตติ(หลุดพ้นกิเลสด้วยกำลังปัญญา) ก็เมื่อใดที่จิตของเธอหลุดพ้นแล้วจากอาสวะ(กิเลสที่หมักหมมในสันดาน)ทั้งหลาย เพราะไม่ถือมั่น เมื่อนั้นเราก็พ้นแล้วจากการรับรองนั้น”

จากนั้นทรงประกาศแก่เหล่าภิกษุว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย แม้นันทะจะมีระคากลับ แต่เป็นผู้มีกำลัง เป็นผู้ก่อให้เกิดความเลื่อมใส นันทะเป็นผู้เลิศยอดในสาวกของเรา ที่คุ้มครองสารวมอินทรียั้งหลาย ทั้งรู้จักประมาณในโภชนะ กระทำความเพียรให้ตื่นอยู่ มีสติสัมปชัญญะอยู่เสมอ เหล่านี้เป็นเหตุให้นันทะสามารถประพฤติพรหมจรรย์ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ได้”

● **จบทุกข**

จันทร์ ๘ ส.ค. ๒๕๕๘
พระไตรปิฎกเล่ม ๒๓ ข้อ ๙๓
พระไตรปิฎกเล่ม ๒๕ ข้อ ๖๗
พระไตรปิฎกเล่ม ๓๒ ข้อ ๑๕
อรรถกถาแปลเล่ม ๗๑ หน้า ๑๑)

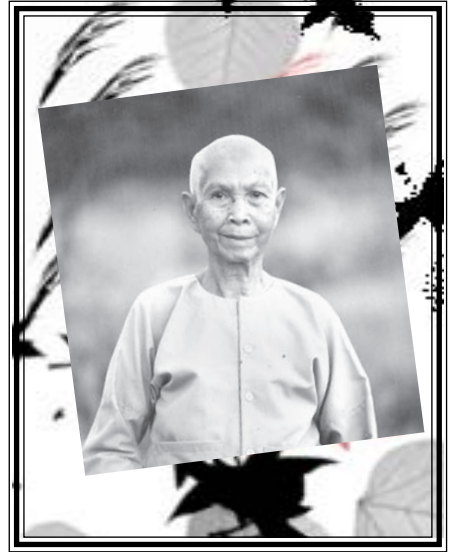

ความบໍห้ศจรรย

ในการปฏิบัติธรรมของ

อุบาสิกาใจพร้อม

๑. อุบาสิกาใจพร้อม เป็นผู้พร้อมที่จะตายอยู่ตลอดเวลา แต่กลับไม่ตายง่าย ๆ ทั้งที่ปกติชีวิตเป็นคนที่ไม่แข็งแรง มีโรคหัวใจเป็นโรคประจำตัวที่เป็นโรคเกี่ยวกับอวัยวะสำคัญ ซึ่งพร้อมที่จะตายได้ตลอดเวลา ต้องเข้าห้อง ICU บໍมหัวใจกันอยู่บ่อย ๆ แต่กลับสามารถมีชีวิตอยู่ได้นานที่สุด เพราะความไม่กลัวตาย สามารถแยกจิตแยกกายได้ เมื่อเกิดเวทนาแรงกล้า เลยอยู่มาได้นานถึง ๘๖ ปี หลาย ๆ ครั้ง หัวใจมันจะหยุดเต้น อุบาสิกาใจพร้อมก็ลุกขึ้นมา นั่งสมาธิคิดว่า จะฝีกทำนองตาย แต่พอนั่งไปนั่งไป หัวใจมันเต้นปกติก็กลับไปนอนต่อ แต่วาระสุดท้ายนำเสียดายที่ต้องไปทรมานอยู่ที่โรงพยาบาลเสียนาน เขาต้องจับไปเจาะคอ บໍมหัวใจ ให้ออกซิเจน ซึ่งทางวัดเราตัดสินใจผิด ถ้าปล่อยให้อยู่กับพวกเรา อยู่กันแบบธรรมชาติ ก็คงไม่ต้องทรมานอยู่นานเป็นเดือน น่าจะไปแบบธรรมชาติได้สบาย ๆ แต่ว่าเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์มันเป็นเครื่องมือที่ทำให้คนทรมานผิดธรรมชาติจริง ๆ วาระสุดท้ายเมื่อได้กลับมาอยู่บ้านราชแล้ว จึงได้ละสังขารไปอย่างธรรมชาติด้วยอาการที่สงบ

๒. เป็นนักปฏิบัติธรรมที่มีพื้นฐานของชีวิตดี มีการมองตนอยู่ตลอดเวลา ไม่เรียกร้องจากใคร ๆ จึงทำให้ดูเรียบง่ายแม้วาระสุดท้าย ลูกพากลับมาอยู่ที่บ้าน แม้จะพูดไม่ได้ก็จะเขียนหนังสือกำขั้บกำขาเขา ไม่ต้องไปซื้อกับข้าวข้างนอก ไม่ต้องไปซื้ออาหารเจจากข้างนอก ให้ใช้อาหารในวัด เอาอาหารจืด ๆ มากก็พอ มีสติรู้ตัวทุกอย่าง แม้ตัวเองจะควบคุมอจจาระปัสสาวะไม่ได้ ก็คอยขยับพลาสติกที่รองกันเอาไว้ จนลูก ๆ ต้องคอยปรมว่า ไม่ต้องยุ่งไม่ต้องห่วงเดี๋ยเขาจะจัดการให้เอง คือมีสติรู้ตัวอยู่ตลอดจนถึงขั้นนี้ไป แม้ชีวิตจะต่อสู้อย่างหนักหนา เพราะสามีเป็นคนเจ้าชู้ แต่ก็คิดถึงข้อบกพร่องของตัวเอง อ่านจิตของตัวเองตลอด จิตที่ไปถือสาเขา จิตที่ไม่ไปพูดดีต่อเขา แม้มาอยู่วัดจะมีคนทำให้ไม่พอใจ ไม่พอใจ ก็จะอ่านใจของตัวเองอยู่ตลอด ถ้าคิดไม่ดีต่อเขาก็จะมีการอ่านใจตัวเองแล้วมาพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ สิ่งนี้เป็นพื้นฐานที่สามารถต่อยอดไปสู่การทำฌาน การอ่านจิตในจิต การพิจารณาธรรมในธรรม ซึ่งอุบาสิกาใจพร้อมจะเป็นคนที่มีทั้งเจโตสมณะก็แข็งแรง ทั้งการอ่านตนเพ่งเผาภิเลสของตนก็มาก ชีวิตที่ผ่านมาตอนร่างกายแข็งแรงอยู่ ในวันสำคัญ จะบำเพ็ญนั่งเนสัชชี ไม่นอนอยู่เป็นประจำ ก็ได้เห็นว่าพลังจิตค่อนข้างแข็งแรง และก็เป็นผู้อายุยาวที่มีเสน่ห์ ดูเรียบง่าย เพราะไม่คิดเรียกร้องจากใคร ๆ จะพยายามคิดพึ่งตัวเองเป็นหลัก

๓. แม้จะเป็นผู้อายุยาวที่ภายหลังในการฟังธรรม
จะได้ยินบ้าง ไม่ได้ยินบ้าง หลากๆอย่างก็ต้องเดาอยู่
บ้าง แต่พลังศรัทธาทำให้สามารถจับความสำคัญ
ของคำสอนของพ่อท่านได้อย่างชัดเจน
ไม่ลังเลไม่สงสัย **แม่สังขารจะเสื่อมไป
ในหลายๆด้าน แต่ก็เป็นผู้ที่มีคำตอบ
ได้ชัด โลกหน้าคืออะไร จะสามารถตอบ
ได้ทันทีว่า เมื่อเราทิ้งโลกก็ยะป็นี่แหละ นั่นก็
คือโลกหน้าของเราแล้ว** เป็นคำตอบที่ไม่ต้องคิด
สิ่งนี้ได้เห็นถึงพลังมหัศจรรย์ของความศรัทธา **เป็น**

**นักปฏิบัติธรรมที่ไม่มีหวั่นอายเรื่อง หรือไม่มีรูปอัตตา จึง
ดูซบรับเอาของครูบาอาจารย์ได้เต็มๆ เต็มร้อยไม่มีอะไรมาเป็น
กำแพงขวางกั้น จึงสามารถเก็บสาระสำคัญ ประเด็นสำคัญของเนื้อหา
ของอรรถะ ของธรรมะได้** ซึ่งเราจะเห็นได้ว่า คนเราต่อให้ฉลาดแค่ไหน แต่ถ้ามี
ความเป็นอะไรๆของตัวเองแล้ว การจะได้รับของผู้อื่นหรือแม่แต่รับจากของครูบาอาจารย์
ก็ตาม มันก็จะรับได้ไม่เต็มหรือรับได้เต็มๆบางทีพอมานเป็นของตัวเองมันก็ไม่เป็นแบบต้นฉบับแล้ว
มันจะแปรเปลี่ยนเป็นของใหม่ ซึ่งไม่ใช่ของแท้ดั้งเดิม ดังนั้นตรงนี้ก็ให้เห็นได้ถึง**ความศรัทธาที่เต็ม
ร้อย แม้จะดูเหมือนเป็นคนไม่มีความรู้ เป็นคนที่สังขารเสื่อม แต่หัวใจที่ศรัทธาเต็มร้อย ก็สามารถ
เก็บอะไรได้เต็มๆ ได้อย่างมหัศจรรย์จริงๆ**

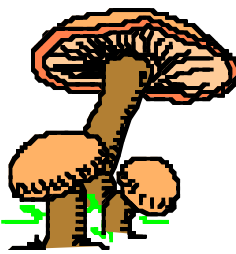
๔. **เป็นคนที่มีจิตวิญญาณอยู่ในฐานที่เป็นอนาคาริกชน** ไม่ติดยึดบ้าน เมื่อไหร่ที่ไม่สบาย
หนักๆ ลูกเต้ารับเอาไปที่บ้านจะทุกข์ทรมาน อยากจะกลับมาวัดอยู่ตลอดเวลา ใจยังงูๆก็อยู่บ้านอยู่
ช่องไม่ได้แล้ว ใจจะผูกพันอยู่ในฐานนักบวชหรือฐานที่จะอยู่ระบวัดเป็นหลัก แม่มาอยู่วัด ก็ไม่ติด
สถานที่อะไร มาอยู่ศิระชะโคกพอมีการสร้างชุมชนใหม่ที่ปลูมอโคก ก็พร้อมที่จะย้ายไปปลูมอโคก อยู่
ปลูมอโคกมาเกือบ ๑๐ ปี เมื่อมีราชธานีอโศก ก็พร้อมที่จะย้ายมาราชธานีอโศก ซึ่งเป็นความพิเศษ
ของผู้อายุยาว ปกติผู้เฒ่าจะมีการเคลื่อนย้ายจุดอยู่นี้ยากมาก การเปลี่ยนสถานที่เป็นเรื่องยาก
ของคนในวัย ๗๐, ๘๐ อะไรที่เคยอยู่ได้สบายๆแล้วนี่ จะไม่คิดเปลี่ยนที่ง่ายๆ หรือแม่แต่นักบวช
เองบางที่อยู่วัด อยู่ไปนานๆ พอจะย้ายที่เป็นเรื่องที่ไม่คิดว่าจะทำได้ง่ายๆ แต่เห็นถึงจิตใจของ
อุบาสิกาใจพร้อม **พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงอะไรได้ง่ายๆ ในส่วนที่จิตที่ไม่ติดยึด ที่ไม่ติดยึดบ้าน จึง
ทำให้ดูเป็นคนมีบุคลิกที่แคล่วคล่องว่องไว** แม่แรงไถลจะหมด นอนชมมาเป็นเดือนๆ แต่เห็นว่า เวลา
ลูกก็พริบพริบทันทีเลย ทั้งที่เหลือแต่หนังหุ้มกระดูก แต่เราก็ตยังเห็นความแคล่วคล่องว่องไวใน
อิริยาบถของชีวิต เพราะจิตไม่ติดยึดใดๆ จึงทำให้มีลักษณะแคล่วคล่องว่องไว ถ้าจะดูลักษณะเด่นๆ
เช่นนี้ เราจะดูได้จากลักษณะของพ่อท่านได้เช่นกัน พ่อท่านจะมีลักษณะแคล่วคล่องว่องไวอยู่ตลอดเวลา แม้ว่าสังขารจะ ๗๐ กว่าปีแล้วก็ตาม

๕. เป็นชีวิตที่มีความชัดเจนแจ่มแจ้งไม่รำๆเรื่องๆ เป็นแนวสัญญาหาสัญญา มีปฏิภาณ ไหวพริบ ที่สามารถบอกอะไรได้โดยไม่ต้องคิด มันเป็นอัตโนมัติ พลัวะ!..พลัวะ! ออกมาทันที ซึ่งจะ หานักปฏิบัติที่มีปฏิภาณไหวพริบได้คมชัดลึก แล้วก็มีการโต้ตอบได้อย่างรวดเร็วทันใจ ไหวพริบ ปฏิภาณคืออย่างนี้ มีไม่มากคนนัก ทั้งนี้ก็น่าจะมาจากความเป็นคนที่ทำอะไรทำได้ต่อเนื่องยาวนาน มีการบำเพ็ญมีการปฏิบัติอะไร อุบาสิกาก็พร้อมจะทำต่อเนื่อง พอมารู้เห็นธรรมะก็มาลดละหมากพลู เลิกหอย เลิกกินเนื้อสัตว์ พวกนี้ตั้งใจทำมาตลอด ทุกวันพระจะนั่งเนสัชชีไม่นอนทั้งคืน ฟังธรรมทั้งคืน ก็ทำมาตลอด จะสมทานอาหารวันละมื้อ ปกติถ้าร่างกายแข็งแรง ก็ทำได้ตลอดไม่ตกหล่นอะไร จนมาถึงภาวะที่ป่วยถึงต้องทำไปตามสภาพร่างกายที่เจ็บป่วย แม้แต่การฟังธรรมเราก็จะเห็นนั่งอยู่ข้างหน้า ทำตาใสแจ๋ว นั่งตัวตรง มีดวงตาใสแจ๋วฟังธรรม มีการตอบรับอยู่ตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้ก็จะเห็นเป็นคนปกติสม่ำเสมอต่อเนื่องยาวนาน ด้วยเหตุที่มีการปฏิบัติธรรมที่ทำอยู่สม่ำเสมอ เป็น**อาสาสนา** ทำให้มันเจริญเป็น**ภาวนา** ทำให้มากเป็น**พหุสัมมัชฌันติ** จึงทำให้ชีวิตมีความชัดเจนไม่ลังเลไม่สงสัย มีปฏิภาณไหวพริบในการที่จะให้คำตอบของชีวิตได้อย่างน่าทึ่งและน่าอัศจรรย์

อุบาสิกาก็พร้อมเสียชีวิตเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ในการจากไปก็ได้สั่งเสียกับลูกหลานเอาไว้ว่า ต้องเอาศพมาไว้ที่ราชธานีโอศก ให้เผาที่ราชธานีโอศก ก็ต้องขออนุโมทนากับลูกๆหลานๆ ที่ได้ยินยอมทำตามคำสั่งของคุณแม่ด้วยความเต็มใจและสามัคคีกันอย่างดียิ่ง

การจัดงานศพของอุบาสิกาก็พร้อมในครั้งนี่ จึงเป็นเสมือนกับการจัดงานศพของอุบาสิกา ในพุทธศาสนาที่มีปฏิภาณ มีการปฏิบัติได้อย่างเคร่งครัดน่าเลื่อมใสและน่าอนุโมทนาอย่างยิ่ง เจริญศรัทธาพาการปฏิบัติให้เกิดความมหัศจรรย์ได้ยิ่งนัก.

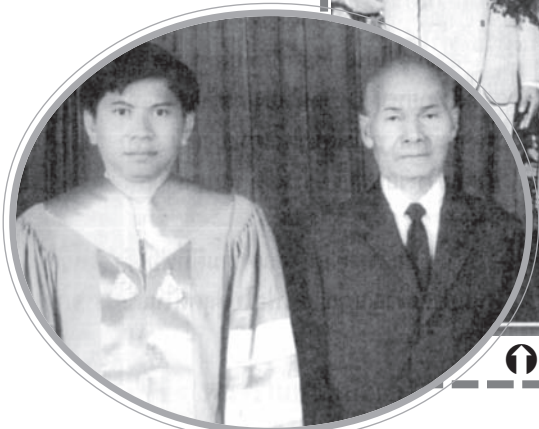
สมณะเดินดิน ดิกขวีโร

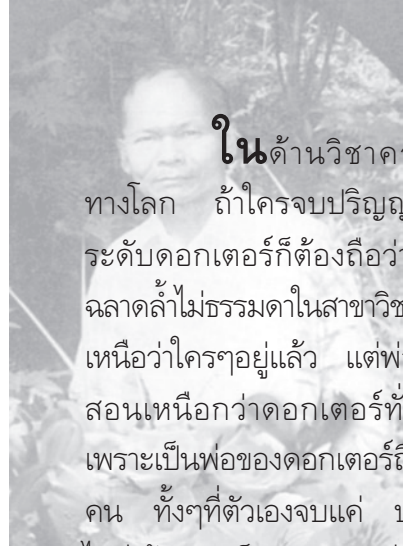
เมื่อถึงกาลจะต้องจากของ...

พ่อใหญ่สอนเจ้าปัญญาที่น่าวิเศษ!(น่าอัศจรรย์)

1 ลูกคนโต ปริญญาเอก ม.เทคโนโลยีสุรนารี

1 ลูกสาวคนที่ ๒ ปริญญาตรี ม.ขอนแก่น

ในด้านวิชาความรู้ทางโลก ถ้าใครจบปริญญาเอก ระดับดอกเตอร์ก็ต้องถือว่าผู้นั้นฉลาดล้ำไม่ธรรมดาในสาขาวิชานั้นๆ เห็นว่าใครๆ อยู่แล้ว แต่พ่อใหญ่สอนเหนือกว่าดอกเตอร์ทุกๆ ไป เพราะเป็นพ่อของดอกเตอร์ถึง ๒ คน ทั้งๆ ที่ตัวเองจบแค่ ป. ๔ ไม่มีเส้น แต่ก็สามารถส่งเสียลูกๆ ให้ร่ำเรียนจนถึงเมืองนอกเมืองนา ในระดับปริญญาเอกได้ นี่ก็เป็นความมหัศจรรย์อันไม่ธรรมดา เป็นต่างด!

นอกจากจะฉลาดในระดับพ่อของดอกเตอร์แล้ว แม้ในทางธรรมพ่อใหญ่สอนก็ไม่ต่างอะไรกับพระในร่างฆราวาส เป็นผู้ที่มีอาริยะสมบัติอยู่มากมายที่จะสามารถนำติดตัวไปได้ทุกภพทุกชาติ จนกว่าจะได้ตรัสรู้เป็นพระอรหันต์ **อาริยะสมบัติ** เหล่านั้นได้แก่

๑. ความเป็นผู้มากด้วยศรัทธา (ศรัทธาสัมปทา) ความเป็นผู้มากด้วยศรัทธาในระดับถึงไหนถึงกัน ขอให้รู้ว่าที่ไหนมีพระปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ อยู่ไกลแค่ไหนก็ไปถึง และไปเป็นประจำไปอย่างสม่ำเสมอ ถึงขนาดลงทุนปลูกบ้านปลูกช่องไปอยู่กันใกล้ๆ เลยทีเดียว เหมือนชายหนุ่มที่ตกหลุมรักหญิงสาว แม้จะอยู่แค่นี้ไกลแค่นี้ แต่ก็ไปหาไปพบสมณะได้อยู่เป็นประจำ

๒. ความเป็นผู้เคร่งครัดในศีล (ศีลสัมปทา) เป็นนักปฏิบัติธรรมรุ่นแรกของกลุ่มอุบลโศก ที่มีความคงเส้นคงวาในการถือศีลกินอาหารมังสวิรัต สมทานชีวิตพรหมจรรย์อยู่กับแม่บ้านเหมือนพี่เหมือนน้องตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๖ จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต ถ้าไปเทียบกับพระทุกๆ ไปแล้ว ดังที่มีข่าวเร็วๆ นี้ว่า พระผู้เฒ่าวัย ๗๕ ฆ่าหั่นศพสาวใหญ่ด้วยตัวเอง เพราะสาวใหญ่คิดตีจากไปติดพันกับพระเอกโลก จากข่าวนี้แสดงให้เห็นว่าในโลกนี้มีทั้งพระในร่างคนและคนในร่างพระ

๓. **ความเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยจาคะ** (จาคะสัมปทา) นอกจากจะบริจาควัตถุข้าวของเงินทองช่วยเหลือวัดวาอารามและลูกหลานที่มาถือศีลปฏิบัติธรรมด้วยกันแล้ว แม้ในด้านร่างกายก็ทุ่มเทให้กับส่วนรวมส่วนกลางอย่างสุดตัวสุดหัวใจ ในยามที่ร่างกายแข็งแรง พ่อใหญ่สอนมาวัดแต่ละครั้งจะเห็นภาพเสื้อเปียกชุ่มไปด้วยเหงื่อท่วมตัว แม้จะไม่มีใครช่วยทำก็ลุยทำอยู่คนเดียว ในการไปปลุกต้นยางตามที่ต่างๆ ในเขตวัดเขตชุมชน จนได้รับฉายาว่า เป็นรุกขเทวดาประจำราชธานีโอศก แม้จะรู้อยู่แก่ใจว่ายังไงชีวิตของตัวเองก็คงไม่เห็นต้นยางใหญ่อยู่แล้ว แต่หัวใจที่ไม่แห้งแล้งและมากด้วยน้ำใจของพ่อใหญ่สอน ก็น่าจะเป็นนิบาการกรรมที่ส่งผลให้ได้เกิดในที่อุดมสมบูรณ์ เพราะพระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ว่า จิตวิญญาณเป็นประธานของสิ่งทั้งปวง จิตวิญญาณที่อุดมสมบูรณ์ก็ย่อมนำไปสู่คติภพที่อุดมสมบูรณ์ด้วยเช่นกัน

๔. **ความเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยปัญญา** (ปัญญาสัมปทา) นอกจากจะเป็นผู้ชวนชวายเป็นการเข้าวัดฟังธรรมแล้ว ก็เป็นผู้เห็นความสำคัญในการทำหนังสือธรรมะออกเผยแผ่ ซึ่งจะแตกต่างจากผู้เฒ่าผู้แก่โดยทั่วไป ที่มักชอบบริจาคในการสร้างโบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ ซึ่งเป็นเพียงศาสนวัตถุ แต่จะมีคนน้อยมากที่เห็นความสำคัญในการสร้างศาสนธรรม ซึ่งเป็นตัวหัวใจของศาสนาที่จะเป็นเครื่องชี้ว่าศาสนารุ่งเรืองหรือตกต่ำก็อยู่ที่ศาสนธรรมเป็นสำคัญ

❖ ป่วยหาเสียงให้พรรคพลังธรรม ปี๒๕๓๖

พระพุทธเจ้าได้ตรัสถึง**คนในโลกนี้มี ๓ จำพวกด้วยกันคือ คนตาบอด คนตาเดียว และคนสองตา**

คนตาเดียวคือคนที่มีแต่ตาเนื้อแต่ไม่มีตาบัญญา รู้จักแต่ชวนชวายทำมาหากินในโลกนี้ แต่ไม่มีตาบัญญาที่จะชวนชวาย แสวงหาสมบัติทางโลกุตระ อันเป็นทรัพย์แท้ของมนุษย์ที่จะติดตัวไปทุกๆชาติ

ส่วนคนมีสองตาคือคนที่สามารถรู้จักชวนชวายในการหาทรัพย์ได้ทั้งในโลกนี้และสามารถหาทรัพย์ที่เป็นโลกุตระในทางธรรม

ส่วนคนตาบอดนั้นก็คือคนที่ไม่มีความรู้ แม้จะทำมาหากินในทางโลกก็เอาตัวไม่รอด ยิ่งในทางธรรมก็ไม่ต่างอะไรกันกับบ่าวใต้โคลน บ่าวใต้ลม หรือบ่าวใต้ตึกที่ไม่สามารถที่จะแบ่งบานออกมารับแสงสว่างได้ฉนั้น

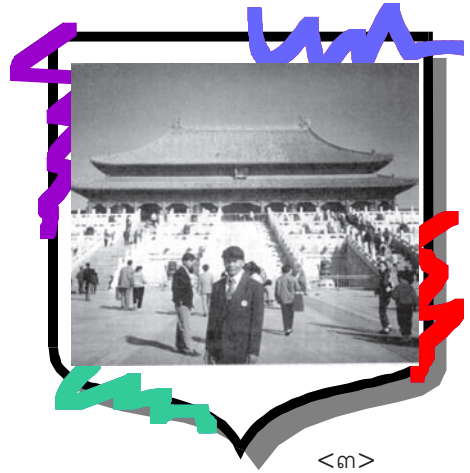
พ่อใหญ่สอนเจ้าปัญญา ก็เพราะมีทั้งปัญญาทางโลกและปัญญาทางธรรม เป็นปัญญากำลังสองที่น่าอัศจรรย์ และที่น่าอัศจรรย์กว่านั้น ก็เพราะสามารถส่งสอนลูกหลานของตนให้อยู่ในศีลในธรรมได้อย่างน่าสรรเสริญอีกด้วย

<๑>

<๒>

<๓>

❖ ไปต่างประเทศ ๑.เดนมาร์ก ๒.อินเดีย ๓.จีน

การจากไปของพ่อใหญ่สอนจึงไม่ต่างอะไรกับการจากไปของ“ครู” ที่สำคัญคนหนึ่งของโลก มีสิ่งดีงามอยู่มากมายที่พ่อใหญ่สอน ได้บอกได้สอนได้พาดำเนินทำ จนเป็นแบบอย่างที่ดีงามให้กับลูกหลานและบริวารคนใกล้ชิดได้รับซึมซับเอาไว้อยู่ในหัวใจของทุกคน

เรื่องราวชีวิตความเป็น“ครู” อย่างพ่อใหญ่สอนคงจะไม่สมบูรณ์ ถ้าไม่พูดถึงคุณแม่พันธ์ทิพย์ ซึ่งเป็นเสมือนเงา ร่างที่ย่างก้าวไปพร้อมๆกันอยู่ตลอดเวลา และคอยดูแลรักษาพยาบาลกัน จนพ่อใหญ่สอนหมดลมหายใจไปกับมือ นับเป็นคู่บารมีที่ลูกหลานน่าจะยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อดำรงวงศ์ตระกูลของตนให้เจริญรุ่งเรืองกันไป

ขอเจริญธรรมและเจริญความไม่ประมาทมาถึงทุกๆท่าน

สมัยนั้นเดินเดิน ตึกข(ไว้ไว้)

-กรณีศิษย์เก่าลัทธิมาสิกขานำรถออกไปใช้ โดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ลงโทษอยู่วัดและให้ช่วยงาน ชมร. ๑ ปี

อบรม

ศ.๑๕-อา.๑๗ คีนสู่เหย้าเข้าคีนรัง นศ.ปช. (นักศึกษาผู้ปฏิบัติธรรม) มากันจำนวน ๑๔๐ คน เลือกตั้งคณะกรรมการสมาคมนักศึกษาผู้ปฏิบัติธรรม พ่อท่านฝากให้ “สวนบุญผักพืช” เป็นพื้นที่สร้างสรรของคณหนุ่มสาว

ส.๑๖-อา.๑๘ ค่ายปฏิบัติศีล ๘

พ.๑๙-อา.๒๓ อบรมนักเรียนระดับปวช. และปวส. โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อีเทค) มีนักเรียนมา ๙๐ คน ได้พาไปทำงานที่สวนบุญผักพืช คลอง ๑๓ นักเรียนประทับใจในความลำบาก และตั้งใจถือศีลกินมังสวิรัตกันหลายคนทีเดียว

ผู้มาเยือน

อา.๓๐ นักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ ประมาณ ๓๐ คน และผู้ปกครองมาด้วย ๑๐ คน มาเยี่ยมเยียน

กิจนิมนต์

พ.๑๓ ส.เพาะพุทธ ประชุมการบริหารคณวิทย์ มก. ๑๓๘๖ ที่กระทรวงเกษตรฯ

ส.๑๖ ประชุมกลุ่มชลบุรี กลุ่มวังจันทร์พฤษา

เรียงธรรมะกันก็มาก รัฐธรรมะกันก็เยอะ
พูดธรรมะกันก็หลากหลาย การปฏิบัติให้ถึง
ธรรมจริงได้สักเท่าไรแล้วเอ่ย ชาวบุญนิยม
ทั้งนลาชเอ่ย

ข้อคิด เวลาพูดถึงความไม่ตีของผู้อื่น
จะพูดเสียตัง และเอาจริงเอาจัง แต่เวลาพูด
ถึงความผิดของตนเอง จะพูดเสียเบาๆ ตู
ไม่จริงจ้งอะไร นี่เป็นเพราะอะไร ท่านทราบไหมละ
ท่านนักปฏิบัติธรรมทั้งหลาย

ขอกราบคารวะพระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์เจ้า
พระอาริยเจ้า ด้วยความนอบน้อม อย่างสุดๆใจของ
ข้าพเจ้า

 สมณะฟ้าไท สมชาติไถ

- นายตรี บุญเจือ เจ้าหน้าที่ กกช.

สถานีโทรทัศน์ร่วมมมาด้วยสามช่อง และเคเบิลทีวี จ.นครปฐม อีกหนึ่งช่อง น.ส.พ. อีก ๗ ฉบับ เจ้าหน้าที่ และผู้มาร่วมงาน ๑๒๐ คน สรุปผลการทำงานของวิทยุเพื่อนชุมชนแล้ว เป็นที่พอใจและประทับใจของเจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการให้มีวิทยุชุมชนเพื่อพัฒนาคนในท้องถิ่น ทั้งทางกาย และทางใจ รู้รักสามัคคี มีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่นฯ สถานีวิทยุ “เพื่อนชุมชน” แห่งนี้ จัดว่าทำได้ดีอย่างสมบูรณ์ และให้กำลังใจทีมงานวิทยุเพื่อนชุมชน หากมีปัญหาอะไรเชิญปรึกษาได้ที่กรมประชาสัมพันธ์

ส.๙ สมณะเสียงศีล ชาตวโร และทีมงาน ไปติดตาม ผลเกษตรกร ที่ ต.ทับยา อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

พ.๑๓ สมณะเสียงศีล ชาตวโร รับกิจนิมนต์ จากผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (นายสุนัย เศรษฐบุญสร้าง) เพื่อปรึกษา เรื่องการจัดรายการวิทยุของสถานีวิทยุเพื่อการเกษตร

ส.๑๖-๑๗ สมณะชาตวโร และทีมงาน ไปติดตามผลเกษตรกร ที่ ต.ทองเอน และ ต.บ้านไร่ อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี

๑๗-๑๘-๑๙ ลิกขมาตุมาบรรจบ รับกิจนิมนต์ที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี แสดงธรรมให้แก่ น.ศ. มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี ครั้งละ ๑๒๐ คน

จ.๑๘-พ.๑๑ สมณะบินแก้ว อิทธิภาโว รับนิมนต์ไปติดตั้งจุดทดลองปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนศูนย์สร้างสรร ที่ ทักษิณอโศก จ.ตรัง

อ.๑๙ ร.ร.เบญจมาชลาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ กทม. นำโดย อ.สูงศิริ นุชสุวรรณ พร้อมนักเรียน ม.๕ และ ม.๖ จำนวน ๓๕ คน ศึกษาดูงานเยี่ยมชมชุมชนวิทยุพุทธ

พ.๒๐-๑๗.๒๔ อบรมพี่น้องเกษตรกรจาก จ.ชุมพร จำนวน ๖๕ คน หลักสูตรสังฆธรรมชีวิต

บนเส้นทางวิถีพุทธ นำโดยคุณสุรรัตน์ น้อยศรี

พ.๑๑ วันอาสาฬหบูชา ป้ายประชุมกลุ่ม ผู้ปฏิบัติธรรม เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ๒๕ คน โดยมีคุณอมร สุวรรณ อดีตประธานสหภาพ พนักงาน ธ.ก.ส. (เป็นผู้รับใช้) โดยเป้าหมายของการประชุม เพื่อผนึก รวมตัวเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ผู้ป.ธ. (ให้เป็นเอกภาพ) และ พัฒนาจิตภาพของสมาชิกในกลุ่มเจริญยิ่งขึ้น

-เย็น รายการเวียนธรรมอาสาฬหบูชา มี สมณะ ๑๗ รูป ลิกขมาตุ ๕ รูป ที่อยู่จำพรรษา พร้อมใจให้ศีล ให้พร โดยหัวหน้า มีญาติธรรม ทั้งเก่าและใหม่ ทั้งใกล้และไกลรวม ๑๐๐ กว่าคน บรรยากาศเป็นไปด้วยความรื่นเริงในธรรม

ส.๓๐-๑๗.๓๑ อ.จันทรทิมา กิตติคุณไพโรจน์ ได้นำ น.ศ. คณะวิทยาศาสตร์ สาขาแพทย์แผนไทย ม.รามคำแหง จำนวน ๑๐๐ คน เพื่อร่วมศึกษา ปฏิบัติธรรมเยี่ยมชมชุมชนวิถีพุทธ

กิจนิมนต์

ศ.๑ สมณะ ๓ รูป ลิกขมาตุ ๒ รูป ชาวชุมชน และ น.ร. สส.ฐ. รวม ๖๐ กว่าคน ร่วมทำบุญบ้านโยมลำลี วิจิตรโสภณ

ส.๒ สมณะ ๓ รูป ลิกขมาตุ ๒ รูป รับกิจนิมนต์ที่ พุทธเมตตาคารธรรม อ.พุทธมณฑล

ส.๒-๑๗.๓ สมณะเสียงศีล ชาตวโร และคณะ ไปติดตามผลเกษตรกรที่ ต.ห้วยซิ่น และ ต.ประศุก อ.เมือง จ.สิงห์บุรี

จ.๔-พ.๖ สมณะ และลิกขมาตุ รวม ๕ รูป ไปร่วมสัมมนาการศึกษาาระบบบุญนิยม กับทีมการศึกษาสันติอโศก นำโดยสมณะกอบชัย ธัมมาวุธ,

สมณะฟ้าไท สมชาติโก ลิกขมาตุ และ ครู ๒๗ ร่วม ๓๐ กว่าชีวิต ที่อนุสรณ์สถานदनอโคก และชุมชนปฐมอโคกบริการเป็นเจ้าภาพในงาน สัมมนาครั้งนี้ สรุป ได้ผลเกินคาด สาธุ

พ.๒๐ ชาวชุมชนและ น.ร. สส.จ. รวม ๕๐ ชีวิต เดินทางไปตลาดหลักทรัพย์ ที่ กทม.๒ เพื่อ แสดงประชามติคัดค้านเบียร์ช้าง “น้ำเมา” ทุกชนิด เข้าตลาดหลักทรัพย์ และวันที่ ๓๑ ก.ค. ทีมงานได้ไปประชุมที่สันตืออโคก เพื่อคัดค้านเบียร์ช้างเข้าตลาดหลักทรัพย์อีกครั้ง

-เย็น สมณะมันแจ้ พุทธชาติโต ไปแสดงธรรมหน้าศพ คุณพรชัย บุญมี อายุ ๔๕ ปี ที่วัดตุ๊กตา วันรุ่งขึ้นประชุมเพลิงชาวชุมชนไปร่วมเผาด้วย ๑ คันรถ ๖ ล้อ

ส.๒๓ สมณะแก้วก้าว สรณีย์ และ สมณะ ใต้ดาว เภวฐานักขัตโต ไปกิจนิมนต์ที่ พุทธเมตตาคารธรรม อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน

จ.๒๖ ทีมงานอบรม นำโดย สมณะนาไท อิศสรชโน ไปติดตามประเมินผลและสร้างกลุ่ม

ชุมชนต้นแบบ ที่ อ.วังม่วง จ.สระบุรี มีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมาก สนใจฟังธรรมกันดี และมีกิจกรรมต่อเนื่อง จะรวมตัวกันมาฟังธรรม สนทนาธรรม และกิจกรรมสัมมาอาชีวะ ทุกเย็นวันอังคาร ที่โรงพยาบาลวังม่วงสัทธิธรรม

พ.๒๗ สมณะนาไท และสมณะใต้ดาว ร่วมแสดงธรรมให้แก่พนักงานโรงงานน้ำตาลสระบุรี จำนวน ๘๐ คน ในหัวข้อ “งดเหล้า-บุหรี่ ช่วงเทศกาลเข้าพรรษา” โดยผู้จัดการฝ่ายโรงงาน ซึ่งรู้จักชาวอโคก และรับประทานอาหารเจเป็นประจำ เป็นผู้นิมนต์

บรรณานุกรม

ศ.๒๙ ตั้งศฟคุณกิตติ(พอที่) บุญชู ซึ่งเป็นตัวหลักคนหนึ่งที่พักนิพนอโคก จากไปด้วยโรคมะเร็ง อายุ ๕๒ ปี ประชุมเพลิง ๓๐ ก.ค.

อ.๓๑ ตั้งศฟโยมดั่ง สุธังข์ อายุ ๗๑ ปี จากไปด้วยโรคมะเร็ง ประชุมเพลิงป้ายของวันที่ ๒ ส.ค.

อภิธานิยธรรม

ประชุมสมณะ ลิกขมาตุ ทุกป้ายของวัน พุทฺหัสปดี สมณะลงปาตีโมกข์ ทุก ๑๔-๑๕ คำ ของทุกเดือน คณะกรรมการชุมชนประชุม ทุกวันจันทร์ เวลา ๐๗.๐๐ น. คณะครูประชุม ทุกป้ายของวันพุธ และ ๒๘ ก.ค. ตอนเย็น รายการเอื้อโออุ่น โดยพ่อท่าน, ๒๙ ก.ค. พ่อท่านแสดงธรรมก่อนฉัน และเป็นประธานประชุมชุมชนช่วงป้ายอีกด้วย

 สมณะธรรมกร กุ@ไอ

ศิลปะโอกาส

ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘

เดือนนี้ข่าวรณนาภาคอีสานตอนบนกำลังดำเนินเป็นสงวนใหญ่ซึ่งไต่หาว่าเริ่มตั้งแต่เดือนก่อนๆ ถือได้ว่าสงวนเต็มที่ทั้งแห่งเงินแห่งงาน ถ้าเข้าไปจะมีผลเสียมากตามมา จึงเป็นเดือนที่แย่งแห่งงานกัน หากค่าแห่งสูงขึ้น ลูกๆ ไปโรงเรียน ข่าวรณนาข่าว พ่อแม่ ต้องกู้ยืมเงินมาใช้เป็นค่าเพิ่มนี้

ถ้าทางโรงเรียนตั้งแต่ชั้นประถมถึงมหาวิทยาลัยปิดเทอมแล้วลูกๆมาช่วยพ่อแม่ได้ ไน่สงเดือนนี้ จะทำให้ลดหนี้ ลดค่าให้จ่ายสง ลูกหลานจะได้เรียนรู้การทำงานแบบบุรณนาๆ ได้เรียนวิชาที่พ่อแม่พาทำ สิ่งได้ไม่ถูกวิธีถ้าลูกหลานเรียนรู้มา จะได้ช่วยพ่อแม่หาสิ่งอื่นที่น้อยเดียวกัน การเรียนการสอน

ต้องปรับตามราคาของท้องถิ่นนั้นๆ เป็นวิธีที่แก้ได้ตรงจุดที่สุด ไม่เช่นนั้น อนาคตหมดคนทำงาน ชาวต่างชาติหาหาแพง กินแต่ของมีพิษ ประชากรจะเป็นโรคมะเร็่งกันมากขึ้น

กิจกรรมในเดือนนี้

พ.๗-จ.๑๑ ส.ถองแท้ วินยธโร ส.ผิวพาลสุริโย ไปที่ศูนย์ศรีโคตรบูรณ

๑๑-๑๓-๑๕,๑๖-๑๘-พ.๒๘ ส.กำแพงพุทธ สุพล ส.ดวงดี วิฑิตบุญโญ ส.ชุ่มบุญกิตติปาโล ไปอบรมยุวชน ๒ รุ่น

๑๖-พ.๒๐ ส.เด็ดขาด จิตตสันต์ ส.กำแพงพุทธ สุพล ไปอบรมยุวชนที่ศูนย์สุรินทร์

๑๑-๑๗ คุรุฝนไท ไปประชุมคณะกรรมการแห่งชาติ

๑๕ ส.ฝันฟ้า อนุตตโร ส.เด็ดขาด จิตตสันต์ ส.ถองแท้ วินยธโร ไปร่วมประชุมสัมมนาของศูนย์บุญนิยมสิกขาบ้านราชฯ อุบลราชธานี

๑๖ หลวงปู่ผิว ถูกเลื่อยตัดนิ้วมือขาดไปสามนิ้วครึ่ง นำสงร.พ.สรรพสิทธิประสงค์ อุบลฯ

พ.๒๗ สมณะและญาติธรรมไปงานศพ พ่อสอน ราชรี ที่วัดผาสุกการาม อ.วารินฯ

กลักรรณกัษชาติ

๑๑-๑๐-จ.๑๑ ส.เด็ดขาด กับม.วช.เอ็ม และน.ร.สัมมาสิกขา ไปเอาต้นกล้าเตยหอมที่

บ้านหนองคำ อ.เมือง ขอนแก่น มาทำพันธู์ โดยรถหกล้อ ๑ คัน

พ.๑๓ นักเรียนทุกชั้น เรียนรัฐวิชาตำนาน หนองทอนเที่ยงวันไปถึงบ่าย ๔ โมงเย็น และวันที่ ๓๐ ไปเรียนรัฐวิชาถอนกล้า แล้วไปดำเนินวันที่ ๓๑ ที่นา จึงเสร็จขั้นตอน

การอบรมศึกษาดูงาน

ศ.๑-๑.๕ อบรมนักเรียนจาก ร.ร.บ้านละลม, ร.ร.บ้านก้านเหลือง จำนวน ๑๐๕ คน นักเรียนลัมมาลิกษาชั้น ม.๔ รับผิดชอบการอบรม

๑.๓ เกษตรกรจากเทศบาลศรีสะเกษ จำนวน ๑๐๐ คน

จ.๔-พ.๖ อบรมเกษตรกรจาก จ.ตราด จำนวน ๓๐ คน

๑.๕ เทศบาลเมืองศรีสะเกษ นำเกษตรกรศึกษาดูงานด้านเกษตรอินทรีย์ ๒๖ คน

พ.๖ เจ้าหน้าที่จากสาธารณสุข ร.พ.อำเภอบางสามารถ จ.ร้อยเอ็ด นำเจ้าหน้าที่ อสม.จำนวน ๔๕ คน

ศ.๘ นักเรียนจากร.ร.บ้านสว่าง อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ ๑๕๐ คน

๑.๑๒ น.ศ.จาก ม.อุบลฯ จ.อุบลราชธานี คณะบริหารธุรกิจ ๖๐ คน

-เกษตรกรจาก อ.เมือง จ.อุบลฯ จำนวน ๓๐ คน ศึกษาด้านเกษตรอินทรีย์

พ.๑๓ นักเรียนจากราชประชานุเคราะห์ จำนวน ๑๐ คน ศึกษาวิถีชีวิต ๔ คืน ๕ วัน

ก่อนจาก ขอฝากร่วมสมัย งดเหล้าเข้าพรรษา และค่านำเบียร์สุราเข้าตลาดหลักทรัพย์ว่า

เอาน้ำเมาเข้าสังคม เป็นค่านิยมที่ผิด

สมณะกำแพงพุทธ สุทธิใส

ศาลิโศก

ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘

เดือนนี้เป็นนบชยปาสาทของวันสำคัญทางศาสนา ๒ วัน คือวันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา หลังวันเข้าพรรษา เป็นนบชยปาสาทที่มีกาชพิภพนเข้มขึ้น ปีนี้มีทำวัตรเย็นทุกวัน เน้นเข้โตส่มตะ สี่ข้างปาฏิหาริย์แห่งกาชดินอยู่ และญาตีโยมให้ศวมสน้ไขพิภพกันด้วยศวมตั้งไข

เหตุการณ์ทั่วไป

ศ.๑ น.ส.ถึงฝัน ปั่นวีลี่ย ไปประสานงานกับครุ.ร.โคกมะขวิด และร.ร.ห้วยตะโก เรื่องการอบรมเยาวชนคนสร้างชาติ

ส.๒ น.ร. สส.ศ. ชั้นม.๑ และ นิสิตม.วช. ศาลิโศก ประชุมเตรียมงานอบรมเยาวชนคนสร้างชาติ ตามมติที่ประชุมครุ.ร.มอบหมายให้

-ส.ชาดุดิน ปลิววีโรส เดินทางมาเพื่อรับ น.ร. สส.ศ. ชั้น ม.๒ ไปเรียนบูรณาการวิชาปลูกต้นไม้ ที่ราชธานีโศก ในช่วงวันที่ ๓-๔ เดือนนี้

อ.๓ สมณะเพื่อพุทธ ชินธโร สอนนิสิตม.วช. ในช่วงทำวัตรเช้า ที่โบสถ์

-สมณะชินธโร นำสมณะ พระ และ ญาติธรรม ไปงานฌาปนกิจศพ หมอศรีจรัส

ญาติธรรมเก่า ทำตะโก ที่วัดโคกมะขวิด

พ.๖ สมณะ พระอาคันตุกะ ลงอุโบสถ ทบทวนพระปาติโมกข์ เสร็จแล้วสมณะประชุมอภิปรายนิยธรรมต่อ

พ.๖-๑.๑๐ อบรมเยาวชนคนสร้างชาติ รุ่นที่ ๑ (ปีที่ ๒) จากร.ร.โคกมะขวิด ๖๓ คน จาก ร.ร.ห้วยตะโก ๔๙ คน รวม ๑๑๒ คน

พ.๗ น.ร.สส.ศ. ชั้น ม.๓ จำนวน ๑๓ คน และชาวมุขชน ๓ คน ไปรับประชาคม อ.ไพศาลี จ.นครสวรรค์

-สมณะ พระอาคันตุกะ ลิกขมาตุ ชาวมุขชน และน.ร.สส.ศ. ไปร่วมงานฌาปนกิจศพ ครูสวัสดิ์ ครูดนตรีเครื่องสายไทย ที่วัดโคกเต้อ อ.ไพศาลี

ส.๘ ชาวมุขชน คณะครู นิสิตม.วช. ร่วมประชุมระดมสมอง เกี่ยวกับโครงการหลังการอบรม สมณะชินธโร เป็นประธาน

อ.๑๐ ประชุมวิสามัญ สรุปการอบรมเยาวชนคนสร้างชาติ และปัญหาการเงิน

จ.๑๑-๑๒.๑๗ สมณะชินธโร นำชาวมุขชน ๘ คน น.ร.สส.ศ.ชั้นม.ปลาย ๑๓ คน ไปร่วมประชุมสัมมนาเครือข่ายอโศก ปี ๒๕๔๘-๒๕๔๙ และศึกษานูรณาการนอกสถานที่ ณ กลุ่มฮอมบุญ จ.แพร่ ในวันที่ ๑๒-๑๓ ก.ค. มีพ่อท่านเป็นประธาน จากนั้นไปติดตามเยี่ยมประเมินผลมุขชนต้นแบบ ต.วอแก้ว อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง พร้อมกับทำสื่อสารคดี ศึกษาพระธาตุหลวงลำปาง แล้วมุ่งสู่กำแพงเพชร ศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์ และพักค้างที่มุขชนเพชรพญาภูมิ ร่วมประชุมกับชาวมุขชนเพชรพญาภูมิ เสร็จแล้วเดินทางกลับศาลิโศก

อ.๑๙ สมณะเพื่อพุทธ ชินธโร ไปกนิมนต์ ที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำ พลตรีจำลอง ศรีเมือง

จ.กาญจนบุรี พาน.ร.ชั้น ม.๒ จำนวน ๔ คน
ไปศึกษาบูรณาการด้วย

-น.ส.ถึงฝัน ปันวิชัย ไปประสานงานกับ
ครู ร.ร.อนุบาลไพศาลี เรื่องการอบรมเยาวชน
คนสร้างชาติ

พ.๒๐ น.ส.ถึงฝัน ปันวิชัย ไปประสานงาน
ครู ร.ร.ไพศาลีพิทยาคม เรื่องการอบรม
เยาวชนคนสร้างชาติ

-ชาวชุมชนและนักเรียน ไปร่วมเดิน
รณรงค์คัดค้านเหล่าเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย จำนวน ๒๕ คน ที่กทม. ใน
นามสถาบันบุญนิยม

พ.๒๑ วันพระ ตรงกับวันอาสาฬหบูชา
สมณะ พระอาคันตุกะ ลงอุโบสถทบทวน
พระปาติโมกข์ หลังจากนั้น สมณะประชุม
อภิธานิยธรรมต่อ

-สมณะเพื่อพุทธ ชินธโร เทศน์ก่อนฉัน

-ภาคค่ำ สมณะและสิกขมาตุ เวียนธรรม
ญาติโยมสนใจมาร่วมฟังธรรมเต็มศาลา

ศ.๒๒ สมณะและพระอาคันตุกะ อธิษฐาน
เข้าพรรษาที่โบสถ์

-ก่อนฉัน สมณะ พระอาคันตุกะ และ
สิกขมาตุ แนะนำตัวให้ญาติโยมรู้จัก และฝาก
ธรรมะข้อปฏิบัติในช่วงเข้าพรรษา

ส.๒๓ คณะครู นิสิตม.วช. นักเรียนสส.ศ.
ชั้นม.๑ ประชุมเตรียมงานอบรมเยาวชน

คนสร้างชาติ สมณะมีอัมมัน ปุรณโกโร เป็นประธาน

-น.ศ.ปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
จำนวน ๔ คน มาเยี่ยมชมวิถีชีวิตชุมชน
พึ่งตนเอง และศึกษาแนวการปฏิบัติทางศาสนา

อ.๒๔ ชาวชุมชนประชุมวางแผนการ
ทำงานกิจกรรมไร่สารพิษ

อ.๒๖ คณะครูทั้งฝ่ายวิชาการและฐานงาน
ประชุมแก้ปัญหาการทำงานร่วมกัน และแก้
ปัญหา.ร.

พ.๒๓-อ.๓๑ อบรมโครงการพลังกู่ดินฟ้า
ประชาเป็นสุขครั้งที่ ๑ ปีที่ ๒ กิจกรรมเยาวชน
คนสร้างชาติ ร.ร.อนุบาลไพศาลี ชั้นประถมปีที่ ๖
อ.ไพศาลี จำนวน ๘๔ คน

ข้อคิดสุดท้าย

ธรรมวินัยนั้น ต้อง“ต้องแก้” หาก
ไม่ต้องแก้ ย่อมปิดพลาดจากธรรมวินัย
ได้โดยง่าย

 สมณะมีอัมมัน ปุรณโกโร

สีมาโศก

ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘

กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น เห็นภาพเคลื่อนไหว
ตัวของชีวิตวิญญูตามคนในหลายๆหลายๆคนรวมกัน
เป็นพลังตั้งต้นซึ่งกันและกัน จึงเข้าพบพหุ
สมณะ ลีเกษมาตุ อธิษฐานพหุพหุ นิสิตม.รช.
นักเขียน สส.ม. คนวัด คนชุมชน และ
ญาติมิตรตั้งตบะเสด็จเฮ้โตให้เข็มแข็ง เพื่อ
ต่อสู้กับกิเลส อย่างมีเป้าหมาย

ภาพพัฒนาภาพด้านกายภาพ และ
จิตภาพปรกฏตามเหตุภาพต่อไปนี้

เหตุการณ์ทั่วไป

ศ.๑ ปิดการอบรมเยาวชนคนสร้างชาติ
โรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ ชั้น ม.๔-๕-๖
ส.ดินไธ ธาณียะ เดินทางไปจำพรรษาที่ภูผาฟ้าหน้า
จ.เชียงใหม่ สม.เป็นหญิงและคณะไปรักษา
ตัวด้วยการฝังเข็มที่ร.พ.ขามสะแกแสง ค่า
ประชุมสรุปงาน

ส.๒ ส.ธาตุดิน ปรุวีโรส น่านักเรียน สส.ม.
และสส.ศ. ไปตัดกิ่งไทรที่ลพบุรี แล้วนำไป
ปลูกที่บ้านราชา

อา.๓ คุณเย็นใสและคณะไปงานฌาปนกิจ

ศพ อ.พีระพงษ์ ลีดาดี(หลานพ่อเดินจง) อดีตผอ.
โรงเรียนแคนดง จ.บุรีรัมย์ ที่วัดธรรมธีราราม
บายประชุมกรรมการ

จ.๔ ประชุมครู ชั้นประถมปีที่ ๖

อ.๕ นำโดยคุณดูล(ฮังดิน) และคณะไปงาน
ประชุมเครือข่าย และประเมินศูนย์ฝึกอบรมฯ
โดยคณะกรรมการกลางที่ดินหนองแดนเหนือ
จ.อุดรธานี

พ.๖ ส.ร่มบุญ นัตตบุญโญ ไปช่วยอบรมฯ
เยาวชนที่วังน้ำเขียว คุณแผนฟ้าจากปฐมโศก
มาส่ง ส.นาหม่อม กัสสโก ส.หินเพชร ธรรมธีโร
ส.พอจริง ลัจจาสโก

พ.๗ ส.หินเพชร ธรรมธีโร ส.พอจริง
ลัจจาสโก ไปเยี่ยมโยมพ่อ โยมแม่ ที่บุรีรัมย์

ศ.๘ ส.ธาตุดิน น่านักเรียน สส.ศ.มาจาก
บ้านราชา พักค้าง ๑ คืน แล้วไปส่งที่ศาลือโคก

ส.๙ ส.พันเมือง ภาทันโต มาจากบ้านราชา
ส.หินเพชร ส.พอจริง มาจากบุรีรัมย์

อา.๑๐ ส.สร้างไท ปณีโต และคณะไปหา
หมอนี่นครปฐม พร้อมส่ง ส.นาหม่อมด้วย ส.พันเมือง
และคณะไปร่วมงานฌาปนกิจศพ พ่อไพฑูริย์
นันทวงศ์ ครูใหญ่โรงเรียนสัมมาสิกขา
ศิระขอโคก ที่ศิระขอโคก

จ.๑๑ บ่ายประชุมสมณะ ลีเกษมาตุ ค่า
ประชุมคณะกรรมการ

พ.๑๓-๑๖.๑๗ อมรมเยาวชนคนสร้างชาติ จากโรงเรียนบ้านบึง อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา ชั้น ป.๔-๕-๖ จำนวน ๗๖ คน ครูผู้นำมา ๓ คน ส.ร่วมบุญไปช่วยอบรมฯที่วังน้ำเขียว

พฤ.๑๔ เจ้าหน้าทีที่สถานพินิจ จ.นครราชสีมา ๔ คน มาขอศึกษาดูงานตามฐานงาน

ศ.๑๕ คุณสายใจ มารับสม.นวลนิ่มไปงาน “คืนสู่เหย้าฯ” นศ.ปธ.(นักศึกษาผู้ปฏิบัติธรรม) ที่ คลอง ๑๓ จ.ปทุมธานี

จ.๑๘ บ่ายประชุมคณะกรรมการเตรียมงานนวัตกรรม สมณะไปประชุมอภิธานิยธรรม เย็นประชุมเอื้อโออุ่น กลุ่มวังสีเมฆ

อ.๑๙ ประชุมเครือแห่ “วังสีเมฆ” คำพ่อท่านฯ นำเอื้อโออุ่น ผู้มาร่วมกิจกรรมนี้ สมณะ ๑๐ รูป ลิกขมาตุ ๓ รูป กรัก ๑ ท่าน ญาติธรรม ชาย ๗๑ คน หญิง ๑๔๐ คน

พ.๒๐ เข้าประชุมประเมินศูนย์ฝึกโดยคณะกรรมการกลาง คกร. ต่อจากเมื่อวานแล้ว ประชุม พรรคเพื่อฟ้าดิน สาขา ๓ นครราชสีมา

พ่อท่านฯ เป็นประธานแล้วแสดงธรรมก่อนฉัน และแจกหยาดน้ำใจให้ผู้มารับช่วงกำลังฉัน หลังฉันตั้งชื่อให้นักเรียนที่มาขอ แล้วจึงเดินทางไปบ้านราชฯพร้อมคณะ

พฤ.๒๑ วันอาสาฬหบูชา สมณะลงป่าตีโมงข์ ลิกขมาตุประชุมตรวจข้อบกพร่อง ญาติธรรมไปร่วมงานบวชสถ.ต่วนดี เป็นสมณะ ที่บ้านราชฯ คำเวียนธรรม

ศ.๒๒ วันเข้าพรรษา หลังบิณฑบาต สมณะ ลิกขมาตุ แยกกันอธิษฐานพรรษาก่อนฉัน นักเรียนสส.ม. นิสิตม.วช. คนวัด คนชุมชน และญาติธรรม ร่วมตั้งตบะธรรม

จ.๒๕-ศ.๒๙ เปิดอบรมฯ เกษตรกรฯ (โรงเรียนชานา) บ้านหนองแวง อ.ประทาย จ.นครราชสีมา จำนวน ๓๔ คน

ส.๓๐ ส.สร้างไท้ไปหาหมอด้วยอาการปวดหลัง ส.ธาตุดิน ส.ฟ้าแสง ไปงานบุญครบรอบ วันมรณชโยมพ่อ ส.ธาตุดิน ที่ลพบุรี

อ.๓๑ สมณะ ๖ รูป (ส.สร้างไท้ ส.ร่วมบุญ ส.พันเมือง ส.พอจริง ส.ธาตุดิน ส.ฟ้าแสง) และตัวแทน ศูนย์ฝึก ๕ คน ไปประชุมกลุ่มเมฆอาทิตย์ที่บุรีรัมย์ ไปเข้ากลับเย็น ส.พันเมือง และ ส.พอจริงอยู่ประสานต่อ หลังบิณฑบาต สม.หยาดพลี สม.เป็นหญิง และญาติโยม ๖ คน ไปขามสะแกแสง ดูพริกที่ปลุก สม.เป็นหญิง นำผ้าขาวบางไปมอบให้โรงพยาบาล และฝังเข็มด้วย

โรงงานขวดเปลี่ยนผู้บริหารใหม่เป็นคุณ อัมพร ดอนวิธา และคุณหินเรือง ผู้ช่วย

ก่อนจากฝากคำ “ก้าวข้าฯ แต่ถาวร”

 สมณะพอจริง ๑๕๓๖๖

บินบน ธิรจิตโต) ประชุมสมณะสอบถามเรื่องจะย้ายชุมชน ย้ายโรงเรียนสัมมาสิกขาภูผาฟ้า น้ำลงไปข้างล่างหรือไม่ สรุปสมณะที่ร่วมประชุมลงมติเป็นเอกฉันท์ว่า ไม่ควรที่จะย้ายลงไปตามที่มีผู้เสนอที่จ.แพร่ ซึ่งพ่อท่านให้ไปสอบถามความเห็นของทุกฝ่ายทั้งนักบวชและฆราวาสก่อน

-ประชุมคณะกรรมการชุมชน

อา.๑๗ ประชุมชุมชนภูผาฟ้า น้ำ มีสมณะ ๑๒ รูป อ.๑(สมณะบินบน ธิรจิตโต)เป็นประธานการประชุมครั้งนี้ น.ร.สส.ภ. เข้าร่วมประชุมด้วย เป็นการศึกษแบบบูรณาการตามนโยบายพ่อท่าน เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมและรับรู้เรื่องราวความเป็นไปของชุมชน

จ.๑๘ คุณนำแรง นิมนต์ อ.๒(สมณะแก้วกำ สรรณีโย) และสมณะฟ้าแสง ปภากโร ไปฉันที่กระท่อมปลายนา ภูผาฟ้า น้ำ

พ . ๒ ๐

สมณะลานบุญ วชิโร และสมณะสยาม สัจจญาโณไปเยี่ยมโยมแม่สมณะลานบุญซึ่งป่วยอยู่ที่บ้านจ.ลำปาง มีครุ ๑ คน นักเรียน

สส.ภ. ๒ คน ติดตามไปด้วย เพื่อไปอยู่ช่วยดูแลคนป่วยพร้อมกับศึกษาเรียนรู้วิชาพยาบาลกับคุณป้าฝน ซึ่งเป็นพยาบาลดูแลโยมแม่สมณะลานบุญ

พฤ.๒๑ เวียนธรรมวันอาสาฬหบูชา สมณะ ๑๖ รูป สามเณร ๑ รูป นำโดย อ.๑ มีโยมมาฟังธรรม ๑๐๐ กว่าคน

ศ.๒๒ สมณะ ๑๖ รูป อธิษฐานเข้าพรรษา -สมณะนี่กนบ จันทโส สัตตาทะไปอบรมและประชุมที่ชุมชนดอยรายปลายฟ้า

-สมณะลานบุญ วชิโร สัตตาทะไปเยี่ยมโยมแม่ โดยมีสามเณรชาวดี พุทธชาตินิยมร่วมไปด้วย

อา.๓๑ สมณะ ๗ รูป สามเณร ๑ รูป นำโดย อ.๑ รวมคนวัด ชาวชุมชน และ น.ร.สส.ภ. ไปร่วมงานทำบุญระลึกถึง นายทองใบ โสภพาน ซึ่งวายชนม์ ที่บ้านในต.สันมหาพน อ.เมือง จ.เชียงใหม่

เบิกบานหรืออ้ง ? ที่อาตมาถามเบิกบานหรืออ้ง องจากจะถามทุกเมื่อว่า เราเบิกบานหรืออ้งเราควรจะเป็นคนที่สดชื่น เป็นคนแจ่มใส ถ้าเราไม่เบิกบานแจ่มใส เราขาดคุณตัวแรกเลย เพราะว่า มั่นทุกย์ เพราะฉะนั้นผู้ใดชื่อว่า เป็นชาวพุทธแล้ว ต้องเบิกบานสดชื่น แจ่มใส ไร่เรียง (พ่อท่าน)

 สมณะสยาม อัศจรรย์ใจ

ยี่ ชิวตัน น ตปติ	มรณนุเต น โสจติ
สเจ ทิฏฐรูปโท ธิโร	โสภมชฺเฒน น โสจติ
อิจฉินน ภวตญุหสูส	สนฺตจิตตสฺส ภิกขุโน
วิกฺขิโณ ชาติสฺสาโร	นตฺถิ ตสฺส ปุนพฺภโวติ

แปลว่า ชิวตันยอมไม่ทำให้ผู้ใดเดือดร้อน
ผู้นั้นยอมไม่เสร้างในที่สุดแห่งมรณะ
ถ้าว่าผู้นั้นมีบทอันเห็นแล้วไซ้ เป็นนักบราษณ
ยอมไม่เสร้างในท่ามกลางแห่งสัตว์ผู้มีจิตตวิญญู

ราชธานีอโศก

ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘

เดือนต้นของกาชเข้าพรรษา เขามาตั้ง
สังฆะอริชฐาน เพื่อเป็นพุทธบูชาและเป็น
ปีติบูชาของท่านสมณะโพธิรักษ์ในหลวงเข้าพรรษา
กันเถละ “อริชฐาน” ไม่นับอนุวณขอ แต่คือ
ความตั้งใจมั่นที่จะทำให้สำเร็จ

หลวงเดือนนี้ ปักนชาสงฆ์งามอบสม
ช่อนกันสัปดาห์ละ ๒ ชุณ ชุณใหญ่ใหญ่ที่เป็น
แกชตกาชและหักเขียน

เดือนนี้จะมีอะไร

ศ.๑ ช่วยกันกู้เรือใหญ่หลังคาเหลืองที่ชื่อ
“เกียข่มฟ้า” ที่จมเมื่อปลายเดือนที่แล้วได้สำเร็จ

อา.๓ นักเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก
จัดพิธีวันไหว้ครู

-ตอนเย็นนิสิต ม.วช. แบ่งกลุ่มพบสมณะ

จ.๔ ตอนเย็นนิสิต ม.วช. และชาวชุมชน
ทุกฐานะ ร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องระบบ
นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เน้นการ
แก้ปัญหาขยะในชุมชนมีการแบ่งกลุ่มระดมสมอง

จ.๔-ศ.๘ สมณะธาตุดิน ปลูกวีโรส พร้อม
นักเรียนสัมมาสิกขาศาลีอโศก ประมาณ ๒๐
คน นำกิ่งตอนต้นไทรจำนวน ๑,๐๐๐ กิ่ง จาก
สวนพนาอโศก เขาระทิง จ.ลพบุรี มาทาบกิ่ง
ต้นไทรที่ปลูกไว้ก่อนแล้วที่บ้านราชา

พ.๖ หมู่งสงฆ์ลงอุโบสถฟังสวดพระปาติโมกข์

พ.๖,๑๓,๑๙,๒๗ หมู่งสงฆ์ประชุมอภิพา
นิยธรรม

อา.๑๐ สมณะ ลิกขมาตุ และชาวชุมชน
ส่วนหนึ่ง ไปร่วมงานฌาปนกิจศพอาจารย์

ไพฑูรย์(ยิ่งยอม) นันทวงษ์ อายุ ๖๓ ปี
ญาติธรรมศิระอโศก ที่ศิระอโศก อ.กันทร-
ลักษ์ จ.ศรีสะเกษ

จ.๑๑ เวลาประมาณบ่าย ๓ โมงครึ่ง ทำ
พิธีฌาปนกิจศพ อุบาสิกาใจพร้อม นาวาบุญนิยม
(นางวันทา โพธิ์ไทร) อายุ ๘๔ ปี ที่ริมมูล ซึ่งเสียชีวิตด้วยโรคชรา เวลา ๑๑ นาฬิกา ของเมื่อวาน
(อา. ๑๐ ก.ค.๔๘) ณ บ้านพักในชุมชน

พ.๑๙ หมู่งสงฆ์ไหวตสามเถรตวันดี รักรัษ
บุญนิยม ขึ้น
เป็นสมณะ

พ.ฤ. ๒๑

วันอาสาฬหบูชา
หมู่งสงฆ์บวช
สามเถรตวันดี
รักรัษบุญนิยม
ขึ้นเป็นสมณะ
ฉายาว่า “สุขโว”
แปลว่า “เร็วดี

หรือตวันดี” ตรงกับชื่อของท่านนั่นเอง

-เย็น พ่อท่านแสดงธรรม เนื่องในวัน
อาสาฬหบูชา

ศ.๒๒ วันเข้าพรรษา บ่าย ๔ โมง หมู่ง
สมณะอริชฐานเข้าพรรษา มีสมณะร่วมจำพรรษา
ทั้งหมด ๑๗ รูป พระอาคันตุกะ ๔ รูป ลิกขมาตุ
๔ รูป และตอนเย็นมีเวียนธรรม โดย สมณะ
ลิกขมาตุ

อา.๒๔-จ.๒๕ ประชุมสัมมนาช่วยเหตุศูนย์
อบรมฯ โดยมีกลุ่มเครือข่ายภาคตะวันออก
เฉียงเหนือตอนล่างไปร่วม เช่น ศิระอโศก สวน
ล้างฝัน ศรีสงครามอโศก ร้อยเอ็ดอโศก และ
ราชธานีอโศก เป็นต้น เรื่องเกี่ยวกับแนวทาง
พัฒนาศักยภาพตนเองของแต่ละศูนย์ ฯลฯ และ

ตอนเย็น(จ.๒๕) มีรายการเอื้อไออุ่น โดยพ่อท่าน

ศ.๒๙ ประชุมกรรมการชุมชน

งานอบรมสร้างคนสร้างชาติ

อ.๕-ส.๙ งานอบรมโครงการคุณภาพชีวิต
สู่เศรษฐกิจพอเพียง(จปฐ.ปีพ.ศ.๒๕๔๗) รุ่นที่ ๕
โดย สำนักงานพัฒนาชุมชน จ.อุบลฯ นำชาว
บ้านจาก อ.เขมราฐ อ.ม่วงสามสิบ อ.กุดข้าวปุ้น
อ.พิบูลมังสาหาร อ.สิรินธร และกิ่งอ.น้ำขุ่น
มาอบรม จำนวนประมาณ ๗๐ คน

พ.๖-อ.๑๐ งานอบรมค่ายเยาวชน
คนสร้างชาติ รุ่นที่ ๑ นักเรียนชั้น ม.๓ จำนวน
๑๑๑ คน จาก ร.ร.นารินทร์ ๒ อ.เมือง จ.อุบลฯ

อ.๑๒-ส.๑๖ งานอบรมโครงการคุณภาพ
ชีวิตสู่เศรษฐกิจพอเพียง(จปฐ.ปีพ.ศ.๒๕๔๗) รุ่น
ที่ ๖ โดย สำนักงานพัฒนาชุมชน จ.อุบลฯ นำ
ชาวบ้านจาก ๗ อำเภอ ได้แก่ อ.เขื่องใน
อ.สิรินธร อ.ศรีเมืองใหม่ อ.ตระการพืชผล
อ.ดอนมดแดง และอ.เมือง มาอบรม จำนวน
๑๑๔ คน

พ.๑๓-อ.๑๗ งานอบรมค่ายเยาวชน
คนสร้างชาติ รุ่นที่๒ นักเรียนชั้น ป.๕, ป.๖
จำนวน ๑๓๙ คน จาก ร.ร.ดอนมดแดง (บ้าน
ดงบัง) อ.ดอนมดแดง จ.อุบลฯ

อ.๑๙-ส.๒๓ งานอบรมโครงการคุณภาพ
ชีวิตสู่เศรษฐกิจพอเพียง(จปฐ.ปีพ.ศ.๒๕๔๗)
รุ่นที่ ๗ โดย สำนักงานพัฒนาชุมชน จ.อุบลฯ
นำชาวบ้านจาก ๓ อำเภอ ได้แก่ อ.เดชอุดม
อ.ตระการพืชผล อ.ศรีเมืองใหม่ มาอบรม จำนวน
๑๔๐ คน และสมาชิกเครือข่ายกิจกรรม
ไร้สารพิษอีก ๓๐ คน

พ.๒๐-อ.๒๔ งานอบรมค่ายเยาวชน

คนสร้างชาติ รุ่นที่ ๓ เป็นนักเรียนชั้น ม.๑
ถึงม.๖ คณะกันมา จำนวน ๑๐๐ คน จาก
ร.ร.นาเยี่ยศึกษารัชมังคลาภิเษก กิ่งอ.นาเยี่ย
จ.อุบลฯ

อ.๒๖-ส.๓๐ งานอบรมโครงการคุณภาพ
ชีวิตสู่เศรษฐกิจพอเพียง(จปฐ.ปีพ.ศ.๒๕๔๗) รุ่น
ที่ ๘ โดย สำนักงานพัฒนาชุมชน จ.อุบลฯ นำ
ชาวบ้านจาก ๔ อำเภอ ได้แก่ อ.เดชอุดม
อ.สว่างวีระวงศ์ อ.สิรินธร และอ.ดอนมดแดง
มาอบรม ๑๓๐ คน

ผู้มาเยือนและศึกษาดูงาน

จ.๔-พ.๖ คณะเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ ๒ รุ่น และ เกษตรกร ๑ รุ่น มา
ศึกษาดูการทำปุ๋ยอินทรีย์การทำเกษตรอินทรีย์
เยี่ยมชมชุมชน และสนทนาธรรม-ถามปัญหา
ต่างๆ มาคณะละ ๑ วัน ไป-กลับ รุ่นที่ ๑
จำนวน ๕๐ คน, รุ่นที่ ๒ เป็นเกษตรกรจาก ๔
อำเภอ ใน จ.อุบลฯ จำนวน ๘๐ คน, รุ่นที่ ๓
เป็นเจ้าหน้าที่การเกษตร จำนวน ๔๕ คน
ตามลำดับ

อ.๕ เจ้าหน้าที่อาหารและยา(อย.) จาก
กระทรวงสาธารณสุขและสาธารณสุขจังหวัด
มาตรวจมาตรฐานการผลิตแชมพูและตรวจ
GMP ผลิตภัณฑ์ต่างๆของชุมชน

พ.๖ คณะนักเรียนนายอำเภอ รุ่น ๕๙
วิทยาลัยการปกครอง จำนวน ๕๑ คน มา
ศึกษาดูงานและเยี่ยมชมชุมชน

-นายอุทัย วิลามาศ ประธานรุ่น สมาชิก
สภาเทศบาลรุ่น ๙ และคณะสมาชิกสภาเทศบาล
รุ่น ๙ อุบลราชธานี จำนวน ๕๐ คน มาดู
ศึกษางานและเยี่ยมชมชุมชน

พ.๗ นางธัญญารัตน์ วรโยธา และคณะ

เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอป่าติ้ว จ.ยโสธร จำนวน ๒๔ คน มา
ศึกษาดูงานการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

จ.๑๑ หมู่สามกลุ่มกรีนเวย์ (Green Way)
จำนวน ๗ คน (รวมสามคนไทยด้วย ๑ คน) จาก
ประเทศฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เวียดนาม และเกาหลี
มาอยู่ศึกษาเรียนรู้ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของ
ชาวชุมชน เป็นเวลา ๗ วัน

อ.๑๒ นายประวัติ ธรรมสัตย์ เจ้า
พนักงานพัฒนาชุมชน กิ่งอ.นาตาล จ.อุบลฯ นำ
คณะเครือข่ายกองทุนชุมชน และกลุ่มอาชีพ
จำนวน ๓๐ คน มาศึกษาวิถีชีวิตชุมชน การ
ประหยัด การลด ละ เลิก จากอบายมุข และ
การผลิตปุ๋ยชีวภาพ การปลูกพืชผัก เป็นต้น

พ.๑๔ คณะสมาชิกสภาเทศบาล จ.อุบลฯ
ทั้งหมด ๑๑๔ คน มาศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต
ชมชุมชน

ส.๑๖ คุณอรติ (Aarti Khanderia) ชาว
แคนาดาเชื้อสายอินเดีย เป็น NGO ทำงานที่
ประเทศอินเดีย มาอยู่ศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม
ความเป็นอยู่ของชาวชุมชน เพื่อนำไปประยุกต์
ใช้ในอินเดีย

พ.๒๑ นางชฎานิศ เชื้อนควบ นาง
เพ็ญศรี วรศิริ นางอรุณี มัลย์ และคณะ ผู้
บำเพ็ญประโยชน์ ร.ร.คำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์
อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร มาศึกษาเรียนรู้วิถี
ชีวิตชุมชน

อา.๒๔ นายชนาท พานทอง นายก อบต.
ศรีสว่าง อ.โพธิ์ทราย จ.ร้อยเอ็ด พร้อมคณะ
ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. และ
ผู้นำชุมชน สมาชิกกลุ่มเกษตรอินทรีย์ฯ มา
ศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน เรียนรู้เรื่องการ
เกษตรอินทรีย์ และการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจ

พอเพียง

จ.๒๕ คุณเปรมฤดี ดาวเรือง มูลนิธิ
ฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ, กรุงเทพฯ และคณะที่
น้องชาวไทย ลาว กัมพูชา จีน เวียดนาม
มาศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน และการดำรง
ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

พ.๒๘ คณะครูและนักเรียน ร.ร.ทุ่งเทิง
ยั้งวัฒนา จำนวน ๑๐๐ คน มาศึกษาเรียนรู้
วิถีชีวิตชุมชน และการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจ
พอเพียง

-คณะเจ้าหน้าที่เทศบาล รุ่นที่ ๑๗ จาก
จ.ยโสธร จ.อุบลราชธานี จ.นครพนม จ.อำนาจ-
เจริญ จำนวน ๑๐๕ คน มาศึกษา เรียนรู้วิถี
ชีวิตชุมชน และการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอ
เพียง

ศ.๒๙ นางธวัลรัตน์ สุขเนตร และคณะ
เจ้าหน้าที่สำนักงาน จ.อำนาจเจริญ จำนวน ๗๐
คน แวะเยี่ยมชมชุมชน

ส.๓๐ คณะครูโรงเรียนแวงน้อยศึกษา
จำนวน ๑๑ คน มาศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน
และการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อคิดสุดท้าย

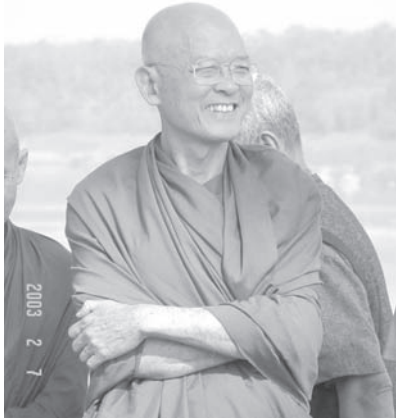
ทำได้ไม่ต้องเดือด
ทำชั่วต้องเดือดก่อน

สมณะเจ้าชาย ป/พ/ไอ

ทักษิณอโศก

ประจำปีเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘

ในแต่ละปีก่อนเข้าพรรษาญาติโยม ชาวบุญนิยมจะมีประเพณีตั้งตบะเข้าพรรษา เพื่อปฏิบัติตัวเองให้เคร่งครัดขึ้น ไทธรรมิกเสสอะไรหลายๆ ก็ตั้งตบะมาตลอดทั้งปีในวาระเข้าพรรษา ซึ่งก็ไม่ว่าอย่างไรก็ตามจะกำหนดตบะให้สิ้นเกลี้ยงข้อให้พากเพียรไปเรื่อยๆ ถือเป็นการปฏิบัติบูชาของศีลสมาธิวิปัสสนาธรรมที่ชาวทักษิณอโศก ปีนี้ตั้งตบะกันดีฝึกหัดหมั่นเน้นทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิเลสอัตโนมัติตามาระถือตัวถือดีไม่ยอมถอย เพื่อให้ปฏิบัติตนต่อสัจธรรมให้บริสุทธิ์ที่ทุกมกกายใจเทศน์สอนสมสั่งสอนมากกว่า๓๐ปีแล้ว

เหตุการณ์ประจำปีเดือนนี้

ศ.๑ สมณะดินดี สันตจิตโต สมณะพอแล้ว สมานีโต ประชุมกลุ่มพะโต๊ะ

ส.๙ นักเรียน ร.ร.บูรณะรำลึก จำนวน ๑๘๑ คน ครู ๒๑ คน มาศึกษาดูงานวิถีชีวิตชุมชน และรับประทานอาหารมังสวิรัต ๑ มื้อ

พ.๑๓-๑.๑๗ อบรม ร.ร.ในเตาพิทยาคม นักเรียน ๘๘ คน ครู ๑๑ คน

จ.๑๘ อบต.และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

อ.ควนขนุน นำชาวบ้านและผู้สูงอายุมาฟังธรรม และศึกษาวิถีชีวิตชาวชุมชน จำนวน ๑๔๐ คน

อ.๑๙ สมณะบินก้าว อิทธิภาโว เดินทางมาอำนวยการติดตั้งวิทยุชุมชน“ศูนย์สร้างสรร” ทักษิณอโศก

พ.๒๐ ติดตั้งวิทยุชุมชน “ศูนย์สร้างสรร” เสร็จในเวลา ๑๘.๕๐ น. ออกอากาศเวลา ๑๘.๕๕ น. รวมค่าใช้จ่ายประมาณ ๗๐,๐๐๐ กว่าบาท (ได้รับบริจาคเครื่องจากปฐมอโศก)

พ.๒๑ สมณะทุกรูปแสดงธรรมวันอาสาฬหบูชา ตอนเย็นทำวัตรเย็น ให้โยมตั้งตบะเข้าพรรษา หลังจากนั้นมามีรายการเวียนธรรม

ศ.๒๒ สมณะอธิษฐานเข้าพรรษาปีนี้ มี ๖ รูป

ส.๒๓ ประชุมชาวชุมชน

อา.๒๔ ติดตามประเมินผล อ.ร่อนพิบูลย์ ส.ดินดี สันตจิตโต ส.ดินทอง นครวโร นำ

ส.๓๐ นักเรียนจาก ร.ร.เทศบาลย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์ จำนวน ๕๐ คน อาจารย์ ๑๕ คน มาทัศนศึกษาและฟังธรรม

-คุณพอที่ เสียชีวิตหลังจากป่วยเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลืองมา ๓ เดือน สมณะดินดี สมณะดินทอง เดินทางไปงานศพที่ปฐมอโศก

ข้อคิดก่อนจาก

เกิดเป็นคนต้องเลือกดี และทำแต่สิ่งที่ดีๆ

 สมณะดินทอง นครวโร

สังคมงานหินผาฟ้าน้ำ

ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘

แล้ววันเข้าพรรษาที่มาถึง สมณะที่หินผา มีกาชเปลี่ยนแปลงคือ สมณะนิพนธ์ จันทร์ใส ไปเข้าพรรษาที่พุทธสถาน“ภูผาฟ้าน้ำ” โดยมี สมณะเสือน้ำ สักขเปโม มาแทน

ทั้งญาติโยม และนักเขียนสมัครสมาชิก ได้ ชุมนุมกันลงแขกทำนาจนแล้วเสร็จ ทั้งหมด ๗๐ ไร่ พึ่งตนเองได้ มีซากกินตลอบตังปี

เหตุการณ์ความเคลื่อนไหว

อ.๕-พ.๖ สมณะ ๗ รูป รวมทั้งญาติธรรม ที่อยู่ช่วยเหลือ“หินผาฟ้าน้ำ” ร่วม ๑๐๐ คน มาร่วมสัมมนาในการเตรียมความพร้อมที่จะ เป็นศูนย์อบรม“บุญนิยมลิกษา” งานนี้พ่อท่าน ได้มาให้แนวทางในการปฏิบัติด้วย

พ.๗ สมณะกลางคืน ไสร้จใจ กับ สมณะ หนึ่งดี สุยัญโญ ไปร่วมประชุมกลุ่ม “หนองบัว ลำภูอโศก” ที่ชุมชน“ภูแพงคำ” จ.หนองบัวลำภู

ศ.๘ สมณะกลางคืน ไสร้จใจ สมณะนิพนธ์ จันทร์ใส และสมณะหนึ่งดี สุยัญโญ ไปร่วมงาน เปิดร้านอาหารมังสวิรัตติ ชื่อร้าน“บุชาพ่อ” ของ ผู้จัดการบิกชี มีญาติธรรมจากหินผาฯ และ ชาวแก่นอโศกไปร่วมด้วย

ส.๙ สมณะกลางคืน กับสมณะหนึ่งดี เป็น ประธานประชุมกลุ่มเล็ลย์อโศก

อ.๑๐ พ.ต.อ.บรรพต เทพพานิช ผู้กำกับ การตำรวจภูธร จ.ขอนแก่น ได้มาเยี่ยมชุมชน ท่านสนใจในการทำบ้านดินอยากให้ชาวบ้านได้ มาเรียนรู้ด้วย

-พระราชภาวนาวราจารย์ (หลวงพ่อดวงศ)

รองเจ้าคณะจังหวัดฝ่ายมหานิกาย วัดหินเหิบ อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ กับญาติโยมอีก ๑๐ คน มาเยี่ยมชุมชน

-คุณวินัย สังข์อ่อน และ คณะ ๑๐ คน จาก อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ มาเยี่ยมชุมชน

จ.๑๑-ศ.๑๕ คณะครู ๔ คน พนักงานเรียน ๗๕ คน จากโรงเรียนโนนสะอาด อ.คอนสวรรค์ เข้ามาอบรมค่ายเยาวชนคนสร้างชาติ ที่ศูนย์ “บุญนิยมลิกษา” หินผาฟ้าน้ำ

อ.๑๒ สำนักงานเทศบาลตำบลคอนสวรรค์ อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ ได้พาอาสาสมัคร สาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน(อสม.)จำนวน ๘๐ คน ได้มาศึกษาดูงาน วิธีพอเพียง และการ รักษาสุขภาพแบบองค์รวม ที่ชุมชนหินผาฟ้าน้ำ

พ.๑๓ เจ้าหน้าที่สำนักงาน“ความร่วมมือ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจกลุ่มน้ำโขง” จาก ๑๗ ประเทศ ร่วม ๓๐ คน มาศึกษาแนวคิด และแนวปฏิบัติ ในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ของชุมชน หินผาฟ้าน้ำ ซึ่งมีคุณมาติน วิลเลอร์ เป็นผู้นำมา

-สมณะนาทอง สิงค์วัฒน์ กับครูแผนผา ไปประเมินผล และต่อยอดให้แก่หมู่บ้านโนนทอง อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ

-ท่านจันทร์พร้อมคณะญาติโยม ๕๘ คน ผู้ที่สนใจในการทำบ้านดิน มาดูรูปแบบต่างๆ ของ บ้านดิน และได้ช่วยลงแขกทำบ้านดินด้วย ที่ หินผาฟ้าน้ำ ก่อนกลับได้ถวายหนังสือพระ ไตรปิฎก ให้ห้องสมุดสังฆสถาน

-คณะพยาบาล ๔ คน จากโรงพยาบาล คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ พาผู้ป่วยโรคเบาหวาน อีก ๕ คน มาศึกษาการดูแลสุขภาพอย่าง องค์รวม ที่หินผาฟ้าน้ำ

-ผอ.โรงเรียนนาหนองทุ่มวิทยา กับคณะ พยาบาล ได้ติดตามมาฟังธรรม จากท่านจันทร์

จ.๑๘-๒๐ คณะครูจากโรงเรียนกศน. อ.สีชมพู ร่วมกับโรงพยาบาลสีชมพู ร่วม ๑๖ คน นำพานักเรียน กศน. อ.สีชมพู จ.ขอนแก่น จำนวน ๘๐ คน มาอบรมในโครงการ “เพิ่มศักยภาพเยาวชน ให้พ้นยาเสพติด” ที่ศูนย์บุญนิยมลิกขา หินผาฟ้าน้ำ

-สมณะนาทอง กับ สมณะหนึ่งดี พร้อมกับชาวชุมชน ไปร่วมสัมมนาเพื่อเตรียมความพร้อมของศูนย์บุญนิยมลิกขา ชายแหวของสี่มาอโศก ซึ่งมีพ่อท่านมาร่วมเป็นประธาน และเอื้อโออุ่นด้วย ที่พุทธสถานสี่มาอโศก

จ.๑๘ ครูมานพร กับโยมเต็มศิริ ได้ไปพบผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ เรื่องการตั้งหมู่บ้านหินผา และเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ

พ.๒๐ ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลเมืองจ.ชัยภูมิ ๑๐ ชุมชน รวม ๘๐ ชีวิต ได้มาศึกษาวิถีชีวิตพอเพียง ของชุมชนหินผา และต้องการเรียนรู้เรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพด้วย

-สมณะเลื่อนฟ้า สัจจบเปโม เดินทางจากชุมชนดอยรายปลายฟ้า จ.เชียงราย เพื่อมาเข้าพรรษาที่หินผา

พฤ.๒๑ วันอาสาฬหบูชา ภาคเหนือมีการเวียนธรรม และร่วมกันตั้งตบะธรรม เข้าพรรษา

ทั้งญาติธรรม และนักเรียนสัมมาสิกขา ซึ่งมีญาติธรรมจากแก่นอโศก จากเวียงโขงอโศก และเลไลย์อโศก มาร่วมงานด้วย

จ.๒๕-๒๙ อบรมนักเรียนมัธยมต้น ในโครงการ“เยาวชนคนสร้างชาติ” จากโรงเรียนโนนเสลา อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ จำนวน ๑๐๕ คน ที่ศูนย์อบรมบุญนิยมลิกขา หินผาฟ้าน้ำ

ศ.๒๙ ทีมงานสร้างบ้านดินจากอาคารมงคลสนิท และเครือข่ายคนสร้างบ้านดินทั่วประเทศ ๓๓ คน ได้ทัวร์ไปดูรูปแบบของบ้านดินหลายแห่ง รวมทั้งได้มาเยี่ยมชมบ้านดินที่หินผาฟ้าน้ำด้วย

ส.๓๐ สมณะเลื่อนฟ้า สัจจบเปโม กับสมณะนาทอง ลิงคิวัณโณ พร้อมด้วยญาติโยม ไปประเมินผล ที่บ้านห้วยห้วย อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ

สุดท้ายขอฝากว่า งานอบรมแนวโน้มจะมีมากขึ้น แต่ระวังอย่าให้มีแค่สมปากที่บอกเขาไปเท่านั้น พวกเราต้องช่วยกันสร้างวิถีแห่งการพึ่งตนเองเป็นกันแบบใช้เองได้

 สมณะกลางดิน ไส้รังใจ

บ้านดินเรียบง่าย และอาคารดินสร้างเป็นหอประชุม ณ อาคารมงคลสนิท

**สรุปรายงานการประชุม
คณะกรรมการมูลนิธิธรรมสันติ**

E-mail: thatfah2520@yahoo.com

ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ (๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘)

- กรรมการขาดประชุม ๓ คน
- รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๘
- รับรองบัญชีรายรับ-รายจ่าย ประจำเดือน มิถุนายน ๒๕๕๘

-โรงเรียนสัมมาสิกขาสันตอโศก (สส.สอ.) จัดสัมมนาครูที่แดนอโศก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เข้าค่ายอบรมเยาวชนคนสร้างชาติ ณ สันตอโศก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ถึง ๔ ร่วมกับเครือข่ายงดเหล้า ๑๒๘ องค์กรคัดค้าน

เบียร์ช้างเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, เข้าร่วมสัมมนาการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการคุ้มครองผู้บริโภค

-ร.อ.จ่านอง ทองแผ้ว กรรมการ เข้าร่วมประชุมสันนิบาตมูลนิธิของสำนักงานเขตบึงกุ่ม

-ชุมชนศาลือโคก จะจัดทำหนังสือ ๓๐ ปี ศาลือโคก เชิญผู้ที่เคยร่วมงานพุทธาช่วงต้นๆ เขียนข้อมูลส่งไปยังชุมชนเพื่อสะท้อนแง่คิด สื่อวิทยุชุมชนได้คืนให้สายสัมพันธ์ไปบริหารแล้ว ชุมชนประสบปัญหาด้านน้ำที่จะนำมาใช้ในกิจกรรม

-อาคารตะวันฉาย ๑ และอาคารตะวันฉาย ๒ การดำเนินงานเป็นไปตามปกติ

-กำหนดการประชุมเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ แทนชุดเก่าที่ครบวาระ(๒ ปี) ในวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

สรุปรายงานการประชุม คณะกรรมการกองทัพบรมมูลนิธิ

E-mail: ktf2524@doramail.com

ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ (๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘)

-กรรมการขาดประชุม ๙ คน

-ชุมชนราชธานีอโศก จัดอบรม ๖ ครั้งต่อเดือน เกษตรกรสามารถนำผลผลิตมาจำหน่ายเองโดยไม่เสียค่าเช่าสถานที่ หากจำหน่ายไม่หมดจะแบ่งปันกัน บรรยากาศเป็นที่เป็นที่นึ่ง นิมิตต์ ท่านสมณะมาบรรยายธรรม ณ อุทยานบุญนิยม ในวันอาทิตย์ การฟังธรรมสามารถทำให้บุคคลเหล่านั้นลด ละ เลิกอบายมุขได้

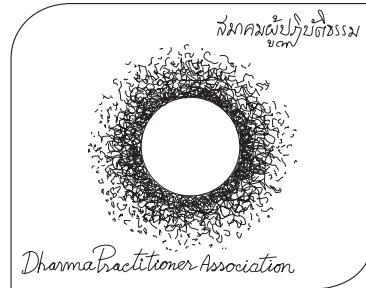
-สหพันธ์วิทยุชุมชนบุญนิยมปฐมอโศกได้รับเลือกให้เป็นสถานีวิทยุชุมชนตัวอย่าง เมื่อเจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์มาตรวจเยี่ยมการทำงาน

-เสนอให้รถยนต์ของกองทัพบรมมูลนิธิหันมาใช้น้ำมันไบโอดีเซล เพื่อลดมลภาวะ โดยรถยนต์ของมูลนิธิเพื่อนช่วยเพื่อนได้ทดลองใช้มาแล้ว ๓ ปี ได้ผลดีและประหยัดค่าใช้จ่าย จึงขอรับบริจาคน้ำมันพืชที่ใช้แล้วเพื่อนำมาผลิตน้ำมันไบโอดีเซล

สรุปรายงานการประชุม คณะกรรมการ สมาคมผู้ปฏิบัติธรรม

E-mail: ppaniya@excite.com

ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ (๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘)

-กรรมการขาดประชุม ๖ คน

-ชมรมมั่งสวี่ติแห่งประเทศไทย สาขาหน้าสันตืออโศก (ชมร.สตอ.) และสาขาจตุจักร (ชมร.กทม.) และสาขาเชียงใหม่ (ชมร.ช.ม.) รายงานกิจกรรมที่ผ่านมา

-จัดส่งบัตรสมาชิกให้สมาชิกสมาคมทั่วประเทศ จำนวน ๑๓๐ คน

-ร้านอาหารแพง ๒๒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รายงานบัญชีรายรับ-รายจ่ายตั้งแต่เดือนมกราคมถึง มิถุนายน ๒๕๕๘

-ห้องสมุดสมาคมผู้ปฏิบัติธรรม ผู้ใช้บริการจำนวน ๓๓๒ คน ยืมหนังสือ ๑๑๙ เล่ม สมาชิกใหม่ ๕ คน เปิดทำการ ๒๒ วัน ได้รับอภิชนนทานการหนังสือจากหน่วยงานในชุมชนสันตืออโศกและบุคคลต่างๆ มีนักศึกษาทั้งระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยและนักเรียนมาศึกษาและขอข้อมูลจากห้องสมุดเพื่อศึกษาด้านต่างๆ ทั้งจากการบรรยายและค้นคว้า

-ได้รับหนังสือ Right Development : The Santi Asoke Buddhist Reform Movement of

Thailand จาก คุณจูเลียน่า เอสเสน

-ชมรมสัมมาสิกขาพุทธธรรม (สส.พธ.) จัดงานวันแม่แห่งชาติในวันอาทิตย์ที่ ๑๔ สิงหาคม ณ ชุมชนสันตือโคก และจะจัดสัมมนาผู้ปกครองนักเรียนพุทธธรรมในเดือนตุลาคม ณ สวนบุญ-ผักพืช คลอง ๑๓ ปทุมธานี

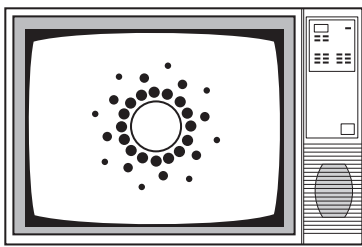
-กลุ่มวนเกษตร ชลบุรี สร้างเตาเผาถ่านขนาด ๒๐๐ ลิตร จำนวน ๓ เตา, ขยายโรงปุ๋ย, ทำอิฐดิน ทดลองใช้ฟางเป็นส่วนผสมแทนแกลบดิน สมาชิกกลุ่มได้รับเชิญไปบรรยายวิธีทำน้ำยาอเนกประสงค์ ให้กลุ่มแม่บ้านในเขตเทศบาล ต.ท่าบุญมี อ.พนัส-นิคม ชลบุรี เมื่อ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘

-ได้รับนิตยสารสนองไอษฐ์สภากาชาดไทย จำนวน ๑ เล่ม และแบบสอบถามจากกระทรวงสาธารณสุข

สรุปรายงานการประชุม คณะกรรมการทัศนสมาคม

E-mail: tta2531@lycos.com

ธรรมทัศน์สมาคม

ครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ (๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๘)

-กรรมการขาดประชุม ๕ คน
-หนังสือจำหน่ายดีได้แก่ “นาฬิกาชีวิต” ของ อาจารย์สุทธิวัสส์ คำภา, ฐีวิถีที่ออกซ์, เพื่อสุขภาพที่ดีกว่า, ผักพื้นบ้านอาหารพื้นเมือง, เทป

จำหน่ายดีชุด เสียงปลุก เสียงปลง เสียงธรรม

-ร้านธรรมทัศน์สมาคมจะทดลองใช้ระบบบาร์โค้ด โดยได้รับความอนุเคราะห์ในการซื้อเครื่องมือเพื่อการนี้จาก นายสุทิน สุปินะเจริญ

-ได้รับหนังสือจากน.พ.เปี่ยมโชค ชลิตาพงษ์ เพื่อให้ธรรมทัศน์สมาคมเผยแพร่ผลงานการบรรยายเรื่องโภชนาการ ซึ่งบรรยาย ณ ห้องประชุมกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดหนองคาย เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘

-บริจาคหนังสือแจกงานฉาปนกิจศพ นายปราจีน ทรงเผ่า เป็นมูลค่า ๓๐,๐๕๖.๕๐ บาท

-มีมติให้รวมร้านสื่อธรรมะ เข้ากับร้านธรรมทัศน์สมาคม

-เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ ได้ไปเยี่ยมอาจารย์วศิน อินทสระ ซึ่งป่วยด้วยโรคความดันโลหิตสูง และมอบเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

-นายปรีชา ธรรมพิภพ มอบแผ่น mp3 จำนวน ๑,๐๐๐ ชุด เนื่องในโอกาสอายุของพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์ ขึ้นปีที่ ๗๒

-คณะทำงานมีมติให้หนังสือสัจจะชีวิตของสมณะโพธิรักษ์ จำหน่ายปลีก ดังนี้ เล่ม ๑ ราคา ๒๐๐ บาท เล่ม ๒ ราคา ๒๕๐ บาท เล่ม ๓ ราคา ๒๕๐ บาท เล่ม ๔ ราคา ๓๐๐ บาท

-หนังสือออกใหม่ ได้แก่ เวลาชีวิต โดย ล้อเกวียน จำหน่ายในราคาเล่มละ ๑๕ บาท

-กำหนดการประชุมครั้งต่อไป วันอาทิตย์ที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ ณ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ สันตือโคก

สรุปรายงานการประชุม ชมรมมังสวริติแห่งประเทศไทย สาขาหน้าสันตือโสภ

(๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๘)

- สมาชิกเข้าร่วมประชุม ๑๕ คน
- นายวินัย สังข์อ่อง บริจาคแก๊ส ๔๐ ถึงเตาแก๊ส ๕ เตา เพื่อใช้ในงานอโศกรำลึก
- นายชยันยอม ธนุศิลป์ ได้เลื่อนฐานะเป็นผู้ปฏิบัติชาย ภายในสิ้นเดือนมิถุนายน ศกนี้
- สมาชิกแจ้ง
- รับโอวาทจากสภมณะเมืองแก้ว ดิษฐ์สวัสดิ์ นักศึกษาไม่เพียงแต่ท่องตำราได้ เป็นนิสิตอยู่ประจำ ย่อมมีการทบทวนตนเองอยู่เสมอ ขอให้ทุกคนตรวจสอบตนเอง เพื่อไม่ให้สังคมผิดหวัง

☆ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

- สมาชิกเข้าร่วมประชุม ๑๑ คน
- น.ร. สส.สอ.เข้าฐานงานในเวลา ๐๕.๐๐ น.-๑๖.๐๐ น. โดยใช้ฐานงานนี้ศึกษาแบบบูรณาการ
- สมาชิกแจ้ง
- รับโอวาทจากสภมณะเมืองแก้ว ดิษฐ์สวัสดิ์ ทักท้วงไปใต้ใต้นักเรียนในฐานะงานมาร่วมประชุมด้วย โดยกำหนดการประชุมเร็วขึ้น ได้เห็นความสำคัญของกิจกรรมธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนชมรมฯ ฝ่ายผลิตอาหารเป็นอันดับสอง พวกเราอยู่ด้วยกันแบบสาธารณโภคี เมื่อมีเด็กนักเรียนมาเข้าฐานงานควรวางใจและฝึกฝน

☆ สาขาเชียงใหม่ (ชมร.ข.ม.)

๔๒ ถ.ม.หิตล ต.สุเทพ อ.เมือง เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

โทร. ๐๕๓-๒๗๑๒๖๒

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

-สมาชิกเข้าร่วมประชุม ๘ คน

-ผู้พักค้างในชมรม ชาย ๒ คน หญิง ๙ คน

-โรงบุญเหมาแจกอาหารมังสวริติ มี ๒๙ ครั้ง ส่วนโรงบุญประเภทอิมละ ๕ บาท เริ่มวันที่ ๘ กรกฎาคม ศกนี้

-นักเรียนสัมมาสิกขาภูผาพ้าน้ำมาช่วยงานที่ชมรม

-อนุมติให้จัดทำแบบสอบถามเรื่องอาหารของชมรมฯ

-กำหนดงานทำบุญครบรอบ ๑๑ ปี ชมรม ในวันที่ ๒ สิงหาคม ตักบาตรตอนเช้า และแจกอาหารฟรี

- กำหนดการประชุมครั้งต่อไป ณ ชุมชนภูผาพ้าน้ำ ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ศกนี้ เนื่องจากอยู่ในช่วงเข้าพรรษา

- รับโอวาทจากสภมณะสาหนุญญ วชิโร ร่วมกันทำงานแล้วมีผัสสะ นำโพธิปักขธรรม ๓๗ ประโยชน์ชีวิต โดยรวบรวมสติได้ทัน ศึกษัมพลังพร้อมในการรับผัสสะที่ไม่ดีได้ทำลาย หากกระทำได้การดำเนินงานในกลุ่มจะดีขึ้น

สรุปรายงานการประชุมใหญ่ สามัญประจำปี สมาคมนักศึกษาผู้ปฏิบัติธรรม

(๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘)

-สมาชิกเข้าร่วมประชุม ๑๑๕ คน
-แถลงกิจการในรอบปี
-สมาชิกสามัญที่ได้รับการรับรองสถานภาพ
แล้ว จำนวน ๑๓๕ คน

-ช่วยงานประชาสัมพันธ์ในวันอาทิตย์ ที่
ชุมชนสันตือโศก

-น้อมเกล้าถวายน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในการ
บำบัดน้ำทิ้ง และกลิ่นในโรงโคมในโครงการ
ส่วนพระองค์สวนจิตรลดา

-ร่วมเข้าค่ายอบรมจริยธรรมและทำบุญลอย
ข้าวกับกลุ่มรามบุชาธรรม ณ ชุมชนหินผาฟ้า
น้ำ อ.แก้งคร้อ ชัยภูมิ

-เสนอโครงการฟื้นฟูจิตใจผู้ประสบภัยธรณี
พิบัติ ช่วงที่ ๒ ต่อศูนย์พัฒนาพลังแผ่นดินเชิง
คุณธรรม ดำเนินงานโดยกลุ่มชเลขวัลย์ พังงา

-เป็นกรรมสิทธิ์ร่วมกับ ๖ องค์กรชาวอโศก
ในที่ดินอำเภอหนองเสือ ปทุมธานี ซึ่งนางจินดา
โพธิ์นิมิตรบริจาค

-บุพการีของท่านสมณะนิกนบ ฉันทโสแสดง
เจตจำนงบริจาคที่ดินอำเภอเกาะสมุย สุราษฎร์ธานี
ให้สมาคมนักศึกษาผู้ปฏิบัติธรรม

-จัดรายการวิทยุชุมชนสันตือโศกคลื่น FM

๑๐๗.๙ MHz. วันเสาร์เวลา ๑๘.๐๐-๑๙.๐๐ น.
และ ๑๙.๓๐-๒๑.๐๐ น.

-ออกธำเนาะจำหน่าย หมวก เสื้อ กางเกง ใน
ราคาต่ำกว่าทุนในงานปีใหม่ตลาดอารียะ'๕๘
ณ ชุมชนราชธานีโศก อ.วารินชำราบ อุบลฯ

-ดำเนินโครงการนอนวัดปฏิบัติธรรมใน
วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์)

-รับรองงบบุคลากรประจำปีพุทธศักราช
๒๕๕๗

-เลือกตั้งผู้ตรวจสอบบัญชี คือ นายหนึ่งพุทธ
วิมุตตินันท์

-เลือกตั้งกรรมการชุดใหม่ทั้งชุด แทนชุด
เก่าซึ่งเป็นผู้เริ่มก่อการ ปราบกฏร้ายชื่อดังต่อไปนี้

๑. นายวิศิษฐ์	จิตตบุปผ์	นายกสมาคม
๒. นายพรประชา	พรรษาสกุล	อุปนายกคนที่ ๑
๓. นางสาวนภวรรณ	วิสิฐศรีศักดิ์	อุปนายกคนที่ ๒
๔. ร.ต.ท.ชัยพงศ์	บุญพรหม	อุปนายกคนที่ ๓
๕. นางสาวพรทิพย์	ศิริโชติ	เหรัญญิก
๖. นางสาวฟานวล	นาวาบุญนิยม	ปฏิคม
๗. นางสาวแรงอารี	เกษมณี	นายทะเบียน
๘. นางสาวสุเสรี	สีประเสริฐ	ประชาสัมพันธ์
๙. นายก้อนดิน	นาวาบุญนิยม	กรรมการ
๑๐. นางสาวสุวิมล	งามเนตร	กรรมการ
๑๑. นายพันธ์ชนะ	กันพงษ์	กรรมการ
๑๒. นางสาวใบทิพย์	เฉลยวิจิตร	กรรมการ
๑๓. นายแรงพา	จำปี	กรรมการ
๑๔. นางสาวมระริณ	นาคเดริอ	กรรมการ
๑๕. นายเทวินทร์	สิทธ์น้อย	เลขานุการ

สรุปรายงานการประชุม เครือข่ายชาวอโศก ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

★กลุ่มปรากฏอโศก

- สมาชิกเข้าร่วมประชุม ๑๑ คน
- รับรองบัญชีรายรับ-รายจ่ายกองทุนปรากฏอโศกและกองทุนสงเคราะห์ปรากฏอโศก
- ส่งเงินในโครงการร่วมบุญปลูกพืช รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๙๔,๖๐๐ บาท
- แจกอาหาร ๔ วันในงานอโศกรำลึก

- สมาชิกรายงานการเปิดโรงบุญแจกอาหารมังสวิรัตินงานอโศกรำลึก
- นายสุวิทย์ สุซัคคานนท์ ยินดีสนับสนุนการปักเสื่อ จำนวน ๕๐ ตัว เชิญสมาชิกกลุ่มส่งมาให้ได้
- เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๘ สมาชิก

กลุ่มได้รับเชิญไปประกอบอาหารในงานเบิกพระเนตรเจ้าแม่กวนอิมที่โรงเจใหม่ สมุทรปราการ -คุณทิพยา บุญทวี บริจาคแสดมปีเพื่อใช้จัดงานด้านเอกสารของกลุ่ม

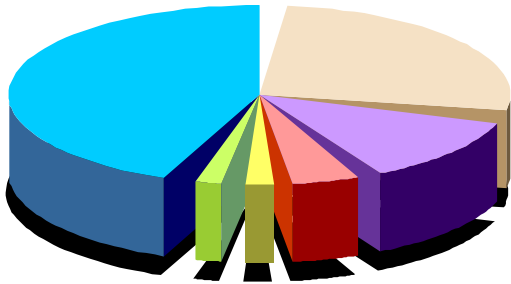
นายสถิตย์ สุวะโกร ประสบอุบัติเหตุนี้ัวทำขาขวาเสียบง่ามประตูลอยนตฺ์ ขณะที่ขับจี้รถจักรยานยนต์และเบรกไม่ทันเมื่อเห็นรถยนต์เปิดประตูออกมา

- สมาชิกตั้งตบะธรรม
- รับโอวาทจากสมเด็จพระตงเฮ็น สีสิมูไต เน้นทิวจักรยิ่งกว่าการงาน อย่านำเรื่องไม่ค้ของคณอื่นมาค้ค ที่สันค้ทากเฮยช้ชอทงคยจะรู้จักกันทมค เพราะเป็นสมณค้ทเฮยเรื่องเฮารวเพือไค้ทุกคนไค้ค้เน้เอง ทุกอย่งช้ค้องค้ค้กฎเกณค้ทการปฏิบค้ไค้ค้

แก้ไขคำผิด สารอโศกฉบับ ๒๕๓ หน้า ๑๐๓ นับจากด้านล่างขึ้นไปบรรทัดที่ ๑๐ เพิ่มมากขึ้น แก้เป็น เพิ่มมากขึ้น

สถิติเผยแพร่สัจธรรม

ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๔๘

ห้องเผยแพร่เทป

ทำวัตร

พลังวิมุตติที่โอบอุ้มโลก	สมณะโพธิรักษ์	๒	ม้วน
ปฏิบัติโพธิปักขิยธรรมให้ถึงพร้อม	สมณะโพธิรักษ์	๒	ม้วน

ก่อนฉัน

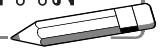
ปรารภความเพียรสู่นิพพาน	สมณะโพธิรักษ์	๑	ม้วน
คณทัศจารย์ของโลกุตระ	" "	๑	ม้วน
วิเคราะห์ทุกข์ ๑๐ ประการ	" "	๒	ม้วน
คนมีคุณ-บุญมีค่า-ผลเจริญ	" "	๒	ม้วน
มีจลา-สัมมานั้นเป็นฉันใด	" "	๑	ม้วน
อย่าเห็นกงจักรเป็นดอกบัว	สมณะโพธิรักษ์	๑	ม้วน

ปาฐกถา

เร่งสร้างโลกุตรระชลอกัลยยุค	สมณะโพธิรักษ์	๑	ม้วน
พระรัตนตรัยเพื่อมวลมนุษย	สมณะโพธิรักษ์	๒	ม้วน

☆☆☆

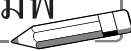
ธรรมปฏิกรรม

จดหมาย	๓๕๘	ฉบับ
สิ่งตีพิมพ์	๒๕	ฉบับ
ตีพิมพ์	๑๐	ชิ้น
แสดมปีบุญ	๑,๐๑๒	บาท

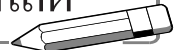
ธรรมพิมพ์

สารอโศก(เข้าพรรษา'๔๘)	๕,๐๐๐	เล่ม
ดอกบัวน้อย (ชัยชนะอยู่ที่ใจ)	๕,๐๐๐	เล่ม

☆☆☆

สถิติธรรมโสด

	เทป	ซีดี	เอ็มพี 3	วีซีดี	ดีวีดี	
ผู้มาติดต่อ	๓๘	๒๔	๑๖	๓๒	๑๑	ราย
จำนวนที่ยืม	๑,๔๖๔	๕๕	๔๐	๑๐๖	๓๑	แผ่น/ม้วน
สมาชิกเพิ่ม	๕	๕	๕	-	-	ราย
สื่อที่ออกใหม่	๖๐	๑	๔๕	๔	-	แผ่น/ม้วน

พัสดุ

๓๓ ชิ้น

ธรรมปฏิสัมพันธ์

จดหมายออก	๓	ฉบับ
-----------	---	------

ศูนย์รวมข่าวคราวของญาติธรรมจากทั่วสารทิศ
เพื่อเสริมสร้างกำลังใจ ให้กรรมฐาน
และแก้ปัญหาของนักปฏิบัติธรรม

สารอโศก ฉบับที่ ๑๑ ปีที่ ๒๕(๒๘)
ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

✽ สักกายทิฏฐิ.....

ความเห็นเป็นตัวเป็นตน
จึงต้องปรนเปรอ.....บำรุง....พิถี คำเข้า !
เมื่อประจักษ์แจ้งแก่นแท้แห่งชีวิต
จึงเริ่มทำลายไช้ตรวนแห่งพันธนาการ
ลดละสิ่งฟุ่มเฟือย
ลดละสิ่งธรรมดาให้น้อยลง....น้อยลง
นี่คือการทำลายสักกายทิฏฐิขั้นที่ ๑
เข้าสู่กระแสแห่งการหมดตัวตนระยะต้น.....
เมื่อประจักษ์แจ้งอารมณ์ต่อสาเหตุเพราะเราเอง
จึงพิถีพิถัน พิกอกัษ พิกไม่ถือ
นี่คือการทำลายสักกายะ ขั้น ๒
เข้าสู่กระแสแห่งหมดตัวตนขึ้นกลาง
และเมื่อพร้อมอุทิศชีวิตเพื่อส่วนรวม
เป็นทั้งก้านแห่งองค์การ
เป็นเม็ดทรายแห่งทะเลการงาน
บำเพ็ญประโยชน์ก้นเต็มที
โดยมีประโยชน์ตนเดินเครื่องประกอบติด
นี้แล.....ด่านสุดท้ายแห่งการก้าวเข้าสู่ไตรลักษณ์สมบูรณ์ !

๓๐ ปี
นานาสังวาส
เบตสมานฉันท์
ศานติวิถีมุทธ

อโศกสร้างคน คนสร้างงาน

จากญาติธรรมฉลอง จวนสาธ (อ.คำเชื่อนแก้ว จ.ยโสธร)

“ข้อปฏิบัติทุกวันนี้บอบายมทุกอย่างเล็กทั้งหมดเป็นปีแล้ว ส่วนอาหารเนื้อสัตว์ลดลง อาหารมังสวิรัตก็กินเฉพาะวันศีล และเป็นบางครั้ง ส่วนการทำนาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทั้งหมดไม่ใช้ปุ๋ยเคมีเลย การทำสวนก็ปลอดสารพิษทั้งหมดทำปลูกกินเอง เพราะผ่านการอบรมจากสวนแสงฝัน ทำอยู่ทำกินเหลือก็ขายบ้าง สุขภาพดีขึ้นมากๆเลย.....”

อโศกกับกิจการ-กิจวัตร-กิจกรรม

จากญาติธรรมวิชรารามณ์ ศรีเมืองบุญ (อ.เวียงน้อย จ.ขอนแก่น) “ได้ร่วมมือกับเพื่อนครูและนักเรียนกลุ่มวิถีพุทธของโรงเรียน ออกธำรณำหน่ายสินค้า-อาหารมังสวิรัตาดานุญนิยม (๑-๔ บาท) ในงานนิทรรศการผลงานนักเรียนโรงเรียนเวียงน้อยศึกษา เป็นที่ชื่นชอบชื่นชมแก่นักเรียนและเพื่อนครูโรงเรียนเวียงน้อยศึกษาและโรงเรียนอื่นๆ ที่มาร่วมงาน ซึ่งยังไม่เคยมีร้านอย่างนี้ในแถบนี้มาก่อน หลายคนสนใจแนวคิด แนวทาง เข้ามาซักถามพูดคุย ดิถีขานเทศจากสพท.ขก.เขต ๓ และผู้บริหารฯจากโรงเรียนต่างๆที่นำพานักเรียนมาชมงานได้แสดงความสนใจมาใช้บริการของร้าน ซักถาม พูดคุย

ดิถีที่ได้ออกโอกาสเผยแพร่การให้ การเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังปัญญาแก่ผู้อื่น ผู้มารับก็ไม่รู้สึกเงินรับหรือต่ำต้อย ผู้ให้ก็ไม่กดขี่ เบ่ง ดูถูกผู้รับ มีความสุขใจทั้งผู้ให้และผู้รับ อ่อนน้อมต่อมตนทั้งสองฝ่าย รู้สึกขอบคุณผู้บริหารและรองผอ.ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเวียงน้อยศึกษา ที่ให้โอกาส ส่งเสริม สนับสนุน จนร้านฯได้เกิดมีขึ้นและสำเร็จผลเรียบร้อยด้วยดี.....”

วงจรชีวิตของชาวอโศก นั้นก็คือ

- การไม่เบียดเบียน
- ประโยชน์ตน-ประโยชน์ท่าน
- การทำงานคือการปฏิบัติธรรมไปในตัว

เพราะเหตุนี้เราจึงต้องมี “กิจวัตร” ชีวิตประจำวันเป็นอย่างไร ที่เรียกว่า ปฏิบัติธรรม

มี “กิจกรรม” ที่สัมผัสสัมพันธ์กับผู้อื่นเสมอ และ “กิจการ” ที่เป็นรายได้ขององค์กรหรือ
เป็นประโยชน์ต่อองค์กร

๓ ก. นี่แหละต้องทำอย่าให้ตกหล่น จุ๊ยๆ

วัตถุประสงค์ต้องสะกิด

“ประทับใจมากครับ ในความเสียสละของ
ชาวโศกทุกท่าน เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม
เสียสละ กล้าจน อย่างมีความสุข.....”

ญาติธรรมชัยวุฒิ วิรยศิริ ประทับใจ
ในกิจการของชาวโศก ที่ลงใจ

พ่อท่านพาพวกเราชาวโศก ออก
ปฏิบัติธรรมในรูปแบบต่างๆเสมอมา

จะเห็นได้ว่า เป็นประโยชน์ตนประโยชน์
ท่านครบพร้อมวัตถุประสงค์ จึงมีหลายมิติ มีใช่แค่บริจาค
เงินทองสิ่งของ แต่การไปบริการรับใช้ช่วยเหลือ กลับจะ
เป็นวัตถุประสงค์อันมีค่ามหาศาล

ผู้เข้าถึงแก่นวัตถุประสงค์ ย่อมมีชีวิตที่ก่อปรกอบบุญ
กุศลให้แก่ตัวเองและสังคม ตลอดเวลา จุ๊ยๆ

ศีลที่ผิดกับมากที่สุด

อยู่คนเดียวให้ระวังความคิด อยู่กับมิตรให้ระวังวาจา จากญาติธรรม อานนท์ อุไทยวัน
“ศีลที่รักษายากที่สุดสำหรับผม ผิดบ่อยเหลือเกินก็คือศีลข้อ ๔ ผมจะพยายามปรับตัวเองให้จงได้
จะไม่ยอมแพ้เป็นอันขาด.....”

คนบางคนชอบพูดล้อเสียด ประชดประชัน เหน็บแนม
คนบางคนชอบพูดเป็นต่อหยอ มีความสุขกับการได้พูดคุย
คนบางคนอยากพูดโดยไม่คิดว่า คนอื่นอยากฟังสักแค่ไหน
คนบางคนชอบวิจารณ์คนอื่นจนเป็นนิสัย โดยเฉพาะในแง่ร้าย

ศีลข้อ ๔ จึงจำเป็นต้องฝึกฝน รู้ขอบกพร่องในความประพฤติ แล้วพากเพียรสม่ำเสมอ
มีตบะในบางครั้ง ศีลข้อ ๔ ก็จะค่อยๆพัฒนาขึ้น จุ๊ยๆ

โรงงานตัวใหม่

ศิริวรรณ ปั้นวิชัย ประวัติของเธอเคยลงในสารอโศก เมื่อหลายเดือนก่อน เธอรู้จักอโศกครั้งแรกจากหนังสือ “สามันด้วยมือเรา”

เธอเป็นวัยรุ่นอยู่ที่ศาลีอโศก อาชีพสุดท้าย คือ พยาบาล เธอทำอยู่นาน ๘ ปี ๘ เดือน

พ.ย.'๕๘ ก็จะมาครบ ๑ ปี ที่มาอยู่วัด

เธอมีทัศนคติต่อการทำงาน

๑. ยิ่งทำงานหนัก ยิ่งเพิ่มศักยภาพ
ทำงานมาก ยิ่งแข็งแรง

๒. ยุคนี้ดิฉันว่า ชาวเราต้องช่วยทำงานศาสนา และมีบทบาทมากเลยทีเดียว

ชมรมจึงจากแห่งประเทศไทย ต่างพากันอนุโมทนาต่อความคิดอันยิ่งใหญ่ ต่างพากันร้องสาธุๆๆๆ จนกระหึ่มก้องกู่กู่ !

๘ คุณศิริวรรณ

พลีงานทดแทน.....แก้สชีวภาพ

จึงจากตามหมู่คณะไปชมการสาธิตแก้สชีวภาพที่คลังเก็บเมล็ดพันธุ์ ซึ่งท่านเสียงศีลดูแลอยู่ ณ ปฐมอโศก โดยมีญาติธรรมสุวิทย์ อุดมสุข ญาติธรรมจาก อ.ท่าเรือ จ.กาญจนบุรี สาธิตให้ดู อุปกรณ์ต่างๆใช้ถังพลาสติก มาเจาะมาติดกาว ดูไม่ยุ่งวาย ใช้มูลสัตว์ผสมน้ำ ผสมเศษพืชผักต่างๆ แก๊สที่เกิด คือ มีเทน นำมาหุงหาอาหารได้ หากเข้าเครื่องกรอง ที่ทำเองอีกชั้นหนึ่งก็เป็นแก๊สใสในรถยนต์ได้เลย ญาติธรรมหลายคนตื่นตื่นเห็นพลังแห่งเศรษฐกิจพึ่งตน อีกทางหนึ่งอยู่ไร่ ไร่ จุ้ยๆๆ

ขบวนการกลุ่มที่นำศึกษา

วิชาประวัติศาสตร์ จะทำให้เราไม่ผิดพลาดในอนาคต วันนี้เรามี ๒ เรื่องที่น่าสนใจ

๑. เครื่องทำเต้าหู้ที่สั่งซื้อมาไว้ที่ปฐมอโศก ราคาหลายล้าน วันนี้ก็ยังเป็นปัญหา ที่แก้ไม่ตกของปฐมอโศก ทั้งๆที่สมาชิกชุมชนเป็นคนยกมือสนับสนุนให้ซื้อมาเพื่อทำกิจการเกี่ยวกับเต้าหู้ทั้งหลาย

๒. กลุ่มซื้อพีชไร่กลุ่มไหนไม่บอก ทำไมไม่มีใครก็ซื้อเครื่องรัดสูญญากาศราคา ๓ แสนบาทมาใช้ วันนี้เลยไม่มีปัญญาคืนหนี้กองทุนสวัสดิการ

ธุรกิจบุญนิยมต้องคิดถึงการผ่อนส่งคืนตามสัญญาเหมือนกัน
การลงทุนซื้ออุปกรณ์ โดยไม่ดู “เงินสด” ในมือ บางทีก็มีโอกาสเจ๊งได้ง่าย จู้ยี้ๆๆๆ
ทั้ง ๒ เรื่อง เราได้ข้อคิดอย่างไร ?

โรงเรียนที่หินผาฟ้าน้ำ

ฝ่ายประเมินมาตรฐานโรงเรียนของหน่วยงานนอกไปตรวจคุณภาพที่ โรงเรียนสัมมาสิกขา หินผาฟ้าน้ำ บอกประทับใจในการจัดการการอบรมสั่งสอน

ญาติธรรมยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ โง่จะไม่ตีได้อย่างไร ในเมื่อชุมชนมีทั้งอดีตผ.อ.โรงเรียน มีหัวหน้าการอำเภอ มีทั้งครูดีเด่น มาก่อนทั้งนั้น

จึงจกคิดว่า สายการศึกษาของเรา ชุมชนหินผาฟ้าน้ำ น่าจะมีบุคลากรที่เคยทำงานด้านการศึกษามากที่สุด

มีใครเอ่ย ผ.อ.อ่อนสี, ผ.อ.สุขสรรค์, หัวหน้าการเจริญ, นวพรอาจารย์ ๓.....ฯลฯ จู้ยี้ๆๆ

สิ่งที่ละเลย

จากญาติธรรมนงศ์นุช เขาชมภู (อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา) “สารอโศกฉบับที่ ๒๗๘ บันทึกคนวัด “อันเป็นที่รัก” ๒๑ พ.ย. ประโยคสุดท้ายที่ว่า ชีวิตจะต้องเบิกบานแจ่มใส ถ้าทำตัวให้ซบเซา เศร้าหมอง ก็สูดดมไม้ดอกหนึ่งไม้ได้ เป็นเหมือนพลังที่ปลุกให้จิตฉันตื่น กราบขอบคุณเจ้าของถ้อยคำดีๆ เหล่านี้ สุดท้ายนี้ขอให้ทุกท่านมีสุขภาพที่แข็งแรง.....”

มีการค้นพบโรคใหม่ที่เกิดจากบริเวณน้ำตาลมากเกินไป ทำให้เป็นโรคปวดเมื่อยอย่างรุนแรง

แค่โรคเก่าที่เป็นมานานนั้นก็คือ การขาดการออกกำลังกาย ใช้แต่งานสมอง โดยไม่ค่อยออกกำลังกาย ภาวะจิตใจซึมเศร้าห่อเหี่ยว ท้อแท้ เบื่อหน่าย ก็อาจเกิดขึ้นได้

จิตใจที่เศร้าหมอง บางทีแค่ออกกำลังกายให้มีเหงื่อวันละ ๓๐ นาที แค่นี้เองอย่างเดียว บางทีเราอาจจะพบชีวิตที่สุขสดชื่นกว่าเดิมอย่างคาดไม่ถึง ! จู้ยี้ๆๆๆ

เอโกธิมโม

จากญาติธรรมสมนึก มาลัยทอง (อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี)

“การปฏิบัติธรรมช่วงนี้เป็นไปเรื่อยๆ ทีละทีละ ๕ วันมั่งสรวิตี บางครั้งก็ใช้เหยื่อออก เนื่องจากไม่มีเวลาจะทำอาหาร แต่เวรืองศีล ๕ พยายามเคร่งครัด ศีลข้อ ๖ วัน ๒ มีอ ตั้งสัจจะทุกปี แต่ก็อดกินจุบจิบไม่ได้ จะพากเพียรพยายามครับ ที่ยังไม่ห่างวัดมาก ก็เพราะมีหนังสือสารอโศก กับ ดอกหญ้าคอยสอนอยู่ มีหมู่กลุ่มญาติธรรมคอยเป็นแบบอย่าง แม้ว่าบางครั้งจะห่างหายจากการประชุม หมู่กลุ่มก็มีคนตามถึง.....”

ถ้าจะถามว่า อโศกเขาปฏิบัติกันอย่างไร ก็คงจะคล้ายๆกันแบบนี้ อโศกแต่ละคนจึงเหมือนหล่อหลอมออกมาจากเบ้าเดียวกัน !

สิ่งที่จะเพิ่มเพียรก็จะเป็นการอ่านหนังสือจากนักเขียนอื่นๆ การฟังที่ปรorroมและการเขียนบันทึกคุยกับตัวเอง ขณะเดียวกันต้องรู้จักหา “กิจกรรม” มาทำด้วย จู้ยี้ๆๆๆ

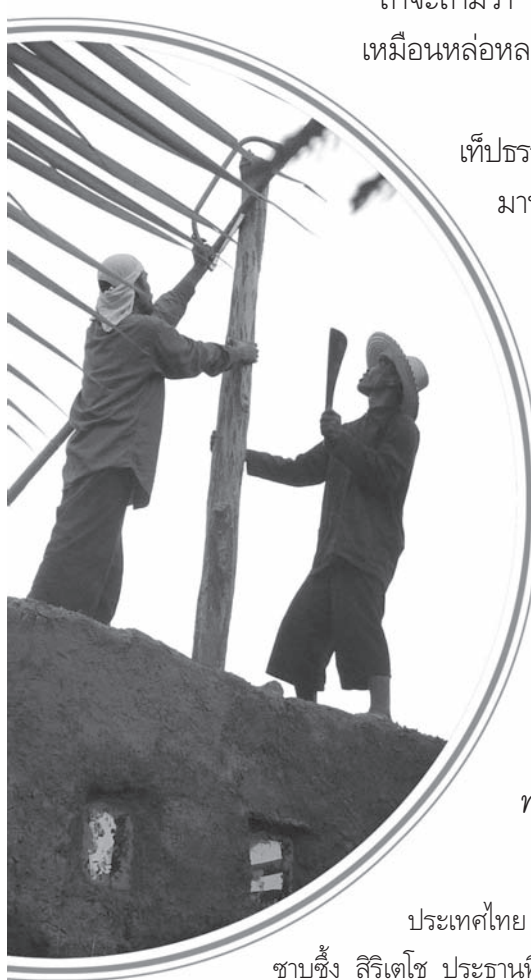
การทำงานคือการปฏิบัติธรรม คือการฝึกสติปัญญา

“วาระที่ ๕ ประธานให้โอวาท

อย่าลืมเอากำไรอารยะทางจิตวิญญาณให้ได้ วันเวลาผ่านไปเรื่อยๆ เราใกล้ความตายไปทุกที พยายามตรวจจิตใจ ที่เคยถือสาก็หัดปล่อย อย่าให้หมักหมมเน่าใน กายกรรมส่วนใหญ่เราทำได้ ส่วนใจให้พยายามฝึก เมื่อตายไปเราก็จะได้แต่อริยทรัพย์ สภาวะทางจิตวิญญาณที่เราเลิกถือสาก็ติดตามเราไป.....”

(เก็บตกจากรายงานการประชุมพนักงานและอาสาสมัครชมรมมั่งสรวิตีแห่งประเทศไทย สาขาหน้าสันตอโศก(ชมร.ส.ต.อ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ (๑๑ ม.ค. ๒๕๔๕) สมณะชาบซิ่ง สิริเตโช ประธานที่ประชุม)

จึงจกเสริมต่ออีกนิดว่า ภาวะแห่งการทำงาน ความสนใจ-ความไม่สนใจ การผัดแพน การขัดแย้ง ฯลฯ จะก่อเกิดมากมาย แผลงนี้ก็คือ โอกาสทอง ที่จะหมักบุงอินทรีย์แห่งโลกุตระ รู้เท่าทันตน ปรับปรุงตน จับอารมณ์ อ่านเวทนา อ่านใจ อ่านอกุศล นี้แลคือการเจริญสติปัญญา จู้ยี้ๆๆๆ

ไพล่พาชยะ ตบะเภากิเลส

วาระที่ ๕ ตั้งตบะเสริมเจโต

- คุณโสภะ (ส้มแข็ง) อ่านหนังสือธรรมะทุกวัน ทำได้ดี อ่านเกือบครบทุกเล่ม ขอตั้งต่อไป และเพิ่มอีกหนึ่งข้อคือ ออกกำลังกายวันละ ๑๕ นาที

- คุณผ่องศรี (ป้าเล็ก) ตั้งใจมาวัดทุกวันอาทิตย์ ยกเว้นเจ็บป่วย

- คุณกาญจนา (ผำไป) ตั้งไว้ว่าสังวรศีลข้อ ๔ และฝึกสติ ยังทำได้ไม่ติดนัก ขอตั้งต่อไป

- คุณนิตยา อ่านหนังสือธรรมะทุกวัน ทำได้ดีด้วยดี และเพิ่มอีก ๑ ข้อ คือสวดมนต์ทำวัตรเช้าหรือเย็น

- คุณเทียนฟ้า สังวรศีลข้อ ๔ และมีสติอยู่กับปัจจุบัน ทำได้ปานกลาง แต่สังเกตว่า ถ้าสวดมนต์ทำวัตรก่อนนอน จะมีส่วนช่วยฝึกสติได้ดี ขอตั้ง ๒ ข้อนี้ต่อไป

- คุณกฤษณา ฟังเทปธรรมะทุกวัน บางวันอ่านหนังสือธรรมะแทน จึงไม่ได้ฟังเทป ขอตั้งเป็นฟังเทปหรืออ่านหนังสือธรรมะ ซึ่งธรรมะนี้ดีมีคุณค่าและเคยส่งเทปที่ฟังแล้วให้คุณยุภา แสงขาว จ.พัทลุง ฟังต่อนั้น ตอนที่คุณยุภา มาอยู่สมุทรปราการแล้ว จึงไม่ได้ส่งไป แต่จะพยายามชวนมาวัด

- คุณจตุเรศน์ พยายามมีสติตลอดเวลา และงดขนมปัง ๑ เดือน

- คุณเสาวนีย์ ตั้งใจไม่ตามใจปาก ของดกินส้มตำเป็นเวลา ๑ เดือน และสวดมนต์ก่อนนอนทุกวัน

- คุณลุงสมมาตร ปกติสวดมนต์ ทำวัตรเย็น และนั่งสมาธิวันละ ๑๕ นาที ทุกวัน จะขอเพิ่มเป็นนั่งสมาธิวันละ ๒๐ นาที หลังสวดมนต์

- คุณฮั่วเซ็ง อ่านหนังสือธรรมะทุกวัน และจะเข้าร่วมประชุมบ่อยๆ

- คุณวิมลศรี ตั้งใจไหว้พระสวดมนต์ก่อนนอน - ตื่นนอน ก็ทำได้เป็นปกติ และจะพยายามฝึกเรื่องการบริจาค(จาคะ)

(เก็บตกจากการประชุมกลุ่มญาติธรรมปรการอโศก ปีที่ ๒๐ ครั้งที่ ๔/๒๕๔๗ (๙ พ.ค.๒๕๔๗)

ณ พุทธสถานสันติอโศก)

✽ จั๊จจลล์

คติประจำเดือนนี้

เข้าพรรษาเข้าหาตบะ
ตั้งตบะเอาชนะกิเลส

ตอน “นี่แหละกรรม”

พระท่านว่า คนเราเกิดมาแล้ว ถ้าสั่งสมแต่กรรมดี กรรมดี
ก็จะนำพาชีวิตไปสู่ทิศทางที่ดีและมีความสุขของชีวิต

ส่วนบางคนที่เกิดมาแล้ว ทำผิดศีลธรรมสั่งสมแต่
กรรมบาป กรรมชั่ว กรรมเลว ให้แก่ชีวิตของตนเอง
กรรมที่เป็นบาป กรรมที่เป็นชั่วเป็นเลว ก็จะนำพาชีวิต
ของคนคนนั้น ไปสู่ทิศทางที่เป็นบาปเป็นกรรม ดังเรื่อง

ราวของคนหาปลา ที่ผู้เขียนจะนำมาเล่าสู่ท่านฟังดังต่อไปนี้
เรื่อง“นี่แหละกรรม”มันได้เกิดขึ้นมา ๒๐ กว่าปี
มาแล้ว ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าให้กับผู้เขียนฟังว่า ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง
ในจังหวัดขอนแก่นนี้ มีชายคนหนึ่งชื่อนายวัน นายวันคนนี้
เกิดมามากจน ไม่มีไรมีนาที่จะทำมาหากิน เลยยึดอาชีพหาปลา
โดยเอาคันไซ้ไปวิดน้ำหาปลา (ภาษาอีสานพูดว่า ไปหาสาปลา) ตามหนอง ตามคลอง พอวิดน้ำออก
หมด แกก็จะเก็บเอาปลาเหล่านั้นมาทำอาหารกิน ที่เหลือก็จะนำเอา ไปแลกข้าว แลกพริก แลกเกลือ
หรือเอามาทำปลาร้า มาไว้กินไว้ขายอีกต่างหาก

นายวันยึดอาชีพหาปลามาแต่ตอนเป็นหนุ่ม
จนกระทั่งแต่งงาน มีเมียมีลูกแกก็ยังหาปลาอยู่อย่างนั้น
เรื่อยมา จวบจนอายุของนายวัน หรือดาวัน ๕๐ กว่าปี
แล้ว พวกลูกๆก็พากันโตๆไปหมดทุกคนแล้ว สังขาร
ร่างกายของดาวันก็เริ่มเจ็บป่วย คือปวดตามต้นตามตัว
สามวันดีสี่วันไข้ เป็นอยู่อย่างนี้ประจำ

พอดาวันตัวร้อนเป็นไข้ ผู้เป็นภรรยา ก็จะ
เอายาสมุนไพรจำพวกแก้ไข้แก้ปวดมาฝนใส่น้ำ ให้ดาวัน
กิน พอดาวันกินยาสมุนไพร หมดน้ำยาไม่กี่ขันน้ำก็
จะหายป่วยหายไข้ พอหายป่วยดีแล้วดาวันก็จะนำคันไซ้
เครื่องมือหากินของแกพร้อมสัมภาระ อันมีท่อข้าว
ขวดน้ำดื่ม กล่องใส่ยาฉุน ออกไปหาปลาอีก แม้ผู้เป็น

ลูก เป็นเมียจะบอกให้ตาวันหยุดหาปลาซะ
 ตาวันก็ไม่ยอมฟังเสียงคัดค้าน หรือห้าม
 ปราบของลูกและเมียเลย ตาวันเจ็บป่วย
 เป็นๆแล้วก็หาย เป็นอยู่อย่างนี้อยู่เกือบปี
 คือพอป่วยพอไข้ลง ก็หายาสมุนไพรมา
 ฝนใสน้ำกิน พอลูกเดินได้ก็ออกไปหาปลา
 อีก เรียกว่าความเคยชิน หรือว่าแกลั้งสม
 แต่ทางหาปลาเมื่อเกือบจะตลอดชีวิตของ
 แกก็ว่าได้ จิตวิญญาณของแกเลยผูกพัน
 ยึดติดอยู่กับสิ่งนี้

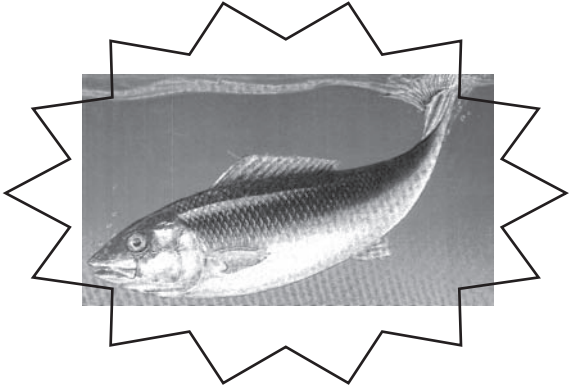
พอจะถึงวาระสุดท้ายของชีวิตตาวัน ตาวันก็ป่วยหนักอยู่ประมาณ ๑๕ วัน ในระยะ
 ที่ป่วยอยู่นี้ ถึงขนาดอ้วกลุกอ้วกนั่ง อ้วกให้ชี่ ให้เปียว พอลุกนั่งได้ตาวันก็จะเพ้อพูดถึงแต่เรื่องปู
 เรื่องปลา พูดไปตามเรื่องตามราวของแกนั่นแหละ แต่พอคนซักถาม แกก็ไม่ยอมพูดด้วย

บางครั้งตาวันก็จะพูดเพื่อไปว่า “เอาไม่ไผ่มาทุบจะจกตอกเอามาสานไซ้ กะไซ้กูมันผูก
 หมดแล้ว” แล้วก็ทำไม้ทำมือ คล้ายคนจกตอก พอสักพักก็จะหยุด แล้วก็ทำท่าสานกะไซ้
 หรือไม่ก็ทำท่าสานตะข่องเพื่อเอาไผ่ไปปลา

ในวันที่ตาวันจะตายนั้น ในวันนั้น ตาวันตื่นนอนอยากจะลุกจากที่นอน พอลุกได้แล้ว
 ก็พูดเพ้อบอกกับผู้คนที่ว่า “วันนี้กูจะไปหาปลาแล้วนะ เอาข้องไปปลามาให้กูหน่อย” พอพูดแล้ว
 ก็ทำท่าทำทางเอาข้องมาสะพายใส่ป่า จากนั้นก็ถามหาไม้ขีด ถามหาท่อข้าวและขวดน้ำ หากันกะไซ้
 ถามหากล่องยาฉุน แล้วแกก็ทำท่ากวาดสิ่งของ ต่างๆที่แกถามหาขึ้นมาใส่อกของแก

หลังจากตาวัน ทำท่าทำทางเก็บของได้เรียบร้อยแล้ว ตาวันก็พูดเพื่อไปว่า “กูจะไปแล้วนะ”
 พร้อมกับพยายามลุกขึ้นจากที่นอนป่วยอยู่นั้น พอลุกขึ้นยืนได้ก็ก้าวขาเดินออกจากที่นอนไป
 บรรดาลูกและเมียเห็นเช่นนั้นก็คิดว่าตาวัน หายป่วยแล้ว จึงปล่อยให้ลูกเดิน แต่พอตาวันเดินไป
 ได้สัก ๒ หรือ ๓ ก้าว ตาวันก็ล้มลงตายไปเลย

พอตาวันตายไปแล้วพวกชาวบ้านก็พากันพูดว่านี่แหละกรรม ที่สั่งสมมาทางหาปลาละ
 ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า มันตรงกับบทกวีธรรม บทหนึ่งที่ท่านเขียนเอาไว้ว่า

ชั่วกับดี อยู่กับผู้ทำ
 บาปและกรรมอยู่กับผู้ทำ
 ท่านให้เชื่อผลกรรมที่ท่านทำ
 ถึงเวลาก็ให้ผลด้วยตนเอง

๒ “ก้อแก่น”

งานศพของชาวพุทธ

ความตายเป็นสมบัติชิ้นสุดท้ายของทุกคน เมื่อตายแล้วพระพุทธเจ้าให้ชาวพุทธจัดงานศพให้เร็วที่สุด แม้ญาติที่เดินทางไกลมาไม่ถึงก็ไม่ต้องรอ ชาวพุทธจัดงานศพส่วนใหญ่ก็เผา สาเหตุที่พระพุทธเจ้าให้จัดงานศพให้เร็วที่สุดก็ด้วยเหตุผลที่ว่าคนเราตายแล้ว ทุกอย่างก็เปลี่ยนไป หน้าตาที่ดูดี ไม่กี่ชั่วโมงอสุภะก็เกิด

ผู้เขียนเห็นการจัดงานศพในเมืองไทยมีอยู่ ๓ ระดับ มีการจัดงานศพอย่าง **ปลุขณ** การจัดงานศพอย่าง **กัลยาณชน** และการจัดงานศพ**อาริยชน**

การจัดงานศพอย่างปลุขณ เรามักพบเห็นได้ตามวัดต่างๆในเมืองไทย พอมีงานศพก็จะมีคนมาใส่ศพเพิ่มขึ้น เพื่อมาเลี้ยงแขกที่มาในงานศพ มีการกินเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน มีพระมาสวดเป็นภาษาบาลี สวดจบก็เลี้ยงอาหาร แขกก็กลับไปพร้อมกับความเมาทั้งเหล้า บุหรี่ การพนัน

การจัดงานศพอย่างกัลยาณชน ผู้เขียนเห็นว่าการจัดงานศพอย่าง วัดชลประทานรังสฤษดิ์ของหลวงพ่อบัณฑิต ซึ่งเป็นการจัดงานศพที่ดี

ส่วนการจัดงานศพอย่าง**อาริยชน** เท่าที่ผู้เขียนพบเห็นมา เป็นงานศพที่ไม่

ต้องมีการตายของสัตว์อื่นๆอีกเลย ไม่มีการ
เลี้ยงเหล่า ผู้มาร่วมงานให้เกียรติผู้ตาย
ภายในงานไม่เห็นผู้สวดมนต์เลย การประดับ
โคมศพก็ได้ใช้ดอกไม้ประดับ แต่ใช้ต้นไม้
ประดับ ดอกไม้จันทร์ก็มีคติธรรมเตือนใจแก่
ผู้มาร่วมงาน คื่นสวดศพก็มีญาติของผู้เสียชีวิต
มาพุดระลึกถึงความดีของผู้ตาย

แม้้นักบวชก็สวด(แสดงธรรม)
เป็นภาษาไทย ผู้มาร่วมงานก็จะได้แง่คิด
ได้จิตสำนึกดี ผู้ตายจะได้ตายอย่างต่อ
ประโยชน์ที่ดีให้กับผู้มาร่วมงาน ครอบครัวผู้
มาร่วมงาน สังคมและประเทศชาติก็จะได้รับ
ประโยชน์

งานศพของชาวพุทธน่าจะหันมา
ทบทวนวิธีการจัดรูปแบบ เพื่อการตายของ
แต่ละคนน่าจะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่มาร่วม
งานศพนั่นๆ การจัดงานศพอย่างเรียบง่าย
ไม่ผลาญแพวมอมเมาคนที่ยังอยู่ ต่อไป
น่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของสังคมไทย
ที่ควรจะหันมา ให้ความสนใจในเรื่องของ
การจัดงานศพอย่างชาวพุทธ

☺ โฟธิ...ผู้ตาม

น้ำจืด

ดีจริงหรือ

โดย จุลกาน

ฉบับนี้ได้นำข้อมูลจากหนังสือสิ่งมหัศจรรย์แห่งยุคสมัย ฉี โดย คุณมานพ อุดมเดช เป็นการสัมภาษณ์ สมณะดินไท่ที่พุทธสถานปฐมอโศก อ.เมือง จ.นครปฐม เมื่อหลายปีก่อนมานำเสนอ ขอเชิญติดตามได้เลยค่ะ

☺ ในพุทธศาสนามีประวัติความเป็นมาในการใช้ปัสสาวะรักษาโรคยังงัยบ้างคะ

☺ อ้อ อันนี้พระพุทธเจ้าเองสอนให้พระนักบวชในพระพุทธ

ศาสนาสันโดษในปัจฉิมยุค ๔ หมายความว่าให้ใช้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นจริงๆ อย่างการกินพระพุทธเจ้าสอนให้กินน้อย กินเพียงวันละมื้อ อาณิสสร์ของการกินเนื้อเดียวที่มีประโยชน์มาก ทำให้เจ็บป่วยน้อย แล้วก็ที่อยู่อาศัยก็อยู่อย่างง่ายๆ นอนโคนไม้ เสื้อผ้าก็ใช้ผ้าบังสุกุล กำหนดให้เพียงแค่อสองชุด ส่วนเรื่องยารักษาโรคท่านบอกว่าถ้าไม่มีอะไรเลยก็ให้ใช้น้ำปัสสาวะเรียกว่า “น้ำมูตรเน่า” หรือ “ยาตอง” ดื่ม โดยนำไปใช้ตองกับสมอแล้วก็มะขามป้อม ในทางปฏิบัติของพวกเราที่เคยได้ยินเรื่องการใช้น้ำปัสสาวะรักษาเนะ ก็ทดลองกันบ้าง บางท่านที่ศึกษาเรื่องนี้ก็บอกว่าหายพระพุทธเจ้าท่านถึงได้ใช้วิธีนี้อยู่ เรายังก็ใช้กันบ้าง

☺ ที่ใช้วิธีนี้เพราะว่ามีในพุทธศาสนาใช่ไหมคะ

☺ ใช่ด้วย แล้วก็จากเหตุและผลที่เราฟังในเชิงวิชาการด้วย เราก็ศึกษาเนะ กลไกของธรรมชาติ เราไม่ค่อยเห็นด้วยกับวิชาการสมัยใหม่หรือทางเคมีทางวิทยาศาสตร์เท่าไร จะศึกษาทางธรรมชาติมากกว่า

☹ แล้วท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ ที่หลายๆคนบอกว่าปัสสาวะ เป็นแค่ของเสียออกมาจากร่างกายนะค่ะ

☺ ในเชิงวิชาการนะ ปัสสาวะนี้เขาก็วิเคราะห์ออกมาว่า มันไม่ใช่แค่ของเสีย ไม่เหมือนกับอุจจาระ เป็นการปรับปรุงสมดุลของร่างกาย ซึ่งมีน้ำเป็นตัวกลางเท่านั้นเอง และการดื่มปัสสาวะนี้เป็นกลไกที่จะปรับให้ร่างกายเกิดความสมดุล ไม่เจ็บไม่ไข้ อาตมาก็ไม่เชื่อชาญนักนะ (หัวเราะ)

☹ ท่านเองก็เคยลองดื่มดูไหม๊ยะคะ

☺ ก็เคย เพราะว่ามีอีกมุมหนึ่งในเชิงของการปฏิบัติธรรมนี้ การดื่มปัสสาวะเป็นการฝึกจิตเป็นการฝึกล้างกิเลสของเราด้วย ว่าสิ่งนี้มันก็คือส่วนหนึ่งจากร่างกายของเราที่เราดื่มได้โดยไม่รังเกียจ

☹ คือจะทำได้ทำให้กิเลสลดลงหรือคะการดื่มปัสสาวะเนี่ยะ

☺ ก็มี ส่วน ทำให้กิเลสไม่มากขึ้น มันก็เป็นอุปาทานอย่างหนึ่งนะ คนเราเนี่ยส่วนหนึ่งที่ทำให้เราไม่แข็งแรง เพราะจิตใจที่มีอุปาทาน ยกตัวอย่างเช่น เราทำงานเนี่ยะ คนที่ติดในความสวยงามจะทำงานคลุกดินเปรอะเปื้อนไม่ได้เพราะต้องระมัดระวังกลัวสกปรก ทีนี้ถ้าเรามีจิตใจไม่รังเกียจก็พร้อมที่จะลุยงานก็จะดีขึ้น มีกำลังทุ่มเทเต็มที่ และนี่ก็เช่นกัน การดื่มปัสสาวะก็เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติซึ่งมันก็มีผลทางจิตใจ ถ้าจิตใจเราแข็งแรง ร่างกายก็จะแข็งแรงด้วย

☹ แล้วตอนที่ท่านดื่มนี้ ดื่มเพราะป่วย หรือว่าเพื่อฝึกจิตใจคะ ?

☺ ตอนนั้นไม่ได้ป่วย ดื่มเพื่อปรับสมดุล ก็ทดลองดู เพราะฟังเขาว่าดื่มมันก็ดี ก็เลยลองดูบ้าง แม้แต่เอามาล้างหน้าก็เคย(หัวเราะ) แต่ล่าสุดนี่บอกว่าเอามาใช้รักษาโรคผิวหนัง ทวารด้วยฉี่ คงจะเคยได้ยินนะ อีกอย่างหนึ่งคือเชื่อพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าสอนอะไร ตรัสอะไร ก็เป็นสังฆธรรม คนที่สันตโศกก็มีที่ใช้ดื่มเป็นยารักษาโรคเหมือนกัน เดี่ยวจะแนะนำให้ลองไปสัมผัสกันดู

☹ และสมณะรูปอื่นๆ ที่ปฐมโศกแห่งนี้ท่านได้ทดลองบ้างมั๊ยคะ ?

☺ ก็มีนะ มีบางรูปที่ดื่มเป็นยา ก็มี อย่างที่บอกว่ามันเป็นไปได้ทั้งยาช่วยปรับสมดุลของร่างกาย แล้วยังช่วยเป็นการฝึกจิตใจให้เข้มแข็งด้วย

เก็บเล็กผสมน้อย

♥ กอไผ่

ศัตรูพืช

ปัญหาศัตรูพืชที่คอยกวนใจ ทำให้ต้นไม้แสนรักต้องเน่าตาย หรือไม่กี่โตช้าผิดปกติ ไม่ออกดอกออกผลตามต้องการ ลองใช้เคล็ดลับง่ายๆ ในการป้องกันศัตรูพืชเล็กๆ ที่ชอบสร้างปัญหาใหญ่ๆ มันอาจจะได้ผลจนคาดไม่ถึงทีเดียว

หมดตัวน้อยตัวนิด

เคล็ดลับกำจัดมดให้ห่างไกลดอกไม้สวยๆของคุณด้วยอุปกรณ์ในบ้านที่หาได้ไม่ยากคือเปลือกมะนาว โดยการนำเปลือกมะนาวที่บีบน้ำมะนาวออกจนหมดแล้วไปวางหรือฝังไว้ตื้นๆ รอบๆต้นไม้ แค่นี้เจ้ามดตัวน้อยที่คอยไต่ตอมก็จะหนีหายไปจากต้นไม้ของคุณทันที

เพสียอ่อนที่คอยขบไช

ต้นกุหลาบ ไม้ดอกสุดปรารถนาที่มักโดนเจ้าเพสียอ่อนคอยขบไชอยู่เสมอ วิธีง่ายๆ สำหรับป้องกันศัตรูพืชประเภทนี้คือการปลูกพืชผักสวนครัวประเภทต้นผักชี หรือยี่ห่วย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นกระเทียม เพราะพืชผักสวนครัวที่มีประโยชน์เหล่านี้เป็นพืชที่มีกลิ่นรุนแรง ทำให้เพสียอ่อนพ่ายแพ้หนีห่างไกลไปในพริบตา

ทอนนมแกะ:

ผักสวนครัวที่ปลูกไว้เป็นอาหารของเรา มักถูกเจ้าหนอนตัวเขียวๆ นำไปเป็นอาหารของมันด้วยการกัดกินไป

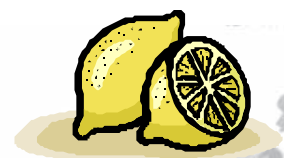
ทำให้

ผักที่ปลูกไว้ดูไม่น่ารับประทานเอาเสียเลย ลองใช้เคล็ดลับแปลกๆ ด้วยการนำไม้ขีดไฟมาปักลงในดินบริเวณรอบๆผักสวนครัว

โดยที่มหัวไม้ขีดลงหรืออาจจะใช้ก้ามมะถันโรยไว้รอบๆ ก็สามารถไล่ตัวหนอนได้โดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายใดๆ

(จากคอลัมน์สารพัดสารพันวารสารตรีเพชร อีซูซู)

ป.ปรีดา

email: porpreeda@chaiyo.com

ไม่ยาก เกินกว่า

ทุกวันนี้การจะช่วยเหลือใครสักคน
ช่างเป็นเรื่องยากเสียนี้กระไร เมื่อการช่วยเหลือ
นั้นกลับได้รับผลตอบแทนเช่นชวานากับงูเห่า ไม่ว่าจะ
จะเป็นคนวัด คนใกล้วัด หรือคนนอกวัดก็ตามคิดดัง
อย่างพระกั๊กก็มีให้เห็น ช่างเป็นเรื่องราวสลับซับซ้อน ซึ่งเรื่องราว
อยู่ในระหว่างพิจารณาคดี

ในมูลนิธิแห่งหนึ่ง คนอาศัยอยู่กับมูลนิธิแท้ๆ
ช่วยงานสารพัด(แต่ไม่ใช่ด้านการเงิน) วันหนึ่งมี
เงินบริจาคจากสาธุชนผู้มีจิตศรัทธา และให้ความ
บริจาคเงินจำนวน ๒,๐๐๐ บาท แต่เธอนำ
เพียง ๒๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ออกไปเสร็จ
คุณย์และแก้ตัวอักษร โชคดีที่ผู้บริจาคคุ้นเคย
คุยกันทำให้สามารถจับ

โอกาสรับ

ไว้วางใจบุคลากรของมูลนิธิ
เงินไปให้เจ้าหน้าที่การเงินของมูลนิธิ
๒๐๐ บาท เธอผู้นั้นนำไปเสร็จมาเติม
กับเจ้าหน้าที่การเงินและมีการโทรศัพท์
การโกงเงินของบุคคลผู้นั้นได้

แม้อาที่เลี้ยงหลานแท้ๆ ของตัวเองก็สามารถปลอมแก้ตัวเลขใน
เช็คอย่างแนบเนียนจาก จำนวน ๓,๐๐๐ บาท เป็นเงินถึง ๖,๐๐๐.๐๐
บาท สร้างความเดือดร้อนให้คุณอาเป็นอย่างมาก

ลูกจ้างลูกขึ้นปลาชื่อดัง วันร้ายคืนร้ายก็กลับมาผจญเจ้า
ของตนเอง เรื่องเช่นนี้เกิดบ่อยขึ้น จนทำให้คนที่ทราบเรื่องราวต่าง
ผวาไม่กล้าช่วยใครอีกแล้ว ขนาดทำงานอยู่ร้านตักแต่งทรงผมสตรี
ลูกน้องในร้านยังกระทำทุจริต พอลูกค้าเปลอกซ์โมเมเงินในกระเป๋า เมื่อ
ลูกค้าทราบว่าเป็นเงินสูญหาย ก็ไปเอาเรื่องกับเจ้าของร้านซึ่งไม่รู้เรื่องราว
มาก่อน ทำให้มีเรื่องราวขึ้นอีกมากมายกว่าจะหาผู้ร้ายตัวจริงได้

ร้านค้าในกรุงเทพฯ ก็เช่นกัน มักจะมีคนแวะเวียนไปขอเงินค่ารถ
กลับบ้านบ้าง ลูกไม้ที่ว่ามาจากต่างจังหวัดตกกรด ไม่มีเงินจะกลับยังคงใช้
ได้ดี คนกรุงก็เท่าทัน ไม่ให้เงินคนเหล่านั้นอีกแล้ว เพราะหากให้ไปก็เท่ากับ

ส่งเสริมให้เขาประกอบธุรกิจตามต้นทุนผู้คนไปเรื่อยๆ เรื่องแบบนี้ผู้เขียนก็เจอมาแล้วเหมือนกัน

เมื่อ ๑๐ กว่าปีก่อน นักศึกษาคนหนึ่งมาหาผู้เขียนบอกว่าถูกล้วงกระเป๋าไปไม่มีเงินกลับบ้านต่างจังหวัด เธอบอกขอยืมเงิน ๔๐๐ บาท หากกลับถึงบ้านแล้วจะส่งเงินคืนมาทางไปรษณีย์ ผู้ที่ช่วยออกเงินจำนวนนั้น จดชื่อที่อยู่ของนักศึกษาสาวไว้ ผ่านมาเป็นแรมเดือนก็ไม่ได้คืน เมื่อมีโอกาสแวะเวียนไปจังหวัดนั้น จึงไปตามหาตามที่อยู่ที่เราจดให้ ปรากฏชัดว่าไม่มีที่อยู่ตามที่เธอให้ไว้ นี้อาจหลอกกันถึงในบ้าน เรื่องเช่นนี้หากเกิดขึ้นอีกผู้เขียนคงไม่

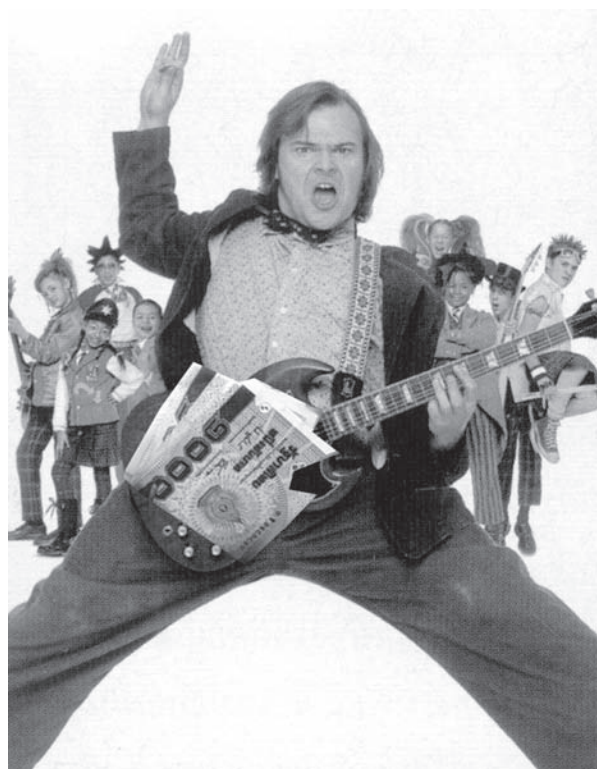
กล้าที่จะให้ใครช่วยเหลือเรื่องในทำนองนี้อีกแล้ว หากตรรกะไม่มีเงินกลับบ้านก็ได้แต่แนะนำ ให้ไปขอกระเป๋ารถดี ๆ ขออาศัยรถ

กลับก็เท่านั้น บางรายอยู่กรุงเทพฯ แท้ๆ ไม่มีเงินแม้แต่ค่ารถเมล์จะกลับบ้าน หากนั่งรถหลายต่อ ก็ให้เดินออกกำลังกายไปยังรถเมล์อีกสาย ขอกระเป๋าขึ้นฟรีๆ บอกถึงความจำเป็นว่าวันนี้มีเงินไม่พอ หากรถเมล์คันใดไม่ให้ขึ้นก็ขอขึ้นรถเมล์คันที่กระเป๋าใจดี ให้คำแนะนำดีกว่าต้องเสียเงินฟรีๆ กับทุจริตชนที่มากันหลายรูปแบบ เช็ดจริง ๆ ที่ให้เงินไปแล้วกลับส่งเสริมให้คนประกอบทุจริต เป็นภัยหลอกลวงอยู่ในสังคมเช่นนี้

จึงขอเตือนภัยให้ทุกท่านได้พิจารณาให้ดีกว่าจะช่วยเหลือใคร โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเงินๆ ทองๆ หากสามารถให้คำแนะนำที่ช่วยแก้ปัญหาได้ย่อมดีกว่าการให้ทรัพย์สิน

หากท่านผู้ใดมีประสบการณ์จริงจากชีวิตสามารถส่งมายังคอลัมน์นี้ หรือส่งมายัง e-mail ข้างต้นได้

รู้ผิดให้รีบแก้

"เรามักจะเห็นปัญหา

ต่อเมื่อมันเป็นเรื่องใหญ่เสียแล้ว"

บ่อยครั้งเรื่องเล็กน้อยไม่สลักสำคัญ แต่พอกาลผ่านกาลกลายเป็นเรื่องใหญ่โต
ขึ้นได้

เจอกับปัญหาทั่วสากล เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ แล้วขยายใหญ่ในภายหลัง
เหมือนเขื่อนที่ปรากฏรูรั่วเพียงนิด แต่ในไม่ช้าเขื่อนใหญ่มหึมาต้องพังทลาย หากไม่ทำ
การแก้ไขเสียแต่เนิ่นๆ

ความยุ่งยากในชีวิตเกินสุดแก้ เพราะเราเพิกเฉยต่อปัญหาเมื่อแรกเกิด ต่อ
เมื่อเส้นสายแห่งปัญหาเกี่ยวพันอีรุงตุงนัง เราถึงได้หันกลับมามอง แต่สายเสียแล้ว...

อย่าผลอตัว อย่าห่างใจ เฟื่องพินิจเส้นทางชีวิตอยู่เสมอ...พบเห็นความผิดพลาด
ใด แม้เล็กน้อยก็ตามที อันจะก่อมหันตภัยให้เราได้ในอนาคต บริหารจัดการสามมั่วเสีย
อย่าปล่อยให้ก่อปัญหายุ่งยากในภายหลัง เหมือนดับไฟจากก้านไม้ขีดชะ ก่อนที่มันจะเผา
บ้านเราเป็นจุด

อย่าผัดวันประกันพรุ่ง...บางคนติดนิสัยผัดผ่อน เห็นปัญหาแล้วไม่รีบแก้ เขามัก
จะพูดว่า "เดี๋ยวก่อนนะ...เวลามีเหลือเฟือ...เอาไว้วันหลังก็ได้...พรุ่งนี้ค่อยแก้ไข...กังวล
อะไรนัก เวลาเป็นของเรา ทำเมื่อไหร่ก็ได้...." บอกจะแก้ จะแก้ แต่ไม่ลงมือซักกะที เวลา
ก้าวเดินไปเรื่อยๆ พอจะลงมือจริง ปวดหัวละสิ มันไม่ย่อยเสียแล้ว...

รู้ผิดให้รีบแก้ จะได้จับงูทันไป ยังมีปัญหารอเราอยู่ในวันพรุ่งนี้ ปล่อยให้วันนานจะ
กลายเป็นดินพอกหางหมู ที่นี้ต้องสางกันเหนื่อยหนัก เลือดตาแทบกระเด็นเชียว

อย่าผยองตนว่าข้าแน่ อหังการ์จนประมาทเดินเล่อ... มองความผิดพลาดว่าเป็นเรื่องจิปจ๋อย ไม่อยู่ในสายตา ปัญหาแค่นี้จะสาหัสเมื่อไหร่ยอมได้ แล้วทำเป็นไม่แคร์ ผิดยังไงก็ให้อยู่อย่างนั้น จากปัญหาแค่นี้จะ กลายเป็นเรื่องเลวร้ายเสียหายในที่สุด ต้องมาเสียใจในภายหลัง

คนเก่งจริงไม่ทิ้งปัญหาให้พอกพูนหรืออก บกพร่องอันใดเขารับเสริมใส่ให้สมบูรณ์ รอบคอบดำเนินชีวิตเสมอไม่ประมาทและรอดตัว **คนฉลาดจริงรู้จักเจียมตน** แม้ผิดเล็กน้อยสำหรับเขาเห็นเป็นเรื่องใหญ่ ต้องแก้ทันทีทันใด คนโง่ฉลาดฉลาดเท่านั้นที่ปล่อยความผิดพลาดของตนลอยนวล นานเท่าไรก็โง่มากเท่านั้น หากไม่แก้ไขเลย... จัดว่าอวิชชาครอบงำจนดวงปัญญาบอดสนิท เป็นคนโง่เบ็ดเสร็จที่เกิดมาเสียเปล่า ขอเราอย่าเป็นเช่นนั้นเลย

อย่าทำชีวิตให้วิ่งวุ่นเกินไป...โลกทุกวันนี้หมุนเร็วมากก็จริง แต่เราจะวิ่งตามโลกให้เหนื่อยหอบทำไม ไยไม่เป็นตัวของตัวเอง จะให้โลกสนตะพายชีวิตไปถึงไหน อयर่ารอย มีหน้าตาในสังคม อयर่า...ความอยากไม่มีที่สุดสิ้นหรือ มั่นเป็นอมตะ - ในขณะที่คนเดินทางไปสู่ความตาย ตายแล้วไม่เหลืออะไร แม้เจ้าบุญยังดินสู่ปฐพี

ชีวิตที่วุ่นเกินทำให้ขาดความละเอียด อาจเผลอองข้ามข้อผิดพลาดเล็กน้อยบางอย่าง แล้วปล่อยปละละเลยผ่านไปนานวัน ทักษะเป็นพะเนินปัญหาใหญ่ จะแก้ไขง่ายเสียแล้ว

ฝึกทำตัวสบายๆบ้าง ไม่ต้องเร่งรีบร้อน ทำใจให้อิสระ หาเวลาให้ชีวิตได้เป็นส่วนตัว อยู่ในห้องคนเดียวเฉยๆ ไปเดินเล่นตามชายหาดลำพัง หรือปุ๊บเลื่อนอนได้ รมไม่ข้างบ้านลมพัดเย็นๆ ปล่อยความคิดให้ว่างๆ เบาๆ

เมื่อใจนิ่งสงบดูจน้ำใสแล้ว...ค่อยๆ ระวังทบทวนบทบาทชีวิตที่ผ่านมา บกพร่อง ผิดพลาด ขาดความพอเหมาะพอดีตรงจุดไหน? พินิจด้วยปัญญาคัมภีร์ภาพ แล้วจัดการแก้ไขให้ชีวิตสมบูรณ์

ปัญหาเล็กน้อยจะสูญสลาย

ปัญหาใหญ่จะไม่เกิดตามมา

ถ้าเรามองเห็นปัญหาไม่ว่าเล็กหรือใหญ่

เป็นศัตรูที่ต้องกำจัดทันทีที่ค้นพบ

